

Høringssvar fra Danmarks Vækstråd om Region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi.

Danmarks Vækstråd har modtaget Vækstforum Hovedstaden og Region Hovedstadens udkast til den regionale vækst- og udviklingsstrategi i høring.

Danmarks Vækstråd finder det overordnet positivt, at udgangspunktet for strategiudkastet er, at regionen som landets hovedstad skal konkurrere med andre metropoler som Amsterdam, Hamburg, Stockholm mv., og derfor sætter fokus på den større funktionelle region Greater Copenhagen.

Rådet har tidligere fremsendt høringssvar om udkast til strategien til Vækstforum Hovedstaden. Efterfølgende har vækstforum fremsendt redegørelse for, hvilke af rådets anbefalinger til den regionale vækst- og udviklingsstrategi, som vækstforum har valgt ikke at følge.

Vækstforum har valgt ikke at følge tre anbefalinger:

1. At strategiudkastet udbygges med overvejelser om Greater Københavns konkurrenceposition, og hvordan den kan understøttes yderligere.
2. At de bagvedliggende analyser i højere grad kobles sammen med de valgte rammevilkår og væksttemaer i selve strategiudkastet.
3. At baggrunden for valget af de to rammevilkår beskrives i strategien.

Rådet vil gerne kvittere for, at langt de fleste af rådets bemærkninger vil blive fulgt i den regionale vækst- og udviklingsstrategi med tilhørende handlingsplan, og tager til efterretning, at rådets anbefalinger sammen med høringssvar fra den offentlige høring vil blive indarbejdet i den regionale vækst- og udviklingsstrategi inden den fremlægges til vedtagelse i regionsrådet i september 2015.

Samlet set kan Danmarks Vækstråd således bakke op om den fremlagte strategi.

Med venlig hilsen

Lars Nørby Johansen
Formand

**SEKRETARIATET FOR
DANMARKS VÆKSTRÅD**

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Tlf. 33 92 33 50

Fax 33 12 37 78

kontakt@danmarksvaekstraad.dk

www.danmarksvaekstraad.dk

Hørings svar til Region Hovedstadens Vækst- og Udviklingsstrategi

10.06.2015

Page 1/3

Generelle bemærkninger

Copenhagen Capacity vil gerne indledningsvist takke Region Hovedstaden for muligheden for at komme med kommentarer til den regionale Vækst- og Udviklingsstrategi (REVUS). Vi finder grundlæggende, at det er et godt og gennearbejdet udkast, som tegner et ret klart billede af Region Hovedstadens udviklingsprioriteter de kommende år. Specielt vil vi gerne fremhæve:

- At visionen er klar, fokuseret og relevant og at udviklingsstrategien har ramt en fin og målbar balance mellem både at være meget ambitiøs og samtidig implementerbar inden for de givne rammer.
- At Region Hovedstaden i strategien er oprigtigt tro mod Greater Copenhagen dagsordenen og har gjort samarbejdet til det gennemgående og fundamentale fokus i stedet for kun at se isoleret på Region Hovedstaden
- At både strategien og visionen forholder sig til Greater Copenhagens konkurrencesituation med andre metropoler – og derfor har et gennemgående internationalt fokus.
- At strategien lægger op til tæt samarbejde mellem de mange interessenter i Greater Copenhagen om at implementere den samlede vision i fællesskab
- At Region H tilsyneladende er villige til både at finansiere strategien med de regionale udviklingsmidler, men også kaster Region Hs egen organisation og andre ressourcer ind i arbejdet med at få strategien i mål.
- At Region Hovedstaden har valgt rigtigt med både de to rammevilkår og de fire væksttemaer samt den fokuserede indsats inden for hver af dem.
- At Region H i arbejdet med regionens "attraktivitet" for udenlandske investeringer både fremhæver de bløde værdier såsom liveability, men også har fokus mere relevante hardcore kriterier som international tilgængelighed, talenter og adgang til viden.

Copenhagen Capacity er således meget tilfredse med udkastet til udviklingsstrategien og har ingen grundlæggende tilføjelser til strategiudkastet. I stedet har vi fire overvejelser omkring strategiens implementering, som Region Hovedstaden kan vælge at forholde sig til - enten som del af strategien eller i de efterfølgende handlingsplaner for implementeringen af den:

1. Copenhagen Capacity understøtter som nævnt fuldt ud, at Greater Copenhagen ikke bare er taget kosmetisk med i strategien, men er helt centralt for strategien og dens implementering.

I sagens natur dækker udviklingsstrategien imidlertid kun Region Hovedstadens andel af Greater Copenhagen og vi finder at strategien ville blive styrket hvis både udviklingsstrategierne i Region H og Region Sjælland inkluderede nøje overvejelser om hvordan de to skal spille sammen i den fælles

COPENHAGEN CAPACITY

Greater Copenhagen region. Det samme vil gælde for Region Skåne, når de forhåbentlig indtræder i Greater Copenhagen samarbejdet.

Page 2/3

Løsningen kunne være en fælles handlingsplan for de tre REVUSer. En sådan handlingsplan ville dels sikre den nødvendige koordination og dels kaste lys over områder med sammenfald (eksempelvis på det grønne område) og de områder, hvor eksempelvis Region H tager den regionale førertrøje (fx inden for smart vækst, talenttiltrækning m.v.).

Endelig er der også konkret en række styrkepositioner som omfatter kommuner på begge sider af regionsgrænsen – eksempelvis logistik i Køge/Høje Tåstrup og det kommende videnssamarbejde i Roskilde/Høje Tåstrup omkring, RUC, Risø og Teknologisk Institut. Disse er for vigtige til at falde mellem to udviklingsstrategier. Copenhagen Capacity bidrager gerne til dette arbejde.

2. Ligeledes finder Copenhagen Capacity det som sagt rigtigt, at udviklingsstrategien fokuserer på de fire væksttemaer. Væksttemaerne i en REVUS skal naturligvis være guidende, men i sagens natur også brede og inkluderende.

I implementeringen af specielt de internationale dele af strategien vil vi imidlertid gerne fremhæve nødvendigheden af at blive meget mere specifikke på, hvad de grønne, kreative, sunde og smart styrkepositioner i Greater Copenhagen egentlig er. Et stigende antal regioner markedsfører sig internationalt med stadig mere ens budskaber overfor internationale virksomheder og talenter. Greater Copenhagen Region har mere at byde på inden for de fire områder end rigtig mange andre. Men skal vi trænge igennem denne internationale markedsføringsstøj skal vi være meget præcise på og enige om hvor vi er unikke og har en international førerposition. Enighed om og bredt samarbejde mellem det kommunale, regionale, nationale og videnskabsmæssige lag i Regionen om at styrke disse konkrete områder ville være et ekstremt stærkt værditilbud for regionen på den internationale scene. Copenhagen Healthtech Cluster repræsenterer her en god mulighed for at initiere og koordinere en sund vækst indsats, der inddrager hele Greater Copenhagen. Copenhagen Capacity hjælper gerne med udviklingsstrategiens implementering på dette område i samarbejde med de andre Greater Copenhagen aktører.

3. Udviklingsstrategien skal derudover have ros for at blive rimelig konkret med hvordan Regionens forskningsmæssige styrker kan bruges til international investeringsfremme og talenttiltrækning. Strategiudkastet har blandt andet fokus på mulighederne i ESS/MAX IV. Den har også specielt inden for det smarte væksttema relevante overvejelser omkring værdien af nye og eksisterende test&demo-faciliteter. Endelig fremhæves samarbejdet i Copenhagen Science Region som platform for at sikre et godt samarbejde mellem virksomheder og universiteter.

Copenhagen Capacity bruger ofte forsknings- og R&D-kompetencerne i regionen som værditilbud i arbejdet med udenlandske virksomheder. Vi

arbejder allerede sammen med videninstitutionerne og en udbygning og formalisering af dette samarbejde i udviklingen af eksempelvis ESS/MAX IV kan bidrage væsentligt til vores muligheder for at kunne tiltrække udenlandske virksomheder og talent på baggrund af vores forskningsmæssige styrkepositioner. For at faciliteterne kan bidrage fuldt ud til vækstambitionerne i REVUSen skal det imidlertid gennem dialog med de rette aktører sikres, at virksomheder – danske og udenlandske – har systematisk adgang til faciliteterne.

4. Endelig nævner strategien, at Regionens talentindsats skal styrkes og konsolideres og forankres hos én operatør. Vi støtter meget, at talentindsatsen koordineres og samordnes langt bedre end i dag, da det vil styrke Greater Copenhagens position som en attraktiv karrieredestination. Det er netop formålet med lanceringen af den regionale talentstrategi ("Make Copenhagen your Personal Business"), som skal implementeres over de næste tre år og som involverer mere end 30 forskellige aktører (virksomheder, universiteter, kommuner, Region H og diverse interesseorganisationer). Nu har DI, Københavns Kommune/International House CPH og Copenhagen Capacity i fællesskab taget overordnet ansvar for implementeringen af de 10 initiativer. Derved er der de facto skabt en fælles operatør, som kan sikre en stærk samlet styrkelse af talentindsatsen med de kernekompetencer hver af de tre organisationer har. Eksempelvis arbejder Copenhagen Capacity med tiltrækning og fastholdelse af videnarbejdere til virksomheder, DI med at understøtte virksomhedernes internationalisering, universiteterne arbejder med tiltrækning af studerende, forskere og professorer, mens International House CPH sørger for velkomst og det praktiske for alle grupper etc. Derfor skal der lyde en opfordring til at bygge videre på dette veletablerede partnerskab i det videre arbejde med at styrke Greater Copenhagens evne til at tiltrække og fastholde udenlandske videnarbejdere.

Endelig støtter Copenhagen Capacity op om en række af de konkrete forslag til satsninger i strategien, herunder et sammenhængende erhvervsservicesystem, et internationaliseringskatalog, styrkelse af kinesiske investeringer m.v. og indgår meget gerne i arbejdet med at kvalificere disse som led i handlingsplanerne for REVUSen.

Om Copenhagen Capacity

Copenhagen Capacity er en erhvervsdrivende fond, som blev stiftet af kommuner og amter i 1994 med det formål at tiltrække internationale investeringer. I dag arbejder Copenhagen Capacity for at tiltrække og fastholde internationale virksomheder, investorer og talenter til regionen med midler fra Region Hovedstaden og Region Sjælland.

Høringssvar ReVUS

Regionen Hovedstaden har med sit udkast til en vækst og udviklingsstrategi sat ambitiøse mål for vækst indenfor de kreative erhverv og for første gang er film og TV-industrien en vigtig del heraf. Dette ikke uden grund, for investeringer i film og tv-industrien skaber vækst, beskæftigelse og synlighed til gavn for hele Greater Copenhagen. Film og Tv-industrien er et lokomotiv for de kreative erhverv og Copenhagen Film Funds investeringer i film og tv-serier er et vigtigt redskab i realiseringen af denne vækst- og udviklingsstrategi

Film- og tv-branchen i Hovedstadsområdet står for mere end 90 % af den samlede filmproduktion i Danmark. Samtidig oplever danske film og tv-serier en kolossal international interesse, og industrien har i disse år et kæmpe vækstpotentiale. Der er stor efterspørgsel efter danske instruktører, manuskriptforfattere, skuespillere, fotografer og klippere og voksende efterspørgsel efter den danske produktionsmodel for film og tv-serier. Kombineret med Greater Copenhagen's internationale appel, fremragende infrastruktur, hoteller og restauranter i verdensklasse og et smidigt og serviceminded administrativt system, er det en cocktail, der skaber en unik forudsætning for vækst i Greater Copenhagen.

Copenhagen Film Fund 2013-15

Copenhagen Film Fund har i sin første periode, 2013-15 været med til at udvikle det kreative momentum og samtidig bevist sin klare berettigelse som effektivt middel til at forløse dette vækstpotentiale. Fondens investeringer har sikret, at serier som Wallander, Broen sæson 3 og ikke mindst den store internationale spillefilm 'The Danish Girl' skaber omsætning i området – vel at mærke ny omsætning, som uden Fondens investeringer ikke ville være kommet til. Ligeledes har Fondens investeringer også medvirket til, at animationselskabet Nørlum har etableret sig i København.

Med udgangspunkt i en investeringskapital på Dkk 30 mio, har Fonden i perioden tiltrukket og investeret i danske og internationale produktioner og til dato skabt en værditilvækst på Dkk 170 mio. (BNI-bidrag) og 300 årsværk (fuldtidsbeskæftiget) som det er dokumenteret i den analyse af Fondens investeringer, som Copenhagen Economics har foretaget. Analysen vedlægges.

Eller forenklet sagt: for hver krone Fonden har investeret i produktion af spillefilm og tv-serier har kommunerne, regionen og staten fået kr. ca. 6 kr. tilbage i form af værditilvækst og øget beskæftigelse. Denne vækstskabelses-effekt er blandt de højeste indenfor alle industrier i dag.

Fonden medvirker dermed til at skabe vækst og beskæftigelse, som ellers ville være gået udenom hovedstadsregionen.

Udover den direkte effekt på vækst og beskæftigelse, skaber de internationale film og tv-produktioner også en markant branding-effekt for Hovedstadsregionen, som gavner turismen. Denne er dog ikke medregnet her. VisitDk har netop dog offentliggjort en undersøgelse, der viser, at ved at reklamere for Danmark som turistdestination i forbindelse med at tv-serien Badehotellet blev vist på landsdækkende tv i Sverige og Norge, opnåede VisitDk 3 gange større effekt end ved normal markedsføring.

Men konkurrencen om at tiltrække film og tv-produktioner er hård, og vækstpotentialet kan kun forløses med en stærk filmfond, der har midler til at tiltrække film og tv-serier på internationalt niveau.

Film- og TV-branchen som motor for kreativ vækst.

Dansk film og tv industri har en række særlige muligheder for at skabe kreativ vækst.

Det er en er veludviklet og moden industri med kritisk masse, moderne teknologi og udstyr og ikke mindst veluddannet og effektiv arbejdskraft. Det er ikke en industri som først skal bygges op og finde sin plads i den internationale konkurrence. Branchens effektive produktionsmetoder og teknologi betyder, at Greater Copenhagen kan konkurrere med lavtlønslande i Østeuropa, når det gælder film og tv-produktion. Noget især amerikansk og engelsk filmindustri er interesseret i at udforske og udnytte.

Derudover skaber film og tv-produktion ikke bare omsætning i selve branchen, men har masser af synergi med andre kreative erhverv. Effekten af den engelske film og tv-industris produktion på andre kreative erhverv er undersøgt af den britiske forsker, Jonathan Olsberg og hans analyse viser, at netop film og tv trækker relativt flere afledte effekter med sig i andre kreative erhverv – musik, design, lys, skuespiller, kommunikation osv. De samme mekanismer gælder i Danmark, og netop derfor udgør film og tv-industrien en international spydspids i en kreativ vækststrategi.

Film- og TV-industrien er en motor for andre kreative industrier, og derfor vil investeringer i denne drive vækst i de øvrige kreative industrier.

Copenhagen Film Fund 2016-18

Copenhagen Film Fund er sammenlignet med konkurrerende fonde i f.eks. Berlin, Hamborg, Belgien og Trollhättan/Gøteborg en lille fond. Men med basis i dansk film og tv's internationale succes og Hovedstadsregionen mange tilbud i international topklasse, er det alligevel lykkedes at skabe stor international interesse og at tiltrække de rigtige produktioner.

Men erfaringerne viser også, at regionens muligheder for at tiltrække endnu flere og større internationale film og tv-produktioner, kun kan en udfoldes, hvis Fondens finansiering øges.

International film og tv-produktion er i dag en kompliceret logistisk operation med mange forskellige produktionssteder – baseret på mulighederne for investeringer. De mange flytninger og skift er både fordyrende og besværlige. Fondens erfaringer viser, at muligheden for at øge investeringen i den enkelte produktion i markant grad øger sandsynligheden for, at selskabet flytter langt mere produktion og dermed forbrug ind i lokalområdet ud fra logistiske og produktionsmæssige hensyn. Og dette uden at investeringen øges tilsvarende.

En fond med flere investeringsmidler vil gøre Hovedstadsregionen langt mere attraktiv for de store produktioner, der bidrager med størst forbrug og afledt vækst. Fonden ønsker derfor at øge investeringerne i større og færre projekter, dels ud fra ønsket om større effekter per investeret krone, men også fordi brandingeffekterne ofte her er langt mere interessante.

Skal vækstpotentialet forløses og medvirke til at skabe den ønskede vækst og beskæftigelse i regionen, ønsker Fonden, at budgettet for perioden 2016-18 forøges fra de nuværende DKK 35 mio. over 3 år til DKK 100 mio. for 2016-18.

Det vil sikre, at Fonden kan investere minimum 30 mio. kr. om året eller i alt kr. 90 mio. kr. i perioden i større internationale og danske spillefilm og tv-serier, som vil skabe øget omsætning, vækst og arbejdspladser i vores område. Baseret på erfaringerne fra de nuværende investeringer – som de er dokumenteret i materialet fra Copenhagen Economics - vil effekterne være DKK 550 mio. i BNI-bidrag og 1000 beskæftigede til gavn for hele Greater Copenhagen og dette er et konservativt estimat. Hertil kommer brandingeffekten, som er betydelig, men svært målbar.

Copenhagen Film Fund

Norregade 7B · DK-1165 København K · CVR nr. 35400184

Samarbejder og kreativ klynge

Greater Copenhagen har en unik mulighed for at udnytte og udvikle de kreative erhverv – herunder film- og tv-produktion – som vækstmotor. For at styrke den udvikling indgår CPH FF i en klynge for de digitale kreative erhverv sammen med hhv. EUCROMA, DADIU og Interactive DK.

Under arbejdstitlen Creative Digital Copenhagen er opgaven at fastholde et særligt fokus på Greater Copenhagen's virksomheder inden for de kreative digitale industrier, der omfatter selskaber indenfor film, spil, gaming og tv samt uddannelserne indenfor disse områder. Disse selskaber producerer indhold og services, som har et særdeles stort eksportpotentiale og kan samtidig tiltrække finansiering og omsætning til regionen samt hente internationale studerende til.

Fonden arbejder også målrettet på at placere Greater Copenhagen som Nordeuropas mest filmvenlige region. Det sker både ved at udvikle regionens tilbud til film og tv-produktioner og gennem et stærkt samarbejde med andre regionale filmfonde - Film i Skåne, Film i Väst, Hamborg/Slesvig Holstein for derved at tiltrække større film og tv-projekter.

Finansiering 2016-18

Fonden ønsker at fastholde og udvide den brede kreds af investorer – kommuner, private selskaber og foreninger – og ser Region Hovedstaden og Københavns Kommune som de to helt centrale bidragsydere til Fonden i de kommende tre år.

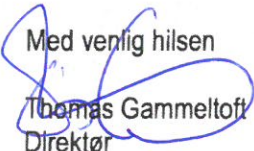
Som kommune skal man indgå i fonden ud fra et ønske om at løfte i fællesskab. Vi kan ikke garantere produktion til hver enkel kommune, men vi kan sikre at hele Greater Copenhagen får gavn af Fondens investeringer og brandingeffekter.

Netop fordi vi betragter hele Sjælland som vores område, vil vi i dialog med Region Sjælland om en mulig tilknytning.

Staten er gennem skatter og afgifter den helt store vinder, når Fondens investeringer skaber ny omsætning i regionen. Derfor er målet også, at staten på sigt bidrager til at sikre Greater Copenhagen og Danmark en stærk position i konkurrencen om at tiltrække internationale film og tv-produktioner. Det kræver dog, at Fonden gennem endnu en periode dokumenterer de klare effekter på vækst og beskæftigelse, hvorfor vi målrettet arbejder på at få staten med fra 2019

Med baggrund i ovennævnte, håber vi at have redegjort for at film- og Tv-industrien med udgangspunkt i Copenhagen Film Fund fortsat skal være en del af Region Hovedstadens vækst og udviklingsstrategi indenfor kreative vækst.

Med venlig hilsen

Thomas Gammeltoft
Direktør
Copenhagen Film Fund

og

Jørgen Ramskov
Bestyrelsesformand
Copenhagen Film Fund

Vedlagt:

CPH Economics rapport, CPH FILM FUND Strategi 2016-, CPH FF Projekter 2013-15.

Copenhagen Film Fund

Norregade 7B • DK-1165 København K • CVR nr. 35400184

Høringsvar Region Hovedstadens strategi for vækst i kreative erhverv og turisme

Afsender: Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi og Creative Business Cup
– Verdensmesterskaberne for iværksættere i de kreative erhverv

Udgangspunktet er godt!

Hovedstadsregionen har unikke styrkepositioner og er internationalt anerkendt inden for de kreative erhverv, der bidrager til vækst, arbejdspladser og eksport¹. Selvom mange af de kreative virksomheder er internationalt kendte og veletablerede danske virksomheder, har iværksættere fra de kreative erhverv særlige udfordringer med at blive til vækstvirksomheder. For alle virksomheder kan internationalisering, forretningsudvikling og adgang til kapital være vanskeligt, men for iværksættere fra de kreative erhverv er det mere vanskeligt end for det øvrige erhvervsliv² – selvom kreative iværksættere ikke er mere risikobetonede som investering end andre erhverv og har mindst lige så høje ambitioner om forretningsmæssig succes som andre iværksættere.

Af samme grund vil vi i dette høringssvar pointere, at det er godt, at Region Hovedstaden med strategien for kreativ vækst sætter fokus på iværksættere, modning til vækst og relationen mellem adgang til kapital og internationalisering.

To elementer mangler i vækstplanen. Vi foreslår følgende:

- 1. Brug de kreative erhvervs innovationspotentiale i samspil med andre erhverv.** De kreative iværksættere skaber innovation i resten af erhvervslivet ved at udvikle nye produkter, tjenesteydelser og forretningsmodeller. De styrker konkurrenceevnen ved at udfordre det etablerede erhvervsliv og er en væsentlig faktor for øget vækst og dynamik og for fortsat velstand og innovative løsninger på samfundets udfordringer. Potentialet kan eksempelvis indfries ved markedsskabende aktiviteter som at:
  - Støtte innovation challenges med virksomhederne, hvor kreative byder ind med løsninger og koncepter på virksomhedernes udfordringer³.
  - Anvend samme type challenges på offentlige udfordringer, hvor kreative erhverv og andre erhverv er sammen om at byde ind med løsninger.
  - Promovér dem i regionen der allerede innoverer mellem kreative erhverv og andre erhverv i internationale sammenhænge.
- 2. Fortsæt udviklingen af den globale position som udvikler af iværksætterne i de kreative erhverv og adgang til kapital.** Hovedstaden har siden 2012 været vært for Creative Business Cup – Verdensmesterskaberne for iværksættere i de kreative erhverv. I dag er dette udviklet fra en enkeltstående event til en global platform, der skaber forretningsudvikling året rundt, trækker investorer og internationale forretningsudviklere til hovedstaden. I 2015 får 23 danske teams et løft til deres internationale forretningsudvikling i form af et udviklingsforløb. I finalen deltager 300+ investorer, iværksætterteams fra 50+ lande og forretningsudviklere fra hele verden, der med det rette indblik kan åbne markeder for de kreative danske virksomheder. Der er håndgribelig dokumentation for at de mange danske virksomheder der deltager, efterfølgende har oplevet vækst i omsætning og arbejdspladser og at der konkret bliver investeret i virksomheder som deltager på Creative Business Cup. Således løser CBC udfordringerne med modning og professionalisering af de kreative iværksættere frem mod internationalisering og kapitaltilførsel, og er rammen for at realisere deres vækstpotentiale. Yderligere understøttes indsatsen med at rekruttere såvel virksomheder og talent til regionen. Vi anbefaler at regionen i sin strategi for kreativ vækst specifikt nævner at:
  - Creative Business Cup – Verdensmesterskaberne for iværksættere i de kreative erhverv udvikles yderligere som global platform, markedsplads, adgang til kapital og løftestang for forretningsudvikling og internationalisering af de kreative erhverv.

¹ Erhvervsstyrelsens og CKO's analyse Vækst via oplevelser (2011), <http://www.cko.dk/vvo>

² Analyse af over 1400 virksomheder gennemført af CKO i samarbejde med Epinion og eksperter på området, Behovsanalysen Del I og II (2011-12), <http://www.cko.dk/behovsanalyse>

³ CKO gennemfører i år eksempelvis en Innovation Challenge sammen med Arla. <http://www.creativebusinesscup.com/arlafood>

Gate 21 hørings svar vedr. REVUS Smart Vækst

For Gate 21 er det inspirerende, at Region Hovedstaden med sin REVUS er ambitiøs og går foran med et samlet bud på sund, smart, grøn og kreativ vækst for vores region.

Gate 21's egen vision er at arbejde for at gøre Greater Copenhagen til verdens førende region for grøn omstilling og vækst.

Visionen bakker vi op med en ny strategi, der netop er vedtaget i Gate 21's bestyrelse (bestående af fem borgmestre, et regionsrådsmedlem, to virksomheds- og en forskningsrepræsentant), og som på Gate 21's årlige strategiske forum blev bakket varmt op af den samlede partner- og medlemskreds.

Udover at strategien sikrer en oplagt fastholdelse af vores fem faglige indsatsområder, udvider vi vores organisation med en afdeling for Living Labs som en central metode til at accelerere grøn omstilling og vækst. Dette sker på baggrund af vores stærke, positive erfaringer med DOLL.

Dette hørings svar fokuserer på sporet for Smart Vækst. Og vi mener, at REVUS er et stærkt udgangspunkt for at sætte en fælles indsats på skinner, som skal sikre, at Greater Copenhagen bliver et af verdens førende udviklingscentre for intelligente byer.

For Gate 21 er det en markant styrke, at der allerede er tunge, globale spillere, der ser vores region som førende demonstrationsområde for smarte løsninger i byrummet. Indsatsområdet for Smart Vækst rummer endog meget store potentialer for både at udvikle vores byer til gavn for borgerne og at skabe vækst, regionale arbejdspladser og tiltrækning af internationale investeringer.

En helt central forudsætning for at fortsætte denne udvikling – som sker i hård konkurrence med andre europæiske og globale metropoler – er, at udviklingen sker i tæt samarbejde mellem myndigheder, erhvervsliv og vidensinstitutioner. Danmark er allerede et højt digitaliseret samfund, og det kan vi udnytte fremadrettet. Men Danmark er også et ganske lille marked. I Gate 21 er det meget tydeligt, at det, som førende internationale virksomheder fremhæver om vores regionen, er muligheden for at arbejde tæt sammen i et økosystem af virksomheder (regionale/internationale), kommuner og universiteter om at demonstrere de nyeste intelligente løsninger til den smarte by.

Tværgående og projektorienteret kommunal satsning

Hvis Greater Copenhagen skal blive førende på smart city-løsninger, skal det i høj grad ske som en fælles udvikling på tværs af kommuner. Med 29 kommuner i regionen står vi med en meget vigtig opgave i ikke blot at sikre videndeling på tværs, men *fælles udviklingstræk*, hvor kommunerne kan koble sig på tværgående programmer, der gør det let at implementere intelligente løsninger. Samtidig med, at vi sikrer, at hver kommune har et råderum til at sætte sit lokale præg ud fra de særlige forudsætninger, som gælder i den pågældende kommunes geografi, borgersammensætning, identitet og politiske landskab.

Her spiller det regionale kompetencecenter, som formuleres i REVUS, en helt central rolle. Det kunne være godt med nogle klare formuleringer af, hvordan udviklingen af fælles regionale intelligente byløsninger kan accelereres. Og det kunne måske være gavnligt med et mere forpligtende effektmål på området. Vi foreslår derfor, at det fremhæves, at en sådan acceleration bør ske i et triple helix-samarbejde, som har fokus på at skabe verdens bedste digitale byløsninger; forskning i verdensklasse og ikke mindst vækst i danske virksomheder og tiltrækning af internationale jobs og investeringer.

Der skal eksempelvis udvikles og implementeres digitale løsninger, der understøtter byernes klimatilpasning, energiforsyning, affaldshåndtering, mobilitetsfremme, beredskab, belysning mv. Der skal skabes fælles, åbne og skalerbare løsninger til håndtering af regionale og kommunale data (herunder realtidsdata) på en måde, som gør det muligt at styre den digitale by på tværs af siloer, som opleves sammenhængende for borgerne på tværs af regions- og kommunegrænser – og som er det bedst mulige afsæt for at skabe erhvervsudvikling på baggrund af offentlige data. Der skal etableres digital infrastruktur baseret på fælles standarder og etableres kosteffektive og sammenhængende løsninger til udbredelse af wifi, som så vidt muligt baserer sig på eksisterende infrastruktur.

Hvis det skal lykkes at komme i mål med komplicerede indsatser som disse – med Greater Copenhagen i førerfeltet – er det helt nødvendigt, at indsatsen sker som fælles projekter på tværs af flest mulige kommuner. Det er en central forudsætning. Vi når aldrig i mål, hvis hver kommune skal til at oparbejde kompetencer på disse områder og opfinde sine egne dybe tallerkener. Så en tværgående indsats med udgangspunkt i fælles, kommunale og regionale ambitioner er vejen frem – implementeret i tæt samarbejde med erhvervsliv og vidensinstitutioner.

Testcentre og Living Labs

Hvis vi griber udviklingen rigtigt an, vil de bedste internationale virksomheder være med. Og det skal vi udnytte. Der er stor interesse i at kunne anvende Greater Copenhagen som platform for test og demonstration af state-of-the-art løsninger, som kan udgøre et internationalt orienteret showroom og Living Lab for virksomhederne.

For Gate 21 er det en central styrke i REVUS-udkastet, at det anerkender vigtigheden af at styrke eksisterende test- og demonstrationsfaciliteter for at øge virksomhedernes innovationspotentiale og konkurrenceevne samt at bidrage til nye testfaciliteter.

Vi foreslår, at disse demonstrationsfaciliteter får en central rolle – ikke kun når det handler om virksomhedernes konkurrenceevne, men også som omdrejningspunkt for at udvikle, teste og demonstrere de intelligente løsninger, som skal ud og leve i region og kommuner. Det kan være en vigtig accelerator for implementering af intelligente løsninger, at der findes udviklingscentre, som i samarbejde med region, kommuner, virksomheder og forskning afprøver, innoverer og fremviser de løsninger, som siden skal implementeres i stor skala. Intelligente løsninger er ofte komplicerede både teknologisk og organisatorisk, og det kan være en effektiv katalysator, når sådanne løsninger kan demonstreres i fuld skala for de offentlige beslutningstagere, som skal vælge retning for den intelligente udvikling i regionen.

I DOLL har DTU, Albertslund kommune og Gate 21 skabt en platform, som egner sig godt som facilitator for triple helix-samarbejde om digitale løsninger. Det sker med inddragelse af landets vigtigste virksomheder på feltet samt en stadig voksende kreds af verdens førende private aktører. Energistyrelsen har desuden i maj 2015 udpeget DOLL som nationalt *Greenlab for Smart Urban Services*. DOLL skal således være det danske omdrejningspunkt for triple helix-samarbejde, der udvikler, tester og demonstrerer de fremmeste løsninger til den digitale by med særligt fokus på teknologier, der kan kobles på belysningens infrastruktur. Denne infrastruktur findes overalt i byen og kan – gennem sensornetværk, wifi-løsninger mv. – udgøre den digitale ryggrad i en stor del af byernes intelligente løsninger.

I forlængelse heraf foreslår Gate 21, at man i forbindelse med etablering af et Copenhagen-wifi inddrager DOLL for at afklare, hvordan byernes belysningsanlæg kan anvendes som ryggrad i et sådant wifi. Såfremt denne mulighed gribes, kan det være en kosteffektiv måde at etablere wifi-dækning på fremfor, at et wifi skal have etableret sin egen fysiske infrastruktur.

DOLL er således i fuld gang med at udvikle en meget stærk kompetence inden for intelligente byløsninger. Og gennem DOLL besidder Gate 21 et stærkt netværk til førende byer, regionale og internationale virksomheder og forskere på området. Dette forstærkes yderligere med projektet Lighting Metropolis og bør naturligvis udnyttes positivt til at løfte indsatsen i Smart Vækst.

Greater Copenhagen Living Labs

Living Labs er et vigtigt og centralt redskab til at bringe byudvikling, erhvervsfremme og internationalisering op på et højere niveau. Metoden egner sig særligt godt til den fase, Smart City-udviklingen befinder sig i netop nu. Internationale virksomheder står på spring for at udnytte Greater Copenhagen som udviklingshub og internationalt showroom for deres løsninger, men de har svært ved at finde den rigtige metode og indgang til at komme i gang for alvor. Mange kommuner og byer står ligeledes på spring for at høste fordelene af nye Smart City-løsninger men er i tvivl om, hvad de præcist skal efterspørge, eller hvordan de

skal lægge deres Smart City-strategi. Vi har tillige stærke forskningspositioner på området, som i for ringe grad kommer ud og leve i samfundet.

Her egner Living Labs sig rigtig godt som en metode til at få udviklet og demonstreret konkrete løsninger i fuld skala og til at accelerere udviklingen for alle parter. Living Labs har samtidig den fordel, at de egner sig glimrende til at promovere Greater Copenhagen som et væsentligt globalt innovations- og demonstrationsområde for Smart City-løsninger, der efterspørges over hele kloden.

Gate 21 foreslår, at der arbejdes systematisk med Living Labs-metoder på Smart City-området for at bringe udvikling af byer og skabelse af jobs op på et nyt niveau. Det kunne ske som et sammenhængende initiativ omkring Living Labs for Smart Vækst i Greater Copenhagen. Initiativet kunne samordne allerede eksisterende Living Labs og facilitere nye inden for eksempelvis energi, mobilitet, støjreduktion og klimatilpasning. Hvert af disse områder har sine egne aktører, problemstillinger og mål, men på tværs af disse bør tænkes digitale løsninger, fælles opsamling og anvendelse af data mv., sådan at disse væsentlige indsatsområder samtidig bliver vigtige hjørnesten i den digitale by og den smarte region.

Et Living Lab dækker de væsentligste leverandører og løsninger på markedet, de giver overblik over og tilbyder sammenligning af løsninger på tværs af markedet inden for en overskuelig geografi. Fordi tunge private aktører og vidensinstitutioner er samlet ét sted, er et Living Lab også et glimrende omdrejningspunkt for matchmaking, innovation, validering og showcasing af nye løsninger.

Living Labs er således et udstillingsvindue og en innovationsplatform for industriens løsninger og en motor for grøn vækst og tiltrækning af investeringer. Samtidig er Living Labs en driver for intelligent offentlig efterspørgsel efter nye, grønne og effektive teknologier, fordi det bliver muligt at se nye, komplekse løsninger demonstreret og forskningsmæssigt valideret i fuld skala.

DOLL Visitorcenter anvendes i dag som højteknologisk kontrolrum for DOLL Living Lab og som mødested for de mange virksomheder, der er tilknyttet. DOLL har på kort tid opsamlet væsentlige erfaringer med hvordan Living Labs kan etableres på en succesfuld måde. Derfor tilbyder Gate 21, at DOLL kan være en væsentlig medspiller i udviklingen af nye Living Labs, og at DOLL Visitorcenter kan være kontrolrum og omdrejningspunkt for andre Smart City Living Labs i Greater Copenhagen. Det vil sikre, at der ét sted kan skabes overblik over projekter, resultater og data, når nationale og internationale delegationer kommer på besøg for at se en af verdens førende smarte regioner. En sådan internationalt orienteret besøgstjeneste bør naturligvis håndteres i tæt samarbejde med især CopCap, som DOLL allerede arbejder sammen med om internationale delegationer.

Fælles datahub

Gate 21 anerkender den fremsynede satsning på en fælles data-hub til kommercialisering af offentlige data. Vi gør samtidig opmærksom på vigtigheden af, at der etableres fælles, tværgående løsninger til region og kommuners produktion og håndtering af data til styring af den digitale by – *Internet of Things*. Der vil de kommende år blive etableret et meget stort antal sensorer, kameraer mv. til monitorering og styring af vand, energi, trafik, lys, menneskemængder osv. i region og kommuner, og der er brug for fælles løsninger til indsamling og håndtering af disse data.

Hitachi-plattformen udgør et stærkt udgangspunkt, når det gælder kommercialisering af data, og her har Københavns Kommune, CLEAN og Region Hovedstaden opbygget vigtige kompetencer. Der er i tillæg hertil brug for en indsats, der særligt retter sig mod det offentlige Internet of Things, hvor det er vigtigt at arbejde i en åben og inddragende proces, som mange kommuner kan se sig som en del af.

Her kan bl.a. bygges videre på samarbejdet mellem København, Frederikssund, Albertslund, Cisco og Gate 21 om Copenhagen Internet of Everything Lighthouse, som Cisco har udpeget som et af sine globale fyrtårne for IoE. DOLL og Smart Urban Services vil tillige arbejde fokuseret med indsamling og håndtering af data i byrummet med henblik på nye services og styring af den intelligente by. Arbejdet med en fælles datahub bør naturligvis bygge videre på de kompetencer og initiativer, som allerede findes på området.

Opsummering

Konkret foreslår Gate 21, at følgende overvejes i det videre arbejde med Smart Vækst :

1. At der igangsættes initiativer til at gøre Greater Copenhagen til et verdensklasse Living Lab for Smart City-teknologier, hvor verdens førende virksomheder i samarbejde med offentlige aktører og vidensinstitutioner kan udvikle, teste og demonstrere de bedste teknologier på området. Eventuelt som et Greater Copenhagen Smart City Living Labs-initiativ.
2. At udviklingen af fælles regionale intelligente byløsninger sker i tæt samarbejde mellem myndigheder, erhvervsliv og vidensinstitutioner med det dobbelte formål af accelerere den offentlige Smart City-indsats, skabe arbejdspladser og tiltrække investeringer. Dette kan med fordel ses som én samlet indsats.
3. At der formuleres et mere markant effektmål for denne indsats.
4. At indsatsen for at etablere en data-hub for kommercialisering af big data suppleres med en indsats for at etablere en Internet of Things platform på tværs af kommunerne, og at disse to platforme tænkes i sammenhæng.
5. At det kommende regionale kompetencecenter ud over at udbrede viden også skal facilitere brede Smart City-projekter på tværs af det offentlige, erhvervsliv og vidensinstitutioner, som skal gøre det enkelt for region og kommuner at koble sig på fælles løsninger af høj kvalitet. Gate 21 foreslår, at DOLL som nationalt Greenlab for Smart Urban Services spiller en central rolle heri. DOLL kan desuden teste og demonstrere de løsninger, som siden udrulles i større skala i Greater Copenhagen.
6. At DOLL Visitorcenter kan anvendes som kontrolrum og besøgscenter på tværs af indsatserne i Smart Vækst
7. At DOLL inddrages i udviklingen af Copenhagen Wifi med henblik på at anvende byernes belysningsanlæg som mulig fysisk infrastruktur for udbredelse af wifi.

Region Hovedstaden
Regionsgården
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Hørings svar - Region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi

Hovedstadens Letbane vil gerne kvittere for et fokuseret oplæg til regional vækst- og udviklingsstrategi for hovedstadsregionen. Navnlig strategiens fokus på betydningen af infrastruktur og bæredygtig mobilitet for skabelse af vækst, beskæftigelse og udvikling skal fremhæves. Det er en yderst vigtig forudsætning for et dynamisk arbejdsmarked og for at skabe gode vilkår for vækst og udvikling, at der konstant er fokus på at tilpasse den trafikale infrastruktur til et behov for god tilgængelighed for borgere og virksomheder i konstant udvikling. En effektiv infrastruktur og mobilitet er en international konkurrenceparameter for hovedstaden, og selv med forbedringer af fx rejsetiden med kollektiv trafik i forhold til i dag, vil hovedstaden i fremtiden skulle måle sig med andre storbyer i Europa, der også vil have investeret i forbedret fremkommelighed.

Det er positivt, at der i strategien konkret henvises til behovet for nye letbaner. Hovedstadens Letbane vil i den forbindelse gerne kvittere for, at Region Hovedstaden med den regionale vækst- og udviklingsstrategi klart markerer, at den vil gå forrest i arbejdet for at skabe enighed om forslag til flere letbaner.

Nye letbanelinjer er relevante for at nedbringe rejsetiden på de konkrete strækninger og for at styrke sammenhængen i et samlet letbanenet og i den kollektive trafik generelt. Det er i den forbindelse væsentligt, at de rigtige transportformer vælges de rigtige steder – derfor bør det, hver gang der overvejes nye større kollektiv trafik-projekter, vurderes, om det rette middel vil være letbaner eller andre kollektive transportformer, samt hvordan eksisterende kollektive kundepunkter kan understøttes og nye kan etableres mellem tog, metro og letbane.

Et udvidet og sammenhængende kollektivt transport system vil sikre kortere rejsetider på strækninger med stort passagervolumen og potentiale for at tiltrække nuværende bilister til den kollektive trafik. Skinnebårne trafiksystemer er desuden nogle af de mest miljø- og klimavenlige kollektive transportformer – en dimension som strategien også med rette har fokus på.

Endelig har strategien fokus på at sikre forbedret sammenhæng i den kollektive trafik, ikke mindst i forhold til kundernes oplevelse af den kollektive trafik som et sømløst sammenhængende tilbud. I forhold til at understøtte en fortsat vækst og

Hovedstadens Letbane I/S
Metrovej 5
DK-2300 København S
dinletbane.dk

T +45 3311 1700
E m@m.dk

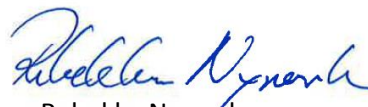
2015-05-28

effektivt i den kollektive transport finder Hovedstadens Letbane dette fokus væsentligt, både i trafikplanlægningen af sammenhængen mellem bus, letbane, tog og metro – og i organiseringen af de kundefremmedte tilbud.

Med venlig hilsen

Anne Grete Holmsgaard
Bestyrelsesformand,
Hovedstadens Letbane

Rebekka Nymark
Kundedirektør,
Hovedstadens Letbane

Region Hovedstaden
Regionsgården
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Høringssvar - Regional vækst- og udviklingsstrategi

Metroselskabets bestyrelse har på møde den 29. maj 2015 drøftet selskabets høringssvar til Region Hovedstadens ”Regional vækst- og udviklingsstrategi” og Metroselskabet vil gerne kvittere for et fokuseret oplæg til regional vækst- og udviklingsstrategi for hovedstadsregionen. Navnlig strategiens fokus på betydningen af infrastruktur og bæredygtig mobilitet for skabelse af vækst, beskæftigelse og udvikling skal fremhæves. Det er en yderst vigtig forudsætning for et dynamisk arbejdsmarked og for at skabe gode vilkår for vækst og udvikling, at der konstant er fokus på at tilpasse den trafikale infrastruktur til et behov for god tilgængelighed for borgere og virksomheder i konstant udvikling. En effektiv infrastruktur og mobilitet er en international konkurrenceparameter for hovedstaden, og selv med forbedringer af f.eks. rejsetiden med kollektiv trafik i forhold til i dag, vil hovedstaden i fremtiden skulle måle sig med andre storbyer i Europa, der også vil have investeret i forbedret fremkommelighed.

Det er positivt, at der i strategien konkret henvises til behovet for nye letbaner. Metroselskabet vil i den forbindelse gerne kvittere for, at Region Hovedstaden med den regionale vækst- og udviklingsstrategi klart markerer, at den vil gå forrest i arbejdet for at skabe enighed om forslag til flere letbaner.

Nye letbanelinjer er relevante for at nedbringe rejsetiden på de konkrete strækninger og for at styrke sammenhængen i et samlet letbanenet og i den kollektive trafik generelt. Det er i den forbindelse væsentligt, at de rigtige transportformer vælges de rigtige steder – derfor bør det, hver gang der overvejes nye større kollektiv trafik-projekter, vurderes, om det rette middel vil være metro, letbaner eller andre kollektive transportformer, samt hvordan eksisterende kollektive kundepunkter kan understøttes og nye kan etableres mellem tog, metro og letbane.

Et udvidet og sammenhængende letbane- og metrosystem vil sikre kortere rejsetider på strækninger med stort passagervolumen og potentiale for at tiltrække nuværende bilister til den kollektive trafik. Metro og letbane er desuden nogle af de mest miljø- og klimavenlige kollektive transportformer – en dimension som strategien også med rette har fokus på.

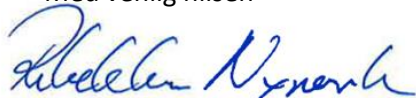
Metroselskabet I/S
Metrovej 5
DK-2300 København S
m.dk

T +45 3311 1700
E m@m.dk

2015-05-29

Endelig har strategien fokus på at sikre forbedret sammenhæng i den kollektive trafik, ikke mindst i forhold til kundernes oplevelse af den kollektive trafik som et sømløst sammenhængende tilbud. I forhold til at understøtte en fortsat vækst og effektivt i den kollektive transport finder Metroselskabet dette fokus væsentligt, både i trafikplanlægningen af sammenhængen mellem bus, letbane, tog og metro – og i organiseringen af de kundefremmedte tilbud.

Med venlig hilsen

Rebekka Nymark
Kundedirektør,
Metroselskabet

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

Sagsnummer
ThecaSag-107178
Movit-3093164

Sagsbehandler TDP
Direkte +45 36 13 16 72
Fax 36 13 20 93
TDP@moviatrafik.dk

CVR nr: 29 89 65 69
EAN nr: 5798000016798

19. juni 2015

Forslag til Regional vækst- og udviklingsplan i Region Hovedstaden

Movia har modtaget Region Hovedstadens udkast til vækst- og udviklingsstrategi "Copenha- gen – hele Danmarks hovedstad" i høring. Movias administration har følgende bemærkninger til planen:

Movia noterer sig, at Region Hovedstaden vil fokusere på, at blandt andet kollektiv transport skal spille en større rolle for at reducere trængsel, og sikre den mobilitet og tilgængelighed i regionen, der er en af de udpegede rammebetingelser for at sikre vækst. Movia er parat til at understøtte denne ambition og peger på Pendlernettet i den kollektive trafik, der er fastlagt af regionen og kommunerne i forbindelse med Movias Trafikplan 2013, som en vigtig ramme for den fremtidige udvikling af den kollektive trafik.

Movia har desuden noteret sig, at den regionale vækst- og udviklingsstrategi lægger vægt på, at de fremtidige mobilitetsløsninger i regionen er bæredygtige, og at der lægges op til en indfasning af fossilfrie brændstoffer til busser. Movia bidrager gerne til en indfrielse af denne målsætning. Både i forbindelse med de løbende fornyelser af busparken ved udbud, og ved opdatering af kommunernes og regionernes fælles miljømålsætning for bustrafikken i den nye trafikplan 2016, som skal udarbejdes og besluttes i løbet af det næste 1½ år.

Endelig har Movia noteret sig, at strategien lægger op til at videreføre planlægningen af det højklassede letbane- og BRT-net, samt at sikre bedre skiftemuligheder ved terminaler og knudepunkter i det kollektive trafiksystem. Også på disse områder bidrager Movia gerne til regionens videre arbejde.

Der tages forbehold for eventuelle yderligere bemærkninger fra Movias bestyrelses side. Bestyrelsen behandler Movias høringssvar til 'Forslag til Regional vækst- og udviklingsplan i Region Hovedstaden' på bestyrelsesmøde 25. juni 2015.

Venlig hilsen

Dorthe Nøhr Pedersen

Adm. direktør

Høringssvar om Region Hovedstadens Vækst- og Udviklingsstrategi

Europas Maritime Udviklingscenter

Amaliegade 33B
1256 København K

Tlf: 33 33 74 88

Info@maritimecenter.dk
www.maritimecenter.dk

Baggrund

Region Hovedstaden har i samarbejde med Vækstforum Hovedstaden udarbejdet et udkast til den kommende regionale vækst- og udviklingsstrategi, der er i offentlig høring frem til juni 2015. På baggrund af denne offentlige høring er Halsnæs Kommune/F5 Erhvervsservice, Helsingør Kommune, Gribskov Kommune/Gribskov Erhvervscenter A/S, havnene i Gilleleje, Hundested og Helsingør, samt Europas Maritime Udviklingscenter gået sammen om et fælleshøringssvar.

Det maritime erhverv i de tre kommuner har ved underskrift erklæret sin støtte til udvikling af en maritim klynge i Nordsjælland, og i kraft af denne, dette høringssvar.

Høringssvar

De regionale erhvervscentre i Nordsjælland samt de tilhørende kommuner, havne og relaterede virksomheder vil indledningsvist takke Regionsrådet og Vækstforum Hovedstaden for arbejdet med den regionale vækst og udviklingsstrategi (ReVUS). Målsætningerne om en grøn og innovativ metropol med høj vækst og livskvalitet findes særdeles relevant. Det er dog samtidig med forundring at ReVUS ikke nævner det maritime erhverv som et centralt udviklingsområde. De overordnede argumenter for anbefalingen om at udnævne den maritime sektor i ReVUS fremgår nedenfor.

Danmark er en af verdens førende søfartsnationer, hvor danske rederier og shippingvirksomheder er den fjerde største operatør af bruttotonnage på verdensplan. Her er især Region Hovedstaden central idet de maritime virksomheder i Hovedstadsregionen udgør den sjette største maritime klynge på verdensplan og er driveren i Det Blå Danmark. De danske maritime virksomheder står for 24 % af den samlede eksport og sektoren beskæftiger samtidigt omkring 80.000 personer direkte og 35.000 indirekte. Dette er en international styrkeposition som vi mener regionen bør være med til at fastholde og udbygge.

De økonomiske kendetegn ved den maritime branche er, at sektoren har en:

- Høj produktivitet og værdiskabelse
- Høj beskæftigelsesgrad

- Høj grad af internationale aktiviteter, herunder er Danmarks største eksporterhverv

Dansk skibsfarts stærke konkurrenceevne og internationale anerkendelse skyldes flere faktorer, herunder:

- Stærke partnerskaber mellem virksomheder, myndigheder, universiteter og maritime organisationer som i fællesskab er med til at skabe gode rammebetingelser, dele viden samt skabe innovation
- Adgang til dygtige medarbejdere med erfaring fra den maritime sektor, herunder en tradition for at virksomhederne tager ansvar for at øge medarbejdernes kompetencer
- Høje standarder for sundhed, sikkerhed, miljø og sociale forhold

Indsatsområder

De stærke maritime traditioner samt evnen til at udvikle løsninger på tværs af sektorer skaber et godt udgangspunkt for at videreudvikle den maritime klynge i hovedstadsregionen. Selvom der er udfordringer som eksempelvis en øget konkurrence fra lande med lavere omkostninger, er der også muligheder for at skabe vækst og arbejdspladser samt øge eksporten. I forhold til Den Regionale Vækst- og Udviklingsstrategi for Region Hovedstaden – ReVUS er der flere områder som kunne være interessante at satse på. Disse områder inkluderer at øge det maritime kompetenceniveau, maritime IT-løsninger for optimering/bæredygtighed, grøn skibsfart med øget dansk bæredygtig produktion samt maritim turisme:

Øge det maritime kompetenceniveau

Mange maritime virksomheder oplever allerede i dag at det er meget svært at skaffe de nødvendige medarbejdere indenfor specielt de tekniske områder. Undersøgelser viser samtidigt, at de maritime virksomheder forventer en stor efterspørgsel på kvalificerede, faglærte medarbejdere samt medarbejdere med en teknisk videregående uddannelse. Der er derfor brug for en indsats der øger antallet af og kompetencerne hos de maritime medarbejdere i fremtiden.

Maritim IT

Skibsfarten er kendetegnet ved at mange rederier benytter gamle IT løsninger. Grundet udviklingen af nye tekniske muligheder, herunder forbedrede muligheder for datatransmission til skibene, er det nu muligt at implementere nye løsninger som kan øge effektiviteten samt sejladsikkerheden. Et potentielt vækstområde kunne derfor være at satse på at udvikle og kommercialisere nye systemer indenfor E-navigation samt E-maritime.

Grøn Skibsfart

Stigende energipriser samt nye miljøreguleringer, herunder specielt SECA reglerne i Nordsøen og Østersøen, har medført at implementeringen af grønne løsninger er blevet en integreret del af branchens forretningsstrategi. Dansk skibsfart er kendetegnet ved at være langt fremme når det kommer til at skabe effektive og grønne løsninger. Denne position kan være med til at skabe et godt udgangspunkt for at København og omegn bliver et internationalt centrum for udvikling af grønne løsninger til skibsfarten.

Maritim turisme

Maritim turisme er et godt eksempel på samspillet mellem havn, by og bagland. Anløb af krydstogtskibe er en del af denne turisme, hvor havnene er service- og modtageapparat, kulturformidlere og har lokale attraktioner, som kan fremvises. Den maritime oplevelsesturismes målgruppe er kvalitets forbrugere med et relativt højt døgnforbrug, hvor sejlerturnister i dag har et lavt døgnforbrug. I forhold til VisitDenmarks målgruppedefinitioner omfatter den maritime turisme (kystturismen) målgrupperne "sjov, leg og læring" og "det gode liv". Havnene i Hundested, Gilleleje og Helsingør har en stor grad af kultur og mulighed for turisterne i at opleve et maritimt miljø. Samtidig har Region Hovedstaden en stor kyststrækning, som kan bruges til "outdoor" aktiviteter, såsom windsurfing, kano eller kajak, som vil kunne styrke den maritime turisme og dermed skabe vækst.

På baggrund af ovenstående, er det derfor vores klare anbefaling at Region Hovedstaden inkluderer det maritime erhverv i den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Med venlig hilsen

Steen Sabinsky, Direktør,
Europas Maritime Udviklingscenter

Benedikte Kiær, Borgmester og Formand,
Helsingør Kommune og Helsingør Havne

Hans Jørgen Albertsen, Formand,
Erhvervscenter Gribskov A/S og Erhverv Gribskov

Mette Bentzen, Formand,
Hundested Erhverv

Med venlig hilsen

Steen Sabinsky, Direktør,
Europas Maritime Udviklingscenter

Benedikte Kiær, Borgmester og Formand,
Helsingør Kommune og Helsingør Havne

Hans Jørgen Albertsen, Formand,
Erhvervscenter Gribskov A/S og Erhverv Gribskov

Mette Bentzen, Formand,
Hundested Erhverv

Med venlig hilsen

Steen Sabinsky, Direktør,
Europas Maritime Udviklingscenter

Benedikte Kiær, Borgmester og Formand,
Helsingør Kommune og Helsingør Havne

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hans Jørgen Albertsen', written over a horizontal line.

Hans Jørgen Albertsen, Formand,
Erhvervscenter Gribskov A/S og Erhverv Gribskov

Mette Bentzen, Formand,
Hundested Erhverv

Med venlig hilsen

Steen Sabinsky, Direktør,
Europas Maritime Udviklingscenter

Benedikte Kiær, Borgmester og Formand,
Helsingør Kommune og Helsingør Havne

Hans Jørgen Albertsen, Formand,
Erhvervscenter Gribskov A/S og Erhverv Gribskov

Mette Bentzen, Formand,
Hundested Erhverv

Region Hovedstaden
Regionsrådsformanden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Det Regionale Arbejdsmarkedsråd
Arbejdsmarkedskontor Øst
Ny Østergade 7-9
4000 Roskilde
Tel 7222 3400
E-post amkoest@star.dk
www.rar-bm.dk

17. juni 2015

J.nr. 2015-

Høringsvar vedrørende Region Hovedstadens Vækst- og Udviklingsstrategi

Formandskabet for Regionsrådet har med brev af 24. april 2015 sendt udkast til den regionale vækst- og udviklingsstrategi 2015-2018 - ”Copenhagen - hele Danmarks hovedstad” - i offentlig høring.

Arbejdsmarkedsrådet finder generelt, at Region Hovedstaden arbejder med en ambitiøs vision, som sætter god fokus på at opnå øget vækst i regionen. Visionen bygger på – og forudsætter, at der kan tilvejebringes kompetent arbejdskraft via uddannelse af danske unge, et uddannelsesløft for voksne ufaglærte og tiltrækning af højt uddannet udenlandsk arbejdskraft. Samtidig stiller flere af udfordringerne krav til en koordineret indsats på tværs af sektorer.

Arbejdsmarkedsrådet bifalder, at den samlede strategiplan lægger sig tæt op ad intentionerne i beskæftigelsespolitikken og de beskæftigelsespolitiske reformer, samt at der arbejdes med konkrete mål for virksomhedsindsatsen, som skal sikre flere borgere job og uddannelse.

Regionens eventuelle analyser af rammevilkåret ”Kompetent arbejdskraft og internationalisering” er ikke foldet ud i oplægget. Dette kunne med fordel udbygges, så der i højere grad indgår en vurdering af mulighederne for at virkeliggøre den vækstpolitiske vision, givet rammerne herfor med den nuværende arbejdsstyrke i regionen.

Det er Rådets vurdering, at strategien med fordel kan sætte tydeligere fokus på den ledige del af arbejdsstyrken, både dagpengemodtagere og øvrige grupper, som udgør en vigtig del af vækstpotentialet i hele Østdanmark, såfremt der iværksættes en målrettet opkvalificeringsindsats for disse grupper. Det gælder blandt andet den relativt store gruppe af uddannelsesparate unge på offentlig forsørgelse og de ufaglærte ledige, som vil kunne indgå i et kompetenceløft gennem de nye muligheder i beskæftigelsesreformen. Disse to indsatsområder vil Arbejdsmarkedsrådet gerne støtte op om for at understøtte vækstplanen

Endelig er Rådet optaget af, hvordan det kan undgås, at den aktuelle udsigt til mangel på arbejdskraft bliver en barriere for virksomhedernes aktuelle og langsigtede vækst. Rådet opfordrer derfor til, at vækstplanen også sætter fo-

kus på aktiviteter, der kan forebygge aktuelle rekrutteringsproblemer i virksomhederne, både generelt og specifikt i forhold til de aktuelle infrastrukturprojekter. Rådet indgår gerne i et samarbejde om dette.

Endelig opfordrer Rådet til, at Region Hovedstaden inddrager *Work in Denmark* i forhold til tiltrækning af højtuddannet arbejdskraft fra udlandet.

Arbejdsmarkedsrådet vil gerne fortsat understøtte arbejdet med forankring af Region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi. I Rådets arbejde med vores egen strategi- og udviklingsplan vil vi bl.a. overveje, hvorledes vi kan støtte op om de vækstopolitiske visioner og udfordringer.

Afslutningsvist vil Rådet kvittere for, at Arbejdsmarkedsrådet tænkes ind som part i arbejdet med målet om et kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne frem mod 2020.

Rådet ser frem til et godt samarbejde med Regionsrådet og Vækstforum om vores fælles udfordringer.

Venlig hilsen

Leif Eiken

Formand

Det regionale Arbejdsmarkedsråd Hovedstaden

Region Hovedstaden
Regionh@regionh.dk

Høringsvar til Region Hovedstaden

Vi har med interesse læst høringsudkastet til Region Hovedstadens regionale Vækst og Udviklingsstrategi "Copenhagen – hele Danmarks hovedstad".

Den politiske vision om at skabe en grøn og innovativ metropol med høj vækst og livskvalitet er udgangspunktet for strategien og visionen skal realiseres gennem fokuserede investeringer inden for

to rammevilkår:

- Effektiv og bæredygtig mobilitet
- Kompetent arbejdskraft og internationalisering

og fire strategiske væksttemaer:

- Sund vækst, fx øget offentligt-privat samspil om forskning og innovation
- Grøn vækst, fx omstilling af energi- og transportsystemet og grøn jobskabelse
- Kreativ vækst, fx flere turister og professionalisering af de kreative erhverv
- Smart vækst, fx regional bredbånds- og mobildækning og deleøkonomi

Vi finder, at Region Hovedstadens fokus på innovation og på det grønne og bæredygtige vil spille godt sammen med strategien for den nordjyske udvikling. Fx inden for nye løsninger til energi- og transportsystemerne kan vi skabe vækst og udbygge styrkepositioner, som allerede i dag er med til at sætte Danmark på verdenskortet.

Gode trafikforbindelser mellem Øst- og Vestdanmark er vigtige for udviklingen af hele landet. Indenrigsflyruten mellem Aalborg og København er suverænt den største i Danmark – og den 5. største af alle ruter til Københavns Lufthavn. Den kommende opgradering af jernbanenettet vil betyde bedre forbindelser og Region Nordjylland støtter også op om etableringen af en fast forbindelse over Kattegat.

Regional Udvikling

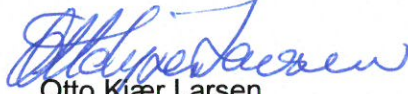
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

Udvalg for Vækst, Innovation og
Kompetence

22. juni 2015

I Region Nordjylland har vi kørt et tæt samarbejde mellem især Region-Vækstforum-kommuner og vores udkast til strategi er netop nu i offentlig høring frem til den 26. juni. Strategien forventes vedtaget i Regionsrådet i august 2015.

Med venlig hilsen

Otto Kjær Larsen

Formand for Udvalg for Vækst, Innovation og Kompetence

Region Hovedstaden

revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

Høringssvar til Region Hovedstadens forslag til den regionale vækst- og udviklingsstrategi "Copenhagen – hele Danmarks hovedstad"

Dato: 4. juni 2015

Brevid: 2524555

Region Sjælland har modtaget forslaget til Region Hovedstadens regionale vækst- og udviklingsstrategi "Copenhagen – hele Danmarks hovedstad" i høring, og har med stor interesse læst forslaget.

Alléen 15

4180 Sorø

Tlf.: 70 15 50 00

Region Sjælland har vedtaget sin regionale vækst- og udviklingsstrategi 2015-2018 den 12. marts 2015.

Ledelsessekretariatet
@regionsjaelland.dk

Sammenligner man de to strategier, bliver det tydeligt, at regionerne – til trods for store variationer inden for geografien – deler mange muligheder og rammevilkår. Østdanmark udgør i dag et sammenhængende arbejdsmarkeds-, uddannelses- og erhvervsområde, og hele den øst-danske geografi er forbundet i et gensidigt og konstruktivt samspil, hvor rigtig mange parter allerede indgår i fælles aktiviteter. Samtidig er virksomheder og indbyggere i begge regioner afhængige af en effektiv infrastruktur, og i begge regioner er kvalificeret arbejdskraft og internationalisering forudsætninger for varig vækst.

www.regionsjaelland.dk

Et fortsat tæt samarbejde mellem Region Hovedstaden og Region Sjælland er således både vigtigt og nødvendigt for, at de to regioner kan nå de mål, som opstilles i de to regionale vækst- og udviklingsstrategier.

Med samarbejdet under Greater Copenhagen er der i forvejen etableret et tæt politisk og handlingsorienteret samarbejde mellem kommuner og regioner i de to regioner. Med de to nye vækst- og udviklingsstrategier er der skabt et konkret grundlag for videre udvikling af samarbejdet mellem de to regioner, både i regi af Greater Copenhagen og på andre områder. Vi ser frem til at fortsætte dialogen og samarbejdet, og vil med høringssvaret pege på de områder, hvor vi ser yderligere muligheder for sammenhængende og fælles indsatser.

I Region Sjællands regionale vækst- og udviklingsstrategi fremgår det, at Region Sjælland vil være med til at skabe vækst i metropolregionen ved at gå aktivt ind i udvikling af nye initiativer, der bringer Region Sjællands styrkepositioner i forhold til fødevarer, bygge og anlæg og ressourceeffektivitet ind i samarbejdet.

Region Sjælland vil også være en accelerator for at få overført viden

mellem forsknings- og uddannelsesinstitutioner, herunder ESS, MAX IV ved Lund og XFEL i Hamborg, og blandt andet små og mellemstore virksomheder. Greater Copenhagen samarbejdet skal sikre et styrket samarbejdet imellem forsknings- og videninstitutioner og virksomheder. Det vil ske gennem netværk og eksisterende dialogfora.

Også inden for effektivisering af erhvervsservicesystemet bidrager Region Sjælland gerne til at skabe fælles, sammenhængende løsninger til gavn for virksomheder og indbyggere i hele metropolregionen. Region Sjælland har f.eks. erfaring med at skabe koordinerede og fokuserede indsatser gennem væksttaler. Den erfaring vil kunne anvendes til at skabe større samordning inden for hele Greater Copenhagen.

I begge regioner er der også områder, der har forskellige vækstvilkår. Region Sjælland vil arbejde for – og gerne samarbejde om – at skabe en balanceret udvikling i hele geografien med fokus på både yderområder og de hovedstadsnære områder. Region Sjælland er klar til at bygge videre på eksisterende og potentielle samarbejder, blandt andet igennem satsningen ”Kompetenceparat 2020”, hvor Region Sjælland, KKR Sjælland og uddannelsesinstitutionerne samarbejder om at hæve kompetenceniveauet i alle dele af regionen. Projektet Quickstart bidrager under samme dagsorden særskilt til, at virksomheder og indbyggere får de bedst mulige forudsætninger for at kunne bidrage til at løse de mange opgaver, som følger af de store anlægsinvesteringer, som gennemføres i Region Sjælland og i hele metropolregionen i de kommende år. Der er således stort potentiale for at samarbejde om aktiviteter inden for kompetenceudvikling.

Region Hovedstaden peger på, at mobilitet er afgørende for vækst og udvikling i metropolregionen. Det gælder både inden for regionen og for den internationale tilgængelighed. Region Sjælland ser frem til et fortsat godt samarbejde om forbedring af den interregionale og internationale infrastruktur. I Greater Copenhagen samarbejdet står Region Sjælland i spidsen for et fælles trafikcharter, hvor der er skabt enighed om de overordnede prioriteter. Region Sjælland vil i regi af Kommune Kontakt Udvalget, med inddragelse af KKR og Vækstforum Sjælland, udarbejde en opdatering af det trafikpolitiske udspil fra november 2011 ”Sjælland baner vejen frem” inklusiv fælles oplæg til hvor i regionen, der skal placeres togstop for ”superlyntog” på henholdsvis nord-syd strækningen mellem København og Hamborg og øst-vest strækningen mellem København og Vestdanmark.

Den internationale dimension bliver i Region Hovedstadens forslag fremhævet som særligt vigtig. Her er der igen fælles interesser omkring at sikre og øge den internationale tilgængelighed. Der er også her mulighed for fælles interessevaretagelse om udvalgte infrastrukturelle projekter, som det blandt andet sker gennem projektet Copenhagen Connected, der arbejder for styrkelse af Københavns Lufthavn.

Region Sjælland har også fokus på at udnytte sin rolle som bindeled mellem Øst- og Vestdanmark, Skandinavien og resten af Europa. Den strategiske akse fra Region Skåne til Hamburg udvikles og fremmes bl.a. igennem STRING-samarbejdet. Det er fortsat vigtigt i fællesskab at styrke dette interregionale samarbejde.

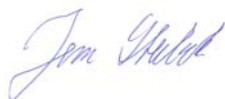
Region Sjælland arbejder ligesom Region Hovedstaden også med at styrke energi- og miljøområdet og har med den godkendte ReVUS fokus på ressourceeffektivitet og bioøkonomi. Dette fokus bygger på Region Sjællands regionale styrker indenfor cleantech, miljø- og energiområdet. Senest har Region Sjælland videreført styrkepositionen inden for industrielle symbioser og etableret Dansk Symbiosecenter, som nu løser opgaver i hele Østdanmark, herunder for Region Hovedstaden.

Endvidere har Regionsrådet i Region Sjælland videreført Grøn Komite, som arbejder med videndeling, anbefalinger og synlighed om grønne aktiviteter i regionen. I komiteen sidder repræsentanter for regionale organisationer og institutioner, erhvervslivet, Vækstforum samt politikere på kommunalt, regionalt, nationalt og internationalt niveau. Samtidig har de to regioner et solidt samarbejde om at understøtte aktiviteter i CLEAN. Endelig arbejder Region Sjælland sammen med KKR Hovedstaden om pilotforsøget på samordning af aktører på det grønne område i Greater Copenhagen.

De sammenhængende udfordringer i metropolregionen kræver sammenhængende løsninger. Med samarbejdet mellem Region Hovedstaden, Region Sjælland, Region Skåne, kommunerne i de to regioner og senest Region Skåne i Greater Copenhagen er der prioriteret særlige indsatser, som parterne vil samarbejde om. Der er dermed mange aktiviteter, vi kan arbejde sammen om i Greater Copenhagen sammenhæng. Samtidig er der en række områder, som regionerne og kommunerne arbejder med hver især eller i mere afgrænsede samarbejder. En fortsat transparent og klar proces for, hvornår parterne samarbejder om aktiviteter og hvornår vi gennemfører dem hver for sig, er en forudsætning for, at Greater Copenhagen samarbejde kan stå stærkt i de kommende år.

Region Sjælland ser frem til fortsat god dialog og samarbejde mellem de to regioner og et fortsat stærkt samarbejde om Greater Copenhagen.

Venlig hilsen

Jens Stenbæk
Regionsrådsformand

Per Bennetsen
Koncerndirektør

Region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi

Region Skåne tackar för möjligheten att lämna remissvar på förslaget till den regionale vækst- og udviklingsstrategi och vill övergripande framhålla att vi uppfattar den som en ambitiös och konkret strategi med förslag som ligger väl i linje med Skånes regionala utvecklingsarbete. Strategin är en god utgångspunkt för att tillsammans med Själland och Skåne skapa en fortsatt positiv utveckling i vår gemensamma region.

Inledningsvis hade det varit intressant att ta del av en nulägesbeskrivning, vilka som är Hovedstadens största utmaningar samt vad som lett fram till visionen, ramvillkoren samt tillväxttemana.

Effektiv och hållbar rörlighet

Strategin skulle vinna på att utveckla något om samarbetet med närliggande regioner såsom Hamburg, Berlin, Stockholm och Oslo/Göteborg. Även om Kastrup är en viktig knutpunkt för tillgängligheten med stort värde även för Skåne är det angeläget av att utveckla landförbindelserna och snabba tåg som är fokus i dessa samarbeten. Inom hållbar mobilitet lyfts utveckling av en grön bilkorridor från Skandiavien till Hamburg vilket är ett gemensamt arbete liksom tanken att göra en mobilitetsplan för regionen. Region Skåne ser gärna ett utbyte av erfarenheter och tankar som gynnar båda parter inom detta.

I strategin finns intressanta skrivningar om att arbeta fram ett komplement till fingerplanen samt ett gemensamt uppslag i kommunernas översiktsplaner, förslag som Region Skåne deltar i och med intresse kommer att följa. Dock vore det bra med en tydlighet i att detta berör Region Hovedstadens geografi och inte som det står beskrivet att det handlar om planer för hela Greater Copenhagen-geografen.

När det gäller kollektivtrafiken ser Region Skåne positivt på skrivningarna att binda samman Skåne och Östdanmark med en ny sammanhängande och gränsöverskridande infrastruktur, men saknar dock förslag på vad detta konkret innebär, vill Region Hovedstaden arbeta för en ny fast förbindelse över Öresund, är det då i första hand en metro till Malmö eller är det HH-förbindelsen?

Förbättringar i kollektivtrafiken med kortare restider anges som en av flera avgörande faktorer för tillväxt och flera arbetstillfällen. Det är bra med de exempel som tas upp med investeringar i lättbanor och Bus Rapid Transit-lösningar men Region Skåne skulle gärna se en koppling mellan utbyggnaden av kollektivtrafiken i Hovedstadsregionen och tågtrafiken över Öresund. Det är viktigt med en samsyn på den framtida utvecklingen av den gränsöverskridande kollektivtrafiken för att lägga grunden för att kollektivtrafikutvecklingen på respektive sida av sundet bidrar till den gemensamma målbilden. Även om Region Hovedstaden inte har huvudmannaskapet för den regionala tågtrafiken är man en viktig aktör i dialogen med den danska staten.

Grön tillväxt som bland annat tar upp omställning av energi- och transportsystemet är intressant för kollektivtrafiken, att nyttja lättbanor då stora områden kan bli stationsnära är ett bra sätt att driva utvecklingen mot grön tillväxt. Det hade varit bra med ett kompletterande resonemang kring befolkningsökning och bostadsbyggande med koppling till vilka demografiska utmaningar regionen står inför.

Målet om att Region Hovedstaden ska vara fossilbränslefri 2040 är bra men står i tydlig konflikt med mål om internationell tillgänglighet och ökning av antalet flygrutter. En satsning på utveckling och forskning om fossilfria drivmedel för flyget vore intressant att se. I övrigt kan synen på alternativa fossilfria drivmedel breddas – i strategin nämns bara elbilar. Med den takt som elbilar kommer in på marknaden idag så är det svårt att se att målet om att vara fossilbränsle fri 2040, nås då livslängden på fordon är 15-17 år. Då det arbetas aktivt i Danmark för vätagas (brint) skulle det med fördel tas med som ett drivmedel med utvecklingspotential, i Sverige tror man att alla typer av hållbara drivmedel behövs. För att nå målet är det också viktigt att satsa på andra transportmedel, t ex tåg. Generellt konstaterar Region Skåne att målsättningarna för att vara klimatneutral och fossilbränslefri ligger flera år efter Region Skånes motsvarande mål.

Det är bra med utveckling för cykel, att dela bil med mera men även planering mer även för gående skulle varit intressant att se i strategin.

Utbyggnaden av den digitala infrastrukturen, bredbandstäckningen, är mycket positiv. I tillägg till de fördelar som lyfts i strategin så kommer utbyggnaden att vara ett viktigt verktyg för att nå en hållbar mobilitet genom att man minskar behovet av resor till arbete och service samt också

vara nödvändig för att i en framtid klara att ge kommunal service inom hemsjukvård och hemtjänst.

Kompetens arbetskraft och internationalisering

Det är positivt att strategin lyfter fram fördelarna med ett gemensamt tillväxtarbete i Öresundsregionen. Såväl Hovedstadsregionen som Skåne har goda tillväxtförutsättningar, men underpresterar jämfört med övriga nordiska storstadsregioner. Det finns stora vinster med en ökad samverkan mellan Skåne och Hovedstadsregionen vad gäller utbildning, transportinfrastruktur, utveckling av innovationssystem och byggandet av en gemensam arbetsmarknad. Därtill främjar en ökad samverkan möjligheterna att framgångsrikt attrahera investeringar och talanger.

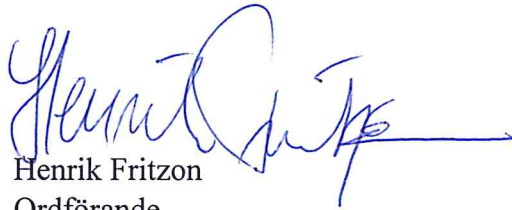
Det finns stora likheter mellan Skåne och Region Hovedstadens utvecklingsområden. Exempelvis prioriteras frågor om ”grön tillväxt”, hållbar stadsutveckling och läkemedel. Här finns goda förutsättningar att öka samverkan för att främja innovation och gemensam marknadsföring. Även om de komplementära fördelarna mellan Skåne och Hovedstadsregionen har minskat kring bland annat utjämning av bostadspriser och att båda regioner har brist på ungefär samma yrkesgrupper, så finns det goda förutsättningar för att finna innovativa lösningar på gemensamma utmaningar.

Det är bra att utvecklingsstrategin har en tydlig internationell prägel, både hur den egna regionen sätts i ett internationellt sammanhang samt vad gäller mål och vision för Greater Copenhagen-samarbetet. Som framgått i andra sammanhang delar Region Skåne inte bilden av hur begreppet Greater Copenhagen används. Sett från vår sida är Greater Copenhagen ett varumärke som vi kan använda i sammanhang där det ger mening, främst i internationell marknadsföring i till exempel Asien och Amerika, det vill säga det är i de större internationella sammanhangen som begreppet Greater Copenhagen ska användas. Skåne ser inte Greater Copenhagen som en geografi som består av 79 kommuner och 3 regioner. Men vi är helt överens om vikten av ett nära samarbete kring tillväxt och utveckling mellan våra 79 kommuner och 3 regioner i den sammanhängande funktionella metropolregionen. Angelägna områden att arbeta tillsammans kring som vi ser från Skåne handlar om att utveckla en gemensam arbetsmarknad, minska de gränshinder som finns, att locka internationella verksamheter och talanger, utveckla infrastrukturen i vår gemensamma region samt satsningen på ESS och MAX IV. Att undanröja gränshindren är en central fråga för att utveckla arbetsmarknaden och förenkla för alla de som redan idag och de som i framtiden kan tänka sig att arbeta över sundet.

När det gäller utmaningen att få ut tillräckligt av de investeringar som görs i forskning kanske en möjlighet är att flytta fokus något från investering i forskning och vetande till entreprenörerna och företagen i innovationsarbetet.

Region Skåne anser det både glädjande och tillfredsställande att Region Hovedstaden tydligt pekar ut Kreativ Vækst som ett prioriterat utvecklingsområde då Region Skåne de senaste åren utvecklat arbetet med och sett de kulturella och kreativa näringarna som ett viktigt tillväxtområde. Särskilt positivt ser vi på utvecklingsstrategins prioritering av filmproduktion då vi i Skåne lagt betydande insatser för utveckling av filmproduktionen som är viktigt både i ett kultur- och näringspolitiskt perspektiv. Vi ser därför fram emot ett ökat erfarenhetsutbyte inom dessa områden, där våra regioner kan inspireras av varandra och nå ännu större framgång. Även när det gäller stimulanser i besöksnäring och turism hoppas vi att våra regioner kan forma nya intressanta samarbeten och attrahera en internationell publik.

Sammanfattningsvis vill Region Skåne framhålla att Region Hovedstadens utvecklingsstrategi ligger väl i linje med vårt eget utvecklingsarbete och att vi ser fram emot många konstruktiva dialoger och utbyten som för utvecklingen framåt i vår gemensamma geografi.

Henrik Fritzon
Ordförande

Hørringsvar til Region Hovedstaden vedr. REVUS

Turismeorganisationen VisitNordsjælland ser frem til den kommende regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Bemærkninger til indsatsområdet om Kreativ vækst

Kinaparathed:

VisitNordsjælland bakker op omkring initiativet med, at gøre Region Hovedstaden mere Kinaparat og er enig i, at det kræver yderligere fokusering på modtagerapparatet. Dette må indebære, at der kontinuerligt arbejdes frem mod at forene markedsførings- og formidlingsindsatsen på tværs af kommuner og organisationer. Nye onlineplatforme og andre tiltag skal for så vidt muligt indarbejdes i det eksisterende modtagerapparat.

Derudover vil pakketure med overnatning i København kombineret med overnatning i f.eks. Kongernes Nordsjælland være med til, at gøre det mere attraktivt at besøge regionen, da oplevelsen vil indeholde en storbysoplevelse, samt en kyst- og naturoplevelse. Turisternes måde at rejse på har ændret sig, så mange i dag tager flere, men kortere ferier. Derfor skal der ikke udelukkende sættes på det kinesiske marked, men ligeledes på tiltrækning af internationale turister udenfor højsæsonen.

National kompetenceudvikling

At Regionen støtter op om et nationalt kompetenceudviklingsprojekt, som understøtter kompetenceudvikling af SMV'ere, som kan være kunsthåndværk (kreative erhverv), fødevarerproducenter og det brede turismeerhverv, samt eventmagere.

Produktudvikling

Fortsætte produktudvikling med fokus på kvalitet, som retter sig til outdoor turisme som f.eks. cykelgæster, pilgrimsgæster og aktiviteter ved stranden. Produktudviklingen kan eksempelvis berøre ruteplanlægning på tværs af kommunegrænser eller udvikling af pakker, der gør det nemmere og mere tilgængeligt for turisterne at købe produkter, der både indeholder adgangsbilletten til en oplevelse samt transporten til/fra oplevelsen (f.eks. en billet til Kronborg slot sammen med en DSB billet til kystbanen).

Produktudviklingen i turismen vil også have stor gavn af, at få tilført investeringer til etablering af flere fyrtårnsprojekter. Dette vil kræve, at der er større fokus på hvordan kommunerne og de lokale organisationer kan støtte op omkring investortiltrækningen.

Venlig hilsen

Annette Sørensen
Direktør VisitNordsjælland

aso@visitnordsjaelland.com

+45 41 78 67 83

Region Hovedstaden
Center for regional udvikling
revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

Nørregade 7 B
1165 København K
Danmark

Tlf.: +45 3325 7400
Fax: +45 3325 7410
visitcopenhagen.dk

Wonderful Copenhagens høringsvar over udkast til ReVUS

ReVUS udstikker solide retningslinjer for regionens prioriterede erhvervsområder fremadrettet. Wonderful Copenhagen bakker op om ambitionerne i ReVUS, og finder det helt centralt, at hovedstadsregionens centrale aktører samles bredt bag udmøntningen.

Wonderful Copenhagen ser sig som den centrale aktør for udvikling af turisme i regionen og Greater Copenhagen, og dermed også i implementeringen af strategiens turismeinitiativer.

Generelle bemærkninger

Wonderful Copenhagen finder det meget positivt, at turismen har fået en fremtrædende position i ReVUS.

Hovedstadsregionens turisme er et væksterhverv – også i internationale benchmarks – og i en tid hvor hovedstadsregionens vækst halter bagefter sammenlignelige storbyregioner i Europa, skaber turismen omsætning og arbejdspladser. Arbejdspladser, der ikke kan outsources og som beskæftiger ikke blot højtuddannede, men også en høj andel ufaglærte og personer med anden etnisk baggrund.

Den styrkeposition er det væsentligt at udvikle. For ud over at generere vækst og jobs for turismens aktører og regionen, så kan turismen, når den anskues strategisk, være løftestang for at skabe kritisk masse i andre brancher. Væksten i turismen bidrager bl.a. til, at Københavns lufthavn har et passagergrundlag, der danner grobund for direkte ruter fra hele Europa og vækstmarkeder i resten af verden – et forhold, der er afgørende for at tiltrække investeringer, samarbejder og forretning. Og erhvervsturismens kongresser og konferencer inden for sundhed, bæredygtighed og IT trækker talent og viden til byen, udvikler netværk og skaber innovation til gavn for både forskere og firmaer i hele hovedstadsregionen.

Dermed rækker turismen i praksis ud over det ReVUS strategiske vækstspor om kreativ vækst, og bidrager til udvikling og vækstskabelse inden for de øvrige af Revus' strategiske væksttemaer - sund, grøn og smart vækst.

Konkret sikrede kongresarbejdet i Wonderful Copenhagen således, at af de 72 vundne kongresser i 2014, var 26 inden for Life science, 9 inden for green- og cleantech og 7 inden for IT.

Derfor ser Wonderful Copenhagen frem til at kunne bidrage til at skabe vækst og udvikling inden for rammerne af kreativ vækst, men også til at levere vækstskabelse mere bredt inden for de erhvervs- og videnklynger, som prioriteres i ReVUS.

Specifikke bemærkninger

Nedenfor er Wonderful Copenhagen's specifikke bemærkninger oplyst.

Bo, leve – og besøge

For at understrege og understøtte rammevilkåret om internationalisering, kan der til de gennemgående formuleringer om "et attraktivt sted at bo og leve", tilføjes "besøge". Tilføjjelsen dækker over forskere, talenter, virksomheder, turister mv., som besøger regionen og som på baggrund af besøget gerne skulle have lyst til at komme igen – i privat eller professionel sammenhæng – og fortælle om deres oplevelser, mens de var her. Det er vigtigt at se de mange millioner årlige besøgende i regionen som aktører i fortællingen om og tiltrækningen til regionen.

- S. 3 - sidste punktum i forordet
- S. 21 – under afsnittet livskvalitet: "...attraktivt sted at leve og besøge"
- S. 32 – i manchetten andet afsnit: "...mest attraktive steder at bo, leve og besøge"

Det mest attraktive turistmål (s.9)

Side 9 cirkel om turisme: Forslag: "Det mest" attraktive turistmål i stedet for "Et attraktivt turistmål". Baseret på Hovedstadsregionens rolle som vækstdriver af den samlede turisme i Danmark.

Væksttema 3: Kreativ vækst (s. 32)

Det er positivt, at ambitionerne favner både private samt erhvervs- og kongresturister. Møder og kongresser bidrager ud over et højt døgnforbrug også til at underbygge og udvikle Greater Copenhagen's vidensbaserede erhvervs- og forskningsklynger.

"Top 20-listen Best Places to Visit in Europe" (s.33):

I ReVUS beskrives, at København skal gå 5 pladser frem som foretrukket turistby på top 20-listen Best Places to Visit in Europe inden 2025.

Wonderful Copenhagen er enig i, at Greater Copenhagen skal konkurrere på internationale ranglister og være ambitiøse omkring dette.

Det er vigtigt at konkurrencen sker på de rette præmisser. Der er mange ranglister – ikke alle har klare og kvalificerede målkriterier – og det er uklart, hvilken konkret liste, der henvises til.

Wonderful Copenhagen's anbefaling er at opstille et ambitiøst og realistisk mål, på basis af den mest troværdige og pålidelige kilde for europæisk benchmark inden for turisme: European Cities Marketing's årlige benchmark rapport.

"Der er tiltrukket 25 nye, store internationale kultur- og sportsevents frem mod 2019" (s. 33)

Wonderful Copenhagen er enig i, at der skal sættes ambitiøse mål for internationale kultur- og sportsevents. En realistisk tidshorisont for indfrielsen af målet er dog efter Wonderful Copenhagen's vurdering snarere 2025. Hvis målet skal nås i 2019, kræves der yderligere investeringer i forhold til nuværende kendte budgetter.

Fyrtårnsprojekt Kina (s. 34)

Som verdens største udrejsemarked rummer Kina et stort potentiale for regionen. Den kinesiske gæstestrøm til regionen vokser, men ikke alle aktører har på nuværende tidspunkt mulighed for at investere tilstrækkeligt i markedet og den nødvendige Kinaparathed.

Det er derfor særdeles positivt, at regionen tager føring ift. dette marked og afspejler denne prioritet så tydeligt i ReVUS. Kun derved kan regionen sikre den nødvendige Kinaparathed i de kommende års konkurrence om kinesiske turister.

ReVUS opstiller et mål, om at Greater Copenhagen skal være i top 10 over de mest attraktive regioner i Europa for kinesiske turister (s. 34). Det er et ambitiøst mål, hvor København er i konkurrence med byer / regioner som Rom, London, Paris, Milano, Barcelona, Nice/Sydfrankrig, Amsterdam, Berlin, der har langt større genkendelighed i Kina.

Derfor forudsætter målet blandt andet 1) fortsat udvikling af tilgængelighed til København fra større dele af Kina og 2) kontinuerlig, målrettet og ambitiøs digital markedsføring af regionen som destination på kinesiske platforme.

Smart vækst (s. 36)

Til manchetten, andet afsnit tilføjes til første punktum. "...og øget attraktivitet for internationale besøgende."

Til afsnittet om Deleøkonomi under Regionale udfordringer tilføjes efter første punktum: "samt udvikling af services og tjenester for internationale besøgende."

Sammen om udmøntningen af ReVUS

Wonderful Copenhagen vil som hele hovedstadsregionens udviklings – og projekthus for turisme også i fremtiden bidrage til at skabe fremgang for turismen. Fonden ser frem til samarbejdet om ReVUS og udmøntningen af de konkrete initiativer, der skal skabe vækst og udvikling.

Med venlig hilsen

Peter Højland
Bestyrelsesformand i Fonden Wonderful Copenhagen

Region Hovedstaden

Høringssvar fra Albertslund Kommune om region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi

Dato: 16. juni 2015
Sags nr.: 15/4001

Regionsrådsformanden har bedt om Albertslund Kommunes bemærkninger til Hovedstadens regionale vækst- og udviklingsstrategi (ReVUS).

Albertslund Kommune værdsætter, at strategien er meget ambitiøs og fokuseret, og støtter visionens fokus på internationalisering, erhvervsudvikling og et sammenhængende arbejdsmarked.

Samarbejdet mellem kommuner og regioner om at udvikle Greater Copenhagen (Sjælland og Sydsverige) som et internationalt knudepunkt for investeringer er helt centralt. Derfor må samspil mellem byer, erhvervsliv og forskning om grønne væksttiltag øges og række ud over de regionale og nationale grænser for at styrke områdets globale tiltrækningskraft.

Sammen med en række aktører arbejder Albertslund Kommune indgående med vækstperspektiver på områderne sundhed, klima, miljø, energi og infrastruktur, og anerkender således de centrale væksttemaer i den regionale vækststrategi.

Albertslund Kommune tilslutter sig de centrale virkemidler og vil fortsat være en aktiv medspiller i projekter og offentlig-private partnerskaber for at realisere de markante fælles satsninger i regionens og kommunernes grønne omstilling, erhvervsudvikling og infrastrukturelle udbygning.

Lysmetropol i Greater Copenhagen

I DOLL Living Lab i Hersted Industripark i Albertslund testes lys og intelligente løsninger, hvilket har tiltrukket stor international opmærksomhed og investeringer til regionen.

Her opbygges en intelligent infrastruktur, og der udvikles nye produkter og løsninger (Smart City løsninger) i et samarbejde med universiteter og virksomheder.

BORGMESTEREN

Nordmarks Allé 2
2620 Albertslund

www.albertslund.dk
albertslund@albertslund.dk
T 43 68 68 68

Sammen med 27 partnere har vi netop søgt EU (Interreg) om støtte til at kunne udvikle Greater Copenhagen til den internationalt førende metropol for lys og Smart City, hvor fremtidens løsninger vil blive testet og udstillet for og af internationale udviklere, partnere, kunder m.fl.

Rammevilkår

Albertslund Kommune anerkender de 2 centrale rammevilkår i vækst- og udviklingsstrategien.

Effektiv bæredygtig mobilitet

En videreudvikling af de fælles indsatser i Grønt Mobilitetskontor kan sikre udbredelse og udvikling af mobilitetsplanlægning i alle kommuner, og udnytte det store potentiale i brugen af digitale løsninger. Albertslund Kommune finder det er oplagt, at bruge samarbejdet omkring Ringbyen og letbanen til at udvikle en række test- og demonstrationsfaciliteter for smart mobilitet. Hermed vil regionen både flytte pendling væk fra bilkørsel og nedbringe CO₂-udledningen, og på samme tid øge virksomhedernes vækst og skabe fremtidens arbejdspladser.

Kompetent arbejdskraft og internationalisering

Albertslund Kommune er enig i de skitserede udfordringer og den opmærksomhed, der især gives erhvervsuddannelserne. Den position som Greater Copenhagen udvikler indenfor lys og Smart City kan styrkes, hvis regioner og kommuner sammen med uddannelses- og vidensinstitutionerne kortlægger og udvikler erhvervs- og efteruddannelserne indenfor området. Dette kombineres med satsning på plads til anvendt forskning og etablering af et egentligt iværksætterhus på området.

Væksttemaer

Albertslund Kommune tilslutter sig valget af temaer og finder det positivt, at Region Hovedstaden placerer offentlige aktører centralt i skabelsen af vækst, herunder som laboratorier for virksomheder og institutioners innovation og udvikling, hvilket er udfoldet eksplicit i en række af væksttemaerne.

Albertslund er særlig optaget af 3 væksttemaer:

Sund vækst

Indsatsen indenfor sund vækst matcher de visioner Albertslund Kommune har for sit nye Sundhedshus, som er designet til at facilitere samarbejde og innovation på tværs af faggrænser. Borgere og frivillige vil blive inddraget og sundhedspersonalet kompetenceudviklet, ligesom nye uddannelses tilbud og velfærdsteknologiske løsninger vil blive udviklet i Sundhedshuset. Ved at samarbejde om initiativer på tværs af kommuner og region om bl.a. den særlige udfordring på Vestegnen om sundhedsprofilen, kan værdien af Sundhedshuset øges og række ud over kommunegrænsen.

Grøn Vækst

Der er i strategien fokus på det store potentiale for energibesparelser og omstilling til mere vedvarende energi. Albertslund Kommune ser frem til, at de fælles politiske initiativer omkring strategisk energiplanlægning fra projektet "Energi på tværs" videreføres med Region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi. Herunder at regionens grønne profil og kapacitet udbygges med et sekretariat, der støtter og kvalitetssikrer initiativer, og at forsyningsvirksomheder, transportselskaber og vidensinstitutioner samarbejder om væksten blandt innovative virksomheder. Også her står regionen stærkt som laboratorium for fremtidens grønne løsninger, som her kan testes og vises i en international kontekst.

Smart vækst

Albertslund Kommune ønsker at styrke og videreudvikle den eksisterende test- og demonstrationsfacilitet DOLL Living Lab for både lys og intelligent infrastruktur, produkter og løsninger (SUS - Smart Urban Services). Formålet er at øge virksomhedernes innovationspotentiale og konkurrenceevne, og samtidig kompetenceudvikle offentlige indkøbere. Herved øges også efterspørgslen efter intelligente grønne løsninger.

Strategien peger på behovet for at etablere en fælles kommunal og regional data-hub (data-knudepunkt), der stiller de data som kommuner og regioner m.fl. indsamler til rådighed for virksomheder, der vil udvikle nye APPs og løsninger. Strategien peger også på etablering af et nyt regionalt kompetencecenter for intelligente bymetoder, der samler og formidler viden fra eksisterende initiativer og understøtter aftaler om fælles regionale og kommunale standarder for smarte byer.

Albertslund Kommune er meget enig i de skitserede behov, og ser en stor værdi i at udnytte partnerkompetencer, koncept, data og infrastruktur i eksisterende Living Labs i den fælles udvikling af de to initiativer.

Med venlig hilsen

Steen Christiansen
borgmester

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

sendt pr. mail til:
revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

KOMMUNALBESTYRELSEN

Rådhuset
Hold-an Vej 7
2750 Ballerup
Tlf: 4477 2000
www.ballerup.dk

Dato: 23. juni 2015

E-mail: byogerhverv@balk.dk
Kontakt: Claus Pichard

Sagsid: 24.10.11-P17-1-15

Høringsvar vedr. den regionale vækst- og udviklingsstrategi 2015

Ballerup Kommunalbestyrelse har på sit møde mandag den 22. juni 2015 behandlet Regionsrådets udkast til en ny vækst- og udviklingsstrategi og skal i den anledning fremsende følgende bemærkninger:

Kommunalbestyrelsen finder, at strategien skaber en god fælles ramme for det kommende samarbejde mellem offentlige myndigheder, erhvervsliv, organisationer, universiteter og andre interessenter med henblik på at kunne videreudvikle vor hovedstadsregion.

Ballerup Kommune deler visionen om at skabe en grøn og innovativ metropol med høj vækst og høj livskvalitet. Vi bakker derfor også op om de initiativer til Greater CoPENHAGEN, der skal samle regioner og kommuner på hele Sjælland og også gerne i Skåne.

Vi er også enige i, at der skal ske målrettede investeringer såvel i forbedret mobilitet og infrastruktur som i uddannelse og internationalisering, som skal sikre os en kompetent arbejdskraft.

De fire væksttemaer forekommer os at være særdeles relevante, men der er behov for en klar fokusering og prioritering blandt de initiativer, vi i større eller mindre projekter skal finde sammen om at løfte.

Undervejs i strategiens tilvejebringelse har Regionen ført dialog med KKR Hovedstaden, vores kommunaldirektører og embedsmandsudvalgene. Men når vi næste gang skal udarbejde en fælles strategi, bør vi alle tænke mere over, hvordan de enkelte kommuner engageres, og hvordan deres kompetencer inddrages.

Ballerup Kommune har i forbindelse med den nylige, administrative høring indmeldt en række initiativer, som vi kunne have en rolle i.

Som led i den officielle høring har ReVUS'en været behandlet i alle Kommunalbestyrelsens fagudvalg med henblik på at kvalificere kommunens prioritering og deltagelse i initiativerne.

Gennem KKR Hovedstaden er der netop udarbejdet et forslag med prioritering af ti fælles initiativer, som i vid udstrækning matcher vores indberetning og således stemmer godt overens med Ballerups holdning.

Effektiv og bæredygtig mobilitet

I forhold til rammevilkåret om effektiv og bæredygtig mobilitet har vi indmeldt initiativet om 'Grøn mobilitetsplanlægning', hvor der tages udgangspunkt i vores gode resultater fra mobilitetsprojektet 'Formel M'.

I samarbejde med en række virksomheder og i egen organisation er der gennemført projekter, der har øget brugen af kollektiv trafik og cyklisme. Det er erfaringer, som fortjener en større udbredelse, og vi derfor gerne stiller til rådighed for andre. Og det er resultater, vi både planlægningsmæssigt og gennem deltagelse i konkrete netværksaktiviteter og projekter gerne vil videreudvikle.

Kompetent arbejdskraft og internationalisering

Det andet rammevilkår om kompetent arbejdskraft og internationalisering har også vores store bevågenhed, da der er flere snitflader mellem de regionale udfordringer og kommunens uddannelsesmæssige indsats.

Vi ser således flere perspektiver i at videndele erfaringer og indgå i nye projekter. Dels om hvordan vi tilvejebringer en arbejdskraft med faglige og vækstkritiske kompetencer, dels om hvordan vi tiltrækker international arbejdskraft, talent og investeringer.

Et kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne samt sikring af flere elev- og praktikpladser vil stå centralt heri.

Kommunen har engageret sig i arbejdet med den regionale talentstrategi, der handler om at tiltrække og fastholde højtuddannet og specialiseret arbejdskraft. Med vores deltagelse i International House, den fælles borgerserviceenhed for udenlandske medarbejdere og deres familier, kan vi blandt andet finde relevante bolig- og fritidstilbud.

Ballerup Kommune har en overordnet vision om et sammenhængende udviklingsforløb for de 0–25 årige, hvor alle unge vokser op og får de nødvendige kundskaber, færdigheder og kompetencer til at leve et godt, selvstændigt og udviklende liv hele livet.

Tæt netværkssamarbejde på uddannelsesområdet i Ballerup Kommune er en væsentlig indsats. Vi har opbygget en sammenhængende organisation fra strategisk ledelsesplan helt ned til konkrete aktiviteter i samarbejde med uddannelsesinstitutioner og virksomheder.

Uddannelsesforum og uddannelsesnetværk er strategiske samarbejder mellem folkeskolen, ungdomsuddannelserne, de videregående uddannelser og erhvervslivet i Ballerup Kommune.

Af konkrete initiativer kan nævnes: 'Adoptionsaftaler' mellem virksomhed og folkeskole; 'Agentforløb' om overgange mellem folkeskole og ungdomsuddannelse; samarbejdsprojekter mellem DTU Diplom og kommunen om naturvidenskabelige projekter (fx 'First Lego League') samt samarbejde med virksomheder om tematiserede forløb.

Det finmaskede netværkssamarbejde er medvirkende til at styrke karrierefokus og sammenhængen mellem uddannelsesniveauerne, så flere unge kan gennemføre erhvervskompetencegivende uddannelser, og de får bedre muligheder for at få fast fodfæste på arbejdsmarkedet.

Ballerup Kommune har desuden en lang tradition for internationalt engagement og har i 2014 vedtaget en ny, international strategi. På børne- og ungdomsområdet er det formålet at sikre, at vores børn og unge gives de bedste muligheder for at kunne kvalificeres til en tilværelse som borger i en internationaliseret verden.

Det er kommunens ambition, at gå videre end folkeskolen. Arbejdet med den internationale dimension skal forberede den unge generation til at kunne klare sig på et globalt arbejdsmarked og samtidig kunne indgå som demokratiske medborgere i et internationalt såvel som lokalt fællesskab.

Der arbejdes blandt andet på at skabe internationale børnehaver og skoleklasser, hvor dele af dagligdagen foregår på engelsk. Formålet er dels at understøtte, at de udenlandske medarbejdere på kommunens virksomheder etablerer sig i Ballerup, dels at imødekomme danske børn og forældre, som ønsker en mere internationalt præget uddannelse.

At arbejde på en sådan ny måde kræver tid, lyst, vilje og ressourcer. Kommunalbestyrelsen har derfor skabt mulighed for, at personalegrupper kan opgradere deres internationale kompetencer, ligesom vi har afsat ekstra midler til internationale projekter.

Sund Vækst

Med dette væksttema har vi at gøre med et indsatsområde der fylder meget i både den regionale og den kommunale drift og dermed i hele den offentlige økonomi. Vi ser derfor oplagte samarbejdsmuligheder, ikke blot myndighederne imellem, men også med virksomheder og vidensinstitutioner.

Strategien synes dog at være meget overordnet, lidt for IT-præget og med et hidtidigt stort fokus på regionen selv og på Københavns Kommune.

Kommunen mener, at der bør etableres et særligt velfærdsteknologisk forum, der kan facilitere kommunernes og regionens samarbejde. Vi ser det som et særligt problem, at mange initiativer i dag er regionalt styrede. En

stærkere kommunal involvering og styring vil være hensigtsmæssig, da der på området må være fokus på den brugerdrevne og hjemmenære udvikling.

Ballerup Kommune er interesseret i at deltage i forskningsindsatser inden for velfærdsteknologi, og har qua vores styrke som erhvervskommune gode forudsætninger for at indgå heri. Via en højt specialiseret institution har vi fx en særlig indsigt omkring anvendelse af social IT.

Kommunen kan desuden bidrage til samarbejde om forskning, uddannelse og innovation med fokus på 'sund aldring'. Og endelig ser vi en interesse i, at det omtalte samarbejde vedrørende 'ulighed i sundhed' udbygges, og vi deltager gerne heri.

Grøn Vækst og Smart Vækst

Inden for disse væksttemaer rammer strategien ligeledes ned i et fokus, som Ballerup Kommune deler. Dels i forhold til en koordineret energiplanlægning, der sammentænker hele regionen. Dels i form af konkrete samarbejdsprojekter med erhvervslivet og forsyningsselskaberne, der har til hensigt at skabe CO₂-reduktioner og lokal grøn og smart vækst. Det kunne fx handle om afprøvning af nye teknologier og fælles projekter om geoenergi og virksomhedssymbioser.

Kreativ Vækst

Inden for temaet om Kreativ Vækst nævner strategien alene den regionale udfordring om at kunne tiltrække internationale kultur- og sportsevents.

Kommunalbestyrelsen deler Region Hovedstadens politiske vision om at skabe en grøn og innovativ metropol med høj vækst og livskvalitet. Vi bemærker dog, at ReVUS'ens fokus mest synes at være økonomisk vækst og i langt mindre grad livskvalitet. En større vægt på livskvalitet kunne ske gennem en mere udtalt satsning på kulturområdet.

Ballerup Kommune har allerede i forbindelse med Den Regionale Udviklingsplan 2012 og igen i den indledende dialog om Den Regionale Vækst- og Udviklingsstrategis tilvejebringelse sidste år og i år, fremsat forslag om, at kulturen bør spille en mere fremtrædende rolle.

Ikke fordi det fremgår af erhvervsfremmelovens § 8a, at kulturen skal være en del af den regionale vækst- og udviklingsstrategi, men fordi intet fremmer livskvaliteten og attraktiviteten i vores region som et stærkt kulturliv.

Som formandskommune for KulturMetropolØresund vil Ballerup Kommune på vegne af aftalens øvrige 25 partnerkommuner opfordre til, at kulturens betydning for Greater CoPENHAGENS identitet og dens bidrag til vækst og livskvalitet, derfor indtænkes og fremhæves på linje med strategiens øvrige væksttemaer.

Især i forhold til det kreative væksttema kan fx kulturbegivenheder og events styrke den regionale indsats og "det regionale dna".

Disse begivenheder er ikke bare vigtige for en høj livskvalitet. De har også en umiddelbar positiv økonomisk effekt via øget beskæftigelse og den meromsætning, de mange deltagere og tilskuere skaber blandt andet på hoteller og restauranter, samt blandt de underleverandører, der leverer varer og ydelser til selve begivenheden og til arrangørerne.

Hertil kommer den internationale medieomtale, der medvirker til at brande såvel Danmark som hovedstadsregionen, og derigennem bidrager til at gøre regionen til et mere attraktivt sted at besøge og/eller bosætte sig.

Men Region Hovedstaden bør ikke blot satse på turisme og internationale overnatninger, når det kommer til events, men bør også i højere grad have fokus på de blivende regionale værdier. Dette bør gøres ved at lægge vægt på at udvikle og forankre eksisterende festivaler og ved at forankre store (nationale/internationale) begivenheder fx med out-reach-aktiviteter.

Sådan gør vi Greater CoPENHAGEN til et endnu bedre sted at leve og bo - og udnytter samtidig det strategiske turismepotentiale bedst.

Med venlig hilsen

Jesper Würtzen
Borgmester

/

Eik Møller
kommunaldirektør

Region Hovedstaden
Regionsrådsformand
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

10. juni 2015

Kære Sophie Hæstorp Andersen

På trods af at Bornholms Regionskommune har særstatus og derfor udarbejder sin egen ReVUS, vil vi med dette høringssvar tilkendegive at Bornholm føler sig som en ligeværdig samarbejdspartner i visionen om GREATER CoPENHAGEN.

Det foreliggende udkast til vækst- og udviklingsstrategi for Region Hovedstaden indeholder gode visioner og forslag til indsatsområder, som vi bakker op om.

Væksten er så småt på vej efter krisen, og det er vigtigt at regionrådet sikrer, at hele regionen samarbejder om jobskabelse gennem vækst og udviklingsinitiativer.

På Bornholm har vi desuden gode erfaringer med samarbejdet med Polen og Tyskland og vil inddrage de erfaringer i det kommende samarbejde i Greater Copenhagen.

På baggrund af det foreliggende udkast, vil Bornholms Regionskommune med dette høringssvar tilkendegive interesse for samarbejde om:

Kompetent arbejdskraft og internationalisering

Med det formål at sikre kvalificeret arbejdskraft til erhvervslivet vil Bornholms Regionskommune/ Bornholms Vækstforum opfordre til at der indgås

samarbejder mellem erhvervsskoler, erhvervsuddannelser, Det Regionale Arbejdsmarkedsråd, arbejdsmarkedets parter og International House.

Grøn vækst (Væksttema 2)

Med afsæt i Bright Green Island brandet, vil Bornholm tilbyde samarbejde om levering af økologiske fødevarer til de københavnske offentlige køkkener, samt samarbejde om industrisymbioser, cirkulær-økonomi, grønne forretningsmodeller, Bedre Boliger (grøn håndværker) og certificeringsordning.

Kreativ Vækst (Væksttema 3)

På baggrund af erhvervsudviklingsstrategien, turismestrategien samt Østersø-partnerskabet kan Bornholm tilbyde samarbejde om kvalitetsudvikling af produkter og professionalisering inden for turisme (især outdoor) samt i fødevarer- og gourmetbranchen. Desuden kan også tiltrækning af reason to go events og product placement være relevante samarbejdsområder. Turisme-samarbejdet kan også omfatte indsatser der fremmer erhvervsturisme/mindre konferencer og krydstogtturisme.

Copenhagen-net

Bornholm ønsker at undersøge muligheden for at tilslutte sig en sammenhængende digital infrastruktur så borgere, virksomheder og turister oplever et let tilgængeligt mobil- og internettilbud, hvilket gør det attraktivt at besøge, drive virksomhed og bosætte sig i hele regionen.

I tillæg til de emner, der er beskrevet i vækst- og udviklingsstrategien for Region Hovedstaden, vil jeg samtidig gøre opmærksom på yderligere to områder, der har særlig betydning for det bornholmske samfunds vækstmulighed:

Trafikal ligestilling

På det trafikale område ønskes opbakning til tættere integration i Region Hovedstaden gennem lavere priser på persontransport efter princippet om at pris over vand koster det sammen som over land.

Dispensering fra den regionale udbudsret

På Bornholm er der udviklet en fleksibel og billig model for korte videregående uddannelser, hvor der tages udgangspunkt i eksisterende uddannelser, der udbydes som online fjernundervisning.

Modellen rummer den fordel, at den er billig og tillader dermed endog meget små hold, hvilket gør bl.a. også gør den fleksibel. Dermed vil der være mulighed for at udbyde flere uddannelser på Bornholm.

Jf. den regionale udbudsret (Lovbekendtgørelse nr. 745 af 24/06/2013 (kapitel 3 § 12)) kan Bornholm alene samarbejde med uddannelsesinstitutioner i Hovedstadsregionen, som kun sjældent tilbyder videregående uddannelser som fjernundervisning (som ikke allerede findes på Bornholm) da disse ikke har samme incitament til at udbyde online uddannelser, som fx uddannelsesinstitutionerne i de øvrige regioner, hvor bl.a. befolkningstætheden er mindre.

Dette er selvsagt yderst u hensigtsmæssigt for bestræbelserne på at modvirke mangel på kvalificeret arbejdskraft på Bornholm.

Jeg ser frem til en god dialog om hvordan Bornholms Regionskommune og Region Hovedstaden i fællesskab kan skabe en grøn og innovativ metropol med høj vækst, med flere arbejdspladser og øget livskvalitet i GREATER CoPENHAGEN.

Med venlig hilsen

Winni Grosbøll
Borgmester

Hørings svar fra Dragør Kommune til Regional Vækst- og Udviklingsstrategi

Dragør Kommune har med stor interesse læst Region Hovedstadens forslag til en regional vækst- og udviklingsstrategi (ReVUS).

Overordnet set er Dragør Kommune meget positiv over for en fælles indsats for udvikling af regionen, med fokus på høj vækst og livskvalitet. Dragør Kommune er selv ved at udarbejde en ny erhvervs politik, og livskvalitet og det gode liv danner en god og meningsfuld ramme for udviklingen af vores kommune.

Vi ser os selv som en naturlig del af Greater Copenhagen, og deler visionen om området som et internationalt knudepunkt. Det er vigtigt, at også mindre samfund som Dragør tænkes ind i den samlede region, og at udbygningen af infrastruktur og vækstfremmende initiativer kommer alle dele af regionen til gavn.

23. juni 2015

Ref. clausr

Når vi læser i ReVUS ser vi flere gode initiativer, som vil kunne supplere og styrke vore lokale indsatser og som vil kunne danne grundlag for tværkommunale initiativer. Eksempelvis er Dragør ikke begunstiget af fingerplanen, og vi hilser et nyt plan-dokument, der tænker på tværs af regionen, velkommen.

Rammevilkår:

"Effektiv og bæredygtig mobilitet" og "Kompetent arbejdskraft og internationalisering" er grundlæggende forudsætninger for udviklingen af regionen og begge dele fordrer samarbejde mellem de offentlige og private aktører. Dragør Kommune er primært en bosætningskommune, og har grundet manglende dækning af offentlig transport meget biltrafik og relativt lange rejsetider for borgerne. Vi har derfor et stort fokus på forbedring af mulighederne og en videreudvikling af bæredygtig transport. Det er et stort ønske, at Dragør by kobles tættere på lufthavnen, f.eks. via en skinnebåren løsning eller "BusRapidTransit", og at Dragør ikke bliver glemt i forbindelse med en evt. næste anlægsfase af letbanen tværs over Amager. Trængselskommissionen foreslog i den forbindelse, at der skal etableres en højklasset busrute fra København via Kastrup til Dragør.

Det er desuden vigtigt for Dragørs muligheder for erhvervsudvikling, at der ses på muligheden for at revurdere støjzonerne langs Københavns lufthavn. Disse arealer vil være meget egnede til lufthavnsnær erhvervsudvikling.

Dragør Kommune kan med sine herlighedsværdier primært bidrage til at skabe et attraktivt bosætningsmiljø for den kompetente arbejdskraft, men i tillæg hertil er vi meget positive over for en en-strengt og effektiv talent- og erhvervsudviklingsindsats. Dragør Kommune tilbyder ikke selv erhvervsservice eller kompetenceudvikling for iværksættere og vækstvirksomheder, men bakker op om en fælles koordineret indsats i stedet.

Væksttemaer:

Vi anser de beskrevne væksttemaer for at være relevante og vigtige for regionens udvikling. I forhold til væksttema 1 om sund vækst finder vi, at der er flere spændende tiltag om udvikling af ny sundheds- og velfærdsteknologi, herunder udrulning af telemedicinske løsninger til patienter. Dragør Kommune imødeser en øget andel af ældre blandt borgerne og ønsker at give disse et sundt og langt liv.

Med hensyn til væksttema 2 om grøn vækst bakker vi op om regionens klimaplan og miljøinitiativer i øvrigt. Med en kystnær placering er Dragørs primære fokus kystsikring, vandaflledning og klimatilpasning. Vi ser store muligheder for at sammentænke dette med moderne teknologier og ikke mindst rekreativ udnyttelse af arealer, som er berørt af klimasikringen.

Tema 3 om kreativ vækst er særligt relevant for Dragør Kommune, idet udviklingen af turisme er et centralt fokusområde i disse år. Dragør har allerede gjort sig erfaringer som scene for sidste års DR-julekalender og er oplagt som kulisse for både film og tv-serier. Hertil kommer, at vi blot 12 kilometer fra rådhuspladsen tilbyder idyllisk fiskerleje-stemning og et velbevaret bymiljø, der i sig selv er en attraktion. Dragør er en oplagt leverandør af oplevelser, som understøtter byferien i København. Dog vil der også her kræves forbedringer af den offentlige transport, så som letbane og yderligere regional busdrift til Dragør. Vi ser arkitektur og bymiljø som væsentlige elementer i en attraktiv region, og finder at ReVUS kunne lægge mere vægt på arkitektur i forhold til både kreativ vækst og grøn vækst.

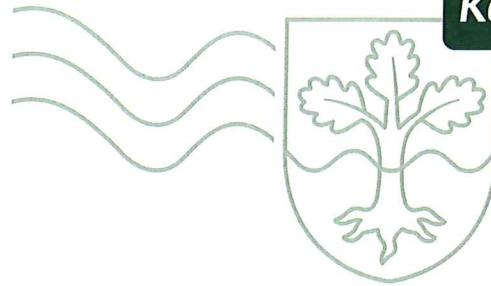
I forhold til væksttemaet 4 om smart vækst finder vi, at de beskrevne indsatser er essentielle for en fremtidig digital vækst. Med 1400 primært mindre virksomheder er digitale muligheder og infrastruktur essentielle for en fremtidig udvikling. Herunder følger vi også udviklingen i deleøkonomien, blandt andet ved fokus på delebilsordninger og udlejning af private boliger.

Dragør Kommune bakker op om ReVUS, og ser frem til et godt samarbejde i de kommende år.

Venlig hilsen

Claus Rex
Erhvervs- og turismechef

Dir. tlf. 32 89 03 01
clausr@dragoer.dk

Region Hovedstaden
Sendt på mail til:
revus.center-for-regional-
udvikling@regionh.dk

**Hørings svar til forslag til den Regionale Vækst- og Udviklingsstrategi
(ReVUS)**

Økonomiudvalget i Egedal Kommune har den 17. juni 2015 behandlet forslaget til den regionale vækst- og udviklingsstrategi 2015 for Region Hovedstaden. Med forbehold for Kommunalbestyrelsens behandling af sagen den 24. juni 2015 har kommunen følgende bemærkninger:

Egedal Kommune finder, at valget af de to rammevikår og de fire strategiske væksttemaer vil kunne bidrage til, at understøtte den regionale styrkeposition, ligeledes er det yderst positivt, at den regionale vækst- og udviklingsstrategi tager udgangspunkt i indsatsområderne i Greater CoPENHAGEN samarbejdet, således at initiativerne koordineres. Temaerne er fint i tråd med Egedal Kommunes fokusområder, og Egedal Kommune vil støtte op om initiativerne i den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

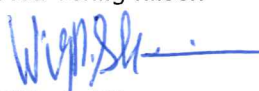
I Egedal Kommune er der bred opbakning til ønsket om, at skabe et sammenhængende erhvervsservicetilbud koblet med et kvalitets- og kompetenceløft og det forventes, at kommunerne inddrages i arbejdet.

Byrådet i Egedal Kommune har besluttet, at det "fælles Greater CoPENHAGEN" oplag indarbejdes i Kommuneplanen.

Egedal Kommune har dog følgende kommentarer til oplægget om investeringer og udvikling af bl.a. infrastrukturen:

Egedal Kommune ønsker indflydelse på investeringer og udvikling af bl.a. infrastruktur, og opfordrer til at der tænkes alternative løsninger, såfremt en Transportkorridor med Ring 5 indgår i planerne – Byrådet har faktisk sagt nej til Ring 5. Egedal Kommune mener ikke, at Ring 5 er løsningen på de transportbehov, som regionen står overfor.

Med venlig hilsen

Willy R. Eliassen
Borgmester

Lars Wilms
Kommunaldirektør

Den 18.06.2015

Sagsnummer
15/8386

Dokumentnummer
78688

Sagsbehandler

Egedal Rådhus

Dronning Dagmars Vej 200
3650 Ølstykke

Åbningstid

Mandag - onsdag	10.00-14.00
Torsdag	10.00-17.30
Fredag	10.00-12.00

Telefon	7259 6000
Mail	kommune@egekom.dk
Web	egedalkommune.dk

Hørings svar på ReVUS 2015

Som godkendt i Økonomiudvalget den 15. juni 2015 og under forudsætning af Byrådets godkendelse den 22. juni indsendes følgende høringssvar fra Fredensborg Kommune:

NOTAT

Fra:

18. juni 2015

Overordnet finder Fredensborg Kommune det positivt, at ReVUS-forslaget tager udgangspunkt i, at regionen og Greater Copenhagen skal samarbejde for at tage den internationale konkurrence op med andre metropoler som Amsterdam, Hamburg og Stockholm for at tiltrække talent og investeringer. Der skal tænkes i sammenhænge for at opnå en synergi, der kan styrke regionen og gøre os gældende i den internationale konkurrence. Fredensborg Kommune bakker op om, at Greater Copenhagen er rammen for internationalisering af regionens brand. Fredensborg Kommune er aktiv i arbejdet om Greater Copenhagen, og deltager i bl.a. i arbejdet om det fælles brand af regionen og i samarbejdet om EU-kontoret. Fredensborg Kommune bakker op om ReVUS vision om at skabe en grøn og innovativ metropol med høj vækst og livskvalitet. Som bosætningskommune understøtter Fredensborg Kommune visionen ved til at skabe gode rammer og livskvalitet for borgere, som indgår i det regionale arbejdsmarked.

Fredensborg kommune bakker op om de fire væksttemaer og tilhørende vækst mål. Fredensborg Kommune bakker op om ambitionen om, at hovedstadsregionen skal være et attraktivt sted for udvikling af sundheds- og velfærdsløsninger, herunder at offentlige indkøb skal genere vækst og innovation. Fredensborg Kommune deltog i projektet OPALL (offentlige-private alliancer) og med afsæt i erfaringer fra dette projekt anerkendes potentialet ved at styrke indsatsen for at fremme offentligt-privat samarbejde om innovation på sundheds- og velfærdsområdet. Kommunerne er nogen af Danmarks største virksomheder, men deres viden, produkter og ydelser kan i større grad omsættes i vækst og eksport i det private erhvervsliv. Der er behov for assistance til kommunerne, hvis vi i stigende grad skal gøre vores indkøbsvolumen gældende for at sikre vækst, beskæftigelse og innovative løsninger.

Erhvervsfremmesystemet skal styrkes. Derfor bakker vi op om at, Væksthuset fortsat er omdrejningspunktet for erhvervsfremmeindsatsen, samtidig med at kommunerne i takt med vores stigende fokusering på erhvervsudvikling får gode

rammer for at give relevante tilbud til vores mindre og mellemstore virksomheder og iværksættere.

Fredensborg Kommune er medunderskriver af det fælles trafikcharter, som skal styrke infrastrukturen i regionen. En velfungerende Kystbane, sammenhængende transportmuligheder og lavere transporttid skal prioriteres højt, hvis den funktionelle region skal være attraktiv og velfungerende.

Grøn vækst

Fredensborg Kommune tilslutter sig de målsætninger og indsatser i REVUS'en, som er en fortsættelse fra den regionale klimastrategi. Fredensborg Kommune spiller som Klimakommune en aktiv rolle i implementeringen af den regionale klimastrategis mål og indsatser. Vi slutter op om vigtigheden af at gå foran i den grønne omstilling og at opstille et fælles regionalt CO₂-neutralitetsmål, i tråd med den regionale klimastrategi. Fredensborg Kommune er desuden interesseret i at være med til at tegne fremtidens Greater Copenhagen i forhold til miljø- og klimaområdet.

Fredensborg Kommune bakker endvidere op om at fokusere på den strategiske tværgående indsats og har spillet en aktiv rolle i udviklingen af energivision og indsatsområder i projektet i "Energi på tværs". Fredensborg Kommune vil ligeledes spille en aktiv rolle i den videre udvikling og implementering af energivisionen og handlinger i forbindelse med den strategiske energiplanlægning.

Fredensborg Kommune vil gerne understrege vigtigheden af, at den regionale klimaplan som skal udarbejdes, sikrer sammenhængen mellem "Energi på tværs" og øvrige tiltag, og sikrer at der ikke udvikles og igangsættes parallelle forløb. Den intention stimuleres ved at etablere et tværkommunalt sekretariat med hovedformålet at indfri den overordnede vision og konkret arbejde på en helhedsorienteret model, der sikrer en fossilfri Region Hovedstad i 2035.

Baseret på Fredensborg Kommunes geografi, demografi, virksomhedsportefølje og boligmasse er det især punkterne Regional Klimaplan og Klimatilpasning, hvor Fredensborg Kommune vil spille en aktiv rolle i udmøntningen af det grønne vækstspor i REVUS'en. Hovedfokus i Fredensborg Kommune er derfor defineret i de tre ben: Energieffektiviseringer, grøn transport og klimatilpasning, hvor der allerede findes konkrete klima- og energipolitikker, strategier og tiltag, som støtter op om de overordnede mål i REVUS'en og som vil kunne bruges som cases til inspiration for andre. Fredensborg Kommune arbejder også med at fremme intelligent grøn efterspørgsel ved at udnytte det grønne vækstpotentiale i vores indkøb.

Fredensborg Kommune har bidraget med følgende projektforslag til implementeringen af grøn vækst temaet i REVUS ´en, som vi gerne ser udmøntet:

- Et samarbejde om at udvikle og afprøve nudging- tiltag, der skal gøre det lettere og mere attraktivt for borgere at energirenovere deres bolig.
- Et samarbejde på tværs af Øresund om mobility management, med fokus på pendlingen og pendlerne i et Greater Copenhagen perspektiv.
- Et samarbejde med fokus på energiforbrug i små og mellemstore virksomheder, hvor lokale virksomheder inspireres til at effektivisere deres energiforbrug, og samtidig stimuleres grøn vækst både i de enkelte virksomheder og hos leverandører af energirådgivning og løsninger.
- Et samarbejde om at inspirere borgere og virksomheder til at håndtere vand på egen grund og lave LAR-projekter.

I tråd med grøn vækst temaet tilslutter Fredensborg Kommune sig under rammevilkåret "Effektiv og bæredygtig mobilitet" særligt målet og indsatsen med at nedsætte CO2-udledningen, fremme af cyklisme og grønne løsninger til transportsektoren, som fx elbiler.

Høringssvar til Copenhagen – hele Danmarks hovedstad

12. juni 2015
Sagsbeh.: AP

Dette høringssvar fra Frederiksberg Kommune er godkendt i Magistraten den 8. juni, 2015, men vil først blive behandlet i Kommunalbestyrelsen den 22. juni, 2015. Der tages derfor forbehold for Kommunalbestyrelsens behandling af sagen.

J.nr.: 00.24.00-P35-2-15

Frederiksberg Kommune finder, at forslaget til den regionale vækst- og udviklingsstrategi "Copenhagen – hele Danmarks hovedstad" er et godt grundlag for samarbejdet om at skabe vækst og udvikling i hovedstadsregionen.

Kommunalbestyrelsen
Frederiksberg Rådhus
2000 Frederiksberg
www.frederiksberg.dk

Den fælles vision for hovedstaden er at skabe en grøn og innovativ metropol med høj vækst og livskvalitet. Denne vision ligger fint i tråd med Frederiksberg Kommunes kommende kommuneplanstrategi "Frederiksbergstrategien 2015".

Telefon: 38212057
E-mail: ud@frederiksberg.dk

Nedenfor er anført kommunens bemærkninger til de enkelte rammevilkår og væksttemaer. Ligeledes er angivet særlige initiativer, som Frederiksberg Kommune gerne vil samarbejde med andre kommuner og Region Hovedstaden om.

Rammevilkår 1: Effektiv og bæredygtig mobilitet

Frederiksberg Kommune kan tilslutte sig størstedelen af mål og ambitioner under dette rammevilkår. Bæredygtig mobilitet har høj prioritet, og en række initiativer og anlægsarbejder af bl.a. metro og cykelinfrastruktur støtter op om det.

Det anbefales, at en udbygning af metroen nævnes under rammevilkår 1 som et initiativ, der kan bidrage til vækst og mere effektiv og bæredygtig mobilitet (jf. udviklingsstrategien, side 16). Her tænkes særligt på en videreførelse af M4 fra Ny Ellebjerg til Bispebjerg over Frederiksberg.

Initiativer

- Udvikle den kollektive trafik med et effektivt busnet og skabe grundlag for mere metro, bl.a. ved at arbejde for en ny metrolinje fra Ny Ellebjerg over Frederiksberg til Bispebjerg.
- Fremme delebiler og elbiler og herunder understøtte udviklingen af delebilkoncepter som en integreret del af det kollektive transportsystem.
- Investere i udviklingen af supercykelstierne i hovedstadsregionen.

Rammevilkår 2: Kompetent arbejdskraft og internationalisering

Frederiksberg Kommune kan tilslutte sig ambitioner og mål. De forslåede initiativer under rammevilkåret "Kompetent arbejdskraft og internationalisering" kobler sig fint sammen med de beskæftigelsesrettede indsatser, som Frederiksberg Kommune har iværksat, herunder ungeindsatsen ("Unge godt på vej"), kommunens plan for den virksomhedsrettede indsats på beskæftigelsesområdet samt Frederiksberg Kommunes erhvervsstrategi. Ligeledes er Frederiksberg Kommune optaget af at internationalisere gennem EU. I den forbindelse trækkes på de kompetencer, som det nye fælles EU kontor bygger op.

Initiativer:

- Væksthus Hovedstaden.
- Samarbejde med CBS, Københavns Universitet, Diakonissestiftelsen og andre uddannelsesinstitutioner om udvikling af deres områder med særlig vægt på interaktion med byen omkring og på attraktive forbindelser mellem de forskellige campusområder.

Væksttema 1: Sund vækst

I Frederiksberg Kommune har væksttemaet "Sund vækst" stor betydning for udviklingen af det lokale sundhedsvæsen. I de kommende år forventes Frederiksberg Kommune i endnu højere grad end tidligere at aflaste og komplementere hospitalssystemets opgavevaretagelse – ikke mindst med implementeringen af den nye Hospital- og Psykiatriplan 2020 (HOPP 2020). Dette vil både forudsætte nytænkning af vores eksisterende sundhedstilbud, og at vi styrker det eksisterende samarbejde på sundhedsområdet med en højere grad af inddragelse af virksomheder og vidensinstitutioner.

På Frederiksberg har vi en stærk tradition for samarbejde med vidensinstitutioner (CBS, professionshøjskoler og KU Science), vores lokale erhvervsliv samt Bispebjerg og Frederiksberg Hospital. I den sammenhæng ser vi frigørelse af hospitalsgrunden på Frederiksberg som en unik platform for at udvikle en række af vores sundhedstilbud med afsæt i samarbejde og synergi med region, praksissektor, uddannelsesinstitutioner, forskningsenheder og iværksættermiljøer. Frederiksberg Kommune er derfor i gang med at gennemføre en foranalyse af hospitalsgrunden. I analysen ses nærmere på, hvordan nye sundhedsløsninger kan bidrage til at skabe f.eks. "et udviklingslaboratorium (adgang til testfaciliteter)" hvor der afprøves nye privat-offentlige samarbejder på sundhedsområdet, som man har stærk tradition for i andre lande. Foranalysen afsluttes i juni måned, 2015 med et symposium og et katalog over nye ideer, der kan skabe bedre behandling og pleje, øge folkesundheden og samtidig bidrage til vækst og udvikling.

Samarbejdet med Copenhagen EU Office (hvis strategi lægger sig op af den regionale vækst- og udviklingsstrategi, og dermed har Sund vækst som et af sine fokusområder) tænkes også at blive løftestang for engagementet i EU projekter, herunder (del)udviklingen af hospitalsgrunden.

Frederiksberg Kommune er også medlem af Copenhagen Health Tech Cluster (CHC), og håber ad den vej at styrke det teknologiske vækstorienterede marked på sundhedsområdet. Endelig er Frederiksberg Kommune en del af WHO's European Healthy City Network, som er et fælles europæisk netværk, der arbejder strategisk og politisk på by-niveau for at forbedre folkesundheden. Her lægges der vægt på et medborgerdrevet fokus, hvor velfærdsløsninger og sundhedsfremmende indsatser skabes i et samspil mellem regionale, kommunale og private aktører, såvel som organisationer, foreninger og borgere. Dette udgør også et vigtigt bidrag i styrkelse af "sund vækst", herunder hvordan middelevealderen kan forbedres, selv om det element ikke er nævnt særlig eksplicit i den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Initiativer:

- Hospitalsgrund som platform for udvikling af sundhedstilbud.
- WHO' European Healthy City Network.
- Copenhagen Health Tech Cluster.
- Copenhagen EU Office.

Væksttema 2: Grøn vækst

Frederiksberg Kommune bakker op om den retning, der er sat for temaet Grøn vækst. Frederiksberg Kommune klar en interesse i samt planer for indsatser og investeringer rettet mod bl.a. grundvand, affald og ressourcer, energibesparelser, bæredygtige bygninger og bydele, strategisk energiplanlægning samt klimatilpasning og skybrudssikring.

Udfordringerne på klima- og miljøområdet kan ikke løses uden tværgående samarbejde. Derfor opsøger Frederiksberg Kommune aktivt samarbejde indenfor alle disse områder, blandt andet gennem fælles projekter samt ejerskab og medejerskab af forsynings- og affaldsselskaber.

Frederiksberg Kommune er umiddelbart positiv overfor målet om, at 80 procent af hovedstadsregionens grundvandsressource inden 2025 er sikret mod forurening. Frederiksberg Kommune er dog bekendt med, at regionen har valgt ikke at prioritere indvindingsoplandet til Frederiksberg Forsyning i denne periode. Dette til trods for, at en stor del af indvindingsoplandet er udpeget som område med særlige drikkevandsinteresser. Frederiksberg Kommune vil derfor arbejde for at sikre, at der fortsat kan indvindes grundvand til drikkevand i indvindingsoplandet til Frederiksberg Forsyning og herunder, at Region Hovedstaden opprioriterer den grundvandsbeskyttende indsats på Frederiksberg.

Initiativer:

- Frederiksberg Kommune har sammen med Københavns Kommune, HOFOR og Frederiksberg Forsyning udarbejdet en skybrudsplan. Ligeledes deltager kommunen i det tværkommunale samarbejde KLIKOVAND.

Væksttema 3: Kreativ vækst

Frederiksberg er enig i de mål, der er sat for temaet kreativ vækst - ikke mindst målet om at øge turismen i regionen. Frederiksberg Kommune bidrager bl.a. til den kreative vækst gennem Copenhagen film fund og kommunens store engagement i Wonderful Copenhagen.

Initiativer:

- Copenhagen film fund (opstart).
- Engagement i Wonderful Copenhagen.
- Copenhagen Cooking.

Væksttema 4: Smart vækst

Frederiksberg Kommune bakker aktivt op om Greater Copenhagen - både på det mere strategiske niveau og i forhold til konkrete initiativer. Vi lægger frem for alt vægt på at deltage i initiativer, hvor der er en særlig Frederiksberg-styrke, hvilket også er bærende elementer i Frederiksberg Kommunes erhvervsstrategi.

Der lægges vægt på, at det nye EU kontor for Hovedstaden er et stort aktiv i at styrke kommunernes mulighed for at udvikle sig selv og virksomhederne, ligesom engagementet i Wonderful Copenhagen er afgørende for Frederiksberg Kommune.

Den internationale dimension er særdeles vigtig for virksomheder og uddannelses- og forskningsinstitutioner, idet det er en afgørende forudsætning for faglig innovation og eksportmuligheder. Samtidig er der fortsat et stort potentiale i at fremme samspillet mellem især små og mellemstore virksomheder samt uddannelses- og forskningsinstitutioner således, at virksomhederne kan udvikle nye produkter og ydelser. For begge disse emner vil Frederiksberg Kommune gerne spille med, primært i forhold til de institutioner, der ligger på Frederiksberg – men også i et bredere regionalt perspektiv.

For en del små og mellemstore virksomheder er der fortsat store udfordringer – men derfor også store muligheder – for at opnå gevinster ved at digitalisere både drift, salg og markedsføring.

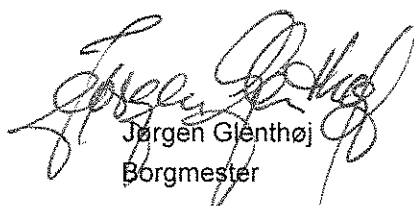
Der er en række initiativer, som flugter fint med nogle af de foreslåede temaer og "investeringer" i udkastet til den Regionale Vækst og Udviklingsstrategi. Og hvor en bredere tværkommunal eller regional vinkel må forventes at styrke væksten.

- Styrkelse af en mere koordineret indgang til erhvervsservice i de enkelte kommuner (dog ikke tvungne minimumsstandarder, med de tilhørende tvungne udgifter).
- Understøtte et konkret projekt om at forbedre og systematisere virksomhedernes indgang til konkret erhvervsvejledning.
- Styrkelse af mulighederne for inkubatormiljøer for iværksættere knyttet til uddannelses- og forskningsinstitutionerne
- Styrkelse af videns- og innovationsudviklingen i virksomhederne via triple helix initiativer.
- Øget fokus på internationalisering blandt virksomhederne (eksport, kilde til ny viden mv.)
- Øget tiltrækning og fastholdelse af internationale talenter til gavn for virksomheder og universiteter.
- Understøtte mulighederne for at højne digitaliseringsgraden for små og mellemstore virksomheder.
- Øget fokus på samspillet mellem folkeskolen og erhvervslivet med henblik på at styrke de unges karrierevalg (via erhvervsfaglige eller højere uddannelser) og kendskab til erhvervslivet.
- Større samarbejde mellem kommuner vedr. udvalgte internationale kultur- og sportsevents. Her skal der dog også sikres, at det er lokale initiativer med grobund i det lokale kultur- og fritidsliv, som bredes ud i regionen.

Initiativer:

- Frederiksberg Kommunes Erhvervsstrategi.
- Smart City: Bydækkende WIFI til opsamling af målerdata.

Venlig hilsen

Jørgen Glenthøj
Borgmester

Torben Kjærgaard
Kommunaldirektør

Bemærkninger til Region Hovedstadens "Vækst og Udviklingsstrategi" (ReVUS)

Overskriften: Bæredygtig udvikling er efterhånden blevet et alment accepteret krav som dækker over både miljømæssig, social og økonomisk udvikling. Dette fokus nævnes også i Vækstrådets høringsbidrag, hvorfor det bør indgå allerede i overskriften til strategien.

På side 7 nævnes **høj livskvalitet** som en vigtig vision, der imidlertid omfatter langt mere end omtalt i de to rammevilkår: Transport- og uddannelsesmuligheder. Mængden af arbejde må således ikke stå i vejen for fri tid til privatliv og frivillig indsats i foreninger og engagement i samfundsforhold. Forhold desangående kunne passende omtales på side 22 under "vækstkritiske kompetancer" eller under "Sund vækst-temaet" side 25.

Tema 1: "Sund vækst" omhandler mest forudsætninger for sundhedsvæsenet, men der nævnes ikke meget om lokale tilbud i sundhedspleje, lægehuse eller faciliteter til palliativ behandling, f.eks hospices som et ønskeligt tilbud. Den forebyggende indsats omtalt på side 27 i afsnittet "Relativ lav middellevetid" hænger jo ikke alene sammen med de ydre omgivelser, forurening osv., men også med arbejdspress og stress m.v. som følge af mange andre forhold. .

Tema 2: "Grøn vækst": CO₂-målet er væsentligt fremfor alene et mål om eliminering af fossile brændstoffer. Det er prisværdigt ambitiøst at satse på et CO₂-frit energisystem i 2035, hvorfor både flisfyring og affaldsvarme til den tid skal være udfaset, og transporten være fri for fossile drivmidler allerede i 2040 (ifølge regeringen først i 2050). Dog synes det, som Vækstrådets høringsbidrag nævner, kloget med nogle midtvejsmål, hvis effekt så skal bedømmes. **Ressourcebesparelser** såsom mål for genanvendelse på 80 % før 2035 bør suppleres med flere andre initiativer til affaldsforebyggelse, jfr. regeringens nylige strategi for affaldsforebyggelse, samt før den: ressourcestrategien. Såvel ressourceeffektivitet som reduktion af CO₂ i både produktion og distribution er vigtige at have med som krav ved indkøb m.v. (kort omtalt på side 31). Forbruget af varer og udstyrs levetid - som benævnes **"omkostninger pr. leveår"** - skal også vurderes, idet det globale klimafodaftryk bør lægges til grund, (jfr. Hovedstadsregionens klimastrategi 2012). Det glæder os at Furesø Kommune opfordrer til at regionens planer inddrager flyvestationen som kommende bæredygtig bydel.

Tema 3: "Kreativ vækst": Generelt bør sund og grøn produktion favoriseres i balance med bæredygtighedsmålsætningen, mens derimod vækst inden for innovation, dvs. fortsat udvikling af nye produkter af enhver art - ikke er et mål i sig selv. **Kreativitet er et vigtigt middel til hele den "grønne omstilling"**.

Tema 4: "Smart vækst" fremhæver fællesskaber omkring **deleøkonomi**, som skal kortlægges inden for de kommende år inden 2020 og som kan virke til vækstfremme og som en væsentlig faktor i "grøn omstilling". Grønne adfærdsmønstre hos den enkelte og i boligfællesskaber m.v. bør styrkes - også uden at der nødvendigvis skal bruges digital teknik!

Vi ser, at der skal udarbejdes en **handlingsplan for energi** i fortsættelse af "Klimastrategi for Hovedstadsregionen" fra 2012. Både Furesø kommune og lokalgrupper kom med høringsbidrag til denne strategi, og vi glæder os til at se handlingsplanen. Og man vil åbenbart allerede den 22. sept. i år også have en handlingsplan til nærværende strategiplan klar til offentliggørelse og høring.

Med venlig hilsen, Palle Jacobsen og Jane Lindum, FA 21

Miljøforeningen Furesø Agenda 21, www.fa21.dk formand Jane Lindum, lindum@post2.tele.dk

Gentofte 19. juni 2015

Til KKR Hovedstaden

Politisk høringsvar

Vedrørende udkast til den regionale vækst- og udviklingsstrategi (ReVUS)

Gentofte Kommune har modtaget den regionale vækst- og udviklingsstrategi *Copenhagen – Hele Danmarks hovedstad* i høring fra KKR Hovedstaden. Hermed fremsendes politisk høringsvar. Høringsvaret er et udkast og behandles først i Kommunalbestyrelsen 22. juni. Høringsvaret er derfor fremsendt under forudsætning af, at det godkendes på Kommunalbestyrelsens møde.

Gentofte Kommune ser positivt på, at strategien tager udgangspunkt i en overordnet politisk vision om en grøn og innovativ metropol med høj vækst og livskvalitet med fokus på at skabe vækst, livskvalitet og bæredygtighed inden for de i strategien beskrevne rammevilkår; Kompetent arbejdskraft og internationalisering og Effektiv og bæredygtig mobilitet samt væksttemaerne Grøn vækst, Smart vækst, Sund vækst og Kreativ vækst.

Gentofte Kommune skal kvittere for, at visionen om metropolen som vækstmotor har som ambition at skabe vækst i hele regionen, men mener at regionens vækst- og udviklingsstrategi kan styrkes ved at synliggøre og konkretisere, hvordan de enkelte initiativer og den samlede indsats skaber vækst i hele metropolens opland.

Gentofte Kommune ser positivt på de udvalgte rammevilkår og væksttemaer, som peger på relevante og væsentlige områder, som Gentofte Kommune vægter, at der er fokus på.

Gentofte Kommune skal også kvittere for ambitionen om at skabe en tæt kobling til Greater Copenhagen-samarbejdet, da det giver mulighed for at koordinere indsatserne blandt de samarbejdende kommuner og regioner i en fælles retning.

Endvidere kvitteres for ambitionen om et styrket samarbejde på tværs af bl.a. kommune-, regions- og landegrænser, samt mellem virksomheder, uddannelsesinstitutioner og den offentlige sektor. Gentofte Kommune ønsker fortsat at bidrage aktivt og deltage i tværgående samarbejder inden for initiativerne i den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Gentofte kommune mener, at det er vigtigt at fokus for initiativerne under rammevilkår 2 "Kompetent arbejdskraft og internationalisering" udvides således, at der skabes fokus på hele ungdomsuddannelsesområdet. Gentofte kommune ønsker at spille en aktiv rolle.

MIT Campus Gentofte ønsker at bidrage til dette, som drivkraft og motor for udvikling af nye ideer og ny viden i regionen. MIT Campus Gentofte er ikke blot for Gentofte kommunes unge.

De unge i Danmark skal have gode muligheder for at kunne få og skabe jobs til sig selv og andre. Med udgangspunkt i lokale, nationale og internationale styrker og muligheder etablerer MIT CG samarbejder og netværk med virksomheder, organisationer, foreninger og borgere, der kan hjælpe med at styrke de unge socialt, fagligt, fysisk og personligt. Det gør de unge robuste og kreative, uanset hvordan samfundet udvikler sig i fremtiden.

Gentofte Kommune har, ligesom en række øvrige kommuner i regionen, tidligere fremsendt administrativt høringsvar med indspil til, hvor kommunernes initiativer kan understøtte strategiudkastet. Gentofte kommune ønsker, at det tydeliggøres, hvordan de administrative og politiske høringsvar bidrager til den endelige udformning af strategien. Det er vigtigt, at der sker koordinering og kobling mellem initiativer i ReVUS og strategier i kommunerne.

17. juni 2015

Høringsvar til Region Hovedstadens regionale vækst- og udviklingsstrategi (ReVUS)

Herved fremsendes høringssvar i forbindelse med den offentlige høring udsendt af Region Hovedstaden den 24.04.15.

Gladsaxe Kommune er positive for inddragelse af kommunerne i forhold til udarbejdelsen af strategien. Der er et behov for samarbejde i forhold til implementeringen af ReVUS – særligt i forhold til en fokusering og prioritering af de konkrete initiaiver i strategien – og Gladsaxe Kommune ønsker at bidrage aktivt til denne proces.

I forhold til *væksttema 1: Sund vækst* fokuserer kommunens Social- og Sundhedsforvaltning i høj grad på initiaiver herunder, og indgår gerne i tværkommunale samarbejder herom – eksempelvis projekter vedrørende udviklingen af velfærdsteknologier, særligt gennem det såkaldte 4K-samarbejde (mellem Gentofte, Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal kommuner). Desuden samarbejder kommunen i regi af 4K-samarbejdet om en række projekter på børne-, unge- og kulturområdet.

I forhold til *væksttema 2: Grøn vækst* og *væksttema 4: Smart vækst* indgår særligt By- og Miljøforvaltningen i en række tværkommunale projekter/initiativer. Kommunen ser eksempelvis stort potentiale i initiativerne i forhold til Greater CoPENHAGEN, og vil derfor fremtidigt prioritere initiativerne som fælles Greater CoPENHAGEN brand, investorportal, fælles internationalt modtagerapparat, trafikcharter og det fælles kommuneplanopslag.

Særligt i forhold til *væksttema 2: Grøn vækst* deltager kommunen i en række tværkommunale initiaiver – eksempelvis *Energi på Tværs* og *KLIKOVAND*, og vægter generelt omstilling af energi- og transportsystemet og grøn jobskabelse højt.

I forhold til *Rammevilkår 1: Effektiv og bæredygtig mobilitet* ønsker kommunen, at være en aktiv medspiller i tværkommunale og regionale samarbejder, for at sikre en effektiv og bæredygtig mobilitet der kan nedbringe trængsel, øge borgernes mobilitet og understøtte sund levevis og bevægelse.

Gladsaxe Kommune har ikke yderligere bemærkninger og forslag hertil og bakker derved op omkring strategien.

Vi står selvfølgelig til rådighed i tilfælde af spørgsmål eller ønsker om uddybelse af fremsendte.

Med venlig hilsen

Philip Hartmann
By- og Miljødirektør

GLADSAXE
KOMMUNE

By og Miljøforvaltningen
Rådhus Allé 7
2860 Søborg

Hermed følger høringsvar til ReVUS fra kommunalbestyrelsen i Glostrup Kommune:

1. *Glostrup Kommune har behandlet udkastet til Region Hovedstadens Vækst- og udviklingsstrategi. Glostrup Kommune finder udkastet interessant og relevant.*

Glostrup Kommune vil gerne deltage i og følge udviklingen med Vækst- og udviklingsstrategien.

Med venlig hilsen

Niels Thede Schmidt-Hansen

Erhvervschef

Center for It og Udvikling

Direkte: 4323 6340, Mobil: 2015 7525

Rådhusparken 2, 2600 Glostrup

Sag: 2014/49014 011
Id: 01.01P00

18. juni 2015

Afdelingsnavn

By- og Erhvervsudv.

Postadresse

Postboks 10, 3200 Helsingør

Personlig henvendelse

Rådhusvej 3
3200 Helsingør
tlf: 7249 6009
e-mail: TMS@Gribskov.dk

Åbningstid

Man - tors	10 - 17
Fredag	10 - 13

Hørings svar til Regional Vækst- og Udviklingsstrategi 2015

Gribskov Kommune vurderer overordnet, at der i ReVUS 2015 er foretaget et relevant temavalg.

De udpegede rammevilkår og temaer i strategiforslaget understøtter på rigtig mange måder Gribskov Kommunes strategiske arbejde. Samlet set vurderer kommunen, at strategiforslaget i højere grad end tidligere regionale udviklingsstrategier søger at favne de styrker og muligheder, som Gribskov og flere andre kommuner længere væk fra Storkøbenhavn har til at bidrage til den regionale vækst og udvikling. Dette mener vi, blandt andet kan tilskrives det samarbejde, der har været imellem Region Hovedstaden og kommunerne ved KKR Hovedstaden og Vækstforum Hovedstaden. Gribskov Kommune vil derfor gerne rose det samarbejde og opfordre til at regionale strategier også fremadrettet udarbejdes i tæt dialog med kommunerne.

Gribskov Kommune har følgende bemærkninger til strategiforslaget ud fra et Gribskov-perspektiv:

Specifikt i forhold til Effektiv og bæredygtig mobilitet

Rammevilkåret om effektiv og bæredygtig mobilitet, ligger i tråd med byrådets ønske om motorvej og S-tog til Helsingør, og det nordsjællandske samarbejde om generelt at styrke infrastrukturen i området. Kommunen opfordrer derfor regionen til specifikt at nævne, at motorvej og S-tog forlænges til Helsingør.

Specifikt i forhold til Kompetent arbejdskraft og internationalisering

Lige så stemmer rammevilkåret om kompetent arbejdskraft og internationalisering overens med byrådets ønske om, at hæve uddannelsesniveaue og tiltrække flere uddannelsesmuligheder i eller tættere på kommunen. Et samarbejde vi ser meget frem til at deltage i.

Specifikt i forhold til Sund vækst - temaet

Kommunen er meget positiv over for, at regionen lægger op til nye offentlige-private samarbejder på sundhedsområdet - et område, hvor kommunen i forvejen har en lang og stærk tradition. Kommunen vurderer, at

der potentielt ligger store muligheder for at styrke samarbejder yderligere ift. bedre og mere effektive behandlinger, teknologier og ydelser, med de rette kommunale og regionale investeringer. Eksempelvis ift. at forbedre sundhedsløsninger til mennesker, der lever med kroniske sygdomme gennem øget udnyttelse af data, Bidrage til nye forsknings- og testfaciliteter, som også kan tiltrække virksomheder og højtuddannet arbejdskraft, og arbejde for at styrke SMV'ers adgang til finansiering og risikovillig kapital.

Specifikt i forhold til Grøn vækst - temaet

Blandt de foreslåede investeringer til dette tema lægges op til at sikre at regionen er klimaberedt ved at belyse de økonomiske potentialer ved en bedre regional kyst- og stormflodssikring. Et initiativ som ligger fint i tråd med byrådets igangværende Kystprogram og tværkommunale samarbejde med Halsnæs og Helsingør kommuner. Gribskov Kommune vil desuden understrege, at et stort engagement fra Statens og Regionens side er afgørende i indsatsen med at sikre vores fælles kyster.

Specifikt i forhold til Kreativ vækst - temaet

Regionens fokus på styrkelse af de kreative og oplevelsesøkonomiske erhverv og adgang til finansiering og risikovillig kapital, vurderer kommunen rummer store potentialer i at understøtte en stor del af kommunens erhvervsliv og derigennem tiltrække flere borgere, virksomheder og turister.

Specifikt i forhold til Smart vækst - temaet

Kommunen ser meget positivt på regionens satsning på styrket bredbånds- og mobildækning og smarte digitale løsninger, som vurderes at være en afgørende forudsætning for erhvervsudvikling i hele regionen, og især i en kommune som Gribskov.

Generelt

Den erhvervsstruktur, der er i Gribskov og mange andre kommuner i udkanten af regionen, betyder, at langt hovedparten af de eksisterende virksomheder i kommunen i dag kan have svært ved umiddelbart at koble sig til fokusområderne som grøn omstilling, sundheds- og velfærdsteknologi, samt smarte og kreative løsninger. Det er dels en udfordring som kommunen vil støtte op om i forbindelse med den kommende lokale erhvervsstrategi som pt. er under udarbejdelse. Men det er også en udfordring, som kommunen vil henlede regionens opmærksomhed på, således at regionen også allokere investeringer til kompetenceudvikling af erhvervslivet bredt set i den ønskede retning, som direkte producent eller som andet/tredje led.

Generelt ser kommunen det som en udfordring, at strategiforslaget ikke klart giver udtryk for, at udgangspunktet for vækst- og udviklingsmulighederne i regionen kan være forskellige, og dermed at de enkelte kommuners forudsætninger for at bidrage til den ønskede samlede vækst- og udvikling i regionen og Greater CoPENHAGEN kan differentiere. Ligeledes savnes fokus på yderområdernes særlige forhold, samt på hvordan yderområderne integreres bedre i regionen.

Vi ser frem til et fortsat godt samarbejde omkring udviklingen af vores region og Gribskov Kommune og til at høre nærmere om regionens bud på, hvordan det fremtidige samarbejde og de mange tværkommunale projekter skal koordineres.

Til orientering, behandler Byrådet høringssvaret endeligt på byrådsmødet den 22. juni 2015, dvs. efter høringsfristens udløb. Eventuelle justeringer fra Byrådets drøftelser, vil derfor blive eftersendt som supplement til dette høringssvar.

Venlig hilsen

Kim Valentin
Borgmester

Astrid Damgaard Ravnsbæk
Direktør for Teknik og Erhverv

Kære Center for Regional Udvikling

Her følger Halsnæs Kommunes kommentar til høringen i forbindelse med Regionens udviklingsstrategi.

Halsnæs Kommune deler Ballerup Kommunes opfattelse af, at kulturen bør indgå som et væsentligt element i afsnittet om kreativ vækst – her nævnes kulturen udelukkende i forbindelse med events og turisme. Dette er naturligvis vigtigt for væksten, men det undrer, at kulturen ikke også nævnes som en vigtig faktor i forhold til øge attraktiviteten i regionen, ikke blot for turister, men for de borgere, der bor i regionen eller påtænker at flytte hertil. Kulturen er en vigtig drivkraft i forhold til kreativ vækst og iværksætter, livskvalitet og uddannelse, og dette bør i højere grad italesættes i Regionens udviklingsstrategi.

Venlig hilsen

Astrid Myrup
Kulturkonsulent

Mobil 2153 6117 · asmyr@halsnaes.dk
Sundhed Idræt og Kultur · Kultur- og Idrætsafdelingen
Rådhuspladsen 1 · 3300 Frederiksværk · Telefon 4778 4000
Halsnæs Kommune · mail@halsnaes.dk · www.halsnaes.dk

Brug Digital Post – og spar på papir og porto

Hørings svar til Region Hovedstaden vedr. REVUS

Halsnæs Kommune hilser den nye regionale vækst- og udviklingsstrategi velkommen.

Generelle bemærkninger:

- Halsnæs Kommune noterer sig anbefalingerne fra Danmarks Vækstråd og bakker generelt op om disse samt regionens svar på disse, og ser frem til at se den endelige tilrettede REVUS.
- Halsnæs Kommune noterer sig samtidigt, at regeringen har offentliggjort sin Hovedstadsstrategi den 12. maj 2015, og anbefaler en fremadrettet tæt dialog om at få de to strategier til at hænge sammen under "Greater Copenhagen"-overliggeren. Der er behov for en stærk koordinationsmekanisme, som sikrer synergi, så organisering, processer og indhold i videst mulige omfang tænkes sammen. Dette arbejde bør påbegyndes, inden REVUS færdiggøres.
- Der nævnes et statsligt-regionalt kontaktforum på side 11, hvilket muligvis kan udgøre en sådan koordinationsmekanisme – der savnes kommunal deltagelse, hvilket bør indskrives eksplicit.
- I forlængelse heraf bør implementerings- og handleplaner for alle tre strategier/visioner koordineres, så parallel "knopskydning" undgås. Det samme hensyn bør være gældende, når Vækstforum begynder at behandle konkrete bevillingsansøgninger på baggrund af den nye REVUS.
- Fremadrettet er det vigtigt, at hver gang man etablerer et nyt projekt, bevilger penge og lign., at der opstilles klare konkrete mål for vækst og jobskabelse, som jo er hovedformålet med REVUS. Det gør den konkrete opfølgning på strategien langt mere effektiv.

Specifikke bemærkninger til indsatsområderne:

Effektiv og bæredygtig mobilitet

- Under punktet international tilgængelighed savnes fokus på regionens havne, fx Frederiksværk og Hundested havne, som også har en vis industrikapacitet foruden Københavns Havn. Lufthavnen er yderst vigtig, men strategiske godshavne kan bl.a. være afgørende for indskibning af byggematerialer til de store byggeprojekter. Infrastruktur til og fra havne er også af strategisk betydning for erhvervslivet.
- Der savnes en mere eksplicit stillingtagen til bilisme, og der savnes konkrete investeringer allerede i 2015-2017 for at løse trængselsproblemerne imellem Nordsjælland og København, herunder klar reference til trafikcharteret med sigte på en klar kobling imellem investeringer og prioriteterne i charteret. I den forbindelse ønsker der en tæt kobling i REVUS til det infrastruktursamarbejde, som foregår imellem de nordsjællandske kommuner.
- Det er afgørende, at indsatserne inden for mobilitet og infrastruktur i langt højere grad medtænker udkantsproblematikker og ikke kun fokuserer på kollektiv trafik i Københavnsområdet. Infrastrukturen er afgørende for bosætning og erhvervs- og turismeudvikling langs med nordkysten, hvor den fungerer virkelig dårligt. Det er også fortsat vanskeligt at rejse på tværs af de nordsjællandske kommuner.

Kompetent arbejdskraft og internationalisering

- Der savnes konkrete initiativer under investeringer for 2015-2017 med fokus på erhvervsuddannelser og behovet for at få unge i uddannelse er afspejlet som en regional udfordring og som et vigtigt mål, hvilket Halsnæs Kommune er enig i – derfor bør det også være eksplicit skitseret under investeringsdelen af indsatsområdet og allerede tidligt i forløbet. Ellers kan det blive vanskeligt at nå målet.

Grøn vækst

- Det er vigtigt, at hovedformålet med indsatsen ikke er at lave klima- og miljøpolitik men at skabe vækst, arbejdspladser og produktinnovation. SMVerne fylder alt for lidt i såvel mål, udfordringer som investeringer under grøn væksttemaet. Det foreslås, at virksomhedsmindsettet som på sund vækst og kreativ og smart vækst fylder langt mere.
- Vi ønsker vel grøn vækst, fordi vi har nogle konkurrencefordele og know how der kan udnyttes mere end i dag?? Det skal stå klart, at der er tale om erhvervsfremmepolitik og ikke camoufleret miljø- og klimapolitik.

Kreativ vækst

- Det ønskes tydeliggjort, at kreativ vækst også indebærer turismeudvikling og styrkelse af alle typer af kreative erhverv, herunder kunstnere, kunsthåndværk, fødevarereproducenter mm. Det handler ikke kun om kultur og større events.
- Kompetenceudvikling skal komme samtlige "kreative " erhverv til gode og være målrettet, fx turismeerhvervet eller fødevarerhvervene, eller de små kreative håndværk som fx bådebyggere, møbelsnedkere mm.
- De to investeringsforslag om 1) kommercialisering og internationalisering samt 2) professionalisering af de kreative erhverv bør fremrykkes – hvorfor fx vente med at etablere en fødevarerklynge, når det er et Greater Copenhagen-initiativ?
- Hvorfor ønskes der kun at satse på kinesiske turister? Det virker ensidigt og udokumenteret.

Smart vækst

- Afsnittet om fuld mobildækning i år 2020 skal skærpes, at fuld mobil dækning opnås så hurtigt som muligt og aller senest i 2020.

Ovenstående hørings svar er vedtaget af Byrådet, dog med undtagelse af Lisbeth Møller fra Enhedslisten, som stemte imod hørings svaret og udtalte følgende (mindretalsudtalelse):

Lisbet Møller (Ø) stemte imod hørings svaret idet:

- hun ikke er enig i, at der savnes en mere eksplicit stillingtagen til bilisme og konkrete investeringer allerede i 2015-2017 - tværtimod ser hun trængselsproblemerne løst ved bedre og mere offentlig transport.
- det i alle forhold er sådan, at miljøet må prioriteres højst hvilket på ingen måde fremgår af hørings svaret. Tværtimod er det tydeligt, at miljø og klima kun skal tilgodeses, når det fremmer erhvervsinteresserne.
- Hun savner et ønske om at få så megen varetransport som muligt overført til togskiner.
- Det er vigtigt at understrege, at de i oplægget nævnte tiltag om kollektivtransport, cykelstier og smart grønne løsninger også skal gælde kommuner, der ligger i udkanten af regionen.
- Og det er vigtigt at præcisere, at den lette adgang til sygehusene også skal omfatte borgere fra yderområderne.

Region Hovedstaden
Att.: Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Center for Erhverv Politik og Organisation

Team Erhverv
Stengade 59
3000 Helsingør

Tlf. 49282372
Mob. 25312372
rha11@helsingor.dk

Dato 04.06.2015
Sagsnr. 15/9614
Sagsbeh.
Ronald Jamborg Hansen

Høringsvar til den regionale vækst og erhvervsstrategi - ReVUS

Region Hovedstaden har sendt et udkast til "Den regionale vækst- og udviklingsstrategi" (ReVUS) i høring. Dokumentet her er et høringssvar til ReVUS fra Helsingør Kommune.

Greater Copenhagen

Helsingør Kommune finder det meget positivt, at strategien fokuserer på udviklingen af Greater Copenhagen. Dette fokus kunne dog styrkes med en beskrivelse af, hvad der udgør Greater Copenhagens konkurrencefordele i forhold til andre metropoler? Hvad er styrkerne og hvad kan gøres for at øge konkurrenceevnen yderligere?

Infrastruktur

Infrastruktur er en naturlig og central del af strategiens rammevilkår om "Effektiv og bæredygtig mobilitet". Der nævnes dog intet i strategien om nye internationale tog eller vejforbindelser på tværs af Øresund. Helsingør Kommune anbefaler i den sammenhæng, at strategiens beskrivelse af infrastrukturelle satsninger inddrager eller forholder sig kernen af "Greater Copenhagens Trafikcharter", hvor der står følgende: *"Nye forbindelser over Øresund vil skabe nødvendig kapacitet og udbygge og styrke et mere integreret arbejdsmarked. Både en fast forbindelse mellem Helsingør og Helsingborg og mellem København og Malmø skal undersøges. En ny forbindelse over Øresund skal undersøges og placeres, hvor den giver størst mulig effekt."*

Uddannelse

Strategien har et stærkt fokus på uddannelse, hvilket vil have en positiv effekt på erhvervslivets efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft. Den kvalificerede arbejdskraft er dog på nuværende tidspunkt ikke ligelig fordelt ud over regionen. Placeringen af uddannelsesinstitutioner i regionen betyder, at en hel del bysamfund oplever en stor fraflytning af unge mennesker. Helsingør Kommune anbefaler, at regionen i højere grad arbejder aktivt for at erhvervsfaglige og mellemlange uddannelser i højere grad decentraliseres. En sådan strukturændring vil dels fastholde og tiltrække en del nye borgere ud i hele regionen og på samme tid gøre det lettere for virksomheder i hele regionen at skaffe kvalificeret arbejdskraft.

Bosætning

I strategien beskriver Region Hovedstaden, at de vil arbejde for at Greater Copenhagen skal være et godt sted at leve og bo. Bosætning er dog meget svagt beskrevet i

strategien. Helsingør Kommune anbefaler at satsningerne og beskrivelsen af bosætning udbygges i strategien.

De maritime erhverv

Danmark er en af verdens førende søfartsnationer, hvor danske rederier og shippingvirksomheder er den fjerde største operatør af bruttotonnage på verdensplan. Her er især Region Hovedstaden central idet de maritime virksomheder i Hovedstadsregionen udgør den sjette største maritime klynge på verdensplan og er driveren i "Det Blå Danmark". De danske maritime virksomheder står for 24 % af den samlede eksport og sektoren beskæftiger omkring 80.000 personer direkte og 35.000 indirekte. Det maritime erhverv er dermed en meget stærk spiller, både på internationalt, nationalt, regionalt og lokalt niveau. Helsingør Kommune anbefaler derfor, at Region Hovedstaden specifikt nævner de maritime erhverv som et klart satsningsområde i den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Kulturens betydning for identitet og vækst

Helsingør Kommune vil opfordre til, at kulturens betydning for Greater Copenhagens identitet og kulturens bidrag til vækst og livskvalitet, tænkes ind i strategien og fremhæves på linje med strategiens øvrige vækst-temaer.

Kultureksport bør ses som en væsentlig mulighed for at øge regionens vækst. Det gælder bl.a. i relation til kunst og teknologi (arttech), hvor regionen har et stort uudnyttet potentiale.

Ligeledes vil kulturbegivenheder og events styrke den regionale indsats og det regionale dna. I Helsingør gælder det bl.a. gennem afholdelse af årlige festivaller i regi af Golden Days ligesom Shakespeare-festivallen, Click-festivallen og Sundtoldsmarkedet, der er markante kulturelle markører, som tager afsæt i regionens styrker. Der er i den sammenhæng en væld af lignende events og kulturbegivenheder i Hele regionen.

Begivenheder er ikke bare vigtige for en høj livskvalitet. De har også en umiddelbar positiv økonomisk effekt via øget beskæftigelse og den meromsætning, de mange deltagere og tilskuere skaber på fx hoteller og restauranter, samt blandt de underleverandører, der leverer varer og ydelser til selve begivenheden og til arrangørerne. Hertil kommer den internationale medieomtale, der medvirker til at brande såvel Danmark som hovedstadsregionen, og derigennem bidrager til at gøre regionen til et endnu mere attraktivt sted at besøge og/eller bosætte sig.

Region Hovedstaden bør ikke blot satse på turisme og internationale overnatninger, når det kommer til events, men bør også i højere grad have fokus på de blivende regionale værdier. Dette bør gøres ved at lægge vægt på at udvikle og forankre eksisterende festivaler og ved at forankre store (nationale/internationale) begivenheder fx med opsøgende aktiviteter.

Idekatalog - tænketankens anbefalinger til initiativer, der kan understøtte realiseringen af erhvervspotentialerne forbundet med Nyt Hospital Nordsjælland

---

FORORD

I løbet af de næste fem-syv år skal Hillerød udbygges med Nyt Hospital Nordsjælland, en ny station og bydelen Favrholm med erhverv og boliger. Den synergi, der ligger i den udvikling, skal udnyttes.

Det er en stor opgave, der rummer masser af potentiale, og som Hillerød Byråd gerne vil udnytte maksimalt på den korte og lange bane. Økonomiudvalget har på den baggrund igangsat et forløb, som skal sætte spot på de steder, hvor der kan udvikles, skabes gode idéer og genereres vækst, både som virksomhed, som kommune, som en del af

Nordsjælland, som en del af Region Hovedstaden og Greater Copenhagen.

Hillerød Kommunes erhvervsstrategi er baseret på, at kommunen er en stærk lokal og regional samarbejdspartner med nationalt og internationalt udsyn. Derfor er det centralt for Hillerød Byråd, at virksomhederne har de bedste rammer for at drive virksomhed.

Nærværende idekatalog samler de input som fremkom på strategiseminaret den 4. marts 2015 og skal bruges som inspiration til de politiske drøftelser og beslutninger, der skal træffes på erhvervsområdet i Hillerød Kommune og i forbindelse med den nye bydel Favrholm.

BAGGRUND

Materialet til idekataloget udspringer bl.a. af oplægsholdernes udspil. Nyt Hospital Nordsjælland er meget optaget af at udfordre nye samarbejder på tværs, så der skabes fremtidsløsninger, der sætter nye standarder inden for byggeriet, omkring patientforløbet, vidensmiljøer og det nordsjællandske område. Nyt Hospital Nordsjælland, som skal servicere 310.000 borgere, bliver et akuthospital med speciale inden for medicinske sygdomme og inden for de hyppigst forekomne sygdomme. På den vis opstår der et stort behov for samarbejder omkring forskning, innovation og patientforløb. For at kunne modsvare konkurrencen fra Herlev, Hvidovre og Gentofte Hospitaler, skal vidensmiljøer, passende boligforhold samt kompetenceudvikling etableres og understøttes.

Samtidig påpeger oplægsholderne, at det er meget vigtigt, at man fra politisk hold fokuserer på det, politikere rent faktisk kan gøre noget ved – rammebetingelserne – herunder infrastruktur.

Væsentligt er, at politikerne spørger sig selv, hvordan de kan være med til at realisere erhvervslivets m.fl. ønsker og bestræbelser på at realisere Hillerød Byråds ambitioner. Det politiske niveau skal engagere sig og forpligte sig, i forhold til at medudvikle erhvervslivets nærmiljø og lokalområdet, hvilket skal ske på baggrund af et samarbejde omkring det, som aktuelt giver mening. Ved i fællesskab at definere "must win –

projekter”, hvor der kan udvikles på ideerne langt ud i fremtiden, vil det blive muligt at ansøge om investeringsmidler fra eksempelvis Region Hovedstaden, ATP, EU m.fl.

Deres anbefalinger understreger to grundlæggende forudsætninger der skal være stede for at indfri ønsket om at udnytte erhvervspotentialerne forbundet med Nyt Hospital Nordsjælland:

- ⇒ Skab formelle rammer og forpligtende samarbejder som understøtter platformen for de såkaldte Triple Helix-modeller, hvor private aktører kan mødes med forsknings- og uddannelsesinstitutionerne samt offentlige aktører
- ⇒ Stabilitet i rammevilkårene; Uanset om der sker en politisk forskydning, skal der sikres stabilitet, således at der fastholdes et vedvarende politisk fokus på og prioritering af projekter, hvor der kan udvikles på ideerne langt ud i fremtiden

Eksempel på Triple Helix

- Nyt Hospital Nordsjælland kræver særlige rensningsformer, som Hillerød Forsyning kan tilbyde. På grund af den store volumen, vil der kunne udvikles tilbud til de etablerede virksomheder, som i øjeblikket må køre til kommunekemi med deres affaldsprodukter.
- Et teknisk symbiosenetværk er allerede realiseret. Netværkets medlemmer består af repræsentanter fra erhvervslivet, Hillerød Forsyning, Nordsjællands Hospital og Region Hovedstaden.

I det følgende beskrives i alt 4 indsatsområder, som omhandler anbefalinger til initiativer, der kan understøtte realiseringen af potentialerne forbundet med Nyt Hospital Nordsjælland. Anbefalingerne kan inddeles i fire overordnede kategorier:

1 Tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft forudsætter attraktive boligformer, kvalitetsløft af uddannelserne og attraktive miljøer for talenter

2 Tiltrækning af virksomheder og styrkelse af det etablerede erhverv forudsætter adgang til testfaciliteter, et driftigt iværksætttermiljø samt en fokuseret branding

3 Smart Infrastruktur og stabile rammevilkår forudsætter en stor grad af politisk modenhed og en fast linje

4 Tværkommunalt samarbejde med det gamle og nye hospital som omdrejningspunkt

1 Tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft forudsætter attraktive boligformer, kvalitetsløft af uddannelserne og attraktive miljøer for talenter

Attraktive boligformer:

- a) Det er nødvendigt at skabe boligmiljøer, som er attraktive for såvel udenlandske medarbejdere som danske tilflyttere inden for forskningsmiljøet. Målgruppen efterspørger blandt andet store komfortable lejligheder
- b) Samtidig skal der være boligtyper, som tiltrækker og understøtter de unges behov

Kvalitetsløft af uddannelserne:

- c) Uddannelsesinstitutionerne har et ansvar for at tale med virksomhederne om gensidige samarbejdsmuligheder og behovsafklaringer. På den vis sikres, at uddannelsernes indhold tilrettes virksomhedernes behov
- d) Der skal etableres nye samarbejder omkring praktikpladser mellem kommuner, virksomheder og uddannelsesinstitutioner
- e) Styrk karrierefokus og sammenhængen mellem uddannelsesniveauer, herunder særligt mellem grundskole og erhvervsuddannelserne
- f) Samarbejde mellem Nyt Hospital Nordsjælland og Hillerød Kommune som omdrejningspunkt så der udvikles smarte løsninger inden for patientforløb, som kan implementeres i undervisningen
- g) Samarbejde mellem Nyt Hospital Nordsjælland og uddannelsesinstitutionerne om kompetencebehov, hvorefter uddannelserne- og efteruddannelserne tilpasses

Attraktive miljøer for talenter:

- h) Tilbud om studieretninger inden for medicinske sygdomme der understøtter Nyt Hospital Nordsjællands forskningsområder
- i) Skab formaliserede mentorstyrede vidensmiljøer som understøtter studieretningerne
- j) Opdyrk kontaktflade til virksomhederne og deres eventuelt tilflyttende medarbejdere, da det har en stor indflydelse på om virksomheder og medarbejdere føler sig velkomne eller ej
- k) Etabler et internationalt miljø, som hjælper ægtefæller ud på arbejdsmarkedet, børnene på internationale skoler og danner netværk omkring fritidsaktiviteter

2 Tiltrækning af virksomheder og styrkelse af det etablerede erhverv forudsætter adgang til testfaciliteter, et driftigt iværksætttermiljø samt en fokuseret branding

Adgang til testfaciliteter:

- a) Involver virksomhederne i klynger, fx ved at aktivere det gamle hospital og skabe et miljø hvor Medicovirksomheder kan afprøve eller udvikle produkter til og med Nyt Hospital Nordsjælland
- b) Virksomhederne stilles testfaciliteter til rådighed, som vedrører velfærdsteknologiske løsninger

Driftigt iværksætttermiljø:

- c) Etabler og understøt et miljø, hvor der kan pågå forskning og udvikling af produkter og løsninger inden for de hyppigst forekomne sygdomme

Fokuseret branding:

- d) For at kunne tiltrække talenter og højtuddannede medarbejdere, skal Hillerød Kommune og C4 samarbejde med Nyt Hospital Nordsjælland, DTU/SCION og Copenhagen Capacity omkring branding af potentialerne og mulighederne

3 Smart Infrastruktur og stabile rammevilkår forudsætter en stor grad af politisk modenhed og en fast linje

Fysisk infrastruktur:

- a) Udbyg den kollektive trafik i Nordsjælland ved bl.a. at udbygge flere supercykelstier og udvide antallet af by- og pendlercykler, herunder til og fra Nyt Hospital Nordsjælland
- b) Fokuseres på de lokale flaskehalse for biltrafikken
- c) Skab grundlaget for bedre trafikal tilgængelighed i Nordsjælland ved at udbygge motorvejsnettet til og fra København
- d) Skab bedre skiftemuligheder mellem transportformer ved stationer og store trafikknudepunkter

Arkitekturens sociale infrastruktur:

- e) Tilføj byens nye rum, nye aktiviteter og ny værdi. Integrer nogle af de passive bygninger til at aktivere byen. Det skal sikres, at bygningerne ikke bare tilpasser sig omgivelserne, men også tilgodeser og tilpasser sig de behov, de på hver deres måde skal opfylde og udfordre. Enten ved at skabe nye offentlige byrum, give eksisterende bygninger nye funktioner og dermed nyt liv eller ligefrem ændre den måde, vi bruger byen på

Digital infrastruktur:

- f) Vær medskaber af et tværkommunalt net som sikrer en sammenhængende digital infrastruktur så borgere, virksomheder og turister oplever et let tilgængeligt mobil- og internettilbud, hvilket gør det attraktivt at besøge, drive virksomhed og bosætte sig
- g) Raffiner den trafikale fremkommelighed gennem intelligent styring af den offentlige trafik
- h) Iværksæt sundhedsløsninger til mennesker der lever med kroniske sygdomme gennem øget udnyttelse af data
- i) Når der gives en gravetilladelse lokalt, skal det sikres, at der trækkes trækør til fibernetkabler
- j) Der kan med fordel stilles mastepads til rådighed til teleselskaber til mobilt bredbånd
- k) Etabler et big data forskningscenter, der også kan fungere som eksempelvis en fælles indgang for de forskningsprojekter i regionen, der kræver adgang til big data faciliteter

4 Tværfaglige samarbejder om nye medicinske løsninger

Fælles testlab på hospital:

- a) Aktiver det gamle hospital ved at lave et tværkommunalt testlab og samtidig sikre at virksomhederne har adgang til testfaciliteter. I fællesskab etableres et epicenter inden for Health Care, uddannelse og talentmasse som vil tiltrække privat forskning
- b) Undersøg snitfladerne, potentialerne og mulighederne for samarbejde mellem hospitaler, almen praktiserende læger og sundhedshusene med speciale inden for det forebyggende arbejde
- c) Samarbejd på tværs omkring løsninger og innovation inden for livsstilssygdomme
- d) Styrk offentlige-private-samarbejder og produktudvikling, og forpligt samarbejdspartnerne ift. at være f.eks. laboratorium eller direkte forskningspartner. Begge dele vil kræve opbygning af forskningsmæssig viden og kompetencer. Det betyder investering i uddannelse og en organisation som helhed for at gøre den parat til at kunne rumme eventuelle forskningsprojekter
- e) Inddrag kommunernes erfaringer/viden om hvad der er afprøvet og/eller er behov for. F.eks. koblingen mellem telemedicinsk løsning til patienter (hospitalsindlagte) og til borgere i eget hjem
- f) Udarbejd tværkommunale smarte løsninger som støtter op om behandling efter hospitalsindlæggelse og rehabilitering

Tværgående betragtninger til inspiration, dialog og fælles erkendelse

Strategiseminarets formål med at indsamle anbefalinger der udfolder erhvervspotentialerne omkring etableringen af Nyt Hospital Nordsjælland er blevet opfyldt på den vis, at der er afstukket nogle konkrete pejlemærker og forslag til initiativer.

Et gennemgående kendetegn i anbefalingerne er kombinationen af en satsning på langsigtede projekter der har fokus på innovation og uddannelse og tiltrækning af de rettet kompetencer. Samtidig vurderes samarbejde mellem erhvervslivet, forskningsinstitutioner og offentlige aktører som en væsentlig forudsætning for at indfri erhvervspotentialerne. Eksempelvis fremhæves det brede partnerskab med private og offentlige aktører af Nyt Hospital Nordsjælland, som nøglen til succes når de bedste fremtidsløsninger inden for byggeriet, omkring patientforløbet, vidensmiljøer og det nordsjællandske område skal skabes.

Anbefalingerne understøtter ligeledes visionen for den Regionale Vækst og udviklingsstrategi (ReVUS), som redegør for den fremtidige udvikling i Hovedstadsregionen og Greater CoPENHAGEN. Fokus er centreret omkring viden, som vurderes som nøglen til vækst. Regionen skal tiltrække endnu mere forskning, flere private og offentlige forskningsmidler samt skabe et tættere samarbejde mellem universiteter, erhvervsskoler, virksomheder og den offentlige sektor. Regionen skal være attraktiv som betyder at den er bæredygtig, og sund og tryk at leve i. På den vis kan der tiltrækkes investeringer, virksomheder og talent.

Sidst med ikke mindst skal regionen bindes sammen med nye sammenhængende og grænseoverskridende infrastruktur. Der skal findes en samlet løsning på trængselsproblemerne og det skal være nemt, hurtigt, effektivt og miljøvenligt at komme rundt. Samtidig skal transporten understøtte sund levevis og være bæredygtig, så elbiler og kollektiv transport skal spille en større rolle.

Seminarets anbefalinger indgår samtidig som delelementer der understøtter Hillerød Kommunes vision Læring og Livskraft. De erhvervsmæssige styrker og potentialer er bygget op omkring et internationalt knudepunkt for erhverv, uddannelse og forskning med lifesciencevirksomheder, der er først og bedst til at finde løsninger på globale problemer. Samtidig er det partnerskaber og attraktive rammevilkår, der forpligter på tværs af erhverv, uddannelse og forskning der sikrer, at Hillerød kan tiltrække store og små virksomheder.

Med dette udgangspunkt kan en række betragtninger på tværs af anbefalingerne fra seminaret, ReVUS'en og Visionen for Hillerød gøres. De tværgående betragtninger er målrettet til at skabe dialog og fælles erkendelser på det politiske og administrative niveau i Hillerød kommune.

For på bedste vis, at kunne sammenfatte og systematisere anbefalingerne har det været nødvendigt at kortlægge elementer i planområder og handleplaner, hvori anbefalingerne fra seminaret indgår.

Anbefalingerne varierer meget i omfang og karakter, hvorfor der kan forventes at forekomme store udsving i ressourcebehovet ved en eventuel operationalisering.

Nedstående fire skemaer adresserer hver anbefaling inden for en given kategori:

1 Tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft forudsætter attraktive boligformer, kvalitetsløft af uddannelserne og attraktive miljøer for talenter

2 Tiltrækning af virksomheder og styrkelse af det etablerede erhverv forudsætter adgang til testfaciliteter, et driftigt iværksættermiljø samt en fokuseret branding

3 Smart Infrastruktur og stabile rammevilkår forudsætter en stor grad af politisk modenhed og en fast linje

4 Tværkommunalt samarbejde med det gamle og nye hospital som omdrejningspunkt

1. Tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft	Status og mulig opfølgning
1a) Attraktive boligmiljøer for udenlandske medarbejdere og forskere	Forankres i kommuneplanen og indtænkes ved nybyggeri og Slotssøkkarréprojektet.
1b) Attraktivt boligmiljø som tiltrækker og understøtter de unges behov	Indtænkes omkring udviklingen af Campusområdet og planstrategien.
1c) Uddannelsesinstitutionerne har et ansvar for at tale med virksomhederne om gensidige samarbejdsmuligheder og behovsafklaringer. På den vis sikres, at uddannelsernes indhold tilrettes virksomhedernes behov	Hillerød Kommunes platform for at arbejde med emnet ligger i Strategisk Uddannelsesforum – her har man fokus på det. Andre aktører kan have andre indgangsvinkler til at understøtte at der sker et fokuseret samarbejde mellem erhvervsliv og uddannelser.
1d) Der skal etableres nye	Der pågår et tværgående samarbejde mellem skoleafdelingen,

samarbejder omkring praktikpladser mellem kommuner, virksomheder og uddannelsesinstitutioner	jobcenter, C4 og medlemmerne af Strategisk Uddannelsesforum.
1e) Styrk karrierefokus og sammenhængen mellem uddannelsesniveauer, herunder særligt mellem grundskole og erhvervsuddannelserne	Hillerød Kommunes platform for at arbejde med emnet ligger i Strategisk Uddannelsesforum – her har man fokus på det. Denne opfordring bliver adresseret aktivt i handleplan 2015 - 2016 for Strategisk Uddannelsesforum.
1f) Samarbejde mellem Nyt Hospital Nordsjælland og Hillerød Kommune som omdrejningspunkt så der udvikles smarte løsninger inden for patientforløb, som kan implementeres i undervisningen	Det anbefales at bære initiativet videre i Copenhagen Health Tech Cluster og i Strategisk Uddannelsesforum. Der bør samtidig tages kontakt til Hospitalet for behovsafløring omkring muligheder.
1g) Samarbejde mellem Nyt Hospital Nordsjælland og uddannelsesinstitutionerne om kompetencebehov, hvorefter uddannelserne- og efteruddannelserne tilpasses	Bilateralt samarbejde mellem Hospital og relevante uddannelser.
1h) Tilbud om studieretninger inden for medicinske sygdomme	Anbefalingen lyder at nedsætte af en taskforce repræsenteret ved uddannelsesinstitutionerne UCC og SOPU på tværs af social- og sundhed- og sygeplejeruddannelserne.
1i) Mentorstyrede vidensmiljøer som understøtter studieretningerne	Opfordring til uddannelsesinstitutionerne om at inddrage erhvervslivets kompetencer og skabe et formaliseret miljø.
1j) Opdyrk kontaktflade til virksomhederne og deres eventuelt tilflyttede medarbejdere	I udviklingen af Hillerød Kommunes hjemmeside, vil der indgå engelsksprogede og internationale henvisninger til virksomheder, ansatte og borgere. Dette punkt kan med fordel prioriteres i erhvervshandleplanen, og indgå som en del af udviklingen af initiativet Modtagerapparatet. Såvel NHN samt internationale virksomheder efterspørger særlige kompetencer.
1k) Etabler et internationalt miljø, som hjælper ægtefæller ud på arbejdsmarkedet, børnene på internationale skoler og danner netværk omkring fritidsaktiviteter	Er forankret i samarbejdet med International House Copenhagen men kan med fordel styrkes i erhvervshandleplanen. Det anbefales at udbygge samarbejdet og sikre idégenerering gennem den interne erhvervs koordinering.

2. Tiltrækning af virksomheder og styrkelse af det etablerede erhverv	Status og mulig opfølgning
2a) Involver virksomheder i klynger omkring det gamle hospital	Forvaltningen kan tage kontakt til Hospitalet for behovsafløring og omkring muligheder.

2b) Stil virksomhederne faciliteter til rådighed, som vedrører velfærdsteknologiske løsninger	Forvaltningen kan tage kontakt til Hospitalet for behovsafklaring og omkring muligheder.
2c) Etabler og understøt et miljø, hvor der kan pågå forskning og udvikling af produkter og løsninger inden for de hyppigst forekomne sygdomme	Forvaltningen kan tage kontakt til Hospitalet for behovsafklaring og omkring muligheder.
2d) Bredt samarbejde omkring branding af potentialerne og mulighederne	C4 Videncenter medvirker til formidling af "de gode historier" gennem fælles kampagner mellem Hillerød Kommune og kommunens handels- og erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner. Det samme budskab skal fortælles mange gange i forskellige fora: CopCap, C4, Hillerød Kommunes hjemmeside m.fl.

3. Smart infrastruktur og stabile rammevilkår	Status og mulig opfølgning
3a) Udbyg den kollektive trafik i Nordsjælland ved bl.a. at udbygge flere supercykelstier og udvide antallet af by- og pendlercykler, herunder til og fra Nyt Hospital Nordsjælland	Punktet er fastholdt i den Regionale Vækst og Udviklingsstrategi (ReVUS), i samarbejdet med VisitNordsjælland og i trafikplanen.
3b) Fokus på de lokale flaskehalse for biltrafikken	Indgår i arbejdet med trafikplanen.
3c) Bedre trafikale tilgængelighed i Nordsjælland ved at udbygge motorvejsnettet til og fra København	Indgår i det Nordsjællandske Borgmestersamarbejde som består af borgmestrene fra Hillerød, Gribskov, Frederikssund, Helsingør, Fredensborg og Halsnæs Kommune.
3d) Skab bedre skiftemuligheder mellem transportformer ved stationer og store trafikknudepunkter	Indgår i trafikplanen og i sammenhæng med direkte Lokalbanetog fra Nordsjælland til Nyt Hospital samt 5 minutters drift for S-tog på Hillerød banen.
3e) Tilføj byens nye rum, nye aktiviteter og ny værdi. Integrer (noget af) passive bygninger til at aktivere byen.	Indgår i arbejdet med planstrategien, i udvikling af Hillerød bykerne og i områdefornyelsesansøgningen.
3f) En sammenhængende digital infrastruktur	Indgår som en del af det Nordsjællandske Borgmestersamarbejde.
3g) Raffiner den trafikale fremkommelighed gennem intelligent styring af den offentlige trafik	Der er i øjeblikket ikke et behov for at igangsætte initiativer på området, men vil blive drøftet, hvis et sådan skulle opstå.
3h) Iværksæt sundhedsløsninger til mennesker der lever med kroniske sygdomme gennem øget udnyttelse af data	I Sundhedsaftalens regi er der nedsat en Økonomi- og Aktivitetsgruppe som kigger på tværsektorielle data – bl.a. på kronikerområdet. Copenhagen Health Tech Cluster (CHC) kunne være indgangen

	og det samme kunne Samordningsudvalget (består af Hillerød Hospital, almen praksis og de 8 kommuner i optageområdet).
3i) Når der gives en gravetilladelse lokalt, skal det sikres, at der trækkes trækrør til fibernetkabler	Er forankret i Det Nordsjællandske Borgmestersamarbejde og i Digitalisering og By og Miljø. Hillerød kommune bør selv finansiere og eje alle trækrør indtil kapaciteten sælges/udlejes.
3j) Der kan med fordel stilles mastepads til rådighed til teleselskaber til mobilt bredbånd	Anbefalingen lyder, at der udarbejdes en masteplan for hele kommunen, og på baggrund af beregninger stilles krav om kapacitet i det aktuelle område.
3k) Etabler et big data forskningscenter	Understøt og deltag i et eventuelt et samarbejde med Hospitalet, Rigshospitalet og Københavns Universitet som er hovedkræfterne i ny satsning på "big data medicine".

4. Tværfaglige samarbejder	Status og mulig opfølgning
4a) Aktiver det gamle hospital ved at lave et tværkommunalt testlab og samtidig sikre at virksomhederne har adgang til testfaciliteter	Samordningsudvalget skal inddrages samt Regionsrådet ift. afklaring af det gamle hospital.
4b) Undersøg snitfladerne, potentialerne og mulighederne for samarbejde mellem hospitaler, almen praktiserende læger og sundhedshusene	Dette indgår som en del af Sundhedsaftalearbejdet.
4c) Samarbejd på tværs omkring løsninger og innovation inden for livsstilssygdomme	Dette indgår som en del af sundhedsaftalearbejdet.
4d) Styrk OPP og produktudvikling, og forpligt samarbejdspartnerne ift. at være laboratorium eller direkte forskningspartner	Kan med fordel bringes med ind i et samarbejdet omkring Copenhagen Health Tech Cluster (CHC).
4e) Inddrag kommunernes erfaringer/viden om hvad der er afprøvet og/eller er behov for.	Dette sker løbende, men der er naturligvis mulighed for at styrke dette. Evt. i samarbejdet med Copenhagen Health Tech Cluster (CHC).
4f) Udarbejd tværkommunale smarte løsninger som støtter op om behandling efter hospitalsindlæggelse og rehabilitering	Dette indgår i diverse projekter forankret i Sundhedsaftalearbejdet.

Tværgående anbefalinger

- Iværksæt et samarbejde med eksisterende hospital. Eksempelvis forsøg med et samarbejde om telemedicin for kronikere. Et sådant samarbejde kunne pege frem mod de eksisterende hospitalsområder som fremtidige erhvervsparker (2a, 2c, 3h, 4c og 4e).
- Afdæk hvilke virksomheder der kunne være interessante samarbejdspartnere for hospitalet indenfor de sygdomme som det skal specialiseres i. En kortlægning der kan danne udgangspunkt for opfølgende arbejde overfor disse virksomheder (2b, 4a og 4d).

Generelle forudsætninger

- Afsæt de nødvendige ressourcer som påkræves ifm. en undersøgelse af, hvilke behov og muligheder der er for et samarbejde mellem Hospitalet og Hillerød Kommune.
- Udbyg og styrk samarbejdet med Copenhagen Health Tech Cluster.
- Intensiver samarbejdet med aktørerne inden for internationalisering, som fx Modtagerapparatet, International House og Copenhagen Capacity.

Overordnet konklusion

- Den politiske stabilitet og dermed ro omkring retning og rammevilkårene er fuldstændig afgørende for en succesfuld udfoldelse af erhvervspotentialerne omkring Nyt Hospital Nordsjælland.
- Platformene hvorpå formelle samarbejder mellem hospitalet, kommunen, Regionen, erhvervsvirksomhederne og uddannelses- og forskningsinstitutionerne kan udvikle sig skal sikres gennem forpligtende samarbejder.

Hørings svar til Den Regionale Vækst- og Udviklingsstrategi (ReVUS)

Mail: revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

Hørings svar ReVUS

Økonomiudvalget i Hillerød Kommune drøftede den 20. maj 2015 det udsendte forslag til Den Regionale Vækst- og Udviklingsstrategi (REVUS).

Økonomiudvalget vil gerne kvittere for strategiudkastet og finder det positivt, at det tager udgangspunkt i såvel vækst- som udviklingsrettede rammevilkår og væksttemaer. Desuden vil Økonomiudvalget gerne kvittere for ambitionen om et styrket samarbejde på tværs af kommune-, regions- og landegrænser, samt mellem virksomheder, uddannelsesinstitutioner og den offentlige sektor.

Helt overordnet har Økonomiudvalget syv centrale bemærkninger:

- Fokus skal være på, at det er den samlede region der sikres vækst og udvikling. Hvis indsatsen for at sikre høj vækst og livskvalitet i Greater Copenhagen skal lykkes, skal der arbejdes på de langsigtede målsætninger og stærke partnerskaber understøttes.
- Det betyder, at der i ReVUS bl.a. arbejdes strategisk med at opfylde det nordsjællandske behov for udbygning af Hillerød motorvejen, Frederikssund motorvejen og Kystbanens opgradering.
- At den effektive og bæredygtige mobilitet styrker livskvaliteten til borgerene og reducerer CO2 udledningen ved eksempelvis etablering af Supercykelsti til Nyt Hospital Nordsjælland, 5 minutters drift for S-tog på Hillerød banen og at der gives mulighed for direkte lokalbanetog til Nordsjællands Hospital.
- Endvidere skal Hillerød Kommunes styrkeposition inden for Sund vækst underbygges ved hjælp platforme hvorpå formelle samarbejder mellem offentlig-private forsknings- og innovationssamarbejder, kan udvikle sig i forpligtende samarbejder, og indtænke den danske forskning i vækstteknologierne samt European Spallation Source (ESS).
- Det betyder, at der ligeledes skal sættes på at sikre uddannelsesmuligheder bredt i regionen. Herunder i

Borgmesteren

4. juni 2015

Hillerød Kommune
Trollesmindealle 27
3400 Hillerød

Tlf. 72 32 00 11
taho@hillerod.dk
www.hillerod.dk

samarbejde mellem Nyt Hospital Nordsjælland og uddannelsesinstitutionerne om kompetencebehov, hvorefter uddannelserne- og efteruddannelserne tilpasses. Der bør ligeledes være fokus på at sikre ordinære praktikpladser.

- Sideløbende skal der sikres adgang til testfaciliteter – gerne i et tværkommunalt- og regionalt regi, således at der skabes et miljø hvor virksomhederne kan afprøve eller udvikle deres produkter med henblik på at understøtte udviklingen på sundhedsområdet og understøtte virksomhedernes efterfølgende mulighed for eksport.
- Der skal ligeledes fastholdes et fokus på udviklingen af turismen således at synligheden og tiltrækningskraften over for turister, borgere og arbejdspladser styrkes. Kommunerne skal samarbejde på tværs og sammen med turistaktører, eksterne samarbejdspartnere, uddannelses- og vidensinstitutioner omkring fyrtårne som eksempelvis Parforcejagtsystemet, Slottet og et tværgående cykelvejnet. Men ligeledes omkring initiativer der understøtter brandet Greater CoPENHAGEN, herunder tiltag inden for området som vedrører udenlandske delegationsbesøg: One-Point Entry.

Økonomiudvalget bakker generelt op om hovedindholdet i ReVUS'en og er enige i visionen om: "At skabe en grøn og innovativ metropol med høj vækst og livskvalitet". Hillerød Kommune har netop vedtaget visionen: "Læring og Livskraft" som bl.a. understreger at: "Vi har de stærkeste virksomheder, vi tiltrækker topkvalificeret arbejdskraft og udvikler talenter. Vi vil være et international knudepunkt for erhverv, uddannelse og forskning med lifesciencevirksomheder, der er først og bedst til at finde løsninger på globale problemer". Måden hvorpå vi gør det, er gennem: "Partnerskaber og attraktive rammevilkår, der forpligter på tværs af erhverv, uddannelse og forskning".

Vi ser frem til samarbejdet på tværs af organisatoriske og geografiske skel, da kommunerne spiller en helt afgørende rolle, når det handler om at realisere ReVUS'en. Derfor forslår vi også at indholdet drøftes kontinuerligt med løbende inddragelse af alle relevante aktører for at sikre forståelse for og et kommunalt ejerskab til en fælles udviklingsvej.

Med venlig hilsen

Dorte Meldgaard
Borgmester

Rådhuset, Hvidovrevej 278, 2650 Hvidovre

Til Region Hovedstaden

Rådhuset
Hvidovrevej 278
2650 Hvidovre

Økonomi og Stabe
Borgmesterkontoret

www.hvidovre.dk

Høringssvar fra Hvidovre Kommune til Region Hovedstadens forslag til den regionale vækst- og udviklingsstrategi

Baggrund

Region Hovedstaden har udarbejdet udkast til en regional vækst- og udviklingsstrategi. Strategien er sendt i offentlig høring med invitation til, at borgere, kommuner og samarbejdspartnere kommer med forslag til strategien.

Hvidovre Kommunes Økonomiudvalg har den 15. juni 2015 behandlet Region Hovedstadens forslag til regional vækst- og udviklingsstrategi, herunder høringssvaret fra Hvidovre Kommune. Hvidovre Kommunalbestyrelse drøfter sagen på møde den 24. juni 2015, og kommunens høringssvar skal dermed tages med forbehold for eventuelle justeringer eller supplerende bemærkninger, som måtte komme i forbindelse med Kommunalbestyrelsens behandling af strategien, og som derfor først sendes til Region Hovedstaden efter Kommunalbestyrelsens behandling den 24. juni 2015.

Generelle bemærkninger

Hvidovre Kommune finder det positivt, at Region Hovedstaden med sit forslag til vækst- og udviklingsstrategi sætter fokus på temaerne sund vækst, grøn vækst, kreativ vækst og smart vækst for at nå visionen om, at Hovedstadsregionen er den grønne og innovative metropol med høj vækst og livskvalitet.

Der er tale om temaer, som regionen og de enkelte kommuner ikke kan løfte alene, og det er derfor godt, at der med strategien er lagt op til et samarbejde på tværs – ikke alene mellem kommuner og region, men også på tværs af regioner og lande samt med både offentlige og private aktører.

Hvidovre Kommune har bemærkninger til konkrete elementer i strategien, nemlig i forhold til:

- Effektiv og bæredygtig mobilitet (rammevilkår 1)
- Rammevilkår for erhvervslivet (vedrører både rammevilkår 1 og rammevilkår 2)
- Kreativ vækst
- Grøn vækst, herunder:
  - Klimatilpasning
  - Rent drikkevand fra urbane områder

Effektiv og bæredygtig mobilitet

Hvidovre Kommune finder det positivt, at Region Hovedstaden har fokus på effektiv og bæredygtig mobilitet, og i den forbindelse vil kommunen særligt fremhæve, at regionen:

- Støtter op om letbanen fra Nye Ellebjerg Station til Hvidovre Hospital og videre til Glostrup Station
- Har fokus på kollektiv trafik, herunder "Bus Rapid Transit-løsninger"
- Støtter cykling, herunder supercykelstier
- Støtter elbiler, delebiler mv.
- Har fokus på støj og luftforurening
- Har fokus på trængsel på vejene
- Ønsker et sammenhængende kollektivt trafiksystem

I forhold til linjeføring af letbanen skal det bemærkes, at det er vigtigt at være opmærksom på statens og de berørte kommuners ønsker. Det er vigtigt at gennemføre undersøgelser samt opsamle viden fra allerede gennemførte undersøgelser, inden der træffes en strategisk beslutning om en ny letbane, bl.a. i forhold til passagergrundlag og økonomien for de berørte kommuner i de forskellige linjeføringer.

Udfordringen i forhold til de mange intentioner kan være, at der er et meget bredt fokus, og der mangler en prioritering. Endvidere er det vigtigt at bemærke, at strategiens målsætninger er afhængige af en lang række parter.

Rammevilkår for erhvervslivet

Det er som tidligere nævnt positivt, at strategien har fokus på effektiv og bæredygtig mobilitet, og dette er bl.a. et vigtigt tema i forhold til erhvervslivets rammevilkår.

Det er meget vigtigt for regionens virksomheder med en effektiv, international tilgængelighed og fremkommelighed i regionen – både i forbindelse med udveksling af varer og service og i forbindelse med medarbejdernes muligheder for at komme til og fra arbejde.

I Hvidovre Kommune støtter vi, at regionen skal udbygge fremkommeligheden efter bæredygtige metoder, som giver virksomhederne udviklings- og eksportmuligheder, er med til at tiltrække nye virksomheder til regionen og skabe nye, attraktive arbejdspladser.

Strategien har fokus på kompetence, arbejdskraft og internationalisering, hvilket ligeledes er et vigtigt fokusområde i forhold til erhvervslivet. I den forbindelse er det bl.a. vigtigt også at have fokus på at få flere erhvervsuddannede.

Med igangsætning af de mange investeringer under strategiens væksttemaer vil der blive flere attraktive arbejdspladser, og flere talenter vil blive tiltrukket til regionen fra både ind- og udland.

Kreativ vækst

Strategien beskriver branding gennem internationale film og tv-serier. Hvidovre Kommune er enig i dette fokus og har de seneste år støttet op om Copenhagen Filmfund som en erhvervsindsats for at profilere regionen og tiltrække flere kreative arbejdspladser. Kommunens eventuelle fortsatte støtte til Copenhagen Filmfund i 2016-2018 vil blive afgjort i forbindelse med den kommende budgetproces.

Grøn vækst – klimatilpasning

Hverken skybrud eller stormflod kender til kommunegrænser. Med de klimaændringer, der allerede nu må forventes, står vi overfor investeringer for mange milliarder kroner de kommende årtier. Derfor er det positivt, at klimatilpasning er et fokusområde i strategien.

De væsentligste udfordringer bliver koordinering, inddragelse af borgere, brugere og virksomheder samt finansieringsmodeller. Af disse tre udfordringer dækkes koordinering godt ind, og forslaget om en Task Force kan være et godt initiativ i forhold til inddragelse af interessenter. Afklaringen af mulige finansieringsmodeller – særligt i forhold til risikoen for stormflod – mangler der stadig et bud på.

Endelig bør klimatilpasning også ses i et langt større perspektiv med fokus på, hvordan de nødvendige milliardinvesteringer i hovedstadsregionens klimatilpasning sker i en form, hvor der samtidig lægges vægt på generel by- og regionsudvikling, jævnfør regionens overordnede udviklingsstrategi.

Grøn vækst – rent drikkevand fra urbane områder

Det er positivt, at der i strategien bliver lagt vægt på, at vækst, livskvalitet og bæredygtighed går hånd i hånd. Her nævnes rent vand som et af de centrale elementer, og høj drikkevandskvalitet er et højt prioriteret mål.

Regionens nuværende vandindvinding kan ikke betegnes som bæredygtig, da den er baseret på store mængder grundvand fra det resterende Sjælland, og indsatsen for at sikre regionens egne bynære grundvandsressourcer er nedprioriteret.

Offentlige og private selskaber og myndigheder i regionen er allerede internationalt førende på mange områder inden for grundvandsbeskyttelse, vandindvinding og vanddistribution. Internationalt er den store udfordring ikke kun at indvinde drikkevand i "beskyttede" naturområder, men derimod at fastholde vandindvinding i store urbane områder. Der er derfor et stort grønt vækstpotentiale i at samtænke og styrke en samlet videnskæssig, teknologisk, planmæssig og administrativ indsats for bæredygtig vandindvinding i urbane områder.

Region Hovedstaden har sammen med forsyningsselskaber, forskningsinstitutioner, virksomheder og kommuner i regionen allerede den knowhow om oprensning af jordforureninger, vandindvinding og vandbehandling mv., der skal til for at udvikle fremtidens bæredygtige, urbane vandindvinding. En indsats, der samtidig kan danne grundlag for fremtidig grøn vækst og eksport. Regionens vækst- og udviklingsstrategi bør derfor omfatte en strategisk satsning på at sikre høj drikkevandskvalitet, også ved indvinding af bynære grundvandsressourcer.

Med venlig hilsen

Helle Adelborg
Borgmester

17-06-2015

Høringsvar fra Høje-Taastrup Kommune vedr. ReVus

I henhold til Høje-Taastrup Kommunes Byrådsbeslutning den 16. juni fremsendes høringssvar på ReVus.

Høje-Taastrup Kommune tager aktivt del i ReVus og har med afsæt i Høje-Taastrup Kommunes pågående og prioriterede indsatser særligt fokus på følgende af de i ReVus 10 beskrevne initiativer:

1. Grøn mobilitet
6. Klimatilpasning
9. Copenhagen Wifi – mobil og bredbåndsdækning i hele regionen
10. Udvikling af fælles data-hub

1. Grøn mobilitetsplanlægning

Regionen retter indsatsen mod 'implementering af tiltag, som påvirker borgernes valg af transportmiddel i en bæredygtig og sund retning'.

HTK vil her supplere med fokus på transportbranchens miljøpåvirkning. Som markant transport- og logostikknodepunkt vil HTK understøtte udvikling, brug og udbredelse af alternative drivmidler og andre tiltag, som kan mindske miljøpåvirkningen samt gear branchen til at imødekomme stigende klimakrav fra bl.a. EU, begrænset adgang til storbyer mv.

6. Klimatilpasning

Regionen retter indsatsen mod, at 'Hovedstadsregionen skal være internationalt bredt anerkendt som klimaberedt region i 2025'.

HTK vil med afsæt i eksisterende partnerskaber med bl.a. virksomheder og forskningsinstitutioner samt den af byrådet vedtagne Energi- og klimaplan 2020 'Mod en fossilfri fremtid' arbejde for styrkelse af energieffektiviserings tiltag målrettet borgere, institutioner og virksomheder.

Klimatilpasning spiller sammen med Smart City initiativer. Høje-Taastrup Kommune har igangværende og planlagte projekter inden for energi og klima – herunder ECO-Life, Høje-Taastrup "Going Green", e-mobilitet, udvikling af el- og varmeforsyning – der kan udnyttes til at udvikle og udvide flere Smart City-aktiviteter.

Desuden vil Smart City-elementer kunne integreres i forbindelse med udviklingen af de igangværende byudviklingsprojekter, NærHeden og Høje-Taastrup C, herunder som forsøgsområder til at udvikle og implementere Smart City-løsninger inden for energieffektivitet, energiforsyning, vand- og spildevandsforsyning og transport mv.

9. Copenhagen Wifi – mobil og bredbåndsdækning i hele regionen

Regionen retter indsatsen mod 'at senest i 2020 er der fuld mobildækning og bredbånd til alle større byområder i hovedstadsregionen'.

I HTK vil Wifi-løsninger være en del af et større digitalt udviklingsinitiativ, hvor dette område bl.a. vil kunne understøtte Smart City satsninger. Derfor anbefaler HTK, at initiativer 9. og 10. ses i sammenhæng eller slås sammen til ét initiativ.

10. Udvikling af fælles data-hub

Regionen retter indsatsen mod 'at der inden 2018 er etableret en fælles kommunal og regional data-hub i greater Copenhagen, der formidler offentligt data til private aktører, der igen sikrer kommerialisering'.

HTK's unikke placering på en digital motorvej skal være rammesættende for udvikling af innovative og digitale løsninger. Hver dag kører 1/3 af al datatrafik i Danmark igennem Taastrup qua særligt veludbyggede digitale kabelføringer. Ved at udnytte den digitale infrastruktur, skal Taastrup være arnested for udvikling af digitale løsninger til såvel privat- som offentlig sektor. Samarbejde med central IT-aktør er pågående omkring udvikling af et Innovation Community med lokation i Taastrup. Muligheder for kommerialisering af Big-data skal også indtænkes her, hvilket HTK i regi af EU-projektet 'Opening Up' har arbejdet målrettet med, samt der lokalt findes IT-aktører, som er centrale på området.

Udvikling af Smart City initiativer, som bl.a. beskrevet under 'klimatilpasning' vil blive koblet til den digitale satsning i HTK.

Med venlig hilsen

Michael Ziegler
Borgmester

Lars holte
Kommunaldirektør

Region Hovedstaden
revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

Sagsbehandler:
Anja Vorm Andersen
Telefon: 43 57 72 08
E-mail ava@ishoj.dk

Journal nummer:
24.10.11-G01-1-14

11. juni 2015

Høringssvar til ReVUS

Ishøj Kommune har drøftet forslag til den regionale vækst- og udviklingsstrategi. Dette høringssvar sendes med forbehold for byrådets endelige vedtagelse 24. juni 2015.

Ishøj Kommune bakker op om udviklingsstrategien og ambitionen om at Hovedstadsregionen er Danmarks vækstmotor. Vi ser det som positivt, at der er en række initiativer, som bygger videre på og skaber synergi med eksisterende indsatser.

Særligt ser vi at den kommende Ring 3 letbaneforbindelse vil medvirke til at styrke de initiativer, der fremsættes. Dette vil naturligt høre hjemme i initiativ til grøn mobilitetsplanlægning.

For os er samarbejde om fælles indsats for kompetent arbejdskraft centralt og et led i bedre beskæftigelse til nedbringelse af arbejdsløshed.

Ishøj Kommune vil gerne deltage i arbejdsgrupperne for de udpegede initiativer, så der sikres bred kommunal opbakning og forankring.

Med venlig hilsen

Ole Bjørstorp
Borgmester

Anders Hvid Jensen
Kommunaldirektør

KØBENHAVNS KOMMUNE
Overborgmesteren

16 JUNI 2015

Sophie Hæstorp Andersen
Regionsrådsformand
Region Hovedstaden

Sagsnr.
2015-0119850

ReVUS hørings svar

Dokumentnr.
2015-0119850-1

Kære Sophie,

Tak for udkastet til en Regional Vækst og Udviklingsstrategi (ReVUS). Københavns Kommune hilser den velkommen, og vores hørings svar er vedlagt dette brev.

Jeg er rigtig glad for, at Greater Copenhagen-samarbejdet sætter rammen for ReVUS'en og tager udgangspunkt i, at Hovedstaden er Danmarks vækstlokomotiv. De 4 strategiske væksttemaer sund, grøn, smart og kreativ vækst og ReVUS' fokus på rammevilkårene vedrørende mobilitet, arbejdskraft og internationalisering, ligger i klar forlængelse af Københavns Kommunes Erhvervs- og Vækstpolitik.

Hovedstadens konkurrenceevne er i meget høj grad baseret på evnen til at omsætte forskning til innovation af konkrete produkter og løsninger, bl.a. i SMV'er. Det er derfor meget positivt, at der fokus på sammenhængende erhvervsservicesystem. Københavns Kommune vil gerne bakke op om dette og ser frem til konkrete initiativer i den forbindelse.

Samarbejde er et nøgleord, da det kræver et stærkt fokus og store investeringer at indfri ambitionerne bag ReVUS. Det er derfor afgørende at inddrage relevante parter som Vækstforum, kommunerne og staten. Både for at styrke koordination og fælles retning, men også for at sikre de relevante prioriteringer og finansiering. Københavns Kommune bidrager gerne til ReVUS og udmøntningen af de konkrete initiativer i ånden fra Greater Copenhagen-samarbejdet.

Med venlig hilsen

Rådhuset
1599 København V

Telefon
3366 3366

Telefax
3366 7008

Direkte telefon
3366 2202

E-mail
ob@okf.kk.dk

www.kk.dk

09-06-2015

ReVUS hørings svar - bilag

ReVUS-udkastet er overordnet en god strategi for, hvordan hovedstadsregionens vækst og livskvalitet skal fastholdes og udvikles.

Sagsnr.
2015-0119850

Det er positivt, at der er fokus på regionens position i konkurrence med nordeuropæiske regioner, og at sammenhængen mellem vækst og livskvalitet fastholdes. Det er også positivt, at der er fokus på et nødvendigt samspil mellem attraktivitet, viden og infrastruktur som forudsætning for en bæredygtig udvikling. Regionen skal også fremadrettet være et godt sted at arbejde og bo.

Dokumentnr.
2015-0119850-2

Skal målet nås, forudsætter det, at virksomhedernes vækst styrkes, og at virksomhederne har adgang til arbejdskraft med de nødvendige kompetencer. Men også at der er sammenhæng mellem vækst og infrastruktur, dvs. tidssvarende boliger, højt niveau i offentlige serviceydelser og en effektiv infrastruktur.

Der er imidlertid overordnet behov for en nærmere beskrivelse af evidens samt en konkretisering af forslag og målepunkter, før ReVUS fremlægges til godkendelse i relevante fora. Det er også i tråd med Danmarks Vækstråds hørings svar.

En oversigt over Hovedstadsregionens seks væksterhverv, dvs. sundhed & velfærds-teknologi, bioteknologi, transport og logistik, energi og bæredygtighed, turisme, oplevelser og events og kreative erhverv, viser, at disse samlet står for 60 % af beskæftigelsen, 90 % af eksporten og 2/3 af værditilvæksten. Sund, grøn, kreativ og smart vækst nævnes i ReVUS som strategiske væksttemaer, der fremadrettet skal være fokus på. Men det fremgår ikke af ReVUS, hvor mange virksomheder og arbejdspladser, der findes inden for disse områder. Det er imidlertid væsentligt, at man ikke med denne ”specialiseringstilgang” overser, at mange nye job fortsat bliver skabt indenfor mere traditionelle brancher.

Der er i nedenstående følgende bemærkninger til de 4 væksttemaer.

Grøn Vækst:

Retningen vurderes overordnet at være god. Der er bl.a. fokus på CO2-reduktion/regional klimaplan, ressourceeffektivitet, på klimatilpasning og på øget grøn efterspørgsel. Det bemærkes, at der i relation til grøn vækst også bør nævnes international markedsføring af regionen som grøn frontløber med henblik på at understøtte eksporten af grønne teknologier og løsninger.

Det er positivt, at der sættes fokus på at benytte indkøb (”grøn efterspørgsel”) som et redskab til at fremme grøn vækst. Det vurderes, at man her med fordel kunne nævne, at dette bl.a. skal ske gennem tæt

samarbejde med regionens grønne erhvervsfremmeaktører. De er centrale partnere i at fremme udviklingen af innovative løsninger i samspil mellem det offentlige, private og videninstitutionerne. I forhold til investeringer 2018-2025 under overskriften ”Grøn efterspørgsel” vurderes det, at der ikke er grund til at vente til 2018. Københavns Kommune er allerede begyndt at arbejde med de punkter, der nævnes under denne overskrift, så hvorfor ikke gå i gang allerede nu?

Specifikke kommentarer hertil i øvrigt:

- Bullit 3: Det er særligt vigtigt at have fokus på levetidsomkostninger (TCO) frem for at se isoleret på anskaffelsespris, og det er vigtigt at sikre incitamentsstrukturer, der fremmer benyttelse af levetidsomkostninger som parameter (dvs. at besparelsen på driften tilfalder de kasser, som betaler for indkøbet).
- Bullit 4: Det vurderes, at øget fokus på markedsdialog vil fremme dialogen med virksomheder om udvikling af grønne produkter med vækstpotentiale. At gennemføre markedsdialog er dog en tidskrævende proces, så det forudsætter, at der er sat tid af hertil i udbudsplanerne.

Kreativ vækst:

Københavns Kommune er meget positivt indstillet over for, at Kreativ Vækst indgår som et centralt tema i ReVUS. Det er også et fokus i kommunens Erhvervs- og Vækstpolitik. Københavns Kommune er generelt enig i de konkrete udfordringer inden for kreativ vækst, herunder ønsket om at styrke kommerialisering og internationalisering af kreative erhverv og oplevelsesøkonomiske erhverv samt styrkelse af innovation og produktudvikling, tiltrækning af risikovillig kapital, styrkelse af forretningsudvikling med videre.

Der er mange gode satsninger, som Københavns Kommune gerne vil deltage i. Københavns Kommune er i øjeblikket ved at udvikle sin indsats på kreativ vækst med fokus på mange af de nævnte indsatsområder, herunder især inden for film, mad/gastronomi, arkitektur, design og mode. Københavns Kommune ønsker at gøre opmærksom på, at der er behov for en helhedsorienteret indsats, som indebærer stærkt fokus på fx internationalisering, markedsudvikling, risikovillig kapital, men også en styrkelse af bl.a. kreative miljøer og forretningsmæssige kompetencer.

Hovedstaden har stærke og verdenskendte kompetencer inden for byudvikling, arkitektur og design. Københavns Kommune ønsker i den sammenhæng at gøre opmærksom på, at Erhvervs- og Vækstministeriet i samarbejde med Realdania og Københavns Kommune er ved at etablere en hub for arkitektur, byggeri, byudvikling og design i Bryghusprojektet ved Københavns Havn. Hub'en vil samle aktørerne på området (DAC, Danish Design Society, Københavns Kommunes Copenhagen Solution Lab, virksomheder, iværksættere m.fl.) med hen-

blik på at formidle samarbejder og fremvise danske løsninger internationalt. Initiativet er nævnt som indsatsområde i Regeringens Hovedstadsstrategi, og Københavns Kommune foreslår, at etableringen af et fyrtårn for arkitektur, byggeri, byudvikling og design også nævnes som en af de centrale udfordringer i REVUS'en.

Inden for filmområdet har hovedstadsområdet ligeledes en særlig styrke. Cirka 90 % af den samlede danske filmproduktion findes i hovedstadsområdet. Danske film og tv-serier har internationalt fokus, og den danske filmbranche er anerkendt som effektiv og kvalificeret. Den styrkeposition har Region Hovedstaden sammen med Københavns Kommune såvel som en række andre kommuner og private investorer støttet gennem de sidste 3 år ved etableringen af en regional filmfond. Københavns Kommune ønsker at gøre opmærksom på, at hvis hovedstadsområdet skal bygge videre på dette arbejde og de gode resultater, der er skabt, kræver det fortsat regionalt samarbejde om tiltrækningen af internationale produktioner.

Herudover bemærkes, at der kunne med fordel kunne indsættes en afgrænsning eller definition af kreative erhverv. Det er ikke helt tydeligt, hvorfor turisme indgår under kreativ vækst. Turisme foreslås derfor som et selvstændigt indsatsområde, hvor især kultur- og erhvervs-turisme er vigtige vækstområder for Hovedstadsregionen.

Derudover skal det store fokus på kinesiske turister i ReVUS ses som én væsentlig målgruppe for vækstområderne, fx kultur- og erhvervs-turisme, men ikke som det eneste. Fokus bør også omfatte turister fra fx nærområderne, da de fortsat kvantitativt udgør de største turist-målgrupper.

Det bemærkes i forhold til vækstmålet, at det er svært at forstå målet og usikkert, hvordan det skal måles. Tiltrækningskraft for kinesiske turister er fremhævet som den store satsning. Det er tvivlsomt, om kreativ vækst er tæt linket hertil.

Smart vækst:

Københavns Kommune tilslutter sig Region Hovedstadens målsætning om at etablere en sammenhængende digital infrastruktur, som gør det let tilgængeligt for borgere, virksomheder og turister at komme på nettet og muliggør etableringen af et "internet of things". Det er lidt uklart, hvad "smart" betyder, hvor det her synes at omfatte både brug af digitale løsninger, ny teknologi og deleøkonomi. Teknologisk er området imidlertid i rivende udvikling, og Københavns Kommune stiller derfor tvivlende overfor, om Wifi som teknologi nødvendigvis er løsningen herpå. Det foreslås derfor, at den overordnede målsætning om at Hovedstadsregionen skal have et Copenhagen Wifi i 2020 ændres til en teknologi-neutral målsætning. I forhold til Wifi bør

det iagttages, at en offentlig aktørs handlemuligheder, fx en kommunes, kan være begrænsede af konkurrencehensyn.

Det bemærkes, at Københavns Kommune allerede arbejder aktivt på at undersøge mulighederne for at etablere Wifi i byrummet, fx ved at etablere udendørs Wifi på udvalgte lokationer, og åbne kommunens eksisterende adgange op. Derudover ses på mulighederne for at indgå i et samarbejde med relevante regionale offentlige og private parter om fælles løsninger til login på eksisterende Wifi.

Vedr. forslag om at bidrage til nye forsknings- og testfaciliteter som et investeringsområde 2015–2017 bemærkes, at Københavns Kommune allerede har et sådant testcenter (Copenhagen Solutions Lab). Forslaget kan derfor med fordel udvides til at hedde ”Bidrage til nye og eksisterende forsknings- og testfaciliteter ...”

Sund vækst:

Det er positivt, at regionen lægger vægt på dette tema. Det er også en strategisk satsning i Københavns Kommune og indgår i Københavns Kommunes Erhvervs- og vækstpolitik. Etableringen af Copenhagen Science City er en vigtigt indsats til at skabe vækst. Det samme gælder den fælles, langsigtede klyngeindsats i CHC. Københavns Kommune forventer sig meget af indsatsen omkring styrkelse af intelligent efterspørgsel og internationalisering af velfærdsteknologiske løsninger.

Sund vækst afsnittet kunne med fordel have en endnu stærkere virksomhedsvinkel med stærkere fokus på regionens rolle i at bruge den intelligente efterspørgsel til at drive innovation og vækst i virksomhederne.

Afsnittet kunne styrkes gennem få data om regionens position inden for sund vækst-brancher – antal virksomheder og arbejdspladser – samt sammenligning med andre regioner

Vækstmål/Livskvalitetsmål:

Hvor står Regionen i dag, når det gælder dette mål? Hvordan opgøres målet?

Effektmål:

- Effektmålene kunne med fordel sorteres i kategorier, så de bliver mere overskuelige.
- Der savnes et overordnet effektmål for væksttemaet. Det kan fx være antal virksomheder inden for sund vækst eller antallet af arbejdspladser.
- Det fremgår ikke om, produktivitetsmålet alene gælder for ”sund vækst” virksomheder eller regionen som helhed. Det bør være det første.

Investeringer:

- Københavns Kommune er enig i, at de indsatser, der nævnes, er vigtige og relevante. Københavns Kommune vil gerne deltage i dem alle, og kommunerne kunne nævnes som samarbejdspartnere.
- ”Offentlig-private samarbejder og ESS og Max IV” fremstår meget neutral i sin formulering og kunne med fordel gives en sund vækst vinkel i beskrivelsen.

Endvidere er der følgende, konkrete bemærkninger til udvalgte afsnit:

Etablering af et statsligt regionalt kontaktforum for at drøfte investeringer i infrastruktur, forskning og vækst

Københavns Kommune finder det hensigtsmæssigt, at der sker en fokuseret proces med henblik på at fremme øget statsligt engagement i Greater Copenhagen. Københavns Kommune lægger vægt på, at investeringer sker med udgangspunkt i brugernes behov, hvor nytteværdien er størst, og at investeringerne er i tråd med det fælles trafikcharter. Kommunerne bør være repræsenteret i dette arbejde. Deltagerne i dette kontaktforum fra regional side kunne, for at sikre den fælles værdiskabelse, være de politiske parter bag Greater Copenhagen arbejdet. Fra statslig side kunne det med fordel være centrale ministre med ansvar for vækst og jobskabelse. Dette er ikke tidligere drøftet i regi af Greater Copenhagen, men det vil være gavnligt med en tæt dialog mellem Greater Copenhagen-bestyrelsen og de statslige parter.

International tilgængelighed - Københavns lufthavn er krydspunkt mellem Skandinavien og Nordeuropa

Københavns Kommune deltager i Greater Copenhagens arbejde om et fælles trafikcharter. I 2015 er der fokus på at inkludere Skåne i dette arbejde. Trafikcharterets vision, ”Nordens trafikale knudepunkt”, har særligt fokus på Københavns lufthavn og højhastighedstog fra Stockholm og Hamborg. København finder det hensigtsmæssigt, at den internationale tilgængelighed også inkluderer den svenske side, hvorved der skabes en større kritisk masse med potentiale for internationale investeringer.

Mobilitet og sammenhæng – håndtering af trængsel og øget brug af kollektiv trafik

Københavns Kommune stiller sig bag forslaget om at håndtere trængsel og understøtter øget brug af kollektiv trafik. København anbefaler, at stationsnærhedsprincippet indarbejdes i det videre arbejde med REVUS, for at sikre en øget anvendelse af kollektiv trafik.

København stiller sig bag tankerne om at undersøge, hvor der kan være behov for nye letbaner og ”Bus Rapid Transit-løsninger” i Greater Copenhagen. Grundprincippet i det fælles trafikcharter om at investere, hvor nytteværdien er størst, bør indgå i dette arbejde.

Overvejelserne om en eventuel letbane fra Ny Ellebjerg via Hvidovre Hospital til Glostrup bør ses i forhold til det højere passagertal ved en letbane i Frederikssundsvej. En eventuel videreførelse af letbane fra Glostrup til Københavns lufthavn bør ses i forhold til, at lufthavnen allerede i dag betjenes med regionaltoget, metro og busser.

Københavns Kommune er overordnede tilfredse med udviklingen med kollektiv trafik langs Ring 3. Der lægges i udviklingsstrategien op til, at områderne langs letbanen skal udvikles med erhverv og boliger. Det bør være en regional målsætning, at der sker en bedre koordinering og prioritering af udlæg til opførelse af nyt erhvervsbyggeri, så nogle erhvervsfunktioner som fx logistik eller lager prioriteres, hvor infrastrukturen tillader det. Det er centralt, at udviklingen sker fokuseret, så de pågældende kommuner har mulighed for at understøtte de nye områder med støttefunktioner og lokal infrastruktur, og så der ikke sker en knopskydning, hvor områderne kommer i så skarp konkurrence med hinanden, så ingen af dem færdiggøres inden for en overskuelig tidshorisont.

CO2-udledning

Regionen har som målsætning at blive CO2-neutral i 2040. København finder, at målsætningen er uambitiøs. København har som målsætning at være den første CO2-neutrale hovedstad i 2025. Regionen kan med fordel hæve ambitionen til at være CO2-neutral i 2030. Hæves ambitionsniveauet, kan det bidrage til at fastholde og udvikle regionens potentialer som teknologisk førende på klimaområdet og på den måde fremme grøn vækst og udvikling.

En regional politisk ledelse af den kollektive trafik

For Københavns Kommune er det vigtigt, at udviklingen af den kollektive trafik sker ud fra brugernes behov. Målet skal være at gøre det nemmere at være bruger af den kollektive trafik i hovedstadsområdet, og Københavns Kommune er enig i, at de offentlige myndigheder og trafikselskaber bør samarbejde tæt om at nå dette mål. Udviklingen af den kollektive trafik bør ske i en balancegang mellem overordnede og regionale hensyn og en nærhed til de borgere og indbyggere, der skal anvende den kollektive transport. Derfor bør kommunerne også fremadrettet have en aktiv og besluttende rolle i udviklingen af den kollektive trafik.

Side 11: 'Region Hovedstaden ønsker et stærkt Greater Copenhagen'

På side 11 fremgår tre udvalgte tiltag, som Region Hovedstaden vil fokusere på i den videre udvikling af Greater Copenhagen-samarbejdet. Ét af dem er skabelsen af et sammenhængende erhvervs-servicetilbud på tværs af kommuner, region og regionale aktører. Såfremt der her tænkes på den igangværende indsats i regi af Greater

Copenhagen samarbejdet omkring erhvervsfremme, hilses dette velkomment. Hvis der i stedet tænkes bredere i erhvervsservice og skabelsen af én ensartet indgang på tværs af kommuner, vil der være behov for en tæt dialog for at sikre, at et eventuelt nyt fokus og nye tiltag spiller fornuftigt sammen med fx Københavns Kommunes tiltag ift. erhvervsservice.

Ét andet er udarbejdelsen af et nyt fysisk plandokument for hele Greater Copenhagen. Det fremgår dog ikke, hvad det vil komme til at betyde i praksis.

Side 13: Boksen – 'Region Hovedstaden fokuserer på'

I afsnittet om infrastruktur bør det nævnes, at den kollektive transport skal køre på CO2 neutrale drivmidler, hvilket vil være i tråd med det fokus, der er i afsnittet om "Effektiv og bæredygtig mobilitet". Det bemærkes, Københavns Kommune ser elbiler som både el- og brintbiler.

Side 16 – 19: Effektiv og bæredygtig mobilitet

Retningen vurderes overordnet at være god, idet der er fokus på bæredygtig mobilitet og på både biltrafik, cykler og den kollektive trafik samt på nedbringelse af CO2-udledning, støj og partikelforurening. Der er dog et par konkrete bemærkninger og forslag herunder.

Vedr. el-biler

Københavns Kommune har deltaget i Regionens Elbilssekretariats (CPH-e) Advisory Board, samt samarbejdet i mange forskellige projekter. CPH-e har vist sig at være en effektiv drivkraft i projekterne og i projektudvikling, og arbejdet har bidraget med skabelsen og projektlederskabet af det indkøbsfællesskab, som Københavns Kommune har drevet. Det samlede i 2014 14 offentlige organisationer i et fælles elbilsudbud. Deltagerantallet er i 2015 steget til 36, heraf 28 kommuner, og udvidet til 3 regioner. Resultaterne er mærkbare i form af både billigere (op til 29 % rabat ift. listepriiser) og enklere veje for kommuner til at erhverve elbiler.

Københavns Kommune ser et stort potentiale i ReVUS' to investeringer på s. 19:

1. Videreudvikle den igangværende indsats med at øge brugen af elbiler, blandt andet ved fælles offentlige udbud
2. Tilbyde mobilitetsplanlægningsservice til alle virksomheder i regionen

Kommunen ser dog også gerne, at der fortsat arbejdes med en udmøntning af projektunderstøttelse gennem et elbilsfællesskab. Kommunen ser dog også gerne, at dette omfatter andre teknologier, såsom brint og gas for køretøjer, hvor el ikke kan anvendes. Således at mobilitetsplanlægningsservicen" omfatter en helhedsorienteret tilgang til at

overgå til grønnere drivmidler end alene et fokus på biler 1 til 1, eller alene elbiler. Kommunen kunne med erfaringerne fra arbejdet med fælles indkøb af elbiler også se et potentiale i at understøtte et regionalt samarbejde om fremme af andre grønne drivmidler, samt en styrke i, at regionen er samlingspunkt for at samarbejde om projekter, der geografisk har indflydelse på pendling til/fra regionen, fx omkringliggende regioner, samt samarbejde i og om internationale projekter.

Vedr. mobilitet, CO2, trafik osv. i øvrigt

Det skal bemærkes, at når der er tale om en regional strategi omkring bl.a. mobilitet, CO2, sammenhæng på tværs osv., så savnes der noget om byplanlægning. Det er afgørende for den fremtidige mobilitet og sammenhæng, at udbygningen af regionen sker på en måde, så kollektiv trafik og cykler (og gang) bliver de mest attraktive transportmidler. Konkret handler det om stationsnær udbygning, let adgang for cykler til stationer, nærhed til funktioner, bebyggelsestætheder mv. Dette kan for eksempel høre under afsnittet ”Mobilitet og sammenhæng på tværs af regionen” på side 16.

Samspillet mellem cykler og kollektiv trafik er desuden vigtigt. Dette er p.t. ikke nævnt specifikt og foreslås fremhævet for eksempel på side 16 under afsnittet om ”Mobilitet og sammenhæng på tværs af regionen” (og kan også omfatte samspil ml. biler og kollektiv (park-and-ride)).

Endelig mangler der fokus på bedre udnyttelse af kapaciteten i biler. Både via delebiler (som er nævnt), men også via samkørsel, som der også bør være fokus på. Det skal bemærkes, at formålet med delebiler og samkørsel ikke kun er nedbringelse af CO2. Det er også bedre udnyttelse af kapacitet og plads (i byer og landskab). Der savnes i øvrigt et investeringsfokus på både delebiler og samkørsel. Delebiler er nævnt under udfordringer. Men der er ikke lagt op til specifikke initiativer (investeringer) herom, hverken i dette afsnit eller under ”smart vækst” (hvor delebiler også berøres). Et forslag til investeringsfokus kunne være samspil mellem delebiler og kollektiv trafik, hvor Københavns Kommune sammen med regionen allerede har nogle erfaringer.

Effektmålene er generelt lidt upræcise. Særligt det første effektmål, der lyder ”Rejsetiden på udvalgte prioriterede strækninger skal ned-sættes med 20 procent inden 2025”. Det er ikke klart, hvad ”strækninger” dækker over, og hvilke transportformer (biler, bus, cykler...), der sigtes på. Her kan det være relevant ikke kun at have fokus på én transportform og se de forskellige transportformer i en sammenhæng (à la Københavns Kommunes servicemål for trafikafviklingen).

Endvidere bemærkes det i forhold til effektmål, at der mangler lidt om overflytning fra bil til kollektiv trafik og cykler. Det kunne være et

mål om, at andelen af ture med kollektiv trafik og på cykel er steget med xx procent inden år 20xx.

På side 18 (investeringer) står der under overskriften ”CO2-udledning”, at det skal løse trængselsproblematikken. Men det skal vel både bidrage til at løse trængselsproblematikken og (særligt – jf. fokus på CO2-udledning) klimaproblematikken/regionens klimamål? Overskriften på afsnittet kan derfor med fordel også gøres bredere (”CO2-udledning og trængsel” eller lignende).

På side 18, under ’livskvalitet og sundhed til alle borgere’, står ”udvikle en grøn bilkorridor ...”. Hvad er en grøn bilkorridor? Det kan med fordel specificeres.

Derudover er der et stort potentiale i brug af ITS til at forbedre den trafikale fremkommelighed på tværs af kommunegrænser. Dette er derfor et vigtigt indsatsområde, som da også er nævnt under temaet ”smart vækst – investeringer”

Vedr. støj og luft

Det er positivt med et fokus på støjreduktion og de indsatser, der er lagt op til i den forbindelse. Men det bemærkes, at det er et meget ambitiøst effektmål (”Støj- og partikelforureningen fra transportsektoren nedsættes med 40 procent inden 2025”).

Det er ligeledes positivt, at der sættes fokus på luftforureningen. Hertil følgende bemærkninger:

- Der står under effektmål (s. 17), at ”støj- og partikelforureningen fra transportsektoren nedsættes med 40 procent inden 2025”. Det er et godt mål. Men der savnes en præcisering af målet, for at det giver mening. Hvilke partikelgrupper handler målet om, og hvilket niveau skal en 40% - nedsættelse sammenlignes med koncentrationsniveau for fx 2013, 2014 eller?
- Når man taler om regionale udfordringer, er det vigtigt at tænke udfordringerne i deres helhed. Det betyder, at REVUS bør lægge op til et nationalt/internationalt samarbejde, da luftforureningen er et grænseoverskridende problem. Eksempelvis skyldes de sundhedseffekter, som er omtalt i REVUS partikelforureningen, primært fra forureningskilder uden for hovedstadsregionen.

Afsnit vedr. Kompetent arbejdskraft og internationalisering

Det er af afgørende vigtighed for regional vækst og udvikling, at der hele tiden kan tilbydes kompetent arbejdskraft til private og offentlige virksomheder i takt med udviklingen på arbejdsmarkedet. Arbejdsstyrken skal have adgang til uddannelse og efteruddannelse, der skal være en øget internationalisering af uddannelsessystemet, det skal

være attraktivt for højtuddannet arbejdskraft at bosætte sig i regionen, og der skal være samspil mellem forskning og produktudvikling, så der kan skabes flere arbejdspladser.

Derimod vurderes det, at der ikke i forslaget er en overbevisende sammenhæng mellem beskrivelsen af indsats og effekt. Effektmålene vurderes mangler en klar sammenhæng til de foreslåede initiativer, ligesom evidensgrundlaget er uklart.

Flere af effektmålene er nationale målsætninger. Et eksempel er målet om, at 25 pct. af en ungdomsårgang skal vælge en erhvervsuddannelse efter folkeskolen. Der refereres til, at der siden 2013 er arbejdet intensivt på at ændre erhvervsuddannelsessystemet, bl.a. for at få flere unge til at starte på en erhvervsuddannelse. I dette arbejde indgår både ministerier, kommuner, arbejdsmarkedets parter, erhvervsskoler og arbejdsmarkedsråd. På den baggrund vurderes det, at forslaget om et 360 graders eftersyn af erhvervsskolerne bør revurderes i sin nuværende form bl.a. ifht. ressortområder og kompetencer mellem parterne.

Et andet eksempel er, at der i Region Hovedstaden sammenlignet med andre metropoler ikke samarbejdes nok mellem universiteter, offentlige aktører og private virksomheder. Dette er grunden til, at forskning for sjældent omsættes til produkter og dermed nye arbejdspladser. Det foreslås på baggrund i udkastet, at aktører på tværs af sektorer går sammen om ansøgninger for at tilvejebringe flere forskningsmidler. Der henvises imidlertid ikke til dokumentation for et manglende samarbejde. Det er grunden til, at den nationale forskningsinvestering i ringere grad end i andre metropoler omsættes til produktion.

Der bemærkes endvidere, at der ligger et stort uudnyttet potentiale i at udnytte ESS som pipeline til at tiltrække internationale talenter til danske virksomheder og forskningsmiljøer. Dette kan med fordel nævnes under tiltrækning af internationale talenter.

Afsnit vedr. Erhvervsudvikling og erhvervsfremme

Det er uvist, hvorfor der i ReVUS kun peges på Kina som et attraktivt eksportmarked. Der er mange andre eksportmarkeder, der er interessante, og især nærmarkederne betyder meget for de fleste danske virksomheder og har et vækstpotentiale.

FinTech:

De globale investeringer i FinTech er tredoblet på fem år, og det skønnes, at investeringerne i 2018 vil fordobles yderligere. Der er etableret et stærkt partnerskab bestående af Københavns Kommune, Finansrådet, DJØF, NETS, Saxo Bank, Finansforbundet og CFIR om etableringen af en stærk klynge inden for FinTech i Hovedstadsregionen. Samarbejdet ligger i forlængelse af det arbejde, som startede allerede i 2009, da en række organisationer i samspil med Region Ho-

vedstaden etablerede finans-it klyngen, Copenhagen FinTech Innovation and Research (CFIR). Samarbejdet kan støtte op om ReVUS' fokus på Smart Vækst, fordi banksektoren er langt fremme med digitale løsninger og kryptering af personfølsomme oplysninger. I forbindelse med den af DV foreslåede konkretisering og uddybning af ReVUS foreslås, at FinTech nævnes som et indsatsområde med stort vækst- og udviklingspotentiale.

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Høringssvar i.f.m. udkast til Regional vækst- og udviklingsstrategi

I henhold til invitationen om at komme med høringssvar på www.regionh.dk dateret den 24. april 2015 har forvaltningen i Lyngby-Taarbæk Kommune udarbejdet følgende høringssvar.

Forvaltningen i Lyngby-Taarbæk Kommune læser med stor interesse det perspektivrige, men alligevel fokuserede, udkast til Revus for Region Hovedstaden. Udkastet bygger med sit vækststrategiske fokus og sin tilgang til samarbejde mellem relevante parter om fælles udfordringer på et tankesæt, der ligner tankesættet bag Lyngby-Taarbæk Kommunes Vidensbystrategi 2020. Det er positivt set her fra, både fordi vi oplever, at vores strategiske arbejde med Vidensbystrategi 2020 er en fornuftig retning, der bærer frugt og fører til fortsat vækst i vores kommune. Men også fordi en regional strategi, der spiller sammen med den kommunale strategi, er et godt udgangspunkt for det videre samspil om at videreudvikle den funktionelle region.

Særlig positivt er forslaget invitation til, at aktørerne i regionen i vidt omfang samarbejder på tværs og bidrager i fællesskab til at opnå resultater, der kan understøtte vækstkabellen. Forvaltningen i Lyngby-Taarbæk Kommune oplever gode erfaringer med en sådan tilgang, fx i kraft af de lokale netværk, der fungerer i regi af Lyngby-Taarbæk Vidensbyforening jf. www.vidensby.dk.

På et mere konkret plan berører udkastet bl.a. regionens behov for at fokusere på en god og effektiv infrastruktur som rammebetning for vækst. Dette behov opleves særdeles relevant i Lyngby-Taarbæk Kommune, hvor dialog om trafikal tilgængelighed er et særdeles vigtigt emne i drøftelser om lokalisering af nye vidensvirksomheder i kommunen.

Forvaltningen er derfor enig i, at mobilitetsplanlægning og effektiv kollektiv transport er en del af løsningen, men der bør også fra regionens side blive draget hensyn til de borgere, for hvem kollektiv transport ikke er en realistisk transportløsning, og for hvem bilen er en nødvendighed. Regionens indsats for en mere velfungerede infrastruktur bør derfor tilsigte en balance mellem behovet for plads til både kollektiv transport og privatbilisme. Et for ensidigt

Rådhuset
Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 45 97 30 00

kig@ltk.dk
www.ltk.dk

**Center for
Miljø og Plan**

fokus på kollektive transportanlæg vil gøre det vanskeligt at realisere de ønskede vækst mål og bl.a. tiltrække nye vidensvirksomheder, som udover stationsnærhed efterspørger god fremkommelighed i bil samt gode parkeringsmuligheder.

På uddannelsesområdet er forvaltningen optaget af, at Revusudkastet kommer ind på Region Hovedstadens muligheder for at understøtte etablering af flere internationale skoler i regionen. Lyngby-Taarbæk Kommune ser internationale skoler som en vigtig brik i regionens vækst, men det er en stor opgave for den enkelte kommune at løfte opgaven om udvikling og etablering af disse skoler. Her kunne Region Hovedstaden med fordel bringe relevante parter sammen og facilitere et samarbejde om at udvikle og etablere et relevant udbud af internationale skoler til gavn for hele regionen. Lyngby-Taarbæks tæthed til en række internationale virksomheder gør det velegnet for lokalisering af en international skole.

Flere steder nævner Revusudkastet både de vidensintensive og de kreative erhverv, men produktionserhvervene får ikke megen opmærksomhed. Forvaltningen er enig i prioriteringen af førstnævnte to, men anbefaler, at Revusudkastet også nævner produktionserhvervene, som også er talrigt repræsenteret i den funktionelle region. Dermed vil alle kommuner og regioner kunne se sig afspejlet.

Endelige hæfter forvaltningen sig ved, at turismen får plads i udkastet. Lyngby-Taarbæk Kommune har som en række andre aktører for nyligt sat fokus på turisme, og det er oplagt, at mulighederne for vækst i regionen inden for turisme ikke er udtømte. Den forventede udpegelse af Parforce-jagtsystemet i de nordsjællandske skove til UNESCO Verdensarv bestyrker denne opfattelse og forventes at bidrage til yderligere turismeudvikling lokalt og regionalt. En styrket turisme er dog betinget af et godt samarbejde på tværs af administrative og branchemæssige skel, så også på dette område forventes Region Hovedstadens bidrag til koordination og facilitering at kunne gavne en fælles udvikling.

Dato: 19-06-2015
Ref: KIG
J.nr.: 20150610148
P.nr.:

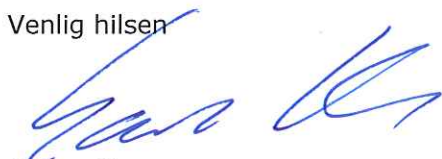
Kommunen oplever dog et dilemma inden for den eventbaserede del af turismen. Det drejer sig om de tilbagevendende events i området bl.a. inden for sportsevents.

Det meget positive består i, at flere rejsende besøger Lyngby-Taarbæk, herunder bl.a. en del sportsturister, deres familier og øvrige interesserede. Imidlertid oplever forvaltningen også en del borgere være utilfredse med de gener, herunder trafikalt, som sådanne events skaber. Forvaltningen gør derfor opmærksom på, at der også på dette område er brug for at finde en balance.

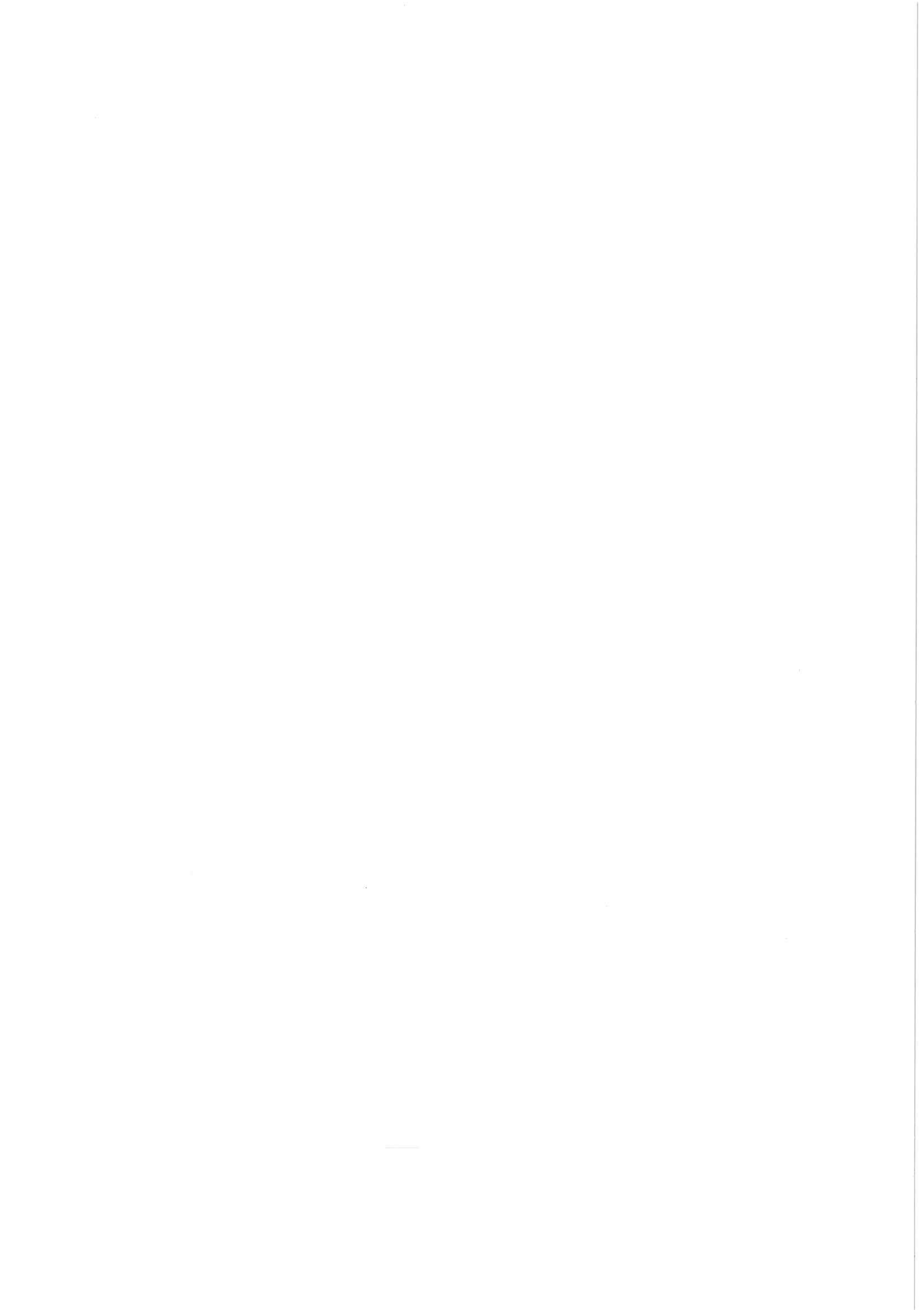
Regionen kan i denne sammenhæng være med til at spille en central rolle og kan understøtte, at turismeudviklingen sker ikke alene på turismeerhvervets, men også på borgernes præmisser fx ved at fremme tidlig dialog med berørte borgere, og ved at lokalisere events de bedst egnede steder, fx med trafikale hensyn, og fordelt over hele regionen.

Vi glæder os til at være med til at samarbejde om de konkrete projekter, og derved være med til at understøtte vækst og videreudvikling i hele den funktionelle region.

Venlig hilsen

Søren Hansen
Kommunaldirektør

Region Hovedstaden

Sendt på mail til:
revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

17. juni 2015

Rødovre Kommunes høringssvar til Forslag til Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi

Overordnet kan Rødovre Kommune tilslutte sig strategiens visioner og målsætninger. Rødovre Kommune arbejder allerede med mange af strategiens temaer.

I forhold til strategiens rammevilkår I om Effektiv og bæredygtig mobilitet finder Rødovre Kommune det væsentligt, at der tænkes helhedsorienteret og ikke efterlades områder udenfor det effektive højfrekvente kollektive trafiknet.

Med forslaget om en letbane fra Glostrup letbanestation over Hvidovre Hospital til Ny Ellebjerg Station bliver størstedelen af Rødovre Kommune ikke tilknyttet det nye kollektive trafiknet.

Derfor er det væsentligt, at fastholde en fremtidig udvidelse af metrolinjen gennem Rødovre fra Vanløse til Rødovre Station. En forlængelse af metrolinjen gennem Rødovre fremgik også af Den regionale udviklingsplan fra 2008, side 51 og ligesom det i Den regionale udviklingsplan 2012, side 36 peger på at letbane og metrosystem skal udbygges, så der skabes en sammenhængende banebetjening. Rødovre Kommune forventer derfor, at dette stadig er en del af Region Hovedstadens visioner.

Følgende sætning på side 19 *"En ny letbanelinje, som knytter den kommende letbane i Ring 3 med den kommende Sydhavnsmetro, en strækning via Hvidovre Hospital, mellem Glostrup letbane station og Ny Ellebjerg station, som er endestationen for Sydhavnsmetroen."* foreslås derfor ændret til:

"Denne linjeføring bør føres videre fra Hvidovre Hospital og tilknyttes det øvrige letbane- eller metronet".

Borgmesteren

Rødovre Parkvej 150
2610 Rødovre
Telefon 3637 7003
Fax 3637 7778
Email: en@rk.dk

Kontakt

Sagsbehandler
Anne-Mette Kirk
Telefon
36377226

Reference

15/009071-4

Side 1 af 1

Med venlig hilsen

Erik Nielsen
Borgmester

Per Ullerichs
Kommunaldirektør

Vallensbæk Kommunes høringssvar til den regionale vækst- og udviklingsstrategi

---

Direktionscentret

Dato: 8. juni 2015

Hermed Vallensbæk Kommunes høringssvar, godkendt af Vallensbæk Kommunes Kommunalbestyrelsen på møde den 27. maj 2015. Bemærk tilhørende mindretalsudtalelse.

Høringssvar

Vallensbæk Kommune mener, at den regionale vækst- og udviklingsstrategi i den nuværende form rummer mange gode visioner for regionens udvikling. Der er kommet et godt fokus på livskvaliteten for regionens stigende indbyggertal og den sundhedsforebyggende indsats med fx støjbekæmpelse. Det er visioner, som Vallensbæk Kommune kan anbefale.

Processen har været inddragende og godt tilrettelagt med mulighed for, at de forskellige parter har kunnet drøfte sine synspunkter.

Vallensbæk Kommune er meget tilfreds med, at støjreduktionen er nævnt som effektmål (i afsnittet "livskvalitet og sundhed til alle borgere" på s. 18)

Vallensbæk Kommune er også tilfreds med fokus på smart vækst, herunder styrket regionalt bredbånd og mobildækning. Det er vigtigt at sikre sammenhængende digitale løsninger for hele hovedstadsregionen.

Endelig er Vallensbæk Kommune tilfreds med, at arbejdet med Big Data bliver nævnt som et indsatsområde i strategien. Vallensbæk Kommune vil gerne pointere vigtigheden af, at privacy- og cybersecuritydelen af Big Data-indsatsen bliver løftet i samarbejde med kommuner og erhvervsliv i regionen.

Vi ønsker dog mere fokus på følgende emner i strategien:

Living Labs

Overordnet set ser Vallensbæk Kommune gerne, at der i de fire væksttemaer også kommer fokus på de muligheder, der er i *Living Labs*. *Living Labs* er et samarbejde mellem kommuner og virksomheder, der skal give teknologiske løsninger på nogle af regionens bymæssige udfordringer, f.eks. støj.

Under temaet Smart vækst er det fx nævnt, at man ønsker at styrke eksisterende test- og demonstrationsfaciliteter i forhold til sammenhængende, digitale systemer. Denne tankegang kan med fordel udbrede til også at omfatte initiativer inden for grøn og sund vækst. Oplagte eksempler er DOLL Living Lab og LAUST, der er henholdsvis belyningsbranchens fælles testfacilitet og Laboratorium for Urban Støjbekæmpelse. Den form for testfaciliteter kan give Greater Copenhagen mulighed for at blive globalt fyrtårn på en række innovative løsninger på områder, der er kritiske for udvikling og vækst.

Vi ønsker også, at der i forbindelse med fokuset på CO2- og støjproblematikkens påvirkning på livskvalitet og sundhed også bliver lagt vægt på ny teknologiudvikling, som en del af løsningen. Fx kan investering i teknologiske løsninger via Living Labs indtænkes i strategien.

Forenklet erhvervsudviklingsstruktur

Vi kan ikke se nødvendigheden eller en fordel ved at skabe endnu flere aktører på erhvervsområdet. Erhvervsservice skal være et enklere og mere gennemskueligt system.

Derfor ønsker vi ikke at støtte eller arbejde for forslaget om et regionalt videnscenter. Samtidig ønsker vi, at tanker om en forenklet erhvervsudviklingsstruktur indskrives i dokumentet, så der i afsnittene om erhvervsservice og erhvervsfremme bliver angivet en vision om en mere forenklet struktur med færre aktører.

Offentlig-privat innovation kan være en god vækstmotor, og her vil vi derfor også anbefale at inddrage indsatsen i de nye teknologiske løsninger f.eks. Living Labs. Men det vil ikke være en fordel med en mere kompliceret struktur på erhvervsområdet.

Større fokus på vækstvirksomheder

Vi ser gerne problemet med finansiering af vækstvirksomheders udvikling indarbejdet som en generel problemstilling for vækst og udvikling. Vi anser det som en vigtig problemstilling, at vækstvirksomheder mangler risikovillig kapital. Der bør derfor tilføjes et element omkring finansiering af vækstvirksomheder.

Konkret foreslår vi, at der:

- på side 7 i afsnittet "Væksten skal styrkes" og på side 8-9 bliver tilføjet støjbekæmpelse
- på side 11 under overskriften "Region Hovedstaden ønsker et stærkt Greater Copenhagen" bliver anført et punkt om forenklet erhvervsudviklingsstruktur
- på side 13 i under overskriften "Infrastruktur" efter "være bæredygtig" bliver tilføjet "og sund for beboere og trafikanter"
- på side 13 under "Region Hovedstaden investerer i:" tilføjes et punkt om "sundhedsforebyggende teknologiske løsninger såsom Living Labs"
- på side 16 "Effektiv og bæredygtig mobilitet" er større fokus på støjens synet. Derfor foreslås et decideret indsatsområde om at begrænse støjproblematikkerne
- på side 22 under "internationalisering af små og mellemstore virksomheder samt offentlig-privat samarbejde" slettes forslaget om et regionalt videnscenter
- på side 27 i afsnittet "relativ lav middellevelevetid" bliver inddraget CO2- belastning, forurening og støj, som væsentlige parametre

Mindretalsudtalelse fra Gruppe V

"Venstre støtter kommunens høringssvar til Region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi (RE-VUS). Dog mener Venstre, at følgende punkt bør udgå af høringssvaret: "på side 22 under "internationalisering af små og mellemstore virksomheder samt offentlig-privat samarbejde" slettes forslaget om et regionalt videnscenter"."

Fra: Lars Hansen [<mailto:lah@vallensbaek.dk>]
Sendt: 4. juni 2015 18:41
Til: Katrine Bering Klausen
Cc: Hanne Agerbak
Emne: Input til de 10 indsatspunkter i REVUS - jvf aftale på K29

Efter aftale på K29 møde fremsendes argumentation omkring udvælgelsen af de 10 fælles indsatsområder.

Input til overvejelse om det videre arbejde i REVUS på baggrund af drøftelsen i K29.

De opstillede 10 punkter, som nu bliver til 9 – mangler en væsentlig dimension.

Regionen vokser i antallet af borgere og arbejdspladser og væksten er i stigning i indbygger antal, øget arbejdskraft udbud og købekraft.

Et bærende element i udviklingsstrategien er, at regionen har en massiv interesse i at være et godt sted at bo og leve, og livskvalitet er skrevet ind i selve REVUS. Denne væsentlige dimension er forsvundet ud af de konkrete indsatser, og der er forsimplet sagt udelukkende lagt en traditionel erhvervsudvikling ned over REVUS.

Hvis livskvalitetsbetragtningen skal tages alvorligt bør sundhed og gode levevilkår indgå, og have en større synlighed i forhold til de 10 initiativer. Det er fx ikke tilstrækkeligt at inddrage en CO2 overvejelse under grøn mobilitets planlægning, da støjen fra infrastrukturen er dokumenteret sundhedsskadelig. Der er evidens på den skadelige sundhedsvirkningen for borgerne. Borgerne dør af påvirkningen.

Jeg vil foreslå at der arbejdes med et nyt punkt, der handler om sund infrastruktur, hvor der arbejdes målrettet med intelligente løsninger på skadevirkningerne af transport, infrastruktur investeringer og infrastruktur forbedringer. Et sådant initiativ vil både understøtte det bærende element i udviklingsstrategien om at være et godt sted at bo og samtidig leve op til den prioritering, der er blevet lagt vægt på i udvælgelsen af initiativer.

Regionen har betydelige interesser i Metro, Letbane, Ringstedbane og motorvejsudbygning og det er både CO2 og støj påvirkninger, som er relevante. Der er etableret et LAUST (LABoratorium for Urban Støjbekæmpelse), hvor Brøndby, Ishøj, Vallensbæk, Albertslund, Solrød, Køge kommuner deltager. Vi forventer at Hvidovre også indgår senere og yderligere indgår Region Hovedstaden. Med i denne indsats er en klar målsætning om udvikling og markedsføring af nye teknologiske tiltag til nye markeder - som vil give vækst til regionens virksomheder.

Interessen for støjbekæmpelse er yderligere på dagsordenen i hele ringen om København, hvor jeg især er bekendt med indsatser i Lyngby og København. Derudover har en stribe kommuner har tidligere deltaget i støjpartnerskaber (Frederiksberg, København, Allerød og Hørsholm).

Konklusionen er, at denne problemstilling er bredt forankret hos regionens borgere, virksomheder og offentlige myndigheder. Der er her udfordringer, der ikke kan løftes i de enkelte kommuner, men kræver regionale fokus forankret i udviklingsstrategien.

Med venlig hilsen

Lars Hansen
Kommunaldirektør

Vallensbæk Kommune   Telefon/fax: 4797 4000/4797 4401
Vallensbæk Stationstov
100
2665 Vallensbæk Strand

Denne e-mail indeholder fortrolig information. Hvis du ikke er den rette modtager af denne e-mail eller hvis du modtager den ved en fejltagelse, beder vi dig venligst informere afsender om fejlen ved at bruge svarfunktionen. Samtidig bedes du slette e-mailen med det samme uden at videresende eller kopiere den.

Notat
19. juni 2015

Politik
jam

Høringssvar – ReVUS fra Cyklistforbundet

Cyklistforbundet skal hermed kommentere på Region Hovedstadens forslag til en ny regional vækst- og udviklingsstrategi.

Vi noterer os, at Region Hovedstaden i strategien lægger op til et fortsat fokus på at sikre en effektiv og bæredygtig mobilitet. Dette bakker vi selvfølgelig op om i Cyklistforbundet.

Region Hovedstaden har de seneste år vist vejen for andre danske regioner både med egne cykelpuljer og eget cykelregnskab, men ikke mindst med det forbilledlige samarbejde op tværs af kommunegrænserne i arbejdet med supercykelstier i regionen. Supercykelstierne vil sammen med øget salg af el-cykler være med til, at der i den nære fremtid vil blive cyklet mere og længere. Vi ser frem til forsat at bidrage med input til den fortsatte udvikling af supercykelstierne, således vi kan få endnu flere af regionens beboere til at vælge cyklen til gavn for miljøet, folkesundheden og trængslen.

En af de største udfordringer for mobiliteten i dag er manglende samspil mellem den kollektive transport og andre transportformer. Vi havde gerne set, at strategien var mere konkret i forhold til denne problemstilling. Hvis vi skal have lokket flere bilister over i den kollektive transport skal samspillet med bl.a. cyklen gøres bedre, hvilket kræver substansielle investeringer til fx cykelparkering ved stationerne i regionen. Denne opgave kan Region Hovedstaden ikke løfte alene, men i samarbejde med de relevante aktører bør regionen kunne være med til at trække udviklingen i den rigtige retning.

Ambitiøse initiativer som eksempelvis Copenhagen Electric tror vi også på, kan drive udviklingen i den rigtige retning mod en mere effektiv og bæredygtig mobilitet. Et ønske fra vores side er, at Copenhagen Electric også vil indsamle viden og formidle information og erfaringer med el-cykler.

Vi ser frem til det fremtidige samarbejde med Region Hovedstaden.

Med venlig hilsen

Klaus Bondam
Direktør

18. juni 2015
J-nr.: 216782 / 2207432

**Høringssvar:
Forslag til den regionale vækst- og udviklingsstrategi**

Dansk Byggeri Hovedstaden og Dansk Byggeri Nordsjælland takker for muligheden for at afgive høringssvar på forslag til den regionale vækst- og udviklingsstrategi (ReVUS).

Visionen for Hovedstadsregionen om en grøn og innovativ metropol med høj vækst og livskvalitet – der skal kunne tage konkurrencen op med andre storbyregioner, kan der kun støttes op om.

Strategien skal effektueres efter en økonomisk krise, og den skal medvirke til at bringe den økonomiske vækst tilbage og stabilisere den i regionen.

Men afsættet er fortsat en række strukturelle og erhvervsmæssige udfordringer: Den faldende arbejdsstyrke, de deraf følgende krav til produktivitetsudvikling og bedre uddannet arbejdsstyrke - herunder at flere unge gennemfører en erhvervsuddannelse, og at der er kvalificerede efteruddannelsesmuligheder for de beskæftigede.

Som vi i Dansk Byggeri læser forslaget til ReVUS er flere af de udfordringer – om end ofte indirekte adresserede eller mulige.

Det er rigtigt set, at rammevilkår for erhvervslivet skal have fokus på mobilitet og kompetent arbejdskraft. Det er vigtigt for både produktivitet, udvikling, vækst og dermed også beskæftigelse i det private erhvervsliv.

Der er i dag store udfordringer med en effektiv virksomhedsdrift i bygge- og anlægsbranchen i hovedstadsområdet. En vigtig faktor er fremkommelighed og parkeringsmuligheder. Mere kollektiv trafik, bedre plads til cykler og elbiler er ikke i sig selv løsningen – det hjælper ikke store dele af erhvervslivet. Derfor savner vi i ReVUS perspektiver som en østlig havnetunnel, forsøg med varevogne i busbaner og forsøg med nye parkeringsløsninger ved byggepladser.

En bedre uddannet arbejdsstyrke er også helt afgørende, og talentudvikling og tiltrækning af kvalificerede udlændinge er nødvendigt for visse brancher. Bygge- og anlægsbranchen kommer til at mangle faglært arbejdskraft efter 2018, så fokus på tilgang til erhvervsuddannelser og kvaliteten i uddannelserne støtter vi fuldt op om. Men et vedvarende fokus på, at få flere erfarne og motiverede ufaglærte til at opnå faglærte kompetencer synes fraværende i forslaget til ReVUS.

Vi noterer os, at forslaget til ReVUS fokuserer meget på brancher indenfor videnstunge ofte forskningsbaserede brancher med internationalt perspektiv. Den vinkling skal ReVUS i Hovedstadsregionen have - også i lyset af samarbejdet i Greater Copenhagen, men den skal ikke stå alene.

En meget betydelig del af erhvervslivet i Hovedstadsregionen består af små- og mellemstore virksomheder. Det er Dansk Byggeris vurdering, at ReVUS også bør indeholde et sigte mod – og en tydelig markering af, at der skabes et betydeligt samfundsøkonomisk bidrag i de små- og mellemstore virksomheder. ReVUS bør derfor medvirke til at skabe forbedrede rammevilkår, da der ligger en betydelig vækstfaktor i produktivitetsudvikling i det virksomhedssegment.

Det synspunkt underbygges af, at der i de EU- og erhvervsfremmemidler, som ReVUS kommer til at sætte ramme for, og som Vækstforum administrere, er specielt fokus på udviklingen i små- og mellemstore virksomheder. Den sammenhæng synes ikke at have påvirket udformningen af forslaget til ReVUS, idet vi dog har noteret os, at der peges på en nødvendig digitalisering i den type virksomheder.

Under væksttemaet Grøn Vækst sigtes på øget udvikling i og efterspørgsel af grønne løsninger. Her kunne det specifikt adresseres, at 40 % af landets energiforbrug bruges til drift af bygningsmassen. Der er et stort potentiale i bygningsoptimering, når der tales grøn vækst. Det indsatsområde forfølger samtidig synspunktet om, at der ikke er fokus nok på vækstmulighederne i de små- og mellemstore virksomheder - bygge- og anlægsbranchen i Danmark er præget af den type virksomheder.

I Dansk Byggeri Hovedstaden og Dansk Byggeri Nordsjælland ser vi gerne, at overstående synsvinkler finder plads i den endelige ReVUS.

Hvis der er behov for yderligere uddybning kan Niels Tolstrup, chefkonsulent i Dansk Byggeri kontaktes på tlf. nr. 7216 0173.

Venlig hilsen

Søren Tscherning
Formand, Dansk Byggeri Hovedstaden

Jørgen Simonsen
Formand, Dansk Byggeri Nordsjælland

Som forbrugerorganisation for de danske bilister vil FDM fremsætte følgende bemærkninger til Region Hovedstadens Regionale Vækst og Udviklingsstrategi, ReVUS.

FDM skal indledningsvis støtte Regionens overordnede mål om at der skal findes samlede løsninger på trængselsproblemerne og at det skal være nemt, hurtigt, effektivt og miljøvenligt at komme rundt. Det er FDM opfattelse, at det ikke er et spørgsmål om prioritering af enten veje/biler eller kollektiv transport/cykler. Det er et både og. Det er dog også FDMs synspunkt, at investeringer i infrastruktur bør ske ud fra en prioritering af hvor investeringer giver størst samfundsøkonomisk nytte og øger den samlet mobilitet. Et synspunkt der også genfindes hos Produktivitetskommissionen.

Det er midlertidigt også væsentligt at forholde sig til den nuværende trafikfordeling, når der skal tages stilling til hvordan den samlede mobilitet kan forbedres. På landsplan sker 77 procent af persontransportkilometrene på vejene i bil. I forbindelse med Trængselskommissionen blev det afdækket, at i den såkaldte ringby er bilens andel af ture på 67 procent og selv i det indre af København, er bilens markedsandel 46 procent af samtlige ture. (2012 tal).

I lyset at bilen er den alt dominerende transportform og at det er på vejene i bil at det i høringsmaterialet nævnte tidstab på 9,3 mio. timer finder sted, er det bemærkelsesværdigt hvilket indirekte vægtning vejene forekommer at have i strategien.

Eksempelvis under rammevikår 1 s. 16 hedder det: *" Derfor er forbedringer af den kollektive transport, herunder rejsetid, styrkelse af lufthavnen som regionalt krydspunkt, bedre og nye veje og flere cykelstier samt offentlig efterspørgsel på smarte, intelligente og grønne løsninger til transportsektoren, afgørende for vækst og jobskabelse i regionen"*

FDM noterer dog, at der nederst s. 16 peges på at der er behov for flere nye veje.

I strategien peges endvidere på behovet for at øge antallet af letbaner og BRT-ruter. I forbindelse med dette, og i tråd med Trængselskommissionens anbefalinger, skal FDM opfordre til, at der forud for hvert projekt, der vil reducere vejkapaciteten for øvrige trafikantgrupper, foretages grundige samfundsøkonomiske beregninger. Der kan bl.a. henvises til Aalborg Letbane sekretariat, hvor beregninger viser en markant nettoforøgelse af den samlede tidstab i trafikken ved etableringen af hhv. letbane og BRT i Aalborg.

I relation til udbredelsen af biler med alternative drivmidler finder FDM det nyttigt at offentlige myndigheder går foran, men markedet modnes til de private bilkøbere. FDM vil dog samtidig opfordre til at energieffektive biler ses bredere end udelukkende fuldt batteridrevne elbiler. I disse år sker der en hastig udvikling på bilmarkedet af en hel palette af energieffektive og miljørigtige teknologier, herunder opladningshybrider.

Med venlig hilsen

Torben Lund Kudsk
Afdelingschef, Økonomisk Politisk Sek.

FDM · Firskovvej 32 · 2800 Kgs. Lyngby

Tlf. +45 45 27 09 24 • mobil +45 20 11 29 24 • Fax +45 45 27 09 89
tmk@fdm.dk · fdm@fdm.dk · www.fdm.dk

H Ø R I N G

Hørings svar vedrørende Den Regionale Vækst- og Udviklingsstrategi for Region Hovedstaden

Finansrådet takker for muligheden for at bidrage til høringen vedrørende udkastet til Regional Vækst- og Udviklingsstrategi (ReVUS) for Region Hovedstaden.

Finansrådet bakker op om den fokuserede og effektorienterede tilgang som høringsudkastet udgør. Det er afgørende for vækstmulighederne i regionen, at der igangsættes initiativer, som har et klart strategisk fokus og sigter mod at opnå størst mulig effekt på job- og værdiskabelsen i Region Hovedstaden. Dette mål vil implementeringen af ReVUS bidrage afgørende til.

Stort potentiale for Fintech i Region Hovedstaden

Finansrådet foreslår i den forbindelse, at det strategiske væksttema "Smart vækst" tilpasses, så det også kan rumme det store potentiale, som "Fintech" har i Region Hovedstaden.

Fintech omfatter både store etablerede finansielle spillere, der ofte har mange it-ansatte og it-virksomheder, der leverer løsninger til den finansielle sektor. I de senere år er der kommet stort fokus på udviklingen af nye virksomheder i feltet mellem finans og it, der ofte men ikke udelukkende arbejder med betalinger og pengeudlån, herunder crowd funding, kryptovaluta med flere.

Fintech-området oplever en markant udvikling i investeringer muliggjort af nye digitale teknologier¹. Globale investeringer i fintech er tredoblet på fem

---

¹ For et internationalt perspektiv på Fintech henvises til Deloitte rapport fra 2015: "Why FinTech collaboration with Financial Services can drive job creation in Ireland". Dertil har Accenture udgivet følgende rapporter, der beskriver de seneste års udvikling samt udviklingsmuligheder for fintech-sektoren i henholdsvis London og New York: *The Boom in Global Fintech Investment. A new growth opportunity for London.* & *The Future of Fintech and Banking: Digitally disrupted or reimaged? The Rise of Fintech. New York's Opportunity for Tech Leadership.*

Endvidere henvises til organisationen Copenhagen Fintech Region (CFIR), der blev etableret med støtte fra Vækstforum Hovedstaden i 2009. CFIR driver i dag et nationalt innovationsnetværk indenfor finans-it, og samler mange centrale aktører. Se www.cfir.dk .

19. juni 2015

Finanssektorens Hus
Amaliegade 7
1256 København K

Telefon 3370 1000

mail@finansraadet.dk
www.finansraadet.dk

Kontakt Christian Michelsen
Direkte +45 3370 1144
cmi@finansraadet.dk

Journalnr. 244/01
Dok. nr. 539461-v1

år, og det skønnes, at investeringerne i 2018 vil fordobles yderligere. Også i form af øget beskæftigelse sker der rigtig meget både i Danmark og i udlandet, eksempelvis anslår Deloitte, at antallet af ansatte i Fintech-virksomheder i Irland vil stige med 5.000 over de næste fem år.

Side 2

Mens New York, London, San Fransisco og Singapore er ved at udvikle sig til globale fintech-centre, så er der endnu ikke opstået et naturligt hierarki i vækstlaget lige neden under.

Journalnr. 244/01
Dok. nr. 539461-v1

Det vurderes af mange, at København har rigtig gode muligheder for at udvikle sig til et vigtigt regionalt centrum for fintech. På den baggrund arbejder en bred kreds af aktører, herunder Københavns Kommune, Finansforbundet og Finansrådet, på at styrke København som fintech-centrum. Dette arbejde kan udvides til også at omfatte Region Hovedstaden.

København skal fra 2016 være vært for den europæiske udgave af Money 20/20-konferencen, der er den største indenfor sit felt i verden. Konferencens omhandler betalinger, og belyser både emner indenfor forskning og udvikling såvel som teknologi og services. I den amerikanske udgave deltog flere end 7.000 deltagere fra 3.000 virksomheder i 75 lande. At København er blevet valgt som europæisk vært understreger, at København (og Danmark) vækker opmærksomhed på dette felt internationalt set.

København har en højt udviklet digital infrastruktur, førende forsknings- og uddannelsesinstitutioner, en digitaliseringsparat befolkning, og en digital økonomi. Regionen står stærkt på fintech-nicher (fx inden for brugervenlighed, procesoptimering og it-sikkerhed) og huser udviklingsafdelinger af store globale spillere som blandt andet Sim-Corp, IBM, Microsoft, NNIT, NETS, CSC og de store bankers it-afdelinger. Derudover ser vi en række mindre og mellemstore virksomheder som fx Tradeshift, E-economic, Trifork, Saxo Payments mv., som tilbyder spændende nye løsninger på området. Der findes også et spirende vækstlag inden for fintech, der udfordrer den traditionelle banksektor som fx Coinify, Lendino, Wallmob, Bancore med videre.

På denne baggrund opfordrer Finansrådet til, at ReVUS for Region Hovedstaden tilpasses, således at det store potentiale indenfor Fintech kan inkluderes i regionens strategiske vækstarbejde.

Til Regionsrådet
Høringssvar til REVUS Hovedstaden
Fra FTF og Akademikerne

Fælles høringssvar fra FTF og Akademikerne til REVUS Hovedstaden.

Akademikerne og FTF støtter op om REVUS som ramme for stærke, konkrete samarbejder om en bæredygtig jobskabende vækst i Hovedstaden, hvor relevante aktører – arbejdsstagerside, virksomheder og erhvervsfremmesystem – sammen realiserer både strategiske mål for Hovedstaden og Greater Copenhagen samt kommende konkrete handleplaner.

FTF og Akademikerne finder den regionale erhvervs- og udviklingsstrategi relevant og vil især fremhæve betydningen af strategiske tværgående indsatser som OPP/I, kompetent arbejdskraft, internationalisering og innovation. Og FTF og Akademikerne vil derfor også gerne medvirke aktivt til realiseringen af de nævnte vækstindsatser (sund, grøn, kreativ, smart vækst) vha. disse styrende principper:

- Mere jobskabelse i den private sektor: fokus på potentialer og udfordringer knyttet til regionens etablerede smv-segment samt yderligere volumen til programmer, der fremmer internationalt orienteret iværksætteri.
- 'Union-Based Innovation': Inddragelse af både medarbejdere og ansatte og studerende/ via de kollektive netværk, fagforeningerne giver adgang til, når der skal innoveres - både på arbejdspladsen og i samarbejde mellem virksomheder. Begge dele med mulighed for yderligere samarbejde med bl.a. internationale aktører og klynger. Det er helt unikt i DK, at vi har så høj grad af organisering, og det er et konkurrenceparameter, som vi kan udnytte langt bedre. Fx kan vi teste nye produkter og services hos den samme type medarbejdere på forskellige arbejdspladser ved at benytte adgangen via fagforeningerne.
- Kompetencer: Styrkelse af kompetencematch på alle niveauer i regi af Greater Copenhagen samt en bedre fordeling af viden i hele regionen. Desuden skal vi tænke Skåne aktivt med ind den funktionelt sammenhængende arbejdsregion både til gavn for virksomhedernes rekruttering, arbejdstagernes jobmuligheder og karrierer samt for at øge antallet af internationale investeringer.
- Bedre viden om de konkrete behov hos virksomhederne, således at efter- og videreuddannelsen til den uddannede del af arbejdsstyrken styrkes markant. Denne viden kan bruges til at imødegå varslede mangler på kvalificeret arbejdskraft og i det hele taget forbedre kompetenceniveauet i regionen. Fx vil det være oplagt indenfor Smart Vækst temaet at have fokus på IT-branchen og på det hastigt voksende digitaliseringsbehov i andre brancher.

Høringssvar fra GTS-foreningen

18. juni 2015

GTS

Gregersensvej 1

2630 Taastrup

Høringssvar fra GTS-foreningen om Region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi

GTS vil gerne takke for muligheden for at bidrage til høringen.

Som centrale aktører i Danmarks og hovedstadsregionens vækst og innovation bakker vi op en ambitiøs vækst- og udviklingsstrategi for Region Hovedstaden. Vi kan fuldt understøtte de fire indsatsområder, og vi kan kun bakke op om, at Hovedstaden markerer sig med en ambitiøs vision om, at konkurrere og måle sig op imod internationalt førende metropoler.

Særligt er vi glade for det eksplicite fokus på, at se Hovedstaden som en integreret del af et nordeuropæiske og skandinavisk sammenhængende regionalt vækstcenter.

Vores anbefaling går derfor også på, at der bibeholdes et stærkt internationalt perspektiv på vækstmuligheder og udfordringer, idet evnen til at tiltrække og fastholde virksomheder i Danmark er en central udfordring.

Danske virksomheder er i dag tæt integreret med udlandet, og er erhvervslivet er udsat for en markant og stigende international konkurrence, hvor evnen til at følge med i en stadigt hastigere teknologisk udvikling bliver afgørende. Globalisering betyder en stærkt øget konkurrence om at tiltrække og fastholde virksomheder og arbejdspladser. Det er derfor afgørende at en Regional strategi fokuserer på at udvikle de regionale styrkepositioner i form af sammenhængende klynger, og understøtte synergi og samarbejde mellem regionens erhvervsliv og de centrale internationalt konkurrencedygtige videninstitutioner, herunder universiteter, GTS-institutter, erhvervsakademier og professionshøjskoler.

GTS-nettet er placeret i hovedstadsregionen med i alt 9 teknologiske serviceinstitutter, herunder syv hovedsæder. Vi indgår i dansk innovation som en helt centrale aktør, når det kommer til at understøtte dansk erhvervsliv muligheder for teknologisk innovation. Det er vi i kraft af vores mere end 4000 dygtige medarbejdere; de mange state-of-the-art laboratorier med topmoderne udstyr; nærheden til de knap 20.000 kunder (heraf årligt 6000 virksomheder i Region Hovedstaden) vi er i

indgreb med hvert år, samt det brede netværk til universiteter og samarbejdspartnere i ind- og udland, herunder datterselskaber og repræsentationer i mere end 30 lande. Dette vil bl.a. kunne understøtte fremtidige strategiske satsninger på avancerede materialer, sundhed og smart vækst, der rækker bredt ud til regionens virksomheder.

Netop adgangen til avancerede kompetencer og udviklingsfaciliteter er sammen med adgang til højtuddannet arbejdskraft centrale og vigtige parametre i virksomhedernes beslutninger om, hvor i verden de skal placere og udvikle sig.

Vi vil derfor anbefale, at Regionen i sin strategi og vision sætter fokus på og udnytter det faktum, at regionen huser afdelinger fra alle ni GTS-institutter, der hver især repræsenterer state-of-the-art viden kompetencer og højteknologiske test- og udviklingsfaciliteter på en lang række væsentlige teknologiske områder.

Vi indgår og bistår gerne i uddybende samtaler.

Med venlig hilsen

Lars Fremerey

Chefkonsulent

GTS - Godkendt Teknologisk Service

Gregersensvej - 2630 Taastrup

Tlf +45 4516 2626

Dir +45 4516 2621

Mobil + 45 4516 2621

Web www.gts-net.dk

SKYPE: lars.fremerey

LinkedIn: dk.linkedin.com/in/larsfremerey/

11. maj 2015

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Sendt pr. mail: revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

Høringssvar vedr. Hovedstadens regionale vækst- og udviklingsstrategi (REVUS)

HORESTA takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. Hovedstadens regionale vækst- og udviklingsstrategi (REVUS).

HORESTA finder, at visionen og tankerne om Greater Copenhagen som Danmarks vækstmotor er positiv og fremadskuende.

HORESTA finder det positivt, at turismen nævnes som et vigtigt vækstområde.

Cruise turisme samt erhvervs- og mødeturisme har allerede vist vækstpotentiale i Region Hovedstaden. Det er derfor med stor anerkendelse, at HORESTA konstaterer, at REVUS lægger særlig vægt på produktudvikling i forhold til private turister samt erhvervs- og kongresturister.

HORESTA finder, at der er en ensidig fokusering i REVUS, i forhold til at tiltrække internationale kultur- og sportsevents. Det er mindst lige så vigtigt, at tiltrække erhvervs- og forskningskongresser/møder samt cruise skibe til Region Hovedstaden.

REVUS fokuserer særligt på kinesiske turister, hvilket HORESTA finder ulogisk, eftersom kinesere kun udgør 2,9 % af de udenlandske overnatninger i Region Hovedstaden. Til sammenligning udgør de udenlandske overnatninger fra Sverige, Storbritannien, Norge, USA, Tyskland og Holland 55 % af de udenlandske overnatninger i Region Hovedstaden. Det forekommer således mere relevant at bruge ressourcer på at tiltrække flere turister fra Europa og USA.

Endelig savner HORESTA, at REVUS indeholder forslag til større offentligt privat samarbejde i relation til turismen. Det gælder ikke mindst i forhold til udvikling af kulturturisme, hvor offentlige og private virksomheder sammen med relevante parter (museer, slotte, kulturattraktioner, erhvervsorganisationer, kommuner, region, WoCo m.v.) tager initiativ til at København og regionen udnyttet potentialet i kulturturismen. HORESTA skal i øvrigt venligst henvise til tidligere fremsendt "indspark" til REVUS med henblik på mere konkrete tiltag til opfyldelse af REVUS ambitioner og visioner i Region Hovedstaden.

Venlig hilsen

Jesper Bengtson
Regionschef

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

E-mail: revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

Islands Brygge 26
Postbox 1990
2300 København S

tlf. 33 93 20 00
fax 33 32 01 74

hvr@hvr.dk
hvr.dk

19. juni 2015

Høringsvar fra Håndværksrådet vedrørende Region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi ReVUS, "Copenhagen – hele Danmarks hovedstad"

Håndværksrådet har modtaget vækst- og udviklingsstrategien "Copenhagen – hele Danmarks hovedstad" og med interesse læst forslaget. Vi takker for muligheden for at kommentere Region Hovedstadens og Vækstforums forslag til regional vækst og udviklingsstrategi.

Vi har endvidere noteret Danmarks Vækstråds høringssvar til Region Hovedstadens vækst- og udviklingsplan samt bemærket Region Hovedstadens redegørelse og gennemgang af Danmarks Vækstråds anbefalinger efter "følg eller forklar-princippet".

Generelle bemærkninger

Vi ser positivt på vækst- og udviklingsstrategiens overordnede ambition om at skabe nye arbejdspladser gennem høj vækst og styrket livskvalitet. Endvidere anerkender vi hovedstadsregionens rolle som vækstmotor i Danmark, og at vækst i hovedstadsregionen gavner regionens virksomheder og beboere, samt væksten i hele Danmark – også i et internationalt perspektiv. Vi savner dog, at strategien adresserer udviklingspotentialet i den brede gruppe af små og mellemstore virksomheder.

Greater Copenhagen

Håndværksrådet er stærkt tilhænger af tiltag, der kan styrke det danske erhvervsfremmesystem samt styrke samarbejdet mellem offentlige og private interessenter i hovedstadsregionen for dermed at skabe ny vækst og beskæftigelse.

De små og mellemstore virksomheder er en stærk kilde til vækst, yderligere jobskabelse og produktivitet, og de kan med fordel inddrages i samarbejdet omkring Greater Copenhagen og derved i arbejdet omkring den fokuserede vækstdagsorden, uafhængigt af branche.

Et erhvervsfremmesystem med kritisk masse og relevante tilbud til SMV'er

Professionalisering og virksomhedsudvikling i SMV'er skaber værdi. Danmarks Vækstråd anbefaler en forenkling af erhvervsfremmesystemet, som Håndværksrådet er enig i.

Det betyder, at der skal tages hånd om de udfordringer, der præsenteres i kortlægningen af erhvervsfremmesystemet i IRISgroups analyse "Kortlægning af erhvervsfremmesystemet i Copenhagen". Her er anbefalingen at sikre kritisk masse og et mere sammenhængende erhvervsfremmesystem, der tilbyder "almindelige" SMV'er generel professionalisering og virksomhedsudvikling.

Vi finder, at strategien bør indeholde satsninger, der indebærer indsatsområder, der adresserer de udfordringer, som analysen påpeger herunder ikke mindst:

- Kun 4 % af virksomhederne anvender den lokale erhvervsservice.
- Regionens virksomheder er underrepræsenteret i forhold til anvendelse af innovationsordninger og tilbud fra Eksportrådet.
- Stort overlap blandt erhvervsfremmeoperatører og ekstraordinært mange aktører indenfor iværksætteri.
- "Det største hul vedrører almindelige etablerede SMV'er" med behov inden for digitalisering, generationsskifte, produktivitet, håndtering af international konkurrence, teknologi mv.

Strategimodel – en mulighed for erhvervslivet i hele hovedstadsregionen?

Region Hovedstadens vision skal ifølge vækst- og udviklingsstrategien realiseres gennem fokuserede investeringer inden for to rammevilkår og fire strategiske væksttemaer. Ifølge Region Hovedstadens redegørelse til Danmarks Vækstråd har de valgt at forklare og uddybe koblingen mellem de valgte rammevilkår/væksttemaer med de bagvedliggende analyser for valgene. Endvidere har Region Hovedstaden valgt at forklare valget af de to rammevilkår i strategimodellen til deres svar til Danmarks Vækstråd.

Håndværksrådet mener, at erhvervslivets rammevilkår skal udbygges og forbedres til gavn for det samlede erhvervsliv, sådan at strategimodellen og den efterfølgende handlingsplan sikrer, at SMV'ernes udviklingspotentiale udnyttes, uanset om de er en del af et af de 4 væksttemaer eller ej. Vi finder derfor, at tiltag, der har til formål at fremme fx digitalisering, internationalisering, produktivitet og ledelse, bør forankres i de 2 rammevilkår og ikke i de 4 væksttemaer.

Satsningen på de 4 væksttemaer må således ikke indebære, at virksomheder, der ønsker at bidrage til væksten gennem regionens projekter, udelukkes og sorteres fra, bare fordi de ikke tilhører en given branche – jfr. IRISgroups analyse "Kortlægning af erhvervsfremmesystemet i Copenhagen", der understreger behovet for et erhvervsfremmesystem, som tilbyder etablerede SMV'er ydelser inden for generel professionalisering og virksomhedsudvikling, der netop går på tværs af brancher.

Handlingsplan – implementering og effektmål

Til vækst- og udviklingsstrategien fremlægger regionen en handlingsplan den 22. september i forbindelse med den endelige godkendelse af vækst- og udviklingsstrategien. Handlingsplanen skal sikre implementering af aktiviteter og projekter, der inddrager erhvervslivet og skaber mulighed for at indfri målene om jobskabelse og vækst.

I forbindelse med implementering af strategien er det vigtigt at inddrage erfaringerne fra tidligere projekter og aktiviteter i regionens udviklingsindsats. Således peger IRISgroup i deres erfaringsanalyse af tidligere strategiperiode "Udvikling af regional vækst- og udviklingsstrategi i Region Hovedstaden" bl.a. på, at:

- Der bør være fokus på implementering af de projekter, der sikrer strategien.
- Der sker en koordinering mellem initiativer, samt at synergien mellem regioner udnyttes.
- Virkningen af regionens samlede erhvervsfremmeindsats bør ændres, så flere projekter har etablerede SMV'er som kernemålgruppe.

Med venlig hilsen

Thomas Birger Hansen

Ingeniørforeningens høringssvar til udviklingsstrategien; "Copenhagen - hele Danmarks hovedstad"

Tak for muligheden for at komme med høringssvar til udviklingsstrategien.

Region Hovedstaden er – som det også påpeges i udkastet til strategien – afgørende for Danmarks samlet vækst og beskæftigelse. Det er derfor glædeligt, at der i strategien er fokus på et effektivt og bæredygtig mobilitet, sund vækst og grøn vækst. For eksempel er Hovedstadsregionens klimaindsats ambitiøs. Særlig er Ingeniørforeningen glade for, at der tages grundigt fat i transportområdet, der er kompliceret, men nødvendigt for sænke de danske CO₂-udledninger.

Det er samtidig særdeles positivt, at Region Hovedstaden og Region Sjælland sammentænker en række indsatser og aktiviteter under paraplyen Greater Copenhagen. Det er helt rigtigt set, at erhvervsfremme indsatsen skal ses på tværs af de administrative grænser. Det vil Ingeniørforeningen gerne bakke op omkring.

Omvendt er det beklageligt, at strategien ikke i højere grad sætter fokus på den del af erhvervsområdet, som for alvor skaber omsætning og eksport – netop produktionssektoren.

Øget fokus på sikkerheden ved Big-data

Ingeniørforeningen er enig i at Danmark i langt højere grad bør udnytte fordelene ved Big data og smart city/smart society-koncepterne. Men det er også Ingeniørforeningens opfattelse, at der mangler et væsentligt element i Regions Hovedstadens indsats vedr. smart vækst, nemlig at beskyttelse af borgernes følsomme persondata bliver tænkt ind i investeringsrammerne fra starten af. En del smart-løsninger er ufarlige, herunder eksempelvis indsamling af skrald fra overfyldte skraldebøtter. Men omvendt er borgernes sundhedsdata, vores bevægelsesmønstre rundt omkring i byen, vores el-forbrug, trafikmønstre og kulturforbrug eksempler på områder, hvor indsamling af data, især Big data, kan overskride grænserne for borgernes privatsfære. Ingeniørforeningen vil derfor opfordre Region Hovedstaden til at nedsætte en rådgivningsgruppe, som det eksempelvis er sket i Københavns Kommune, som kan være med til at sikre, at der bliver taget de rette hensyn til anonymisering og kryptering fra starten af.

Behov for et større fokus på de mindre produktionsvirksomheder

Det fremhæves i forslaget til udviklingsstrategi, at omkring halvdelen af den danske eksport skabes af virksomhederne i Hovedstadsregionen. Det undrer derfor Ingeniørforeningen meget, hvorfor der ikke er et særligt indsatsområde i strategien målrettet de udfordringer og vækstmuligheder, som de mindre produktionsvirksomheder kæmper med. Dem er der rigtig mange af i regionen. Vi er opmærksomme på, at nogle af de mindre produktionsvirksomheder kan komme ind under nogle af de strategiområder, der er valgt, fx grøn – og sund vækst. Men det er overhovedet ikke dækkende.

De mindre produktionsvirksomheder kæmper med en række udfordringer, som ikke tages op i strategien. Ingeniørforeningen er ikke den eneste som påpeger dette. Evaluering fra KL - og som er udført af IRIS Group - viser, at erhvervsfremme indsatsen i Hovedstadsområdet fra væksthuse m.m. svigter de etablerede mindre virksomheder. De er udfordret inden for digitalisering, generationsskifte, produktivitet og håndtering af international konkurrence. Dette bør der gøres noget ved på flere fronter – herunder fokus på øget automatisering, manglen af højtuddannede ingeniører og flere teknologiiværksættere. Det uddybes nedenfor:

A. Flere ingeniører og cand. scienter uden for storbyerne – øget fokus under rammevilkår 2

Det er meget positivt, at der på igennem rammevilkår 2 er opmærksomhed på at tiltrække kompetent arbejdskraft og internationalisering. Det undrer dog Ingeniørforeningen hvorfor, der ikke – i stil med kvalificeret faglært arbejdskraft – er særskilt fokus på medarbejdere med længerevarende og tekniske uddannelser.

Flere kommuner i Greater Copenhagen mangler akademikere med en teknisk og naturvidenskabelig baggrund. Fem ud af otte fagretninger inden for ingeniørområdet har nu en ledighed på under to procent. Det skaber lønpres. DI advarer også om, at opsvinget risikerer at gå i stå, før det kommer i gang på grund af ingeniørmangel. I Hovedstadsområdet er det især kemi-, bygge og maskiningeniører der mangler.

Særligt nyuddannede akademikere kæmper med at få fødderne stabilt plantet på arbejdsmarkedet. Det er velkendt, at akademikerandelen er forholdsvis lav på mange arbejdspladser uden for storbyerne. Selvom Hovedstadsområdet på papiret er en storby skal man ikke langt ud fra de trafikale hovedårer før de mindre produktionsvirksomheder kæmper med at få skaffet dygtige medarbejdere – både faglærte og ingeniører. De kæmper meget med at gøre sig mere at-

traktive end de store produktionsvirksomheder som regionen også er begavet med. Det bør der gøres noget ved, da det koster vækst og arbejdspladser i regionen.

En større ingeniør- og akademikerbeskæftigelse i de mindre produktionsvirksomheder i Greater Copenhagen vil samtidig skabe jobs til andre faggrupper samt øge produktiviteten og eksporten. Dette dokumenteres af en række analyser – fx har AE (Arbejdernes Erhvervsråd) kortlagt, at for hver ekstra ingeniør, der ansættes til at arbejde med industriekspor, skabes der grobund for yderligere 13 jobs – herunder til 6 faglærte og 5 ufaglærte.

Hvad kan vækstforum og væksthushus gøre?

- Bakke op omkring en vækstpilotordning, hvor de mindre virksomheder kan få løntilskud til ansættelse af en højtuddannet.
- Arrangere mødepladser/jobevents mellem SMVer og højtuddannede
- Etablere bofællesskaber for højtuddannede, da det kan få højtuddannede til at bosætte sig i ydreområder af regionen
- Kommuner kan have bosætningskonsulenter, der understøtter indsatsen for at få højtuddannede til at bosætte sig i ydreområderne af regionen.
- Etablere flere internationale skoler.
- Styrke antallet af studenterprojekter fra relevante universiteter i de mindre virksomheder uden for storbyerne
- Støtte akademikerkampagner
- Styrke den kommunale og regionale erhvervsservice målrettet højtuddannede iværksættere og teknologiiværksættere
- Sætte fokus på muligheder og barrierer for at de mindre virksomheder kan dele en højtuddannet - fx gennem at etablere en forsøgsordning for et fælles vækstsekretariat af højtuddannede (Se bilag 1 for uddybning).

B. Flere teknologiiværksættere – øget fokus under rammevilkår 2

Det er glædeligt, at flere iværksættere adresseres mange steder i udkastet til udviklingsstrategi – herunder i afsnittet om rammevilkår 2.

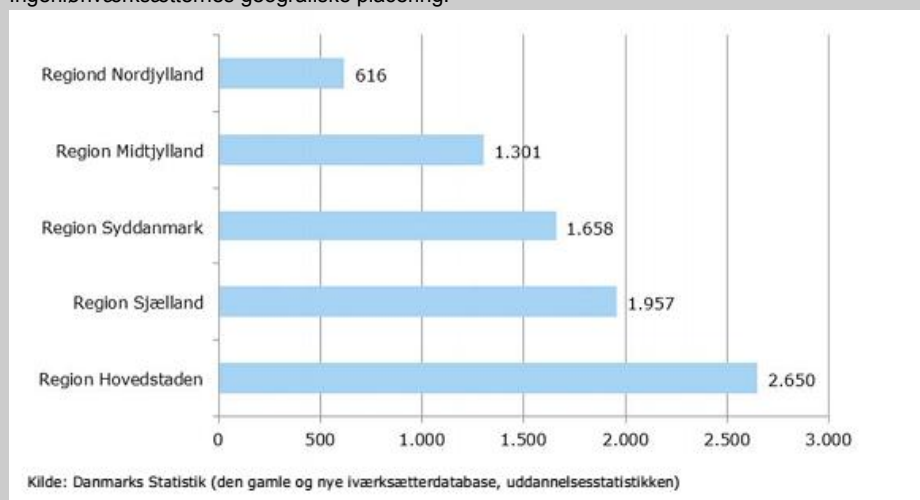
Ingeniørforeningen anbefaler, at der i 2020 skal der være 15% flere teknologiske iværksættere. Det er et højt ambitionsniveau – ikke mindst i Region Hovedstaden.

Den offentlige iværksætterrådgivning i Danmark skal indeholde et væsentligt element af teknologisk rådgivning – også på regionalt og lokalt niveau. Samtidig skal uddannelsesmiljøerne sørge for den nødvendige basisviden for at etablere og drive en virksomhed – hvilket har været et særligt fokusområde på mange af uddannelsesstederne de sidste år. Teknologiske iværksættere har ofte behov for mere startkapital end andre iværksættere pga. investering i ny teknologi.

Fakta om ingeniøriværksættere

I perioden 1994-2012 blev 8.182 nye virksomheder grundlagt af en ingeniør. Sættes antallet af nyetablerede virksomheder i forhold til det samlede antal dimittender i perioden ses, at mere end hver tiende ingeniør starter egen virksomhed. Konkret grundlagde ca. 15 pct. af dimittenderne en virksomhed i perioden, hvilket er væsentligt mere end andelen inden for andre uddannelsesgrupper. Langt hovedparten af alle ingeniører, som starter egen virksomhed, er mænd. Således forsøgte ca. 18 pct. af de mandlige dimittender sig som iværksættere i perioden, mens andelen blandt kvinderne var ca. 6 pct.

Ingeniøriværksætternes geografiske placering:

Kilde: Registeranalyse, Samfundsværdien af nystartede virksomheder 1994-2012; Rambøll, 2015.

Det boomer med gode ideer fra de studerende på universiteterne i forhold til at starte egen virksomhed, men de skal i højere grad støttes og rådgives til at starte egen virksomhed. Det så vi ved den seneste ansøgningsrunde til Iværksætterpilotordningen, hvor studerende kan få et års SU til opstart af egen virksomhed. Der var mange gode ansøgninger, men kun 10 % kom igennem nåleøjet.

Der mangler fokus på, at flere universitetsopfindelser skal munde ud i nye iværksættervirksomheder. Antallet af opfindelser fra universiteter og hospitaler er støt stigende samtidig med, at de universitetsansatte forskere oplever det vanskeligere at få midler til at markedsmodne deres opfindelser, så de enten bliver klar til salg til private virksomheder eller som baggrund for at opstarte et nyt iværksætterfirma. Udover de stigende universitetsopfindelser har gjort behovet endnu større for midler til markedsmodning, så opleves det vanskeligere for de universitetsansatte at markedsmodne deres opfindelser, fordi Proof of Concept-pujen (POC) blev nedlagt på finansloven ved udgangen af 2012.

Standarder overses af de mindre iværksættervirksomheder som et værktøj til vækst og øget eksport. Et område der kan løfte vækst i iværksættervirksomhederne er viden om og brug af standarder. Det skyldes eksempelvis, at der blandt de store globale slutproducenter typisk er et krav om, at underleverandørerne bruger en række forskellige standarder for at kunne levere til den pågældende slutproducent og et pågældende marked. De danske mindre produktionsvirksomheder trænger til et løft i denne sammenhæng.

Hvad kan vækstforum gøre?

- Styrke kapitalmulighederne til højteknologiske iværksættere – fx gennem Proof of concept midler og/eller GAP-funding. Men det er også centralt at styrke incubatormiljøerne – både de private og offentlige.
- De regionale væksthuse skal forpligtes til at gøre de mindre iværksættervirksomheder opmærksom på værdien af standarder og lave et strategisk samarbejde med Dansk Standard med hensyn til at tilbyde særlige ydelser til de mindre produktionsvirksomheder.
- Målret den kommunale og regionale erhvervsservice til højtuddannede iværksættere og teknologiiværksættere. Det kræver øget forenkling og en større fleksibilitet af tilbuddene og en fokusering på at styrke de højtuddannede iværksætteres tværfaglige kompetencer, forretningsplaner og globale mind set. Derudover skal adgangen til kvalificeret mentorer styrkes. I dag findes der i alt ca. 250 operatører inden for regional erhvervsfremme i Danmark¹.

C. Øget automatisering i de mindre virksomheder – nyt fokusområde under temaet SMART vækst

Medlemmer af IDA's industripanel vurderer, at der er et automatiseringspotentiale på mellem 31-42 mia. kr. i industrien. 38 % af medlemmerne i IDA's industripanel vurderer samtidig, at øget automation har skabt flere arbejdspladser til højtuddannede i deres virksomhed – og kun 4 % vurderer det modsatte. Andre undersøgelser dokumenterer også en jobgevinst for andre faggrupper ved automatisering.

Analysen skal ses i sammenhæng med, at Danmark i international målestok ligger højt i forhold til antal industrirobotter pr. ansat. Det er særligt de små industrivirksomheder, der har et uudnyttet automatiseringspotentiale. I forhold til graden af automatisering ligger Region Hovedstaden lidt over landsgennemsnittet. Og i Region Hovedstaden forventer ingeniørlederne i højere grad end landsgennemsnittet, at deres virksomhed vil øge investeringerne i automatisering i 2015. Det kunne dog forventes - set i forhold til Hovedstadens erhvervsstruktur - at Region Hovedstaden ville ligge højere. En anden IDA-undersøgelse dokumenterer samtidig, at lederne har svært ved at vurdere, hvilken teknologi de skal investere i.

Tabel 1: Ingeniørledernes forventninger til investeringer i automatisering i virksomheden i 2015

	Region Hovedstaden	Region Sjælland	Region Syddanmark	Region Midtjylland	Region Nordjylland
Stige	33 %	22 %	36 %	33 %	32 %
Uændret	53 %	67 %	51 %	59 %	47 %
Falde	1 %	0 %	2 %	0 %	3 %
Ved ikke	13 %	11 %	11 %	8 %	17 %
Respondenter	324	46	85	123	59

Kilde: Lederpanelundersøgelse december 2014

Tabel 2: Hvordan vil du vurdere graden af automatisering på virksomheden på følgende områder (vurderes på en skala fra 1 til 10, hvor 1 er helt uden automatisering og 10 er fuldt automatiseret):

	Fremstilling	Montage	Pakning	Lager	Gns.
Vestjylland	6,7	5,2	4,9	4,6	5,4
Sønderjylland	6,5	5,2	4,8	4,7	5,3
Hovedstadsområdet	6,0	5,3	5,1	4,4	5,2
Østjylland	6,5	5,1	4,5	4,2	5,1
Hele landet	6,1	4,8	4,6	4,1	4,9
Øvrige Sjælland, Lolland og Falster	6,3	4,8	4,9	3,8	4,9
Fyn	5,3	3,3	3,3	2,8	3,7
Nordjylland	4,4	2,5	2,9	2,6	3,1

Hvad kan vækstforum og væksthus gøre – forslag til konkrete indsatser under indsatsområdet SMART vækst?

- Styrke ordningen Regionale Innovationsagenter, så de kommer ud til endnu flere små sjællandske virksomheder – også med automatiseringsdagsorden.
- Etablere en særlig automatiseringsindsats, som skal synliggøre mulighederne og fordelene ved øget brug af automatisering hos SMV'er og sikre, at flere virksomheder investerer i automatiseringsløsninger. Det har været succesfuldt i Region Syddanmark.
- Region Hovedstaden har velrenommeret universiteter og en række Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter placeret i nærheden. Brobygningen mellem disse og de mindre virksomheder kan styrkes inden for automatisering.

Ingeniørforeningen står til rådighed for at uddybe ovenstående kommentarer. I bedes i den sammenhæng kontakte chefkonsulent René Højmark på mail rth@ida.dk.

Med venlig hilsen

Cornelius Olesen
Formand
Vækst og Erhvervsudvalget
Ingeniørforeningen

Ide til nyt initiativ: Fælles vækstsekretariat i mindre og mellemstore produktionsvirksomheder (MMV)

Danmark har en underskov af mindre og mellemstore produktionsvirksomheder som klarer sig udmærket – men hvor der er et kæmpe potentiale for mere vækst og jobs. I dag har MMVere adgang til en række eksterne rådgivningstilbud i såvel det offentlige erhvervsfremmesystem og på det private konsulentmarked inden for specifikke områder som fx eksportfremme, teknologiindkøb, innovation m.m. De har sin berettigelse – men også sine naturlige begrænsninger. Der er behov for en ny model, hvor relevante rådgivningskompetencer bliver en naturlig og integreret del af MMVernes daglige produktion. Der forslås derfor et nyt initiativ, som er et fællessekretariat mellem en mindre gruppe af MMVere, hvor fælles kompetencer og funktioner deles efter behov.

Udfordring:

I Danmark er 99% af arbejdsstederne med under 100 ansatte i 2012. Mange af dem har et stort vækstpotentiale – men det sker ofte ikke pga. en travl hverdag, hvor der ikke er tid til at sætte sig ned og tænke strategisk eller være konstant og vedvarende opsøgende i forhold til eksterne eksperter.

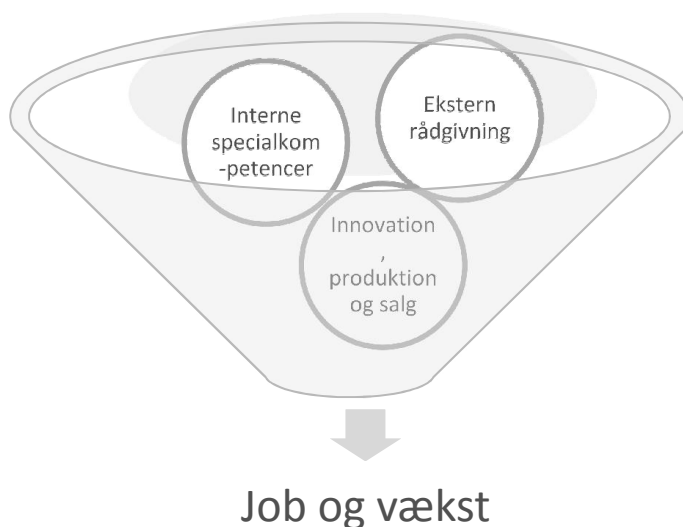
MMVere bliver jævnligt kontaktet af offentlige og private rådgivere. Det er ofte relevante temaer, der bliver introduceret over for virksomheden – og forløbene er ofte af høj kvalitet – men af introducerende karakter. Det kan både være svært for MMVeren og den eksterne rådgiver at finde ressourcer til at have en opfølgende og tæt dialog, når hverdagen melder sig på banen igen efter en møderække. Det kræver således meget af den eksterne rådgiver og MMVeren at følge op på idéerne, det aftalte m.m. Derigennem falder mange gode ideer og relevante projekter til jorden.

Der er stadig brug for en introducerende og dybdegående indsats i det offentlige erhvervsfremmesystem som fx i regi af Væksthuse, Innovationsagenter, Eksportrådet m.m. Men der er samtidig behov for kompetencer, som er tættere på virksomheden, og som kommer et skridt videre ind i "maskinrummet" end den traditionelle offentlige erhvervsfremme indsats. Kompetencer som både kan styrke MMVernes eksterne dialog men som samtidig kan fastholde og drive en strategisk proces internt i virksomheden.

MMVere har måske ikke ressourcer til eller brug for en højtuddannet medarbejder på fuld tid med kompetencer inden for produktionsteknologi, eksport, innovation m.m. På den baggrund er der gode perspektiver ved, at flere MMVere kan gå

sammen og dele disse kompetencer hos fælles medarbejdere. Det har en række fordele, hvis konceptet udvikles:

- MMVerne kan deles om specialkompetencer til et prisniveau, som er den reelle lønomkostning samt udgifter til arbejdsplads m.m.
- MMVerne har kompetencerne "in house", så det bliver mere uformelt at drage nytte af dem, følge op på konkrete opgaver m.m.
- Specialkompetencerne bliver direkte målrettet MMVeren, da den ansatte kender den på gældende virksomheds strategier, arbejdskultur m.m.
- MMVerens dialog med det eksisterende offentlige erhvervsfremmesystem og forskningsmiljøer samt private rådgivere bliver mere professionel og behovsstyret, da medarbejdere oftest selv er højtuddannede og har erfaring og kendskab fra sit specialområde. Det bør på sigt målrette og øge MMVernes behov og efterspørgsel efter relevante eksterne ydelser.

Behov:

MMVerne griber typisk ikke bolden selv i forhold til at ansætte fælles medarbejdere. De har typisk for travlt i hverdagen ifht. at snakke sammen, lave koncept og udarbejde aftaler der forpligter hinanden mht. fælles ansatte inden for udvalgte kompetencer m.m. Der er brug for konceptudvikling af en model, som gør det nemt og forholdsvis risikofrit i starten og derefter skal det være økonomisk selvklarende. Konceptudviklingen skal fx tage højde for, at medarbejderne ansættes efter ordinære ansættelsesvilkår og med fokus på et godt arbejdsmiljø, da der er flere arbejdsgivere.

Konceptet går ud på at 5-10 MMVere går sammen, og deler 2-3 ansatte med specialkompetencer inden for udvalgte områder. Det skal helst være virksomheds-

der, som ligger lokalt eller regionalt sammen, har nogenlunde samme behov uden dog at være direkte konkurrenter.

De fælles ansatte skal sidde i et sekretariat, som kan ligge hos en af medlemsvirksomhederne. Hvilke typer af medarbejdere der skal sidde i sekretariatet bør være behovsstyret. Det vil være nærliggende at ansætte de første medarbejdere med specialkompetencer som alle deltagende virksomheder har meget brug for, og så kan man løbende ansætte supplerende kompetencer, når konceptet er prøvet af og været en succes.

Kompetencebehovet i det fælles vækstsekretariat kunne være om:

- praktikanter
- salg og eksport
- udvikling og innovation
- projektansøgninger
- automatisering og ny teknologi
- bestyrelseskompetencer
- generationsskifte

I første omgang er det afgørende, at sekretariatet ansætter en medarbejder som udover at have specialviden inden for et specifikt område har unikke projektleder-erfaring og gennemslagskraft. Det kræver meget af vedkommende at kunne følge med i medlemsvirksomhedernes hverdag, og have indsigt i, hvornår det er aktuelt at hive fat i den pågældende virksomhedsleder mht. at følge op på aftaler m.m.

Medlemsvirksomhederne skal forpligte sig til at "købe" et vist antal timer årligt fra sekretariatet. Medlemsvirksomhederne betaler et abonnement alt afhængig af hvilke kompetencer der er brug for inden for en 1 års tidshorisont. Medlemsvirksomhederne skal binde sig i fx 2 år eller købe for fx 200 timer. Man kan internt aftale at købe en standardpakke og tilkøbe specialydelser.

Der er brug for i en forsøgsperiode, at det offentlige udvikler konceptet og udbyder et vist antal "sekretariater" om året. Udover at udarbejde forslag til samarbejdsaftale mellem MMVerne og paradigme for ansættelseskontrakter af fælles medarbejdere kan der tilbydes en økonomisk underskudsgaranti eller et løntilskud til fællessekretariatet, så MMVerne og de rette medarbejder til sekretariatet har en vis tryghed det første års tid.

MMVerne skal selv byde ind med, hvem skal være medlem, forpligte sig til at købe et vist antal timer, finde lokalitet, hvor medarbejderne kan sidde i hverdagen m.m. Det kan fx være hos en af medlemsvirksomhederne.

Forventet effekter:

Konceptet forventes at have følgende effekter:

- Virksomhederne forventes at få øget eksport, innovation og produktivitet. Det giver flere jobs og øget omsætning.
- De højtuddannede i sekretariatet får brugt sine spidskompetencer på en udviklende og spændende måde, og opnår derigennem en høj markeds-værdi.
- Det offentlige erhvervsfremme system som GTSere og universiteter samt private rådgivere må forventes at få flere kunder, da MMVerne får res-sourcer og indsigt til at indgå i større, langvarige og mere professionelle sparingsforløb.

Relevante offentlige parter:

Offentlige parter som kunne udbyde konceptet kunne være:

- Innovationsfonden
- Regionale væksthuse
- Erhvervs- og vækstministeriet

Finansieringsbehov:

Det offentlige kan stille en mio. kr. til rådighed for hvert fællessekretariat der imø-dekommes. Enten i form af løntilskud eller underskudsgaranti. MMVeren bør som minimum hver forpligte sig til at kunne skyde 100.000 – 200.000 kr. ind årligt i form af køb af timer. Det giver et budget på minimum 2 mio. kr. det første år – derefter bør konceptet være selvfinansierende.

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

IT-Branchens hørings svar til Hovedstadens regionale vækst- og udviklingsstrategi (ReVUS)

Det skal være attraktivt at drive it-virksomhed i Hovedstadsregionen

En stor andel af landets mange it-virksomheder hører til i hovedstadsregionen, og derfor har IT-Branchen (ITB) udarbejdet følgende bemærkninger til Hovedstadsregionens regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Generelt oplever branchen at it-virksomhederne har et stigende behov for adgang til kompetent arbejdskraft og gode rammebetingelser for at kunne skabe vækst og udvikling. Derfor bakker IT-Branchen op om visionen for ReVUS og Greater Copenhagen, herunder ønsket om at gøre regionen til et internationalt knudepunkt for investeringer og viden på niveau med de mest succesfulde metropoler i Europa. Samtidig er ITB glade for at der specifikt fokuseres på indsats, der skal sikre mere internationalisering og et sammenhængende arbejdsmarked og erhvervsudvikling.

Øget digitalisering af erhvervslivet har gennem de seneste tre årtier været en central drivkraft for vækst og øget velstand. Derfor mener ITB at erhvervslivets digitalisering bør have en fremtrædende position i ReVUS.

Kvalificeret arbejdskraft med vækstkritiske kompetencer

For it-erhvervet er det essentielt, at have adgang til kvalificeret og kompetent arbejdskraft, for at kunne sikre vækst og konkurrencekraft i et internationalt orienteret marked. Derfor er IT-Branchen glade for, at der i ReVUS sættes fokus på den kompetente arbejdskraft og herunder en sikring af vækstkritiske kompetencer. ITB er enig i, at der skal uddannes flere højt kvalificerede unge og voksne med de rette vækstkritiske kompetencer, og det skal være nemt og interessant for udenlandske talenter og medarbejdere at bosætte sig i Greater Copenhagen området.

ITB er desuden enig i behovet for internationalisering af små og mellemstore virksomheder og udviklingen af kompetencer, der kan sikre øget internationalisering og inspirere dem til at kaste sig ud i nye markeder.

Det er derfor glædeligt, at man med de foreslåede effektmål i ReVUS sigter mod, at:

- Andelen af danske højtuddannede i den private sektor er steget med 10 procent frem mod 2020.
- Andelen af udenlandske højtuddannede er steget med 20 procent i 2020
- Vidensarbejdere og internationale talenter fra hele verden opfatter Greater Copenhagen som et af de fem mest attraktive steder at leve og arbejde i 2025

IT-Branchen
Børsen
Slotsholmsgade
DK-1217 København K

Telefon: 72 25 55 02
Telefax: 33 91 18 38
E-mail: itb@itb.dk
Web: www.itb.dk
Giro: 7 57 80 59

CVR-nr.: 12391641

IT-Branchen finder imidlertid, at de foreslåede investeringer ikke i tilstrækkelig grad matcher de ambitiøse målsætninger. Især mangler der konkrete forslag, der skal sikre øget internationalisering af små og mellemstore virksomheder. Her er udviklingen af Copenhagen Science Region, fokus på iværksætteruddannelser og et øget eksportfokus mod Kina formentlig ikke nok. Der mangler investeringsforslag, der kan bidrage til at klæde it-virksomhederne bedre på til øget internationalisering.

IT-Branchen mener også, at det bør være de vækstkritiske kompetencer der fremhæves som det væsentligste initiativ for at sikre vækst og konkurrencekraft i regionen.

Digitalisering i de 4 væksttemaer

Det er positivt at regionen med ReVUS har valgt at sætte fokus på smart vækst, som et af de 4 væksttemaer. Dog finder IT-Branchen at et noget enisdigt fokus på smart city udfordringer og initiativer desværre skygger for behovet for øget digitalisering af erhvervslivet. ITB oplever desuden at digitalisering og datadreven udvikling ift. klimatilpasning, trafik og på sundhedsområdet også eller lige så godt kunne være tematikker, der lå i forlængelse af de øvrige væksttemaer, som grøn vækst, sund vækst og rammevilkåret for effektiv og bæredygtig mobilitet.

ITB ser gerne, at regionen gøres til verdens førende udviklingscentre for intelligente og smarte byer, men finder at man først og fremmest bør fremhæve de øgede satsninger på digital drift og udvikling, så små og mellemstore virksomheder kan drage fordel af digitaliseringen. Som det er formuleret i ReVUS, så ligger der et stort potentiale øget fokus på digitalisering hos virksomheder.

”Digitale services driver produktiviteten frem, men særligt små og mellemstore virksomheder har endnu ikke draget den fulde fordel af digitaliseringen. Hvis små og mellemstore virksomheder skal skabe eksport og vækst, er det nødvendigt, at alle dele af erhvervslivet udnytter de muligheder, som digitalisering giver.”

Dette er IT-Branchen meget enig i. Desværre er der i tillæg til udfordringerne formuleret en alt for svag effektmålsætning i forhold til digitaliseringen af små og mellemstore virksomheder, hvor ”andelen af små og mellemstore virksomheder, der udnytter fordelene ved digitalisering stiger årligt frem mod 2020”. ITB mener at regionen bør være meget mere ambitiøs på dette område og fx udnytte de undersøgelser, der blev udarbejdet i forbindelse med Regeringens IKT-Vækstteam til at foretage en regional kortlægning af den aktuelle it-anvendelse i regionens erhvervsliv, herunder de konkrete barrierer og de incitamenter der kan bidrage til at skabe et markant løft i digitaliseringsgraden. Dette kunne blive udgangspunkt for etableringen af konkrete vækst mål.

Styrket regional bredbånds- og mobildækning

Endelig har vi noteret os tanker om kommunal wifi. IT-Branchen bemærker i den forbindelse, at vi forventer at forslaget vil overholde gældende lovgivning, herunder de ændringer af teleloven der snart ventes vedtaget i Folketinget og som fastlægger rammerne for kommunal wifi.

Med venlig hilsen

Mette Lundberg
Direktør, politik og kommunikation
IT-Branchen

Dato: 18. juni 2015

Hørings svar

Copenhagen – hele Danmarks hovedstad. Forslag til den regionale vækst- og udviklingsstrategi

Region Hovedstaden, Vækstforum Hovedstaden, Greater Copenhagen

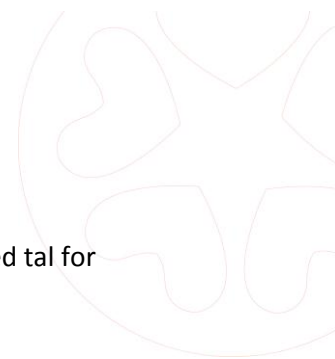
Københavns Madhus har med stor interesse læst udkast til Region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi. Udkastet er bygget logisk og overskueligt op, og Københavns Madhus bakker op om identificeringen af rammevilkår og de fire væksttemaer. Københavns Madhus er ligeledes begejstret for, at fødevarerområdet er nævnt som et af de 8 kerneområder, da det er madhusets opfattelse, at området har et potentiale for at understøtte de forskellige væksttemaer på en bæredygtig måde.

Det er madhusets opfattelse, at man med fordel kan øge tyngden af fødevarerområdet, netop fordi området indeholder et ikke afdækket potentiale indenfor økonomisk, social og miljømæssig bæredygtighed, og har hermed en række konkrete kommentarer til dette. På grund af kort svarfrist, har det ikke været muligt at gennemarbejde kommentarerne. Københavns Madhus vil meget gerne bistå med at færdigformulere de forskellige forslag, så de kan blive indarbejdet i strategien.

Side 8 – Et madmekka med unikke kvalitetsprodukter fra jord til bord

Madhuset vil foreslå, at beskrivelsen af fødevarerområdet skærpes til formuleringen "Et epicenter for ny regional madkultur, hvor nordiske råvarer og tilberedningsmetoder danner grundlag for førende restauranter, fokus på stedbundethed og unikke kvalitetsprodukter."

Hvis det i lighed med beskrivelsen af Greater Copenhagen som turistmål skal være mere eksemplificeret, så kunne man fremhæve, at der i området er flest michelinstjerner i Skandinavien, København har verdensrekord i økologiske kommunale måltider og verdens

mest bæredygtige restaurant også ligger her. Derudover kunne man supplere med tal for gastroturisme, hvis WoCo kan levere sådanne.

Side 10 – Det gør vi i Greater Copenhagen

Sætningen ”Greater Copenhagen bygger videre på..” bør suppleres med fødevarerproduktion, som eksempel på indsatser.

Side 11 – Region Hovedstaden ønsker et stærkt Greater Copenhagen

Det er madhusets vurdering, at forslaget om et sammenhængende erhvervsservicetilbud også vil være relevant i forhold til etablering af et mere bæredygtigt fødevarer system, og bakker derfor op om forslaget.

Københavns Madhus vil foreslå, at hvis initiativet om at udarbejde et nyt fysisk plandokument for hele Greater Copenhagen finder opbakning, så bør der også tænkes sikring af resilient og bæredygtigt fødevarer sikkerhed ind i planen. Det er dog ikke en bemærkning, der behøver at komme til udtryk i selve strategien.

Side 13 – Region Hovedstaden investerer i:

I forhold til udviklingen af et bæredygtigt fødevarer system vil det være hensigtsmæssigt i lighed med andre storbyer at etablere et tværregionalt Food Policy Council, der netop kan sikre etableringen og vedligeholdelsen af stærke alliancer og udvælgelsen af fokuserede indsatser på fødevarer området. Arbejdet kan tage udgangspunkt i et fælles vidensgrundlag, efter samme model, som eks [FoodWorks](#), som New York City arbejder efter. Københavns Madhus har i samarbejde med Chora Connection ansøgt GUDP om netværksmidler til igangsættelse af et sådan arbejde.

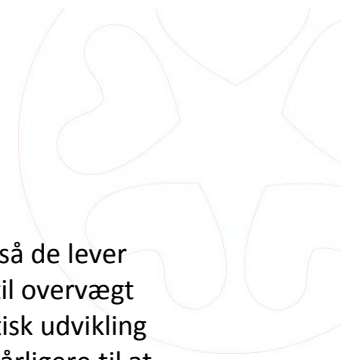
Side 16 – Effektiv og bæredygtig mobilitet

Under afsnittet ”Mobilitet og sammenhæng på tværs af regionen” indgår fødevarer som en del af betegnelsen ’varer og tjenesteydelser’. Her skal man være opmærksom på, at fødevarer naturligvis er afgørende i forhold til en bæredygtig og resilient region, og man derfor med fordel kan undersøge logistik og distributionsløsninger vedrørende fødevarer særskilt – eks. via det omtalte arbejde med vidensgrundlaget. I den sammenhæng kan man overveje, om der bør indføres et mål for Sammenhæng på tværs af regionen (side 18), der omhandler distribution af varer, særligt fødevarer.

Side 20 – Kompetent arbejdskraft og internationalisering

I forhold til målsætning om styrket offentligt privat samarbejde vil det førnævnte Food Policy Council og forberedelserne med arbejdet med et bæredygtigt fødevarer system også have dette som centralt fokus. Derudover bemærkes det, at fødevarer området er særligt velegnet til inklusion af borgere på kanten af arbejdsmarkedet (side 22), både i produktion, forarbejdning, distribution og tilberedning af mad og måltider, hvilket er medvirkende til, at fødevarer området bidrager til social bæredygtighed. Området udmærker sig desuden ved at være stedbundet, således, at det er blivende arbejdspladser.

Side 25-27 - Sund vækst

Afsnittet indeholder gode målsætninger om at forbedre befolkningens sundhed, så de lever sundere og længere. I den forbindelse er måden vi spiser på, en væsentlig årsag til overvægt og livsstilssygdomme. Særligt i de sidste 2 generationer, har der været en dramatisk udvikling på dette område. En så markant udvikling skyldes ikke, at den enkelte er blevet dårligere til at tage ansvar for sin egen sundhed. Udviklingen er udtryk for strukturelle ændringer i forhold til vores adgang til fødevarer, vores måde at handle ind på, lave mad på og spise sammen på. For at ændre denne negative udvikling, er der derfor brug for strukturelle tiltag. Et indsatsområde med fokus på lokal afsætning af lokale råvarer vil derfor også indeholde mål og tiltag overfor både de offentlige og private måltider. Det vil i madhusets optik være gavnligt, at have fokus på forbindelsen 'fra bord til jord'.

Der mangler i udpræget grad et dansk vidensgrundlag for denne sammenhæng. I England har man eks. vist, at der er en direkte sammenhæng mellem offentlige målsætninger om god, lokal skolemad og lokal vækst (1 GBP brugt på lokale råvarer til offentlige måltider giver 3 GBP øget vækst i den lokale økonomi). En fælles indsats for identificering af denne type sammenhænge og synergier, og muligheder for at understøtte disse er nødvendig.

Side 28 – Grøn vækst

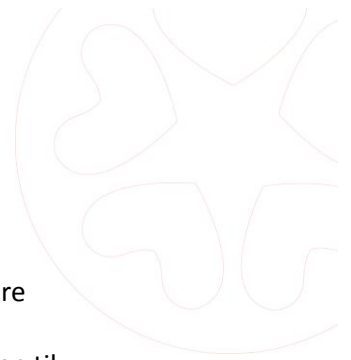
Et bæredygtigt fødevarer system er særligt relevant i forhold til grøn vækst, da produktion, forarbejdning og distribution af fødevarer har afgørende indflydelse på miljø og klima. Det er derfor madhusets anbefaling, at der arbejdes for at identificere fødevarerhvervets direkte klimapåvirkning, og hvor i fødevarer systemet, det vil være mest afgørende at sætte ind med målrettet investeringer og efterspørgsel.

På side 29 er drikkevandskvaliteten nævnt som afgørende for livskvalitetsmål. Det var en af motivationerne for samarbejdet mellem Københavns og Lejre Kommuner, at en væsentlig del af Københavns vandreserver er beliggende under Lejres landbrugsjord. Ved at efterspørge økologiske lokale fødevarer får man dermed skabt de grønne løsninger, der efterlyses i vækst målet.

Som effektmål er foreslået genanvendelse af mindst 80% af regionens affald. Det er et mål, som Københavns Madhus støtter, i erkendelse af, at der er brug for næringsstoffer til den lokale fødevarerproduktion. Madhuset vil gerne henlede opmærksomheden på, at Frankrig har indført et forbud mod fødevarer affald. Det kræver, at der findes andre metoder til at komme af med det offentlige, detailhandlens og restaurationsbranchens affald, eks. ved yderligere leveringer til organisationer som Fødevarerbanken, bedre uddannelse af køkkenansatte, der resulterer i mindre madspild og helt centralt genanvendelse af affaldet. Det er i den sammenhæng madhusets anbefaling, at der formuleres konkrete effektmål for fødevarer systemet i lighed med de andre nævnte områder. På samme måde mangler der formulering om investering for 2015-2017. Et forslag kunne være:

Regionalt fødevarer system

Region Hovedstaden vil i samarbejde med bl.a. Københavns Madhus gennem nye strategiske partnerskaber med centrale aktører, kommuner, regioner og Greater Copenhagen fremme at:

- fødevarerproduktion og fødevarerforarbejdningsindustrien omstilles til mere bæredygtige metoder, herunder økologisk omlægning
- en langtidsholdbar løsning, der fremadrettet kan sikre fødevarerforsyningen til København; reducere og effektivisere transport af fødevarer, således at 60% af de offentlige måltider produceres af fødevarer, der er rejst mindre end 72 timer efter høst.
- Reducerer og genanvender madspild og fødevareraffald i samarbejde med detailhandel og restaurationsbranchen
- Genanvender andet biologisk materiale.

Side 32 – Kreativ vækst

Københavns Madhus vil her kort kommentere, at fødevarerprognoser mv. naturligvis er afhængig af efterspørgsel og i bund og grund den måde vi spiser på. Her har restauranter og kokke en stor indflydelse ved at være trendsættende, søge ny viden og bringe opmærksomhed på nye råvarer og tilberedningsmetoder. Madhuset vil derfor foreslå, at der parallelt arbejdes for at styrke restaurationsbranchens rekrutteringsgrundlag, øge gastro-turisternes efterspørgsel og muligheder i hele Greater Copenhagen regionen; og endeligt sikre en stærkere forbindelse med by og land. Det er vores opfattelse, at en målrettet indsats for vækst i restaurationsbranchen udenfor København vil være en fordel for hele Sjælland, og være et værdifuldt bidrag til lokal fødevarerforsyning. Øget satsning på lokale fødevarer og en stabil kulinarisk infrastruktur vil dermed kunne bidrage positivt i forhold til tiltrækning af turister og branding af regionen som bæredygtig og med høj livskvalitet.

Side 39 – Smart vækst – investeringer

Som eksempel på vækstdriver indenfor den smarte vækst nævnes deleøkonomi. Det er som nævnt oplagt at se på mulighederne for potentialerne ved at arbejde med socialøkonomiske virksomheder, indkøbsfællesskaber og deleøkonomi indenfor fødevarer systemet.

Generelt fremgår det, at der mangler det nødvendige forskningsgrundlag for påvisning af de potentielle samfundsnyttige effekter ved at arbejde for et fødevarer system, der opfylder målsætninger om både social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed. Det er Københavns Madhus' opfattelse, at et sådan grundlag bør tilvejebringes, således at området kan nyde samme opmærksomhed og prioritering som andre indsatsområder og bistår gerne i udformningen af opgaveformuleringen hertil.

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Sendt pr. mail til: revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

Høring over udkast til ny regional vækst- og udviklingsstrategi for Region Hovedstaden

Region Hovedstaden har i april 2015 sendt udkast til ny regional vækst- og udviklingsstrategi for hovedstadsregionen i offentlig høring. Landbrug & Fødevarer takker for muligheden for at bidrage med et høringssvar.

Der er mange gode takter i de prioriteringer, som er lagt frem i udkastet til en ny strategi. Landbrug & Fødevarer er enig i, at en stærk og fokuseret ReVUS er afgørende, hvis hovedstadsregionen skal lykkes med at konkurrere med de førende metropoler i verden om fremtidens arbejdspladser, vækst og investeringer.

Landbrug og Fødevarer vil dog pege på vigtigheden af, at en ny strategi forsat nævner Region Hovedstadens og Vækstforums engagement og opbakning til Foodbest og et kommende fødevarer-KIC.

Hovedstadsregionen huser nogle af de største og vægtigste fødevarer- og ingrediensvirksomheder, leverandører af procesudstyr og vidensinstitutioner i Danmark, og et KIC vil med sin unikke kombination af forskning, innovation og uddannelse styrke klyngens konkurrenceevne. Derfor er det særdeles vigtigt, at målet om et fødevarer-KIC også prioriteres i den nye ReVus.

Vi står naturligvis til rådighed for en drøftelse og uddybning af ovennævnte synspunkt.

Med venlig hilsen

Charlotte Drachmann
Erhvervspolitisk seniorkonsulent

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 156 milliarder kroner årligt og med 169.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

LO Hovedstadens høringsvar til Region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi

Overordnet synes vi, at forslaget indeholder det rette fokus og peger på fremadrettede handlinger, og vi deler synspunktet om, at Greater Copenhagen skal være Danmarks vækstmotor. Vi ser også Greater Copenhagen som et internationalt knudepunkt for fremtidige investeringer. Derfor er LO Hovedstaden også glade for, at de 2 rammevilkår, der skal understøtte fremtidig vækst, er:

- **Rammevilkår 1: Effektiv og bæredygtig mobilitet** – herunder eksempelvis sammenhæng i regionen og grønne drivmidler
- **Rammevilkår 2: Kompetent arbejdskraft og internationalisering** – herunder eksempelvis kvalificeret faglært arbejdskraft og tiltrækning af internationale talenter

Vedr. rammevilkår 1:

LO Hovedstaden er enig i, at den trafikale infrastruktur er afgørende for vækst og velfærd i hovedstadsregionen. Den tætte trafik flere steder i regionen, særligt omkring København, skal mindskes. Det kan ske ved at udbygge infrastrukturen, således at trafikken kan ledes uden om det centrale København eller ved at indføre en moderne trængselsafgift (Road pricing). Derudover støtter LO Hovedstaden også indsatsen med at øge cykelismen og brugen af elbiler i regionen. Det har både effekt ved bedre folkesund og er et skridt tættere på CO2 neutral by.

LO Hovedstaden kunne godt ønske sig, at regionen også havde indtænkt billige boliger til studerende, almindelige lønmodtagere og ældre i REVUS. Det ser vi som et klart skridt i at nedbringe CO2 i regionen, hvis særligt lønmodtagerne ikke skal transportere sig selv på tværs igennem regionen for at komme på arbejde.

Vedr. Rammevilkår 2

LO Hovedstaden er særligt optaget af at uddanne flere faglærte. Det er en udfordring for region hovedstaden, at kun 14% vælger en erhvervsuddannelse efter folkeskolen. LO Hovedstaden er glade for det ambitiøse mål om, at 25% skal vælge en erhvervsuddannelse efter folkeskolen, samt at andelen af 18-29 årige uden en erhvervskompetencegivende uddannelse er faldet med 20%.

Vi mener, at intentionerne med at få flere faglærte er god, mens investeringerne for 2015-2017 ikke følger op. Vi ønsker, at investeringerne bliver mere konkrete og målrettede, så vi sikrer en sammenhæng mellem ambitionen og investeringerne.

LO Hovedstaden forslår derfor, at der arbejdes på at sikre en markant bedre vejledning i folkeskolerne til erhvervsskolerne. Det kunne gøres i et tættere samarbejde mellem erhvervslivet og LO Hovedstaden ved besøg i folkeskolen, en bedre erhvervspraktik i udskoling og bedre muligheder for fritidsjob. Derudover skal der arbejdes målrettet med at oprette flere lære- og elevpladser.

Undervisningsministeriet har fremlagt en undersøgelse, som viser, at der er et potentiale til at oprette 12.000 nye lære- og elevpladser i regionen. Det ønsker LO Hovedstaden, at der bliver fulgt op på.

Til sidst foreslår LO Hovedstaden, at der investeres mere i uddannelse og kompetenceløft af vores arbejdsløse kolleger. Mange job, særligt ufaglærte, forsvinder ud af landet med hastige skridt. Vi skal i regionen arbejde målrettet på det dobbelte kompetenceløft, så ufaglærte samt faglærte med en forældet uddannelse får mulighed for at uddanne sig ind på arbejdsmarkedet.

LO Hovedstaden glæder sig over, at regionen vil investere i et kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne frem mod 2020. Det er et område, som desværre har været forsømt i mange år. Derfor glæder vi os til netop denne indsats.

Vedr. væksttema 1-4:

LO Hovedstaden ser positivt på de fire strategiske væksttemaer inden for sund, grøn, kreativ og smart. Dog er det svært at se de beskæftigelsesmæssige effekter af indsatserne inden for væksttemaerne. LO Hovedstaden savner, at effekterne af investeringerne bliver beskrevet med det forventede antal af beskæftigede. Først derfra kan der tages en grundig diskussion af temaerne, når vi ved, hvordan det forventes at bidrage til beskæftigelsen i regionen.

Vi håber herved, at vi har givet udvalget en viden om, hvordan vi ser udviklingen i et lønmodtagerperspektiv. Vi ser i øvrigt frem til, at en kommende reform af beskæftigelsessystemet understøtter den samlede strategi i hovedstaden.

Region Hovedstaden

Att.: Karen Lisbeth Trabolt

Sendt via e-mail: revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

info@lif.dk
www.lif.dk

19. juni 2015

Høring vedr. Hovedstadens regionale vækst- og udviklingsstrategi

Med henvisning til Regions Hovedstadens høringsbrev af 24. april 2015 vedrørende forslag til den regionale vækst- og udviklingsstrategi (ReVUS) skal Lif indledningsvist takke for muligheden for at indsende høringsvar.

Lif mener overordnet set, at det er positivt, at strategiudkastet tager udgangspunkt i, at Region Hovedstaden skal konkurrere med andre internationale metropoler og derfor har fokus på Greater Copenha- gen som Danmarks vækstmotor og landets eneste metropolregion med global gennemslagskraft.

Lif finder det endvidere positivt, at strategien sætter fokus fire udvalgte strategiske væksttemaer, der hver især udfoldes i form af udfordringer, effektmål og investeringer. Lif skal endvidere kvittere for, at sund vækst er udpeget som et selvstændigt væksttema og styrkeposition for Region Hovedstaden.

Lif skal i den forbindelse henvise til Lifs høringsvar på pre-høring af 31. marts 2015 vedr. de initiativer i ReVUS, som organisationerne, herunder Lif, ønsker at være med til at implementere. Lif indsendte i forbindelse med denne pre-høring input til, hvilke initiativer i Region Hovedstadens regionale vækst- og udviklingsstrategi, som Lif vil være med til at implementere.

De indstillede initiativer dækker bredt herunder, bl.a. sikring af kvalificeret arbejdskraft, tiltrækning af talent, øget forskningssamarbejde, bedre og mere målrettet patientbehandling samt brug af data. Initi- ativerne opstiller samtidig forslag til konkrete "investeringer" (aktiviteter), der kan bidrage til implemen- tering af de enkelte initiativer.

Lif mener, at de udvalgte initiativer, som skal indgå i handlingsplanen for udmøntning af ReVUS, bør have en stærk forankring i erhvervslivet i hovedstadsregionen. Lif ser derfor meget gerne og vil gerne opfordre til et fremtidigt samarbejde om de beskrevne initiativer nedenfor:

Initiativ: Kompetent arbejdskraft og internationalisering – målrettet farmaceutisk og bioteknologisk pro- duktion

Investering i ReVUS:

- Mere kvalificeret faglært arbejdskraft
- Vækstkritiske kompetencer
- Tiltrækning af internationale talenter
- Offentlig-privat samarbejde

Indhold:

- *Lif vil i samarbejde med Region Hovedstaden samt områdets erhvervsskoler og professionshøjskoler bidrage til uddannelse og opkvalificering af faglært arbejdskraft målrettet produktionstekniske stillinger i lægemiddelin- dustrien.*
- *Lif vil i samarbejde med Region Hovedstaden samt områdets uddannelses- og forskningsinstitutioner bidrage til sikring af produktionstekniske kompetencer på højeste internationale niveau målrettet farmaceutisk og biotek- nologisk produktion.*

<ul style="list-style-type: none"> - <i>Lif vil i samarbejde med Region Hovedstaden, staten og kommunerne (og andre offentlige aktører i Greater Copenhagen) bidrage til tiltrækning af internationale talenter, der kan styrke fundamentet for farmaceutisk og bioteknologisk produktion på højeste internationale niveau.</i> - <i>Lif vil i samarbejde med Region Hovedstaden og områdets forskningsinstitutioner bidrage til at gøre det mere attraktivt for danske såvel som internationale virksomheder at investere i Region Hovedstaden (Greater Copenhagen) og samarbejde med offentlige parter i området. Der haves særlig fokus på investeringer og samarbejde (herunder ikke mindst forskningssamarbejde), der kan styrke den farmaceutiske og bioteknologiske produktion.</i> 	
Forventede effekter i 2020: <ul style="list-style-type: none"> - Der er skabt mulighed for besættelse af 2000 nye produktionstekniske stillinger i lægemiddelindustrien. 	Elementer i initiativet: Foruden de allerede nævnte elementer i ReVUS' udkast: <ul style="list-style-type: none"> - Etablering af et samarbejdsforum med fokus på styrkelse af rammevilkårene for farmaceutisk og bioteknologisk produktion. Samarbejdsforummet skal analysere udfordringer og potentialer og komme med forslag til konkrete initiativer. Forummet skal om muligt være del af (støtte op om) en evt. national strategi for lægemiddelforskning (se også initiativet "sund vækst" nedenfor). - Igangsætning af konkrete offentlig-private forskningsprojekter, der skal styrke fundamentet for farmaceutisk og bioteknologisk produktion. Et første fokusområde kan være kontinuert farmaceutisk og bioteknologisk produktion.
Nøgletal: <ul style="list-style-type: none"> - Der er i dag mere end 10.000 ansatte i produktionstekniske stillinger (Product Supply) i lægemiddelindustrien – hvoraf de fleste stillinger er i Greater Copenhagen. - De sidste 5 år er antallet af ansatte inden for Product Supply steget med mere end 2000. - Det er forventningen, at der skabes yderligere 2000 stillinger inden for Product Supply frem mod 2020. 	Deltagende parter: <ul style="list-style-type: none"> - Lif og virksomheder - Region Hovedstaden - Region Sjælland - Alle kommuner i Østdanmark - Erhvervsskoler og professionshøjskoler i Greater Copenhagen - Universiteter i Greater Copenhagen - Erhvervsministeriet - Forskningsministeriet
	Indsatsens geografiske dækning: Greater Copenhagen
	Finansiering:

Initiativ: Sund vækst Investering i ReVUS: <ul style="list-style-type: none"> - Offentlig-privat innovation - Viden og talent - Relativt lav middellevetid - Produktivitet og sundhed
Indhold: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Lif vil i samarbejde med Region Hovedstaden samt områdets universiteter, virksomheder og kommuner sikre, at Greater Copenhagen bliver et globalt centrum for udvikling og test af ny sundheds- og velfærdsteknologi – her særligt lægemidler.</i> - <i>Lif vil i samarbejde med Region Hovedstaden samt områdets universiteter og virksomheder udvikle Greater Copenhagen som en internationalt førende videnregion, der leverer forskning i international topklasse samt uddanner og tiltrækker forskere og medarbejdere med de rette kompetencer til arbejdsmarkedet – der haves særlig fokus på lægemiddelforskningen.</i> - <i>Lif vil i samarbejde med Region Hovedstaden, sundhedsvæsenet, universiteter og virksomheder udvikle løsninger til patienter, som hjælper sundhedsvæsenet til at møde patienters forskelligartede behov og inkluderer selv de svageste og mest udsatte grupper patienter.</i>

<ul style="list-style-type: none"> - <i>Lif vil i samarbejde med Region Hovedstaden, sundhedsvæsenet, kommuner, virksomheder og videninstitutioner sikre øget lighed i sundhed og højere middellevetid.</i> 	
<p>Forventede effekter i 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Antallet af virksomhedsinitierede kliniske lægemiddelforsøg, som gennemføres i Greater Copenhagen (i samarbejde med områdets hospitaler), er steget med 15-20%. - Styrket lægemiddelforskning – både kvantitativt og kvalitativt. Der er uddannet flere ph.d.er og post docs inden for alle lægemiddelforskningens discipliner. Særligt de prækliniske discipliner og kvaliteten af ph.d.er er styrket markant. - Greater Copenhagen er internationalt anerkendt som et Centre of Excellence ift. udvikling af lægemidler – herunder personlig medicin. - Ingen unødige forsinkelser af ibrugtagning af nye effektive lægemidler. 	<p>Elementer i initiativet:</p> <p>Foruden de allerede nævnte elementer i ReVUS' udkast:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ift. investering i "offentlig-privat innovation" videreføres og videreudvikles konkrete samarbejdsprojekter som fx NEXT. - Ift. investering i "viden og talent" etableres der er et samarbejdsforum for lægemiddelforskning, der skal komme med konkrete forslag til styrkelse af fundamentet for både den prækliniske og kliniske lægemiddelforskning. Mulighederne for at udvide dette til en national strategi for lægemiddelforskning undersøges. - Som en del af en styrket lægemiddelforskning støttes der op om en strukturbiologisk satsning, der blandt andet inddrager ESS og Max IV og en national strategi herfor. - Ift. investering i "relativ lav middellevetid" og "produktion og sundhed" sikres der gode rammer for udvikling af personlig medicin og nye moderne lægemidler. Det sikres, at der er hensigtsmæssige rammer, der understøtter, at nye, effektive lægemidler ibrugtages, så alle patienter opnår det mest optimale individuelle behandlingsresultat.
<p>Nøgletal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Der blev i 2013 igangsat 100 virksomhedsinitierede kliniske lægemiddelforsøg i Region Hovedstaden. - I 2012 blev der anvendt 12,3 mia. kr. på lægemiddelforskning i Danmark, heraf 1,8 mia. kr. i den offentlige sektor og 10,5 mia. kr. i den private (2012 priser). 7 pct. af universiteternes og 29 pct. af hospitalernes FoU-udgifter går til lægemiddelforskning. 	<p>Deeltagende parter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lif og virksomheder - Region Hovedstaden - Region Sjælland - Universiteter og hospitaler i Greater Copenhagen <p>Indsatsens geografiske dækning: Greater Copenhagen – men gerne koordineret ift. nationalt niveau.</p> <p>Finansiering:</p>

<p>Initiativ: Smart vækst</p> <p>Investering i ReVUS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Smart udnyttelse af data. <p>Indhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Lif vil i samarbejde med Region Hovedstaden, virksomheder, staten og kommuner skabe tilgængelighed til offentlige data. (En tilgængelighed, der respekterer patienternes og borgernes krav om og forventninger til beskyttelse af privatliv og fortrolighed).</i> - <i>Lif vil i samarbejde med Region Hovedstaden og andre relevante parter – offentlige såvel som private – åbne for de store sundheds- og vækstmæssige potentialer inden for udvikling og anvendelse af personlig medicin. (Under hensyntagen til patienternes og borgernes krav om og forventninger til beskyttelse af privatliv og fortrolighed).</i>

<p>Forventede effekter i 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Greater Copenhagen er nationalt og internationalt anerkendt som en effektiv og sikker indgang til unikke nationale sundhedsdata af høj kvalitet. Dette har bl.a. skabt grobund for xx offentlig-private forskningsprojekter. 	<p>Elementer i initiativet:</p> <p>Foruden de allerede nævnte elementer i ReVUS' udkast:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bidrage til skabelse af klarhed, tryghed og sikkerhed omkring brugen af offentlige sundhedsdata til forskningsformål (i både offentligt og privat regij). - Bidrage til en åben og tillidsskabende debat om udnyttelse af potentialer og håndtering af udfordringer ift. brugen af offentlige sundhedsdata til forskningsformål. - Udvikling af praktiske/tekniske løsninger, der kan sikre, at sundhedsdata anvendes aktivt til gavn for både patienter og samfund, hvor borgerne kan føle sig trygge, og som understøtter et effektivt og sikkert offentlig-privat samarbejde. - Bidrage til kvalitetsudvikling af eksisterende og fremtidige sundhedsregistre og biobanker.
<p>Nøgletal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Med base i Greater Copenhagen drives i alt xx sundheds- og kvalitetsregistre og xx biobanker. 	<p>Deltagende parter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lif og virksomheder - Region Hovedstaden - Region Sjælland - Kommunerne - Staten, ministerier og styrelser - Fagprofessionelle - Patienter og borgere
	<p>Indsatsens geografiske dækning:</p> <p>Greater Copenhagen – men gerne koordineret ift. nationalt niveau.</p>
	<p>Finansiering:</p>

Venlig hilsen

Thomas Klit Christensen
Juridisk chefkonsulent

Region Hovedstaden
Att.: Regionsrådsformand Sophie Hæstorp Andersen

revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

DI Hovedstadens høringssvar til Region Hovedstadens regionale vækst- og udviklingsstrategi (REVUS)

DI Hovedstaden vil indledningsvist takke Regionsrådet og Vækstforum Hovedstaden for arbejdet med den regionale vækst og udviklingsstrategi (REVUS) og muligheder for at afgive kommentarer til det fremsendte forslag, der har været diskuteret på DI Hovedstadens bestyrelsesmøde den 10. juni 2015.

Rammevilkår og indsatsområder

DI Hovedstaden finder, at det er fuldstændig rigtigt i REVUS at have fokus på to af de mest centrale rammevilkår for virksomhederne: god infrastruktur og adgang til kompetent arbejdskraft. DI Hovedstaden ser dog gerne, at REVUS konkretiseres mere i beskrivelsen af både de overordnede målsætninger og indholdet i dem. Det er ikke tilstrækkeligt at skrive "Effektiv og bæredygtig mobilitet" – det kan ingen være uenig i. Det vil eksempelvis være mere forståeligt, hvis det omformuleres til "Mindre trængsel, bedre mobilitet og udbygning af infrastrukturen". På tilsvarende vis bør det konkretiseres, hvad der konkret menes med og ønskes gjort i forhold til "Kompetent arbejdskraft og internationalisering".

I forhold til styrkelse af mobiliteten og udbygning af infrastrukturen er det DI Hovedstadens opfattelse, at kollektiv trafik, delebiler og cykeltrafik er vigtige for mobiliteten i regionen, men desværre ikke tilstrækkelige til at løse hovedstadsområdet trængselsproblemer. Vi savner mere fokus på vejtrafikken, som spiller en afgørende rolle for regionens vækst og effektivitet. Det er helt afgørende for den fremtidige vækst i regionen, at også vejtrafikken forbedres markant og adresseres mere konkret og tydeligt i REVUS. Det bør klart fremgå, hvordan og i samarbejde med hvem regionen vil søge at løse disse udfordringer, og hvilke prioriteringer og indsatsområder regionen har på dette område.

Region Hovedstadens REVUS har en god forankring i de faktiske regionale styrkepositioner i hovedstadsområdet med vægten på fire strategiske væksttemaer i form af "sund vækst", "grøn vækst", "kreativ vækst" og "smarte vækst". De fire strategiske væksttemaer bør dog i beskrivelsen af indholdet tydeliggøres og konkretiseres mere og eksemplificeres omkring de faktiske erhvervsmæssige styrker i hovedstadsområdet. Som det fremstår nu, befinder hovedstadsstrategien sig for meget på et overordnet niveau med brede betragtninger og overordnede intentioner.

Region Hovedstaden er i praksis allerede begyndt at arbejde inden for disse fire områder i forhold til medfinansiering af EU-projekter ved at gennemføre tematiserede ansøgningsrunder inden for hvert område. DI Hovedstaden vil gerne rose, at EU-projekterne på

denne måde hægtes op på de overordnede strategiske visioner. Det er et stort fremskridt i forhold til den tidligere periode frem til 2013, hvor EU-ansøgningerne indløb ad hoc uden overordnet plan og sammenhæng. Det er DI Hovedstadens opfattelse, at den allerede gennemførte tematiseret ansøgning for ”grøn vækst”, og den kommende ansøgningsrunde for ”sund vækst” i efteråret 2015 giver langt bedre ansøgninger og langt bedre mulighed for at forfølge de overordnede indsatsområder.

Det er dog samtidig DI Hovedstadens opfattelse, at REVUS bør benyttes til i langt højere grad at synliggøre, hvad det er for udfordringer, regionen ønsker løst og ønsker at indgår i samarbejde med den private sektor om. Set i forhold til, at regionens fremmeste opgave er sygehusene, er særligt afsnittet om ”Sundhed” essentiel. Det er vigtigt, at de kommende sygehusbyggerier udmønter mulighederne for offentlig-privat samarbejde inden for dette område. Her er der en mulighed for at understøtte udviklingen af nye løsninger, som kan udvikles sig til globale industrier.

Endelig er DI Hovedstaden bekendt med, at Halsnæs Kommune/F5 Erhvervsservice, Helsingør Kommune, Gribskov Kommune/Gribskov Erhvervscenter A/S, havnene i Gilleleje, Hundested og Helsingør, samt Europas Maritime Udviklingscenter har sendt et fælles hørings svar om REVUS, hvori de anbefaler, at Region Hovedstaden inkluderer det maritime erhverv i den regionale vækst- og udviklingsstrategi. DI Hovedstaden er helt enig i, at det maritime erhverv en væsentlig styrkeposition i vores område, og derfor, som foreslået af partnerne, rettelig bør adresseres i REVUS.

Vækstmål og effektmål

Effektmålene er i stort omfang konkrete og målelige, hvilket på mange måder er positivt. Men der er valgt alt for meget til. Det er i praksis vanskeligt at se, hvad der er valgt fra, og hvad skal der gøres mindre af i fremtiden. Mængden af initiativer er bekymrende stort og bør nedsættes betragteligt. Der bør med andre ord sættes kraftigt ind med en prioritering.

Det bør også ske en opsplitting, hvor det fremgår tydeligt, hvad der er, regionen rent faktisk kan og vil gennemføre alene, og hvad det er, regionen vil søge gennemføre i samarbejde med andre – og i givet fald hvilke partnere, der drejer sig om.

F.eks. bør det overvejes, om det er relevant, at der i den *regionale* udviklingsstrategi anføres som effektmål på side 21, at ”Andelen af danske højtuddannede i den private sektor er steget med 10 procent i 2020”. Er det mål, som regionen har indflydelse på? I givet fald bør det anføres i REVUS, hvordan Region Hovedstaden vil søge at opfylde dette mål. Dette er blot et eksempel, som er symptomatisk for en meget stor del af de anførte vækst- og effektmål.

I denne sammenhæng bør REVUS også være tydelig omkring, hvor midlerne til at opfylde de ønskede mål skal komme fra. I og med at Region Hovedstaden ligesom de øvrige regioner *ikke* er skatteudskrivende, bør det klart fremgå, hvor finansiering af projekterne skal komme fra.

Strategien er som sagt et stort tilvalg – og ingen fravalg. Hertil kommer, at to af de væsentligste temaer i forhold til at sikre vilkår for konkurrencedygtige virksomheder slet ikke berøres:

- Offentlig effektivitet: Hvordan vil regionen arbejde med at sikre, at virksomheder og medarbejdere oplever verdens mest effektive og serviceorienterede offentlige sagsbehandling? Regionen kunne på dette område være en fin spiller til at sikre benchmarking på tværs, transport af best practice etc.
- Omkostninger: Hvad er ambitionen? Lavere omkostninger er væsentlige for muligheden for at skabe konkurrencedygtige virksomheder, der kan tiltrække de rigtige medarbejdere.

Samarbejde og synergi på tværs mellem regioner

Danmarks Vækstråd har flere gange slået til lyd for, at regionerne i højere grad bør samarbejde på tværs og udnytte synergieffekter mellem deres forskellige styrkepositioner. Desværre mangler Region Hovedstadens REVUS totalt denne dimension. Selv på et oplagt område som velfærdsteknologi, hvor Region Syddjylland gennem mange år har opbygget en styrkeposition og stærke organisationer på det velfærdsteknologiske område, er mulighederne for synergieffekter ikke adresseret med ét ord. Det bør rettes i den endelige udgave af REVUS. Dette forhold er særligt kritisabelt set i lyset af, at hovedstadens REVUS lægger op til, at ”Copenhagen er hele Danmarks hovedstad”.

Greater Copenhagen-samarbejdet

Greater Copenhagen-samarbejdet er overskriften på og omdrejningspunktet for hele REVUS. Det er positivt, at Region Hovedstaden går foran og sammen med kommunerne vil være med til at udfolde den fælles vision. Men sammenhængen og fordelene for hele regionen og samspillet og synergieffekterne med resten af Sjælland udfoldes slet ikke i REVUS. REVUS lider stadig under, at der er for snævert fokus på Københavns potentialer og udvikling. Dette forhold bør der rettes op på i den endelige udgave af REVUS.

Der har i foråret 2015 været en diskussion af, hvor meget hovedstaden bidrager til væksten i resten af Danmark. Det er i den forbindelse kommet frem, at de tal, der tidligere er offentliggjort i OECD-rapporten fra 2009 om den afsmittende jobskabeseffekt på resten af Danmark, ikke gælder generelt. DI Hovedstaden opfordrer derfor Region Hovedstaden til snarest at iværksætte en ny analyse af København og hovedstadsregionens betydning for og bidrag til både resten af Sjælland og resten af Danmark. Det er relevant i forbindelse med REVUS, da det er vigtigt for den fortsatte diskussion om Greater Copenhagen og ”Copenhagen som hele Danmarks hovedstad”, at diskussionen kan baseres på opdaterede analyser og fakta.

Samarbejdet med Skåne

Det er nu officielt besluttet på både svensk og dansk side, at Greater Copenhagen-samarbejdet også skal omfatte den svenske Region Skåne og de svenske kommuner i dette område. Desværre er sammenhængen til Skåne og synergimulighederne og udfordringerne (f.eks. arbejdskraftens frie bevægelighed og skatteproblematikken) ved det grænseoverskridende samarbejde slet ikke udfoldet i REVUS. Det bør fremgå mere tydeligt, hvordan der vil blive arbejdet på at løse disse udfordringer, og hvad regionen, evt. i samarbejde med andre parter, vil gøre for at forbedre dansk/svensk mobilitet (arbejdskraft). Som det er nu, fremgår indsatserne ikke i strategien. Strategien starter bredt, men ender snævert.

Et mere strømlinet erhvervsfremmesystem

Der er som forarbejde for REVUS udarbejdet en rapport fra konsulentvirksomheden IRIS. I denne påpeges det, at der er over 120 erhvervsfremmeorganisationer i Østdanmark, som i et stort omfang arbejder inden for de samme områder. Hvordan man vil løse dette problem og skabe en mere effektiv brug af de offentlige erhvervsfremmemidler, bør også klart adresseres i REVUS.

Sammenfatning

Sammenfattende opfordrer DI Hovedstaden til, at REVUS konkretiseres langt mere og trækkes ned fra det overordnede overskriftsniveau til konkrete og tydelige indsatsområder. Der er behov for at komme dybere ned i substansen.

Samtidig opfordrer vi til, at det tydeliggøres, hvad regionen vil arbejde for alene, og hvad regionen vil søge at gennemføre i samarbejde med andre partnere.

DI Hovedstaden indgår gerne i den videre dialog med regionen og Vækstforum om udformning af REVUS og den efterfølgende handlingsplan, ligesom vi fra DI Hovedstadens side gerne tilbyder os som sparringspartner på den konkretisering, som vi efterspørger.

Med venlig hilsen

Anders Hedegaard
Formand DI Hovedstaden
Adm. direktør GN ReSound A/S

Susanne Høiberg
Bestyrelsesmedlem DI Hovedstaden
Medlem af Vækstforum Hovedstaden
Senior Partner, Founder Høiberg A/S

RÅDET FOR BÆREDYGTIG TRAFIK

Nørrebrogade 39, 1. tv

2200 København N

www.baeredygtigtrafik.dk

19. juni 2015

Region Hovedstaden, Center for regionale udvikling

revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

Kopi til:

Sophie Hæstorp Andersen, regionsraadsformand@regionh.dk

Jens Mandrup, jens.mandrup@regionh.dk

Region Hovedstadens forslag til Regional vækst- og udviklingsstrategi

Rådet for Bæredygtig Trafik har en række kommentarer til Region Hovedstadens forslag til den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Effektiv og bæredygtig mobilitet

CO2-udledning

Rådet for Bæredygtig Trafik kan tilslutte sig strategien for nedbringelse af CO2-udledningen som anført i forslaget:

"Region Hovedstaden vil sammen med staten, kommuner og trafikoperatører iværksætte nye løsninger på trængselsproblematikken blandt andet ved at:

— Investere i en indfasning af anvendelse af fossile brændstoffer til busser og anden kollektiv trafik

— Anlægge flere supercykelstier og anden cykelinfrastruktur samt udvide antallet af by- og pendlercykler

— Videreudvikle den igangværende indsats med at øge brugen af elbiler, blandt andet ved fælles offentlige udbud

— Tilbyde mobilitetsplanlægningsservice til alle virksomheder i regionen."

En mere miljø og klimavenlig kollektiv trafik kan f.eks. opnås ved etablere et net af letbaner samt ved at elektrificere regionens lokalbaner, herunder at omdanne Nærumbanen til letbane.

Mobilitetsplanlægning bør ud over til virksomheder også være et tilbud direkte til regionens borgere.

International tilgængelighed

For den internationale tilgængelighed skal Rådet for Bæredygtig Trafik pege på det særdeles uheldige i at anvende flytrafik med dennes enorme miljø- og klima påvirkninger. Der bør i stedet satse meget mere på den internationale jernbanetrafik.

“Tilgængeligheden til lufthavnen fra hele landet og regionen via tog med høj hastighed skal styrkes, og antallet af flyruter til og fra lufthavnen skal øges.

- *Arbejde for flere direkte flyruter til og fra Københavns Lufthavn*
- *Skabe grundlaget for bedre og hurtigere trafikalt tilgængelighed til lufthavnen fra et geografisk område, som dækker det meste af Danmark og rækker op i Sverige og ned i Nordtyskland.”*

Rådet for Bæredygtig Trafik vil derfor pege på mulighederne for at opgradere den internationale togtrafik. Med den nylige nedlæggelse af nattoget mellem København og Tyskland, Tjekkiet, Schweiz og Holland, er der sket en væsentlig forringelse af mulighederne for en miljø- og klimavenlig transport til det sydlige Europa. Vi vil derfor anbefale, at regionen arbejder for at få genetableret nattoget til det sydlige Europa samt for at forøge antallet af dagtog til Hamburg.

Ikke mindst i forbindelse med den kommende faste Femernforbindelse, vil både dag- og nattog kunne give en væsentlig bedre klima- og miljøvenlig transportmulighed mellem København og det sydlige udland.

Der vil endvidere være fornuft i at arbejde for at nattoget mellem Stockholm og Malmö forlænges til København via lufthavnen, ligesom der bør arbejdes på at genindføre nattog mellem Oslo og København via Göteborg. Nattoget mellem Stockholm og Malmö har på det seneste haft en stor passagerstigning, der viser, at toget er et godt alternativ til fly.

Rådet for Bæredygtig Trafik henviser her til følgende:

Rådet for Bæredygtig Trafik notat om nattog notat 7. januar 2015:

<http://www.baeredygtigtrafik.dk/images/pdf/RBT-notat-om-nattog-og-internationale-tog-mv-januar-2015.pdf>

Brev fra Transportministeren om nattog 23. februar 2015:

http://www.baeredygtigtrafik.dk/images/pdf/Transportministerens_svar_om_nattog.pdf

Rådet for Bæredygtig Trafik pressemeddelelse om CO2 fra flytrafikken 8. maj 2015:

<http://www.baeredygtigtrafik.dk/nyheder/236-der-skal-gores-noget-ved-de-co2-svinende-flyrejser-i-europa>

Rådet for Bæredygtig Trafik henviser til at den internationale tilgængelighed også bør omfatte godstransport mellem regionen og såvel det øvrige Danmark som udladet. Vi finder at dette bedst tilgodeses ved en udbygning af godstransporten på jernbanen til såvel godsterminalerne i Høje Taastrup og Køge, men også ved at satse på en bedre udnyttelse af godsterminalen i Glostrup og det dertil knyttede kommunale godsspor til erhvervsområderne syd for stationen.

Også den nuværende godstrafik på jernbane til og fra Frederiksværk bør fremtidssikres.

Livskvalitet og sundhed til alle borgere

Rådet for Bæredygtig Trafik finder på ingen måde at livskvalitet og sundhed hænger sammen med biltrafik, og forstår derfor ikke regionens ønsker om at udvikle biltrafikken selv om det postuleres at skulle ske på en ”grøn” måde.

“– Udvikle en grøn bilkorridor fra Skandinavien via Greater Copenhagen til Hamborg.”

Mere biltrafik vil give yderligere trængsel på regionens veje, og vil dermed være i direkte modstrid med ønskerne om en bedre mobilitet. Her vil vi igen anbefale at der sættes på de internationale togforbindelser.

Hertil kommer, at der med den kommende faste Femern forbindelse forventes en kraftig stigning i lastbiltrafikken gennem regionen fra såvel H-H forbindelse via Ring 3 motorvejen som via Øresundsforbindelsen, hvilket vil bidrage kraftigt til såvel trængselsproblemerne som til en dårligere luftkvalitet grundet lastbilernes udstødnings.

Regionen bør derfor også i den forbindelse arbejde på at sikre en tilstrækkelig kapacitet for godstransporten på jernbane, såvel for transitforbindelserne som for godstransporterne til og fra regionen.

Mobilitet og sammenhæng på tværs af regionen

Rådet for Bæredygtig Trafik er enig i at der skal være ét sammenhængende trafiksystem under ét regionalt trafikselskab. Dette skal dog ses i sammenhæng med den landsdækkende trafikale sammenhæng.

Vi er også enige i en udbygning af et letbanenet i regionen, herunder også gennem selve København. Vi er derfor uforstående overfor at der kun er nævnt en enkelt letbanelinje i forslaget.

“– Sikre, at borgerene oplever, at den kollektive trafik i hovedstadsregionen er ét sammenhængende trafiksystem. På sigt skal der skabes et beslutningsgrundlag for at etablere én regional forankret politisk ledelse, der har ansvaret for hele den kollektive trafik i Greater Copenhagen

Senest i 2025 vil Region Hovedstaden sammen med staten og kommuner åbne en ny letbanelinje, som kobler Hvidovre Hospital på det højfrekvente kollektive trafiknet. En ny letbanelinje, som knytter den kommende letbane i Ring 3 med den kommende Sydhavnsmetro, en strækning via Hvidovre Hospital, mellem Glostrup letbanestation og Ny Ellebjerg station, som er endestation for Sydhavnsmetroen.

Samtidig med at letbanen i Ring 3 knyttes sammen med metroen i København vil den nye letbanelinje kunne danne en 1. etape i en letbanelinje, som strækker sig mellem letbanen i Ring 3, tværs over Amager og ud til Københavns Lufthavn.

Region Hovedstaden vil sammen med staten og kommunerne investere i at øge borgernes tilgængelighed til hospitalerne og give den kollektive trafik et nyt gear.”

Rådet for Bæredygtig Trafik finder at der er andre letbanestrækninger, der bør have en højere prioritet, selv om princippet om en forbindelse via Hvidovre Hospital er fornuftig.

En letbanelinje mellem Glostrup og Ny Ellebjerg og videre til Lufthavnen skal således også ses i sammenhæng med en kommende regionaltogetsbetjening mellem Roskilde og lufthavnen med stop i både Glostrup og Ny Ellebjerg. Udover Hvidovre Hospital vil det derfor være vigtigt at der er andre store oplande til letbanen.

Rådet for Bæredygtig Trafik finder at en letbane fra Herlev/Gladsaxe til lufthavnen via Brønshøj, Nørrebro, Nørreport, Rådhuspladsen og Sundbyvester Plads via bl.a. Nørrebrogade og Amagerbrogade bør have første prioritet.

Rådet for Bæredygtig Trafik henviser til følgende:

Rådet for Bæredygtig Trafik notat om trafik i Københavnsområdet 30. marts 2013:
<http://www.baeredygtigtrafik.dk/images/pdf/rbtforslagvedrtk.pdf>
<http://www.baeredygtigtrafik.dk/images/pdf/RBTletbanenet.pdf>

Og naturligvis til Region Hovedstadens egen rapport om letbaner udarbejdet af DTU fra 2014 og det analysearbejde, der er aftalt med staten omkring et sammenhængende letbanenet i hovedstadsområdet.

<https://www.regionh.dk/til-fagfolk/trafik/Analyser-og-rapporter-om-trafik/Letbaner/Documents/NetafletbanerogBRT.pdf>

Rådet for Bæredygtig Trafik finder at regionen også bør arbejde for en styrkelse af den regionale banebetjening på statens baner, herunder Kystbanen, Øresundsbanen, regionaltoget mod vest og ikke mindst S-banen.

Med den nye jernbane mellem København og Ringsted via Køge samt en ny regionaltogetsstation i Glostrup, vil regionaltoget kunne få mange flere afgang og dermed også aflaste biltrafikken.

For S-banen henvises til DSB's katalog over infrastrukturforbedringer, hvor såvel en helt ny S-togstunnel under København som overhalingsspor mellem Hellerup og Holte, vil kunne give et stort løft af den kollektive trafikbetjening af regionen:

<http://www.trm.dk/~media/Files/Publication/2013/Tr%C3%A6ngselskommissionen/Henvendelser/Niels%20Wellendorf/Bilag%201%20S-togs%20katalog%20for%20bedre%20infrastruktur%20februar%202009.pdf>

Til det i forslaget nævnte om bilisternes spildtid skal Rådet for Bæredygtig Trafik gøre opmærksom på, at det for størstedelen af bilisternes vedkommende alene drejer sig om få minutter om dagen, der på ingen måde reelt kan anvendes til f.eks. merarbejde eller på anden måde nyttiggøres ved at udbygge vejenettet.

"Analyser viser, at regionens bilister spildte 9,3 millioner timer i trafikken i 2012, og tallet forventes at være fordoblet til 18,4 millioner timer i 2025. Det er en enorm regional udfordring, der hæmmer den økonomiske vækst, og det er afgørende at få den løst. Der er behov for flere nye veje, flere investeringer i letbaner og "Bus Rapid Transit-løsninger" samt anden kollektiv infrastruktur for at nedbringe rejsetiden og øge mobiliteten."

Rådet for Bæredygtig Trafik skal endvidere gøre opmærksom på den helt manglende opgørelse af de kollektive trafikanters, her særligt de busrejsendes, spildtimer i trafikken.

I modsætning til bilisternes spildtid, der udregnes på baggrund af en helt fri trafik med højest tilladte hastighed, er der i bussernes køreplaner taget udgangspunkt i den tid, der reelt bruges når busserne sidder fast i bilkøerne. Der bør her regnes med en spildtid i forhold til den optimale køretid for busserne i eget trace.

Dette vil tydeliggøre, at det er den kollektive trafik, der skal udbygges først. Vi skal her bemærke, at letbaner er den rigtige løsning til større trafikstrømme, hvor BRT (Bus Rapid Transit) må betegnes som en discount løsning.

Om trængsel henviser vi til følgende:

NOAH Trafik notat til Trængselskommissionen 29. september 2013:

<http://www.trafikbogen.dk/Traengselsindikatorer%202012%20Kommentar%20NOAH.pdf>

NOAH Trafik notat til Trængselskommissionen 10. januar 2013:

<http://www.trafikbogen.dk/NOAH%20Trafik%2010.%20januar%202012.pdf>

Rådet for Bæredygtig Trafik kan tilslutte sig regionens målsætninger:

—Rejsetiden på udvalgte prioriterede strækninger skal nedsættes med 20 procent inden 2025

—Støj- og partikelforureningen fra transportsektoren nedsættes med 40 procent inden 2025

—Transportsektoren skal være fri for fossile brændstoffer i 2040

—Adgangen via kollektiv trafik til og fra Københavns Lufthavn øges med 35 procent inden 2025, og lufthavnens internationale opkobling skal være væsentligt styrket i 2025.”

Rådet for Bæredygtig Trafik henviser dog igen omkring lufthavnens internationale opkobling til de tidligere kommentarer om at der bør sætse på en bedre international togbetjening til og fra København.

Grøn vækst

Rådet for Bæredygtig Trafik er enig i ønsket om en større passagervækst for letbanen i Ring 3:

—Højere passagertilgang for letbanen med en stigning på 2,5 procent per år frem til 2025 og/eller jobskabelsen langs med letbanen stiger 1procent per år frem til 2025”

Rådet for Bæredygtig Trafik skal dog gøre opmærksom på, at dette givetvis kræver investeringer i yderligere materiel, da der kun er regnet med det absolut nødvendige antal letbanetog i det nuværende projekt for letbanen i Ring 3.

For Rådet for Bæredygtig Trafik

Kjeld A. Larsen, formand

Niels Wellendorf, bestyrelsesmedlem

17. juni 2015

Copenhagen Business School
Dean's Office Research
Kilevej 14A, 2000
Frederiksberg

Rasmus Gyldenkerne Nielsen
Forskningskonsulent
Tlf.: 3815 2936
rgn.research@cbs.dk
www.cbs.dk

HØRINGSSVAR: REGION HOVEDSTADENS VÆKST- OG UDVIKLINGSSTRATEGI

Hermed fremsendes CBS' officielle svar på Region Hovedstadens offentlige høring vedrørende Hovedstadens regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Høringen er blevet rundsendt til CBS' videnskabelige miljøer med henblik på inputs til dels de to overordnede rammevilkår: *Effektiv og bæredygtig mobilitet* og *Kompetent arbejdskraft og internationalisering* dels til de fire strategiske væksttemaer: *sund, grøn, kreativ og smart vækst*.

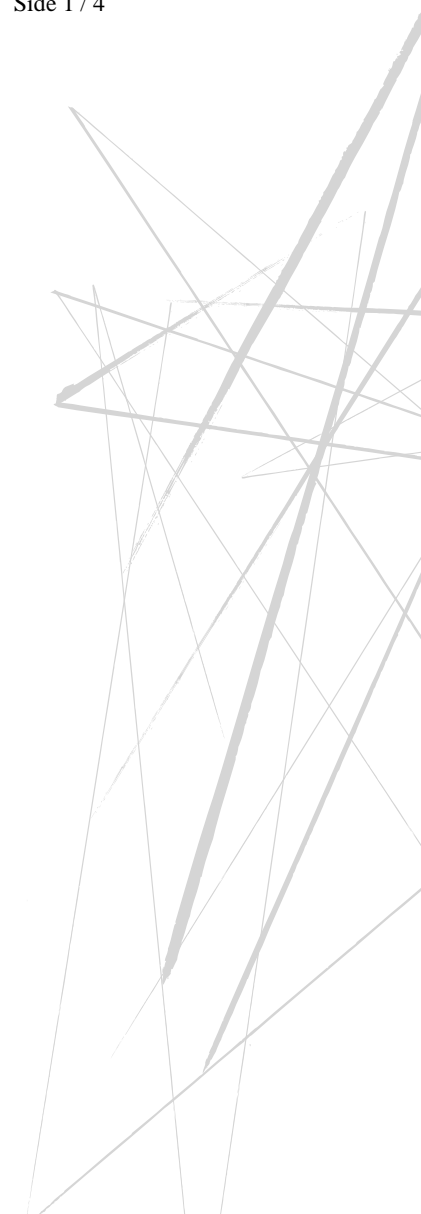
CBS Dekansektariatet for Forskning fremsætter på baggrund af de indkomne bidrag nedenstående anbefalinger og bemærkninger til brug for det videre arbejde med strategien forud for endelige vedtagelse september 2015.

ooOOoo

CBS takker for muligheden for at kommentere på udkast til den regionale vækst- og udviklingsstrategi og er glade for at kunne benytte denne lejlighed til at præsentere strategiens perspektiver for de videnskabelige miljøer.

CBS finder, at der er tale om en stærk og fokuseret strategi, der oplister en række udfordringer for regionen samt konkrete investeringer, der skal medvirke til at indfri visionen for hovedstadsregionen og Greater Copenhagen. Særligt positivt er det markante fokus på forskning og innovation som løftestang for Regionens visioner herunder fokus på at udvikle rammerne for tættere samarbejde ml. universiteter, erhvervsskoler, virksomheder samt den offentlige sektor.

CBS har gjort sig nogle værdifulde erfaringer i forhold til deltagelse i regionalt finansierede projekter, både fsva. netværk og samarbejde ml. regionens vidensinstitutioner, virksomheder og offentlige myndigheder men også fsva. brugbare indsigter og erfaringer, som kan føde ind i CBS

forskningsmiljøer og strategi. CBS er således meget fokuseret på også fremadrettet at indgå aktivt i nye projekter og forventer at kunne spille ind med forskningsbaserede vækst- og udviklingsorienterede bidrag indenfor bl.a. innovation, virksomhedsrådgivning, forretningsmodeller, entreprenørskab, bæredygtighed, Offentlige-Private Partnerskaber og interkulturel kommunikation mv. på tværs af begge rammevilkår og alle fire strategiske væksttemaer.

CBS udtrykker ligeledes sin fulde opbakning til Greater Copenhagen-samarbejdet og støtter op om de tre dimensioner: *vækst, livskvalitet og bæredygtighed*. I relation til branding af metropolregionen finder CBS, at det ville være frugtbart at gøre sig nogle overvejelser over, hvordan regionens borgere og virksomheder kan deltage mere aktivt i branding af Greater Copenhagen. Dette eksempelvis vha. fænomenet 'place branding', hvor der fokuseres på en deltagerorienteret og bruger/borger involverende tilgang til markedsføringen af et område, i dette tilfælde Greater Copenhagen.

CBS anbefaler, at der under afsnittet om *Greater Copenhagen som Danmarks vækstmotor*(ReVUS s.6-7) eksempelvis indflettes en hensigt om, at virksomheder og borgere kan fungere som aktive 'ambassadører' for livskvalitet, bæredygtighed og vækst i Greater Copenhagen.

Under rammevilkåret, *Effektiv og bæredygtig mobilitet*, nævnes begrænsningen af CO2 udslip samt styrkelsen af vedvarende energi, og biler og offentligt transport udpeges som indsatsområder. Ny forskning indenfor bl.a. vedvarende brændsel til jetmotorer gør det muligt at sænke flytrafikkens udledninger betragteligt. Det samme gør sig gældende ift. maritim transport. Man kunne derfor overveje at udvide fokus til andre transportsektorer, hvor Regionen yderligt kunne styrke det bæredygtige perspektiv og således i samarbejde med vidensinstitutioner, virksomheder, lufthavnen og havne bidrage til bedre miljø for borgerne samt bedre økonomi for de transporttunge erhverv. Dette eksempelvis med inspiration fra [Nordic Initiative for Sustainable Aviation](#).

CBS anbefaler, at både maritim og flytransport også skrives ind som indsatsområder under rammevilkåret *Effektiv og bæredygtig mobilitet*(ReVUS s. 16-19).

I forhold til rammevilkåret, *Kompetent arbejdskraft og internationalisering*, er CBS tilfreds med det klare fokus på tiltrækning af internationale talenter, herunder fokus på at gøre det attraktivt for internationale talenter at bosætte sig i Regionen. CBS har til tider oplevet, at det kan være vanskeligt for internationale forskere at finde jobmuligheder for deres ledsagere, og det er således en stærk prioritet for

17. juni 2015

Copenhagen Business School
Dean's Office Research
Kilevej 14A, 2000
Frederiksberg

Rasmus Gyldenkerne Nielsen
Forskningskonsulent
Tlf.: 3815 2936
rgn.research@cbs.dk
www.cbs.dk

Side 2 / 4

CBS, at der blandt Regionens forskellige aktører skabes et effektivt jobmarked, med hensigtsmæssig videndeling samt orientering om efterspørgsel på arbejdskraft samt nye kompetencer og talent til rådighed.

CBS anbefaler således, at det skrives ind i ReVUS under rammevilkåret, *Kompetent arbejdskraft og internationalisering* eksempelvis ved underpunktet vedr. tiltrækning af internationale talenter(ReVUS s.20), at Regionen vil tilstræbe, at man som led i international rekruttering vil arbejde aktivt for at højne potentialet for at få ledsagende familiemedlemmer beskæftiget i Greater Copenhagen.

I forhold til de specifikke væksttemaer, har CBS bemærkninger til hhv. temaet for sund vækst, grøn vækst og kreativ vækst:

Sund vækst:

CBS finder, at dette væksttema fremstår både stærkt og ambitiøst, idet der tages højde for en lang række af forskellige vinkler på sund vækst, herunder eksempelvis offentlig-privat innovation, uddannelsen af sundhedspersonale samt præventive sundhedsorienterede indsatser overfor borgere, områder hvor CBS allerede igennem forsknings- og uddannelsessamarbejder med regionens vidensinstitutioner, hospitaler og biotekvirksomheder er dybt engageret. CBS deltager aktivt i Copenhagen Health Innovation-samarbejdet(CHI), og kommende initiativer på sund vækst området vil fra CBS blive koordineret igennem CHI.

Grøn vækst:

CBS finder, at væksttemaet tilfredsstillende beskriver, hvilke styrkepositioner indenfor grøn vækst, Regionen kan videreudvikle med henblik på at fremme eksporten af grønne løsninger til gavn for vækst og jobskabelse i Regionen. Dog kan det bemærkes, at man her kunne tilføje nogle bemærkninger vedrørende nudging-strategier målrettet både forbrugere indenfor bl.a. energi og transport samt producenter med henblik på både adfærdsændringer og nye, bæredygtige forretningsmuligheder.

Kreativ vækst:

CBS kan tilslutte sig prioriteringerne indenfor væksttemaet kreativ vækst, og ser også her et potentiale for yderligere professionalisering af de kreative erhverv, eksempelvis styrkelsen af samarbejdet ml. SMV'er, akademierne og universiteterne. I forhold til konkrete målsætninger kunne man med fordel indtænke allerede kendte og relativt succesrige initiativer f.eks. samarbejde mellem vidensinstitutioner og kreative virksomheder, som eksempelvis nye former for designuddannelse hvor designvirksomheder og forskere engagerer sig i fælles udviklingsprojekter. I Danmark har flere kreative virksomheder såsom Experimentarium, Eye-Works og DR, ligeledes medvirket i forsknings- og udviklingsprojekter med både

17. juni 2015

Copenhagen Business School
Dean's Office Research
Kilevej 14A, 2000
Frederiksberg

Rasmus Gyldenkerne Nielsen
Forskningskonsulent
Tlf.: 3815 2936
rgn.research@cbs.dk
www.cbs.dk

Side 3 / 4

forskningsinstitutioner og akademierne. CBS finder det afgørende, at Regionen tilstræber at fremme attraktive rammer for, hvordan kreative SMV'er kan samarbejde med vidensinstitutioner om at udvikle og raffinere forretningsmodeller og afsætningsmuligheder samt bidrage til forskning indenfor bl.a. design som kritisk vækstfaktor.

ooOOoo

Sammenfattende er det CBS' opfattelse, at den regionale vækst-og udviklingsstrategi i dens nuværende form udgør en både relevant, overskuelig, samt ikke mindst ambitiøs, ramme for kommende investeringer indenfor trafik, uddannelse, samt temaerne sund, grøn, kreativ og smart vækst. Ovenstående bemærkningerne er således blot tænkt som en opfordring til at indarbejde yderligere perspektiver i forbindelse med arbejdet mod en grøn og innovativ metropol, der sikrer de bedste vækstbetingelser for virksomheder, tilstræber viden i verdensklasse samt medvirker til at højne livskvalitet for regionens borgere.

CBS ser frem til at følge den videre tilpasning samt endelige vedtagelse af hovedstadsregionens vækst-og udviklingsstrategi.

Venlig hilsen

Rasmus Gyldenkerne Nielsen
Forskningskonsulent

P.v.a. Forskningsdekan, Peter Møllgaard,

17. juni 2015

Copenhagen Business School
Dean's Office Research
Kilevej 14A, 2000
Frederiksberg

Rasmus Gyldenkerne Nielsen
Forskningskonsulent
Tlf.: 3815 2936
rgn.research@cbs.dk
www.cbs.dk

Side 4 / 4

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

18. juni 2015
JAMOL

Høringssvar angående Region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi

Danmarks Tekniske Universitet (DTU) takker for muligheden for at kommentere forslaget til den regionale vækst- og udviklingsstrategi for Region Hovedstaden.

Overordnet finder DTU, at der er tale om en stærk vækst- og udviklingsstrategi, der adresserer en række centrale udfordringer for regionen. Strategiens væksttemaer og forslag til investeringer har samlet set potentiale til at styrke hovedstadsregionen i de kommende år. DTU støtter varmt op om visionen for Greater Copenhagen-samarbejdet. Universitetet har aktiviteter på begge sider af sundet og ser gerne en forstærket indsats, der kan samordne nuværende aktiviteter og samle aktørerne om nye, fælles initiativer. Det bidrager vi gerne til.

Særligt positivt er strategiens fokus på forskning og innovation som løftestang for regionen. Vi har med interesse noteret os, at strategien i høj grad fokuserer på potentialet for at skabe løsninger i samarbejde mellem vidensinstitutioner, myndigheder og virksomheder. DTU anser denne tilgang som én af nøglerne til en slagkraftig regional udvikling. Den forskningsbaserede viden der findes på universitetet skal bringes i spil i forhold til at fremme innovation i den private og offentlige sektor og dermed styrke den regionale og nationale konkurrenceevne.

Stærke internationale klynger er karakteriseret ved at rumme hele spektret fra forskning til markedsnære aktiviteter. Nye regionale projekter bør have dette som pejlemærke – og ikke kun rumme helt markedsnære ydelser. Det bør derfor prioriteres, at der afsættes midler, der kan sikre udvikling og modning af fremtidens produkter og ydelser på mellemlangt sigte. Eksempelvis GAP-midler og midler til længerevarende innovationsprojekter mellem virksomheder og videninstitutioner. Det er DTU's erfaring, at det er denne type virkemidler der for alvor øger konkurrenceevnen hos virksomhederne. Indsatsen bør ligeledes bygge oven på stærke og levende forskningsmiljøer. Eksempelvis inden for biotech, grøn energi, materialeteknologi og big data, hvor nationale og EU forskningssatsninger i de senere år har fremmet en stærk videnbase i regionen.

I konkurrencen mellem metropolregioner spiller tilstedeværelse af ekspansive vidensmiljøer en vigtig rolle, hvor generering af ny viden og innovation er i fokus. DTU støtter op om betydningen af dette. DTU ser dog gerne at begrebet bredes ud, således at det i ReVUS ikke kun forbindes med sundhedssektoren, men en bredere vifte af regionale styrkepositioner. Copenhagen Science Region kan fungere som krumtap i dette arbejde.

Den globale konkurrence om rekruttering af de bedste studerende og forskere er hård. En offensiv indsats i Greater Copenhagen-samarbejdet kan bidrage positivt til rekrutteringen af højt kvalificerede forskere på alle karrieretrin, ikke mindst internationale topforskere. DTU bakker således op om rammevilkår 2 om kompetent arbejdskraft og internationalisering, men med særlig fokus på aktiviteter der fremmer den internationale talenttiltrækning af studerende og forskere.

DTU støtter op om væksttema 1 om Sund vækst. En fokuseret indsats inden for Sund vækst udgør et stort potentiale for regionen. DTU er engageret i at gøre regionen til et internationalt knudepunkt for sundhedsteknologi. Vi er bl.a. engageret i Copenhagen Centre for Health Technology og Copenhagen Healthtech Cluster. Vi har gennem flere år opbygget stærke forskningssamarbejder med regionens hospitaler og har det seneste år arbejdet på at styrke og effektivisere samarbejdsrelationerne mellem vores to organisationer. Vi sætter pris på samarbejdet og er glade for, at ReVUS understøtter den fortsatte udvikling af området.

Etableringen af ESS og MAX IV har potentiale til at være en driver for vækst i Region Hovedstaden. Beregninger fra Copenhagen Economics viser, at gevinsten for Region Hovedstaden af ESS og MAX IV kan være i størrelsesordenen 2-3 mia. kr. årligt, hvis etableringen af anlæggene følges op af investeringer i materialeforskning, opbygning af industriportaler og en styrket indsats i forhold til at udnytte ESS og MAX IV til at tiltrække internationale virksomheder, forskere og studerende. DTU sætter pris på den regionale opbakning til big science området, herunder etableringen af en dansk beamlinje på MAX IV. Et stærkt regionalt engagement i opbygningen af industriportaler og i et regionalt forankret Big Science Sekretariat vil i høj grad kunne øge afkastet fra ESS og MAX IV i hovedstadsregionen. DTU ser gerne, at opbygningen af industriportaler og et regionalt forankret Big Science Sekretariat fremgår tydeligere i den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

DTU bakker op om væksttemaerne for Grøn vækst og Smart vækst. DTU indgår gerne i aktiviteter i relation til bl.a. Smart vækst og ser et potentiale i en slagkraftig regional indsats inden for dette område. Eksempelvis anvendelse af data til styring af trafikken, udvikling af fælles regionale og kommunale standarder for smarte byer og udbredelse af test- og demonstrationsfaciliteter, herunder living labs. Etableringen af letbanen kan danne afsæt for et sådan initiativ, der kan samle regionale og kommunale kræfter, virksomheder og videninstitutioner om udviklingen af intelligente byløsninger.

Afslutningsvis vil DTU gerne pointere, at administrationen af de regionale midler, særligt EU's regionalfondsmidler, er omkostningskrævende. DTU anbefaler derfor helt generelt, at der arbejdes på at gøre administrationen af disse midler så smidige som muligt. Særligt, at der på sigt anvendes et omkostningsbaseret regnskab (som anvendes på hele det statslige område). Og ikke, som det er tilfældet nu, et ressourcekrævende udgiftsbaseret regnskabsprincip.

DTU er samlet set positive over for strategioplægget herunder, at vidensinstitutionerne har en tydelig rolle i udmøntningen af strategien via de fire væksttemaer og en række visionære projekter. Endvidere vil vi gerne benytte lejligheden til at takke for en inddragende proces frem mod udgivelsen af det nuværende forslag.

DTU ser frem til samarbejdet og den videre dialog i de kommende år.

Med venlig hilsen

Niels Axel Nielsen
Koncerndirektør for Erhverv og Myndigheder

Hej,

Hovedstadsregionen er allerede gået foran ved at støtte elektrificeringen af kommunale og private bilflåder.

Elbiler er blevet et mere almindeligt syn i gadebilledet - særligt Nissan Leafs kørt af Københavns Kommune og borgere som har gjort brug af leasingtilbud fra Avis.

Mine forslag til at fortsætte denne udvikling er:

1. Fokus på synlighed i gadebilledet med tydelig(ere) mærkninger på bilerne. Magnet-stickers kan tilbydes til private.
2. Flere muligheder for at borgere kan møde og prøve elbiler.
3. Arbejde på fordele for elbiler i byen - inklusive gratis parkering
4. Finde muligheder for parkering/opladning til elbilsejere som bor i indre by.
5. Indsamle data og erfaringer fra elbilflåder så behov og muligheder for yderligere udrulning kan undersøges.

Jeg mener at det er vigtigt at det regionale elbilsekretariats arbejde fortsættes.

Bedste hilsner/Best regards

Peter Bach Andersen

Post. Doc.

DTU Elektro

Danmarks Tekniske Universitet

Institut for Elektroteknologi

Elektrovej

Bygning 322, rum 225

2800 Kgs. Lyngby

Mobile 31 199949

Office 45253524

pba@elektro.dtu.dk

www.elektro.dtu.dk/

Høringsvar i anledning af Region Hovedstadens ReVUS

Den regionale vækst- og udviklingsstrategi for Region Hovedstaden:
Copenhagen – hele Danmarks hovedstad.

Frederiksberg, 17. Juni 2015

Sund, grøn vækst og et højere uddannelsesniveau i fødevarerektoren i Greater Copenhagen.

Foodbest er et fælleseuropæisk fødevarerinitiativ bestående af erhvervsliv og universiteter, der bl.a. forbinder aktører fra Region Hovedstaden med top-institutioner og erhvervsliv i Europa. Ambitionen er at etablere et KIC inden for fødevarer, "EIT Food" (tidl. "Food KIC"). Et KIC er en europæisk milliardatsatsning på uddannelse, innovation og entrepreneurship med henblik på at udarbejde løsninger på globale udfordring og samtidig bidrage til vækst og jobskabelse i Europa. Region Hovedstaden forventes at få en vægtig position i et sådant KIC qua spidskompetencerne og samarbejdet over Sundet (f.x. fødevarerforskning og ingrediensfremstilling i København og emballageforskning i Lund). Et KIC med vægtig position i Hovedstadsregionen forventes her at højne uddannelsesniveaet i branchen og udvikle fødevarerhvervet ved at arbejde med løsninger, der skaber mere bæredygtig produktion, sundere produkter og smartere løsninger. Alt med henblik på at øge vækst og innovationskraft i fødevarerektoren.

Det kræver dog et godt samarbejde mellem aktører og integration af satsninger indenfor de deltagende, Europæiske regioner. Initiativet Foodbest Nordic er det fælleseuropæiske samarbejdes nordiske forankring. De største og vægtigste fødevareraktører og videninstitutioner i regionen indgår i konstellationen, og der er investeret millioner i forberedelserne til et KIC. Region Hovedstaden har i samarbejde med Foodbest Nordic længe arbejdet på at etablere en KIC inden for fødevarer, ligesom Climate KIC og EIT Health, som er KICs inden for andre fagområder, allerede er repræsenteret i regionen. En KIC er i tråd med Region H's strategi og det vil være naturligt at nævnte satsningen og målet om et fødevarer-KIC i ReVUS. Andre danske regioner har også i deres strategier eksplicit nævnt at et KIC inden for fødevarer er et mål.

Foodbest Nordics arbejde indskrives i flere af Region Hovedstadens fokusområder;

- Det binder aktører og regioner sammen over Sundet, bl.a. via Interreg-projekter og andre public-private partnerships.
- Foodbest løfter Rammevilkår 2: "Kompetent arbejdskraft og internationalisering", idet et KIC binder uddannelse, forskning og erhvervsliv sammen på en ny måde for at øge iværksætter og løfte det generelle uddannelsesniveau i fødevarerektoren.
- Og det bidrager til at løfte Region Hovedstadens ambitioner inden for Væksttema 1: "Sund Vækst", idet et fødevarer-KIC bl.a. vil have et fagligt fokus på at øge sundhed gennem produktion af sundere kostalternativer og Væksttema 2: "Grøn Vækst" ved også at have stærkt fokus på at gøre fødevarerproduktionen grønnere og mindre ressourcekrævende.

Foodbest bistår gerne med konkrete forslag til hvordan satsningen kan indskrives i ReVUS.

Med venlig hilsen

Bent Claudi Lassen
bestyrelsesformand Foodbest

Jenny Bergsten
Sekretariatschef Foodbest Nordic

Medunderskrivere:

Per Falholt
Executive Vice President, R&D
Novozymes

Esben Laulund
Senior Vice President - Innovation
Chr. Hansen

Erik Bisgaard
Prodekan, Science, Københavns Universitet

Henrik Wegener
Prorektor, DTU

Bilag: Deltagerliste ved Foodbest Industrial Core Partner Meeting 26.-27. Maj 2015.

Foodbest

Description Core Partners

May 2015

Belgium/the Netherlands

FrieslandCampina
Unilever
Wageningen

France

AgroParisTech
Danone
Groupe Bel
INRA
Naturex
Sill Enterprises
Tereos
Triballat

Italy

Barilla
Bologna University
Cavio
Electrolux
Granarolo
ICA
Orogel
UniCredit

Nordic

Aarhus University
Arla Foods
BillerudKorsnäs
Chr. Hansen
Danish Crown
Lantmännen
Lund University
Novozymes
Orkla Foods
Tetra Laval
University of Copenhagen

Poland

MLekPol
Wroclaw University

Spain

Anecoop
Angulas Aguinaga
CSIC
Grupo Siro
IRTA
Ordesa Group
Riberebro
University of Valencia

UK/Ireland

Glanbia
Kerry
Lucozade Ribena Suntory

Teagasc

Belgium/the Netherlands

FrieslandCampina

FrieslandCampina is one of the world's five largest dairy companies and has offices in 28 countries. FrieslandCampina supplies consumer products such as dairy-based beverages, infant nutrition, cheese and desserts as well as to professional customers, including cream and butter products to bakeries and catering companies. Furthermore ingredients and half-finished products are supplied to manufacturers of infant nutrition, the food industry and the pharmaceutical sector around the world.

Turnover:	11.3 billion €
Employees:	22,000
Markets:	Europe, Africa and Asia (more than 100 countries)
Headquarters:	Amersfoort, the Netherlands
Ownership:	Cooperative of 19,500 dairy farmers
Website:	www.frieslandcampina.com/english

Unilever

Unilever is producing and distributing food and consumer goods, ranging from nutritionally balanced foods to ice creams, soaps and household care products. The 400 brands include Lipton, Knorr, Dove, Axe, Hellmann's and Omo, as well as innovations such as Blue Band, Pureit and Suave. "Sustainable growth" is the core of Unilever's strategy, and "innovation" and "impact" are core strategic elements in Unilever's current development.

Turnover:	48.4 billion €
Employees:	172,000
Markets:	Global (Emerging markets account for 57% of the business)
Ownership:	N.V. (Naamloze vennootschap), anonymous shareholder ownership
Headquarters:	Rotterdam, NL & London, UK
Website:	www.unilever.com

Wageningen University & Research Centre

Wageningen University & Research Centre is the consortium of Wageningen University and the DLO foundation (composed of nine institutes that perform agricultural research) The strength of Wageningen UR lies in its ability to join the forces of specialised research institutes and Wageningen University, occupying high ranking and citation positions. It also lies in the combined efforts of the various fields of natural and social sciences. This union of expertise offers the possibility to quickly put scientific breakthroughs into practice and incorporate them into education.

The domain of Wageningen UR consists of three core areas: Food and food production, Living environment, Health, lifestyle and livelihood.

Students:	10,000
PhDs:	700
Intern. guest students:	from 100 countries
Staff:	+6,500
Turnover:	657 million €
Website:	www.wageningenur.nl/en.htm

France

AgroParisTech

AgroParisTech, an Institute of Life Sciences and the Environment – is a higher education teaching and research institute in the fields of agronomic sciences and techniques, the agri-food sector, forestry, management of spaces and natural resources and land management and development. AgroParisTech fulfils its mission on both a national and international level in the following areas of activity: teaching, lifelong learning, research, dissemination of knowledge, scientific and technical cooperation, and transfer of technology and support to business start-ups. AgroParisTech is involved in several key alliances at the national level, being a founding member of: ParisTech, the Paris Institute of Technology, which is a consortium of 10 of the foremost French Graduate Institutes in Science and Engineering; several regional communities of universities and research institutions, including University Paris Saclay; IAVFF, the national institute of agronomy, veterinary sciences and forestry.

AgroParisTech has 8 campuses in France, including 4 in Paris and greater Paris area and is organized into 5 scientific departments: Science and Engineering for Agronomy, Forestry, Water and the Environment ;Life Science and Health; Science and Engineering for Food and Bioproducts; Social sciences, Economics and Management; Mathematical modelling, Informatics and Physics.

Students:	2,200 students (engineers, masters, specialised masters, etc.) + 1,500 continuing professional development courses participants
PhD-students:	including 400
Employees:	230 academic staff + 450 associated researchers + 540 non-teaching staff
Joint research units:	24
Website:	www.agroparistech.fr

Groupe Bel

Groupe Bel manufactures and distributes processed and semi-processed cheeses, frequently packaged in individual portions. The Bel Group is a world leader in branded cheese, targeting 400 million consumers annually in around 130 countries around the globe.

Its portfolio of differentiated and internationally recognized brands, including such products as The Laughing Cow®, Kiri®, Mini Babybel®, Leerdammer®, and Boursin®, as well as over 25 local brands.

Turnover:	2.8 billion €
Employees:	11,000
Markets:	World wide
Production:	28 production sites in 33 countries
Headquarters:	Paris, France
Website:	www.bel-group.com

Danone

Danone is a multinational food-products company headquartered in Paris. Its four main divisions are: Fresh dairy products, early life nutrition, water products, and medical nutrition. Innovation and sustainable growth are core in the company's strategy. Danone is undergoing a "2020" transformation focusing notably on reducing Co2 emission (42 % down since 2008) and water use (46% down since 2000), as well as transforming waste into a resource and promoting a sustainable agriculture.

Turnover:	21 billion €
Employees:	100,000
Markets:	Global, (900 million consumers in 140 countries; Europe 40%, Latin-America+Africa 38%)
R&D:	278 million euro annual budget, 1480 workforce
Production:	around 190 production sites worldwide in more than 30 countries
Headquarters:	Paris, France
Website:	www.danone.com

INRA

The French National Institute for Agricultural Research (INRA) is the leading European agricultural research institute and one of the foremost institutes in the world for agriculture, food and the environment. It is also the second largest public research institute in France.. The research conducted at INRA concerns agriculture, food, nutrition and food safety, environment and land management, with particular emphasis on sustainable development. Its activity is carried out in 18 regional centres within 13 scientific divisions. INRA is the second most cited institution in the world in agricultural sciences and the fourth most cited in plant and animal sciences. Other high performance areas are microbiology, ecology and the environment.

Permanent staff:	8,500 of which 1,800 are researchers and 2,500 engineers PhD students hosted: nearly 2,000
Foreign researchers and students:	1,800
Annual budget:	881 million €
Website:	www.institut.inra.fr

Naturex

The internationally operating Naturex produces plant extracts and develops natural ingredients from these for the food & beverage, nutrition & health and beauty sectors. The food sector accounts for 65% of its sales. Its production is mainly in Europe, the US and Latin America, sales are global.

Sales:	327.4 million €
Markets:	Global presence, around 87% sales in Europe, Africa and the US.
Production:	16 sites worldwide, mostly in Europe, the US and Asia
Employees:	1,600
R&D:	5% of sales
Headquarters:	Avignon, France
Website:	www.naturex.com

Sill Enterprises

Sill's products are divided into dairy, fruit juices, soups and convenience cooking products, produced from own of the company's five production plants in Brittany. Sill Entreprises is a privately owned, Brittany-anchored group of food companies with strong technological potential and complementary skills.

Turnover:	350 million €
Employees:	750
Production:	5 production units in Brittany, France
Headquarters:	Brest, France
Website:	www.sill-entreprises.com

Tereos

A cooperative sugar group, Tereos processes agricultural raw materials (sugar beets, sugarcane and cereals) into different products and applications: sugar, alcohol, starch, bioethanol, co-products and energy. The organisation is based in France but has activity worldwide. Tereos is developing new outlets for agricultural raw materials with a view to meeting current challenges in terms of food of course, as well as energy and environmental aspects.

Revenues:	4.7 billion €
Ownership:	Cooperative (12,000 growers)
Employees:	24,000
Production:	9 cooperatives and 42 industrial sites in Europe, South America, Africa, China and Indonesia
Headquarters:	Lille, France
Website:	www.tereos.com

Triballat

Triballat Noyal is a French food production company with a focus on innovative consumer brand for domestic and export sales. Pioneer and specialist in innovative niche markets, Triballat has successfully developed high-potential categories such as Soya, Organic, Goat's cheeses, Low fat cheeses and Nutrition.

Turnover:	242 million €
Employees:	905
Markets:	France and targeted international markets
Production:	15 production facilities in France, and 2 in Europe (Italy and Spain)
Headquarters:	Noyal sur Vilaine, France
Website:	www.triballat.fr

Italy

Barilla

Barilla is an Italian food group in the global pasta business, the pasta sauces business in continental Europe, the bakery products business in Italy and the crispbread business in Scandinavia. Barilla focuses on "proper diet through exceptionally flavoured and nutritionally balanced products intended for daily use", investments in research, innovation, technology and communication.

Barilla operates directly in 20 countries, exports its products to over 100 countries and owns 43 manufacturing plants (13 in Italy and 30 abroad).

Turnover:	3,900 million €
Employees:	8,000
Markets:	Pasta, sauces, bakery; export to +100 countries
Headquarters:	Parma, Italy
Website:	www.barillagroup.com

Bologna University

The University of Bologna has a broad and diversified programme catalogue which is delivered through its 33 Departments and 11 Schools- 207 degree programmes (among which 52 international degree programmes), 48 PhD/doctoral programmes, 41 specialization schools, 71 professional master programmes (of which 14 international).

The Alma Mater Studiorum (UniB) is the oldest university in the Western world. Since 1989 the Alma Mater Studiorum is a Multicampus university based in Bologna, Cesena, Forlì, Ravenna and Rimini.

The Alma Mater Business School is the University's point of reference for post-graduate managerial education, its priority role is to train a new generation of international managers. UniBo is the only Italian University to be ranked in the world's top 200 in the QS World University Ranking by Subject in 28 scientific fields out of the 30 surveyed.

Students:	84,215
PhD:	1,657 (245 international)
Int. guest students:	2,288
Employees:	5,921
Revenue:	604 million €
Website:	www.unibo.it

Caviro

Caviro is an agricultural cooperative to promote the grapes of its members. The company provides an outlet for each Italian region's grape varieties, introducing them into the world markets in different consumer category. Quality is achieved through the selection of their members and with supply and production specifications. Its members supply 10.1% of Italy's total grape production. Caviro focuses on innovation and quality in customer service for the sectors of drinks, food and pharmaceuticals.

Turnover:	320 million €
Employees:	32 wine cooperatives and 12,000 growers
Markets:	National and international
Headquarters:	Faenza, Italy
Website:	www.caviro.it

Electrolux

Electrolux is a global company in household appliances and appliances for professional use, selling more than 50 million products to customers in more than 150 markets every year. The company focuses on innovations based on consumer insight, in order to create designs that meet the needs of consumers and professionals.

Turnover:	886 million € (Italian division only)
Employees:	World wide 60,038
Markets:	National, international
Headquarters:	Pordenone, Italy; Stockholm, Sweden (main hq)
Internet:	www.electroluxgroup.com

Granarolo

The Granarolo Group is an Italian milk supply chain directly owned by producers operating as a co-operative. It is the largest Italian-owned agro-industrial group in Italy, comprising two separate entities working together: a consortium of milk producers – Granlatte – which operates in the agricultural sector and collects raw milk – and a joint-stock company – Granarolo S.p.A. – which processes and sells the finished product. Granarolo focuses on social sustainability, environmental and food safety projects.

Turnover:	787 million €
Employees:	2,071
Markets:	National, European
Headquarters:	Bologna, Italy
Internet:	www.granarolo.com

ICA

ICA (Industria Costruzioni Automatiche) is an innovation-intensive SME. It was established in 1963 and since then it manufactures automatic packaging machines using flexible materials, capsules, pods and water-soluble single-use packs. ICA can count on more than 200 registered patents in the field and the WIPO INVENTOR AWARD, granted by the World Intellectual Property Organization.

Turnover:	30 million €
Employees:	90
Markets:	National, international
Headquarters:	Bologna, Italy
Internet:	www.icaspa.it

Orogel

Orogel is an Italian producer of fresh frozen products grown and harvested in Italy – from farming to processing. Orogel applies a strict quality control system in order to obtain and offer high quality products. In addition to the department "frozen", Orogel has a department "jams" which is dedicated to the production and packaging of products made from fruit, such as: compotes, jams, marmalades, mustards. Orogel has also a department "Fresh" which deals in fruit and vegetables fresh products obtained by applying sustainable farming methods (integrated Production; Organic Production). Orogel is investing around 80 millions in the next 30 months for R & D.

Turnover:	162 million €
Employees:	2,595
Markets:	National, international
Headquarters:	Cesena, Italy
Internet:	www.orojel.it

UniCredit

UniCredit is an Italian leading European commercial bank with an international network spanning 50 markets, with more than 8,500 branches and over 147,000 employees. The Group operates in 17 European countries. UniCredit benefits from a strong European identity, extensive international presence and broad customer base.

Its strategic position in Western and Eastern Europe gives the group one of the region's highest market shares. The Group operates in the following countries: Austria, Azerbaijan, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Croatia, the Czech Republic, Germany, Italy, Poland, Romania, Russia, Serbia, Slovakia, Slovenia, Turkey, Ukraine and Hungary.

Turnover:	840 million €
Employees:	147,000
Markets:	Italy, Central and Eastern Europe
Headquarters:	Rome, Italy
Website:	www.unicreditgroup.eu

Nordic

Aarhus University

Aarhus University (AU) is a complete university with faculties for medicine, arts, social sciences, law science, and faculties comparable to universities in technology and economics/business. AU owns research facilities often used by external users such as research institutes, companies and other project partners. AU co-owns and collaborates with several food innovation organisations and business parks such as Agro Business Park. AU is highly ranked in all international lists.

Students:	38,000 (of these 5,000 international)
PhD:	1,900
Int. guest students:	1,000
Staff:	8,000
Turnover:	861 million €

Arla Foods

Arla Foods is an international cooperative. It is the largest producer of dairy products in Scandinavia, and the seventh largest dairy company in the world measured by turnover.

Revenue:	9.9 billion € (71% of this comes from core markets)
Employees:	19,600 in 30 countries
Markets :	Worldwide. (Core: DK, S, D, UK, FI, NL). Special focus strategies on China, Middle East, Russia & Africa
Ownership (2015):	Agricultural cooperation with more than 13,500 owners in Denmark, Sweden, Germany, Luxemburg, Belgium, Netherlands and Great Britain (2015-info).
Products:	Dairy products for consumer consumption. (Major brands: Arla, Lurpak & Castello)
Raw material:	12.7 billion kg. milk annually (2013)
Headquarters:	Viby, Denmark
Website:	www.arla.com

BillerudKorsnäs

BillerudKorsnäs is a provider of renewable packaging material and together with partners they create packaging solutions that increase profits, addresses millions of consumers and focus on a sustainable future for generations to come.

BillerudKorsnäs Skog's (forest) supplies the company with fibre and biofuel.

Products: Packaging Paper, Consumer Board and Containerboard.

Company facilities: 8 production units and sales offices in around ten countries.

Turnover:	2.150 billion €
Employees:	4,300
Markets:	Packaging for food and beverage, industrial, consumer & luxury and medical & hygiene
Headquarters:	Solna, Stockholm, Sweden
Website:	www.billerudkorsnas.com

Chr. Hansen

Chr. Hansen is a global company within bioscience. Chr. Hansen develops natural ingredient solutions for the food, pharmaceutical, nutritional and agricultural industries. Their Major basic research facilities are in Denmark. They have development centres in Denmark, the USA, France and Germany and application centres in over 20 countries as well as extraction and production plants on five continents.

Turnover:	750 million €
Employees:	2,500 in over 30 countries
Markets:	Global
Headquarters:	Hørsholm, Denmark
Website:	www.chr-hansen.com

Danish Crown

Danish Crown AmbA is a Danish food processing company, dealing primarily in meat processing of pork and beef. Through its subsidiaries, known as the Danish Crown Group, it is also involved in a long list of other food products. It is Europe's largest pork-processing company and Denmark's largest beef-processing company, as well as its single largest agricultural exporter. The group owns production in Denmark as well as in the UK, Germany and Poland.

Revenue:	7.8 billion €
Employees:	22,500
Supply:	Approx. 22 m pigs and 0.7 m head of cattle
Markets:	Global presence. Largest markets are the UK, Japan and Germany
Ownership:	Cooperative with 13,500 members
Headquarters:	Randers, Denmark
Website:	www.danishcrown.com

Lantmännen

Lantmännen is an agricultural cooperative owned by farmers in Sweden. It is active in all the parts of the value chain, from farmland to table including food, bioenergy and agriculture. One of Lantmännen's four sectors provides seed and machinery for production while another sector carries out production and distribution of consumer goods (including fresh bakery and meat, frozen food, ready-to-eat and pet-food). Lantmännen also conducts research and development work in association with universities, colleges and companies.

Turnover:	3.23 billion €
Employees:	8,500
Operations:	20 countries
Owners:	32,000 Swedish farmers
Headquarters:	Stockholm, Sweden
Website:	www.lantmannen.se

Lund University

Lund University (LU) is one of northern Europe's oldest and most prestigious universities, consistently ranking among the world's top 100 universities. Further, it ranks among the best universities in Northern Europe and very high in all international rankings. LU is a complete university with faculties for medicine, arts, social sciences, law science, and faculties comparable to universities in technology and economics/business. LU has activities in food studies within research, education innovation and cooperation with industry. The food activity covers the whole food system with e.g. centres for plant studies, agro economy, food and health, food technology, packaging and logistics and a big centre for retail studies organized in Lund University Food Studies (LUFO).

Lund is the home of the big developing European research facilities within materials science ESS European Spallation Source and MAX IV. LU is also co-owner of one of Europe's now biggest science parks, Ideon.

Students:	47,000
PhD:	3,200
Internat. guest students:	5,600
Staff:	7,540
Turnover:	844 million €
Website:	www.lu.se

Novozymes

Novozymes is a global biotechnology company. The company's focus is research, development and production of industrial enzymes, microorganisms, and biopharmaceutical ingredients. As of 2013, the company holds an estimated 48% of the global enzyme market, making it the world's largest producer of industrial enzymes mainly for food, feed and fiber.

Revenue:	1.57 billion €
Employees:	6,300
R&D:	Lead in development of the bioeconomy.
Markets:	A number of countries around the world, including China, India, Brazil, Argentina, United Kingdom, the United States, and Canada
Ownership:	Limited company (Novo A/S holds 70.1% of the votes)
Headquarters:	Bagsvaerd, Denmark
Website:	www.novozymes.com

Orkla Foods

Orkla is a leading supplier of branded consumer goods and concept solutions to the grocery and out-of-home sectors in the Nordic and Baltic regions. In addition, the Group holds good positions in certain product categories in India, the Czech Republic and Austria. The company is also a major supplier to the European bakery market. The Group also operates in the aluminium, hydropower and real estate sectors.

Turnover:	3.97 billion €
Employees:	17,000
Markets:	Europe (primarily), US, Japan.
Head quarters:	Oslo, Norway
Website:	www.orkla.com

Tetra Laval

Tetra Laval Group is an independent industry group and consists of Tetra Pak, DeLaval and Sidel. The group develops and operates in five business segments: milk production, food preparation, food processing, food packaging and food distribution. Tetra Laval International SA provides the financing, risk management and investment support needed by the Tetra Laval Group, with the additional responsibility of managing overall legal and financial structure and tax planning. Tetra Pak develops and manufactures processing, distribution and packaging systems for food and liquids.

Turnover:	10,900 million €
Employees:	23,460
Markets:	Worldwide presence with only very few exceptions. (Two largest markets: Central&South America & Greater China)
Headquarters:	Lund, Sweden
Website:	www.tetralaval.com

University of Copenhagen

University of Copenhagen (UCPH) is one of northern Europe's oldest and most prestigious research- and teaching institutions and is consistently very highly ranked in all international lists. It is a complete university with faculties for medicine, arts, social sciences, law science. The UCPH activity related to the food system stretches over various faculties and departments, though mainly at the Departments of Food Science and Human Nutrition. All together UCPH undertakes major research and education activity within disciplines covering the whole agri-food system including human nutrition.

The Department of Food Science is collaborating with a large number of international universities and has collaboration agreements with several large, international food companies.

Students:	41,000 (of these 4,300 international)
PhD:	3,000
Int. guest students:	1,700
Employees:	9,000
Revenue:	1.1 billion €
Website:	www.ku.dk

Poland

MlekJol

MlekJol is a dairy cooperative and one of the 20 largest dairy processors in Europe. About 14,000 farmers are members of the cooperative.

Turnover:	900 million € (1 billion USD 2013)
Employees:	2,300
Markets:	Europe
Headquarters:	Grajewo, Poland
Website:	www.mlekJol.com.pl

Wroclaw University

Wroclaw University is one of the biggest academic institutions in Poland and the first and foremost focus of the university is scientific research. At the latest evaluation by the Polish Ministry of Education 9 out of 10 of the faculties were qualified in the highest category and one was the second highest. The Academic Incubator of Entrepreneurship is a new unit of the University of Wroclaw designed to aid students in starting their own businesses by providing free entrepreneurial advice, organizing conferences, seminars, subsidizing selected investments and offering office space.

Students:	40,000
PhDs:	1,300 doctoral students?
Intern. guest students:	
Staff:	
Turnover:	
Website:	https://international.uni.wroc.pl/en/s3.php

Spain

Anecoop

Anecoop is Europe's top supplier of fruit, vegetables and salad stuffs. They are the **world's leading citrus fruit exporter and second largest marketer**. The business structure comprises eight international companies and four branch offices in Spain. There are 71 member cooperatives across the country. It is the largest production network in Spain, presented in 9 of the country's provinces.

Turnover:	546.6 million €
Employees:	202
Markets:	68 countries throughout the world
Headquarters:	Valencia, Spain
Website:	www.anecoop.com/en

Angulas Aguinaga

Angulas Aguinaga originally started with selling elvers. When the catching failed drastically in the 80's they decided on the creation of a natural substitute for the elver based on surimi, 'La Gula del Norte'. Since then, the range of products was extended: Krissia (a crab substitute), Prawn, Mussel, Salmon and Octopus. The company has gain a leadership position in providing innovative, quality and convenient solutions through the launch of new seafood products.

Turnover:	93 million €
Employees:	206
Markets:	Spain, France, Portugal, Italy, Mexico, Australia
Headquarters:	Irura (Gipuzkoa), Spain
Website:	www.angulas-aguinaga.es

CSIC

The Spanish National Research Council (CSIC) is the largest public institution dedicated to research in Spain and the third largest in Europe. The multidisciplinary and multisectorial nature of CSIC covers all fields of knowledge. Its activity covers everything from basic research to technological development and encompasses over 130 centres and institutes.

Turnover:	860.3 million € (budget)
Employees:	15,000
Markets:	
Headquarters:	Madrid, Spain
Website:	www.csic.es/home

Grupo Siro

Grupo Siro is the leading national producer of pastries and sliced bread, and the second-biggest player in the biscuits, cakes, cereals and pasta businesses. It consists today of six business units delivering more than 300 products to the market, a food waste repurposing centre, Subproductos TUERO, and an R&D+i centre: I+dea. The I+dea Research and Development Centre was founded with the aim of advancing the agri-food sector through the innovation of products and processes.

Turnover:	623 million €
Employees:	4,000
Markets:	America and Europe
Headquarters:	Venta de Baños (Palencia), Spain

Website: www.gruposiro.com/en

IRTA

IRTA is a research institute owned by the Government of Catalonia ascribed to the Department of Agriculture. It deploys its activity through 19 research centres and field stations and coordinates a collaborative network of agrifood research and technology transfer organisations build together with the major Catalan universities. One third of its income is based in R+D collaboration with industry thanks to an extensive strategy of public-private partnerships with different models of risk sharing.

Turnover: Total resources of 42 millions € in 2014
Employees: 983
Markets: Food Industries, Animal Production, Plant Production, Environment & Global Change, Agroecology
Headquarters: Torre Marimon/ Barcelona, Spain
Website: www.irta.cat/en-US/Pages/default.aspx

Laboratorios Ordesa

Laboratorios Ordesa is a pioneering company with more than 70 years of experience that offers a wide range of nutritional products for children and adults with the aim to improve their health and quality of life. Ordesa has been committed to quality, innovation and satisfaction, all of which has led us to become well-known in Europe, the Middle East, Latin America and Asia. Many economic and human resources are invested in order to develop every day innovative solutions to the daily problems of infants, babies and adults. Ordesa has a research centre located in the Barcelona Science Park, as well as a dairy pilot plant at IRTA's Centro Tecnológico (Girona) that develops **research lines** of products in order to cover the needs at every stage of life. We provide high quality nutritional solutions supported by scientific studies which are widely recognized by Health Professionals.

Turnover: 128 million €
Employees: 260
Markets: Global
Headquarters: Barcelona, Spain
Website: www.ordesagroup.com; www.ordesa.es

University of Valencia

University of Valencia was founded over five centuries ago and has become a modern, public university that teaches all areas of knowledge: social, economic and legal sciences, experimental sciences, engineering, health sciences, educational sciences and the humanities.

Students: 45,800 undergraduate students and 7.500 postgraduate students
Intern. guest students: 2,000
Staff: 5,314
Turnover: 499.919.240 €
Website: www.uv.es/uvweb/empresa/en/introduccio-1285853486272.html

Riberebro

Riberebro group supplies canned mushrooms and vegetables preserves in 5 continents. Fresh and frozen mushrooms are also supplied since Fresh Division, from own crops. The GROUP produces in 13 manufacturing plants in Spain, with distribution centrals in Mexico and China. The agreement signed in 2010 with the Peruvian company Camposol, the world's leading producer of asparagus and piquillo red peppers, has consolidated Riberebro's position as specialist in preserved vegetables. In 2011, Riberebro forged an alliance with Eurochamp, the main Spanish mushroom cooperative, becoming the Europe's second, and the world's third, largest operator in mushrooms.

Turnover:	130 million €
Employees:	325 direct + 215 Eurochamp
Markets:	62 countries throughout the world
Headquarters:	La Rioja, Spain
Website:	www.riberebro.com

UK/Ireland

Glanbia

Glanbia has a leading market position in performance nutrition, cheese, dairy ingredients, specialty non-dairy ingredients, vitamin and mineral premixes. Performance nutrition is business-to-consumer branded and ingredients are comprised of three related business-to-business operations: US cheese, ingredient technologies, and vitamins, minerals and other nutrients. Dairy Ireland consists of consumer products such as standard and fortified milks, cheese, butter and cream. Agribusiness supplies inputs to the Irish agro sector and is a processor of grain in Ireland, and a manufacturer of branded animal feed.

Turnover: 3,522 million €
Employees: 5,800 8 (incl. associates)
Markets: Global
Headquarters: Kilkenny, Ireland
Website: www.glanbia.com/

Kerry

Kerry is a major international food corporation and covers three business areas – Ingredients & Flavours, Consumer Foods and Agribusiness. Kerry develops, manufactures and delivers innovative taste systems, functional and nutritional ingredients and integrated solutions for the food, beverage and pharmaceutical markets. Kerry Foods is a manufacturer and marketer of added value branded and customer branded chilled foods to the UK and Irish consumer foods markets. Kerry's Agribusiness division focuses on dairy products from 3,500 Irish milk suppliers. Innovation is central to Kerry's strategy and focuses on Taste, Nutrition, Value and Convenience.

Revenue: 5.8 billion €
R&D: 197 million €
Employees: 24,000
Markets: 140 countries
Production: Worldwide. Mainly in Europe & the US.
Ownership: Public Limited Company (Quoted on the London & Dublin Stock exchanges)
Headquarters: Kerry, Ireland
Website: www.kerrygroup.com

Lucozade Ribena Suntory

Lucozade Ribena Suntory was formed in January 2014, when Japanese global beverage company Suntory Beverage & Food, the world's 3rd largest soft drinks company – acquired Lucozade and Ribena, giving access to some of the world's best beverage insight, research, development, production and marketing. Lucozade Ribena Suntory GB & Ireland have committed to reducing calories per 100ml by 20% on average across its drinks portfolio by 2025 – "Growing For Good". Lucozade Ribena Suntory researches among other things in how the natural antioxidants and vitamins found within blackcurrants could have a positive impact on health.

Turnover:
Employees:
Markets:
Headquarters: Stockley Park, Uxbridge, UK
Website: www.lrsuntory.com/

Teagasc

Teagasc is the agriculture and food development authority in Ireland. Its mission is to support science-based innovation in the agri-food sector and the broader bioeconomy that will underpin profitability, competitiveness and sustainability. Its activity is divided into three main areas: Research & Innovation, Knowledge Transfer and Education & Training, covering most aspects of the food system from agriculture (livestock and crop production) to food production including Food bioscience, Food safety, Chemistry & Technology and Food Industry Development.

Budget:	192 million €
Employees:	1,124
Students:	2,700 full time students + 1,000 part-time & distance students
Website:	www.teagasc.ie

Regionsrådsformand Sophie Hæstorp Andersen
Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Direktionen

E-mail: rektor@itu.dk

1. June 2015

Hørings svar på "Copenhagen – hele Danmarks Hovedstad"

Kære Sophie Hæstorp Andersen

Tak for lejligheden til at kommentere på udkastet til den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Vi har på IT-Universitetet læst udkastet med stor interesse. Vi noterer os med glæde, at IT er højt på dagsordenen både direkte i temaet "smart vækst" og indirekte i "sund vækst", "grøn vækst" og "kreativ vækst".

Imidlertid peger DI, Dansk Erhverv og CFIR (Copenhagen Fintech Innovation and Research) for tiden samstemmende på knaphed på de bedste it-talenter som en barriere for udvikling inden for hhv. industri, handel og service samt finanssektoren. IT-Universitetet vil gerne opfordre til, at forøgelse af kapaciteten af it-forskning og it-uddannelse får en mere fremtrædende plads i strategien. Det at realisere vækstpotentialerne inden for smart vækst, sund vækst, grøn vækst og kreativ vækst kræver flere it-specialister, end landets universiteter aktuelt leverer. Visionen kunne være, at intet vækst- eller udviklingspotentiale i regionen må gå til spilde som resultat af mangel på it-specialistkompetencer.

Opgaven med at forøge kapaciteten af it-forskning og it-uddannelse i regionen kan formentlig kun løses igennem et tæt samarbejde mellem den private sektor og såvel stat, region som kommuner. Erfaringer fra især Aarhus og Aalborg har vist, at store, koordinerede regionale samarbejder om it-forskning, it-uddannelse og it-udvikling er mulige i Danmark. Det vil være et meget positivt signal, hvis regionen i strategien tilkendegiver sin interesse for at indgå som part i en opbygning af it-kompetencekapaciteten. Fra IT-Universitetets side er vi særdeles interesserede i at samarbejde med regionen om tilvejebringelse af den kapacitet af it-kompetencer, der skal bruges til realisering af regionens vækst- og udviklingsstrategi.

Med venlig hilsen

Mads Tofte
Rektor

Høringsvar: Region Hovedstadens Vækst- og UdviklingsStrategi (ReVUS)

19. juni 2015

REKTORSEKRETARIATET

NØRREGADE 10
1017 KØBENHAVN K

DIR 35322604

siha@adm.ku.dk

REF: SIHA

Københavns Universitet (KU) takker for muligheden for at kommentere forslaget til den regionale vækst- og udviklingsstrategi for Region Hovedstaden. Endvidere vil vi gerne benytte lejligheden til at takke for en inddragende proces frem mod udgivelsen af det nuværende forslag.

Overordnet finder KU, at der er tale om en velafbalanceret vækst- og udviklingsstrategi. Det er positivt, at strategien har et stærkt fokus på regionens udfordringer og ikke mindst på potentialet for at skabe løsninger i samarbejde mellem vidensinstitutioner, myndigheder og virksomheder.

Ligeledes er det positivt, at interessenterne samles under fællesbetegnelsen "Greater Copenhagen", og KU støtter i høj grad op om visionen for Greater Copenhagen-samarbejdet.

KU bakker op om rammevilkår og de fire væksttemaer og har kun konkrete kommentarer til rammevilkår 2 og væksttemaerne Sund vækst og Smart vækst.

Vedr. rammevilkår 2: Kompetent arbejdskraft og internationalisering

KU er meget tilfredse med, at afsnittet om kompetent arbejdskraft også har fokus på, at der bør være et stærkt regionalt fokus på iværksætter og væstkritiske kompetencer. KU er allerede i dialog med bl.a. regionen og samarbejdsuniversiteter om udvikling af konkrete projekter, der skal være med til at fremme væstkritiske kompetencer, og ser det som væsentligt, at der investeres i projekter som disse, som det anføres på side 22.

KU er også tilfredse med det stærke fokus på international talenttiltrækning. Den globale konkurrence om rekruttering af den etablerede forskningselite er hård, og en proaktiv og offensiv indsats i Greater Copenhagen-

samarbejdet skal være med til at sikre en god og langsigtet rekruttering af højt kvalificerede forskere på alle karrieretrin. Det er visionært, at strategien også sætter måltal for rekruttering af internationale topforskere til Region Hovedstaden.

Markedsføring af Greater Copenhagens faglige styrkepositioner samt ”de bløde værdier”, der gør vores region attraktivt internationalt, er vigtige fælles indsatsområder.

KU anbefaler, at det indskrives i ReVUS, at Regionen (bl.a. i samarbejde med Copenhagen Capacity) vil arbejde for at gøre det nemmere for ledsagende familiemedlemmer at søge beskæftigelse i Greater Copenhagen.

Vedr. væksttema 1: Sund vækst

KU er meget enige i, at et fokuseret samarbejdet inden for ”sund vækst” udgør et kæmpe potentiale for vores region.

”Sund vækst” indeholder gode investeringsinitiativer, bl.a. vedr. offentlig-privat innovation samt tiltrækning af viden og talent. På KU er vi engagerede i Copenhagen Health Innovation-samarbejdet (CHI), som vi anser som en vigtig platform for samarbejde. Endvidere anser KU ambitionen om at skabe et stærkt internationalt brand om Copenhagen Science City for at være en vigtig nøgle.

Vedr. ESS og MAX IV vil vi pege på, at et regionalt engagement i opbygningen af industriportaler og et regionalt forankret Big Science sekretariat er vigtigt, hvis vi skal have det maksimale udbytte af de store infrastrukturer.

ESS og MAX IV skaber ikke blot muligheden for et ”materials valley”, men giver mulighed for en førerposition inden for både life science og materialevidenskab. KU anbefaler derfor, at man tilføjer dette på side 26, hvor kun materialevidenskab er fremhævet.

KU vurderer, at de ambitiøse mål, beskrevet i sund vækst-temaet, om investeringer i strukturel forebyggelse i relation til ren luft, støjbekæmpelse og aktiv transport med fordel kunne indarbejdes, så de også var til stede i temaet for grøn vækst.

Vedr. væksttema 4: Smart vækst

Under afsnittet om rammevilkår og ”vækstkritiske kompetencer” på side 22 står det anført, at Region Hovedstaden vil styrke uddannelses- og erhvervsfremmesystemet, så der skabes flere succesfulde iværksættere.

I København har vi gennem en årrække set stor aktivitet inden for it-iværksætteri, og der er et vækstpotentiale inden for IKT. Som regeringens *Vækstteam for IKT og digital vækst* skriver i sine anbefalinger fra januar 2014 er *en væsentlig drivkraft* i at skabe et velfungerende økosystem, hvor talenter tiltrækker gode projekter, som tiltrækker flere penge osv.: ”*serielle iværksættere med lysten og interessen til at deltage i udviklingen af og investeringen i den næste generation af iværksættere. Og en væsentlig drivkraft er et betydeligt fokus på eliten*”.

Universiteterne i hovedstaden arbejder for at gøre Copenhagen helt central som samlingspunkt for iværksættere og start-up virksomheder, som arbejder med it, app-udvikling, datasikkerhed mv. CBS, DTU, KU og Symbion har drøftet muligheden for, at centrale aktører kan gå sammen om ambitionen om at skabe et centralt mødested med et levende iværksætermiljø inden for IKT – et ”Ritz Carlton for IKT-iværksættere” efter inspiration fra Cambridge Innovation Center i Boston.

Med et attraktivt fysisk centrum og mødested vil man kunne samle viden, ambitioner og erfaring, så de kan berige hinanden og samtidigt være mere synlige internationalt.

I Copenhagen IT-Innovation Center skal erfarne iværksættere kunne mødes med og blive inspireret af hinanden og dermed tiltrække flere iværksættere og den nødvendige venturekapital. KU anbefaler, at et Copenhagen IT-Innovation Center med afsæt i rammevilkår 2 og væksttema 4 skrives ind under afsnittene om investeringer på s. 39.

Samlet set er det KU's vurdering, at strategioplægget er godt og, at de fire udvalgte væksttemaer er gode. Vidensinstitutionerne spiller en væsentlig rolle i strategiudkastet og via en række nye visionære projekter kan vi som universitet være med til at løfte opgaven med at implementere den regionale vækst- og udviklingsstrategi. Vi ser frem til samarbejdet de kommende år.

Med venlig hilsen

Thomas Bjørnholm
Prorektor for forskning og innovation

Dato 19. juni 2015

**Det Sundhedsfaglige og
Teknologiske Fakultet**

Tagensvej 18
2200 København N
Tlf. nr. 72 48 75 00
info@phmetropol.dk
www.phmetropol.dk
CVR. 3089 1732

Høringssvar: Den regional vækst- og udviklingsstrategi (ReVUS)

Regionens professionshøjskoler og erhvervsakademier - UCC, PH Metropol, Cphbusiness og Københavns Erhvervsakademi (KEA) bakker overordnet op om regionens vækst- og udviklingsstrategi og de 4 væksttemaer: Sund vækst, grøn vækst, kreativ vækst og smart vækst. Temaerne er aktuelle, holdbare og nødvendige for regionens videre udvikling og vækst.

Vi ser os selv som væsentlige bidragsydere til at opnå de visioner, Region Hovedstaden ønsker at realisere gennem de 4 væksttemaer.

Det noteres, at hovedstadsregionen inviterer interesserede parter ind i samarbejdet, herunder forsknings- og uddannelsesinstitutioner. Vi stiller os dog stærkt undrende overfor, at professionshøjskolerne og erhvervsakademierne som specifikke samarbejdspartnere stort set er fraværende i strategien. Når der i strategien bl.a. står, at regionen skal "... skabe et tættere samarbejde mellem universiteter, erhvervsskoler, virksomheder og den offentlige sektor" bør professionshøjskolerne og erhvervsakademierne indgå som både naturlige og helt nødvendige samarbejdspartnere i ambitionen om at løfte Region Hovedstaden. Det er en gennemgående tendens, at regionens udfordringer primært løses i samarbejde mellem regionen, universiteter og virksomheder (f.eks. under investeringer i rammevilkår 2 s. 22 og under væksttema 1 s. 27).

Det er herigennem tydeligt, at hverken erhvervsakademierne eller professionshøjskolerne er tiltænkt en væsentlig rolle som vidensproducenter – ej heller som en væsentlig netværksaktør mellem offentlige organisationer og private virksomheder. Det, mener vi, er hæmmende for regionens vækst- og udviklingspotentiale.

Som erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelsesinstitutioner varetager vi praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter. Den tætte kobling til praksis i vidensproduktion og -anvendelse er unik og vil gøre en vigtig forskel i forhold til at skabe mere vækst i regionen.

Vi har fået finanslovsmidler siden 2013 til forskning og udvikling samt en ny stillingsstruktur, der har gjort det muligt at rekruttere et større antal højt kvalificerede medarbejdere, herunder docenter, til forsknings- og udviklingsopgaver.

Professionshøjskolerne og erhvervsakademierne er derfor oplagte translatører og vidensskabere, der sikrer flow mellem nyeste viden, studerende, virksomheder samt offentlige arbejdspladser og organisationer. Evnen til værdiskabelse og omsætning af viden i praksis har vi allerede demonstreret gennem flere forskningsprojekter, hvor vi har formået at involvere de respektive aktører, der nævnes i strategiudkastet og ikke mindst

de studerende. Derigennem er der bl.a. skabt ny viden om sårpleje og praksisnær innovation.

Professionshøjskolernes og erhvervsakademiernes primære opgave er gennem uddannelser af høj kvalitet og relevans at sikre fagligt kompetente dimittender, der forstår at koble teori og praksis og kan bidrage til vækst og udvikling fra dag ét. F.eks. vil stærke digitale kompetencer blandt de sundhedsprofessionelle være en forudsætning for, at nye teknologier og digitale løsninger kan bidrage til et endnu bedre sundhedsvæsen i regionen. Erhvervsakademiernes dimittender, bl.a. inden for det byggefaglige og det tekniske område, er med til at skabe bæredygtige og innovative løsninger i SMV'erne, som er en vigtig del af erhvervsstrukturen i regionen. Med andre ord har vores dimittender stor betydning for realiseringen af regionens vækst- og udviklingsstrategi, og de besidder i høj grad de "vækstkritiske kompetencer", der nævnes i strategidkastet.

Det samme gælder efter- og videreuddannelsesområdet, hvor der er et uudnyttet potentiale for et langt stærkere partnerskab. Institutionerne bidrager allerede nu til at styrke det danske arbejdsmarked gennem omstilling og løft af ufaglærte og faglærte. Professioner og erhverv mødes med stadig nye forventninger om modernisering, innovation og øget kvalitet. Relevant og opdateret viden er en forudsætning for, at medarbejderne kan løse daglige arbejdsopgaver effektivt og med høj kvalitet, og herigennem bidrage til et stærkt sundhedsvæsen og stærke virksomheder samt til at skabe tryghed, høj livskvalitet og god offentlig service.

Professionshøjskolerne og erhvervsakademierne ser således sektoren som en væsentlig samarbejdspartner i forbindelse med realiseringen af den regionale vækst- og udviklingsstrategi og kan kun opfordre til, at regionen får nogle langt mere udfoldede ambitioner om at udnytte potentialet til sammen at løfte regionens vækst og udvikling.

Afslutningsvist skal det bemærkes, at de enkelte professionshøjskoler og erhvervsakademier i regionen oplever at have et godt og udbytterigt samarbejde med regionale aftagere, som kan styrkes yderligere med den strategiske forankring vi lægger op til med dette hørings svar.

Hørings svar fra CLEVER A/S til Region Hovedstadens vækststrategi

København den 19. juni 2015

Overordnet kommentarer til Region Hovedstadens Regionale Vækst- og Udviklingsstrategi (ReVUS)

Region Hovedstadens vækststrategi lægger vægt på, at Region Hovedstaden forsat skal have ambitiøse mål for at nedsætte støj- og partikelforurening og gøre transportsektoren fri for fossile brændsler i 2040, herunder fremme af en effektiv og bæredygtig mobilitet, som indbefatter udbredelsen af elbiler. Det finder CLEVER positivt og bifalder samtidig det vækstpotentiale, der ligger i den grønne omstilling af transporten.

Konkrete forslag til fremme af elbiler i Regionen

I strategien ReVUS lægges der op til at videreudvikle den igangværende indsats med at øge brugen af elbiler, bl.a. ved fælles offentlige udbud.

CLEVER vil også benytte lejligheden til at rose Region Hovedstaden for såvel at have nedsat som selve arbejdet med det regionale elbilsekretariat Copenhagen Electric, der yder rådgivning til både kommuner, virksomheder og private borgere om elbiler. I overgangen til ny teknologi er det et vigtigt parameter, at man både som fx kommune og virksomhed kan få rådgivning omkring overgangen til ny teknologi. Der er en række barrierer, som skal nedbydes, når der investeres i elbiler, og Copenhagen Electric bidrager i forhold til at fremme såvel den interne udrulning og integration af elbiler i regionens egen flåde og regionens egne medarbejdere, og arbejder samtidig positivt på at få nedbrudt barrierer og rådgive om fx udskiftning af biler i flåder, rækkevidde og opladning i kommuner og virksomheder i regionen.

Styrken i Copenhagen Electric er netop ekspertisen i elbiler, fordi man har et rendyrket fokus på elbiler sammen med et klart mandat og fokus på, at det er denne teknologi, man ønsker at fremme i Regionen. En udvidelse af elbilsekretariatet / det geografiske fokus til resten af landet vil også styrke den grønne omstilling af transporten. Vi anbefaler derfor, at man forsat holder et klart fokus på elbiler og tilhørende infrastruktur.

Som elbiloperatør kan vi se på udbredelsen af både elbiler og opbygningen af infrastruktur, at det gør en forskel i hovedstadsområdet, at man her har lavet klare mål, der også har inkluderet opladning som forudsætningskabende aktivitet for flere elbiler og valgt at understøtte udrulningen af elbiler, bl.a. med ladestandere ved alle Region Hovedstadens hospitaler, og vi mener med fordel, at man kan udvide antallet af elbilpladser ved hospitalerne.

Herudover kunne man fra Regionens side indføre dele-elbiler til regionens ansatte til at erstatte taxakørsel for medarbejdere i arbejdstiden, ligesom man kan overveje at stille krav til leverandører om at anvende grøn transport.

En væsentlig parameter for opladningen af elbiler er desuden, at man kan lade op, der hvor elbilen holder parkeret det meste af dagen, dvs. ved hjemmet eller arbejdspladsen. Det er her den primære opladning af

elbiler foregår. Det er samtidig i samfundets interesse, at der etableres opladning på elbilens primære adresse, da det er med disse ladebokse man på sigt, kan udbrede et smart grid, som elbiler kan indgå i og bidrage til balancering af elnettet. Vi vil derfor opfordre til, at det regionale elbilsekretariat fremadrettet også arbejder med at understøtte udbredelsen af primær infrastruktur i såvel kommuner og virksomheder i regionen, som gennem initiativer, der understøtter også borgernes investering i primær infrastruktur. Dette kan gøres både gennem rådgivning, støtteprogrammer og fx også gennem lokalplaner i de enkelte kommuner.

CLEVER anbefaler derfor følgende i arbejdet med udbredelsen af elbiler i Region

Hovedstaden:

- En forlængelse og styrkelse af Region Hovedstadens elbilsekretariat Copenhagen Electric med rent fokus på elbiler og infrastruktur til disse
- Lad landets andre regioner bygge videre på erfaringerne og den viden, der er bygget op i det regionale elbilsekretariat
- Udvid opsætning af ladestandere og elbilparkering ved regionens arealer, som fx hospitalerne
- Erstat taxa-kørsel for ansatte i Regionen med el-delebiler
- Understøt udbredelsen af den primære opladning, som sker i hjemmet og på arbejdspladser i regionen

Med venlig hilsen

CLEVER

A handwritten signature in blue ink, reading "Vibeke Agerdal Kristiansen".

Vibeke Agerdal Kristiansen

Borgergruppe i Køge Bugt
kommunerne: Hvidovre,
Brøndby, Vallensbæk,
Ishøj, Greve og Solrød

www.trafikstoej.dk
✉ post@trafikstoej.dk

Region Hovedstaden.

Dato
19. juni 2015/ekk

Vedr.: Høringsvar – ReVUS rapport

Vi skal indledningsvist hilse REVUS rapporten velkommen. Vi er enige langt hen ad vejen - for rapporten rummer mange gode intentioner.

Det er vigtigt, at der investeres i vækstområder. Udvikling og vækst genererer værdi og velfærd, men væksten i sig selv har også store omkostninger og bivirkninger, som ofte glemmes og tilside-sættes.

Derfor bør rapporten tilføres en mere holistisk synsvinkel på vækst, infrastruktur og mobilitet i Hovedstadsregionen.

På borgergruppens vegne

Jørn Dalgaard Mikkelsen
Professor, DTU

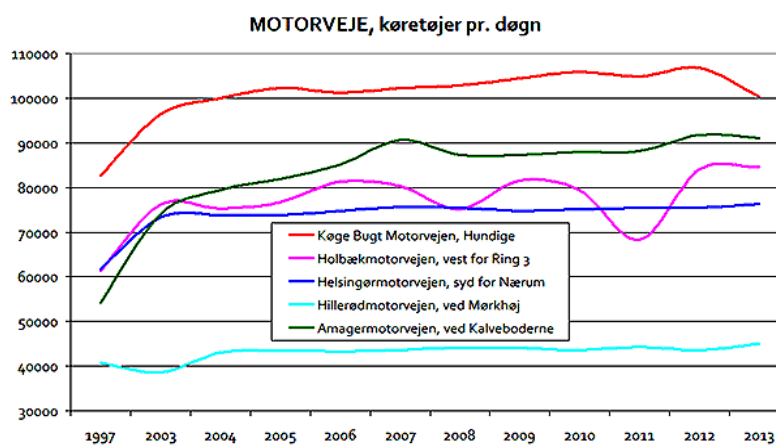
Erik Kærgaard Kristensen
Arkitekt, PhD, erhvervsøkonom

Rapportens modstridende hensigtserklæringer

Rapporten rummer imidlertid en række modstridende tilkendegivelser og hensigtserklæringer. Eksempelvis kan mobilitetsproblematikken, ud fra et rent logisk synspunkt, altid antage to former: Enten pendler den ansatte til virksomheden eller også flytter virksomheden tættere på de ansattes bopæl. Det sidste er en fordel for såvel samfundet, lønmodtagerne som for virksomhederne, men det kræver, at virksomhederne har mulighed for at flytte ud til nye velfungerende og kreative bymiljøer.

Det er derfor bekymrende, at rapporten kun har øje for arbejdstagernes pendling, og glemmer den anden mulighed, der udgør en vigtig nøgle i forhold til at rette op på den skæve bolig-arbejdsstedsfordeling, der repræsenterer et af de største problemer i regionen. På den måde kommer regionen til at anbefale øget pendling og undlader at forholde sig til pendlingens alvorlige bivirkninger.

- **Pendlingens uheldige følgevirkninger kender vi kun alt for godt på Vestegnen i form af en umådeholden trafikmængde og deraf følgende trafikstøj - fra Danmarks største trafikårer.**

Vestegnen har problemerne med alle de største trafikårer: Køge Bugt motorvejen, Holbæk motorvejen og Amager motorvejen.

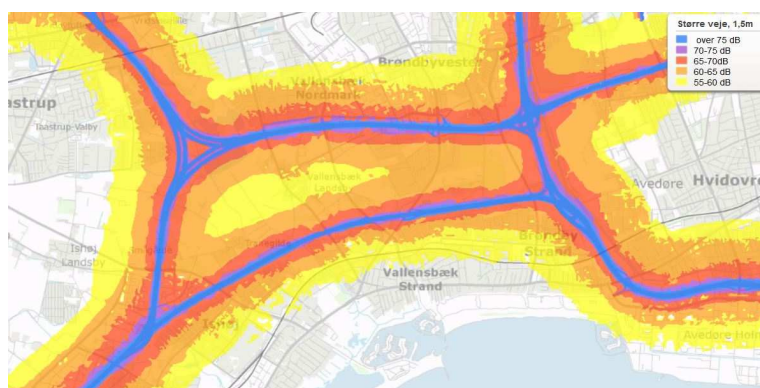
Det bemærkes, at trafikken i og til Nordsjælland er relativt beskedent i forhold til Vestegnens trafikmængde.

Denne kraftige trafikmængde er så voldsom, at end ikke el-biler vil kunne reducere trafikstøjen. Den vigtigste **støjkilde** opstår ved kontakten mellem dæk og asfalt. Motorstøjen er kun et problem for lastbiler, busser og motorcykler, hvorfor el-biler ikke reducerer motorvejsstøjen, jf. Vejdirektoratet.

Infrastruktur (p13)

Greater Copenhagen skal bindes bedre sammen med ny sammenhængende og grænse-overskridende infrastruktur. Der skal findes en samlet løsning på de trængselsproblemer regionen plages af – det skal være nemt, hurtigt, effektivt og miljøvenligt at komme rundt. Samtidig skal transporten understøtte sund levevis og være bæredygtig, så elbiler og kollektiv transport skal spille en større rolle.

Det er vigtigt at erindre, at de motorveje og trafikårer vi allerede har, er anlagt **uden** tanke på trafikstøjens sundhedsskadelige konsekvenser og stort set uden dæmpende foranstaltninger, hvilket eksempelvis ses af 'støjmålingen' neden for.

Hvor blev herlighedsværdien af og den lovede 'fred og ro', som indbyggerne flyttede ud til?

Som det ses af Vejdirektoratets støjmåling i 1,5 m højde, er støjen så kraftig, at der ikke længere er arealer, der har støj under grænseværdien, mellem Holbæk motorvejen og Køge Bugt motorvejen!

Det rammer Ishøj, Vallensbæk, Brøndby og Hvidovres borgere særdeles hårdt.

Mobiliteten har alvorlige sundhedskonsekvenser

I dag er den ensidige satsning på **arbejdskraftens** mobilitet blevet kontraproduktiv for de formål, mobiliteten skulle tjene. For mobiliteten foregår på bekostning af livskvaliteten og sundheden hos de mange arbejdstagere, der er naboer til hovedtrafikårenerne.

Det har vi bitre erfaringer med på Vestegnen, hvor ønsket om lønmodtagernes mobilitet konkret har udmøntet sig i 8-sporede motorveje gennem bymæssige bebyggelser og rekreative områder, samt en ny højhastighedsbane, som tilsammen har bivirkninger, der er værre end de problemer, som mobiliteten skulle løse.

I forvejen er de gamle gener ved de eksisterende motorveje stadig uløste. For 50 år siden var bilismens alvorligste bivirkning de mange trafikdødsfald og ulykkesramte, som følge af manglende færdselssikkerhed. Men det problem blev reduceret, parallelt med bevidstheden om, at hastigheden skulle begrænses, både på landevejene og i byen. I dag står det tilsvarende klart, at mange af de skadevirkninger, der før blev tilskrevet trafikens luftforurening, i stedet skyldes trafikstøjen.

Livskvalitet og sundhed til alle borgere (p16)

Hovedstadsregionen har halvdelen af alle støjbelastede boliger i Danmark...

Alene i Køge Bugtkommunerne, hvor der bor ca. 200.000 mennesker, er ca. 50.000 beboere ramt af trafikstøj over grænseværdien på 58 db.

Køge Bugt kommunerne:	Indbyggere	Boliger	Støjramte boliger	Pct støjramte boliger
Hvidovre	52.018	23.845	6301	26,4 Pct
Brøndby	34.905	15.698	4.358	27,8 Pct
Vallensbæk	15.098	6.274	2.282	36,4 Pct
Ishøj	21.758	9.153	1.768	19,3 Pct
Solrød+Greve	70.015	29181	5015	17,2Pct

I dag er der **forskningsmæssig evidens** for de meget alvorlige sundhedsmæssige konsekvenser, som langvarig udsættelse for trafikstøj har. WHO, EU og forskningsenheder i Tyskland, Svejs, Danmark etc. har efterhånden påvist sammenhængen mellem trafikstøj og forbavsende mange alvorlige sygdomme og deraf følgende for tidlig død.

- **Ca. tre gange så mange dør som følge af trafikstøj, som der dræbes i trafikken.**

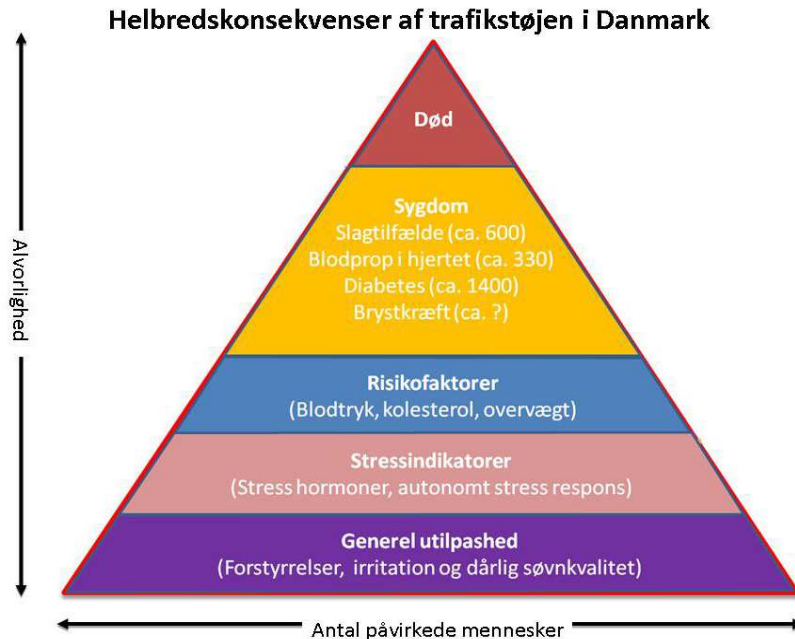
Specielt har trafikstøj om aftenen og natten en uheldig virkning, fordi støjen medfører en dårlig søvnkvalitet. I Danmark har Kræftens Bekæmpelse en særlig forskningsenhed, der med udgangspunkt i de unikke danske dataserier har specialiseret sig i forskning i trafikstøjens skadevirkninger.

Men der mangler stadig detaljerede økonomiske beregninger af, hvad trafikstøjen koster samfundet og sundhedssystemet (regionerne), men et kvalificeret skøn er ca. 5-10 mia. kr. årligt i behandlings- og genoptræningsomkostninger samt som følge af tabt arbejdsfortjeneste på grund af alt for tidlig død .

- **Trafikstøjen fører til ca. 10.000 hospitalsindlæggelser og ca. 500 for tidlige dødsfald pr. år samt nedsættelse af den i forvejen beskedne middellevetid.**

Også grundejerne inkasserer et værditab som følge af lavere boligsalgspriser på grund af trafikstøj.

Alene i Køge Bugt kommunerne er der tale om op mod 10 mia. kr. i samlet tab på de ca. 20.000 boliger, der er ramt af støj over grænseværdien.

Højere mobilitet er blevet en faktor, der modarbejder folkesundheden.

Mobilitet og vækst

Det er uforståeligt, at rapporten ikke ser den nuværende voldsomme mobilitet i form af pendling, som dét den er: **Et symptom på den åbenlyse ubalance mellem virksomhedernes lokalisering og deres ansattes bosætning.**

- **Mobilitet som følge af denne ubalance er hverken bæredygtig eller sund og bør ikke fremmes.**

En by i u-balance stiller alt for store krav til infrastrukturinvesteringer og resulterer i helt unødvendig trafik, som repræsenterer et kolossalt ressourcspild til skade for borgerne og samfundet.

Mobilitet og sammenhæng på tværs af regionen (p16)

Analyser viser, at regionens bilister spildte 9,3 millioner timer i trafikken i 2012, og tallet forventes at være fordoblet til 18,4 millioner timer i 2025. Det er en enorm regional udfordring, der hæmmer den økonomiske vækst, og det er afgørende at få den løst. Der er behov for flere nye veje, flere investeringer i letbaner og "Bus Rapid Transit-løsninger" samt anden kollektiv infrastruktur for at nedbringe rejsetiden og øge mobiliteten. Tilsvarende skal det være nemt og effektivt at få bragt varer og tjenesteydelser rundt i regionen.

Argumentet for bedre 'mobilitet' har som regel den underliggende dagsorden, at **arbejdskraftens mobilitet** forstås som en forudsætning for vækst og beskæftigelse. Den logik fører typisk til flere og bredere motorveje med høj hastighed – selv i bymæssig bebyggelse. Men det er 50 år gammel 'medicin', som i dag virker mod hensigten.

For i et land som Danmark med meget små afstande og usædvanlig god infrastruktur, er arbejdskraftens mobilitet i forvejen høj. Derfor er det i en dansk kontekst et forhold, der betyder meget lidt for virksomhedernes konkurrenceevne.

Derimod ville det grundlæggende reducere pendlingsbehovet, at **virksomhederne flyttede** til Fingerplanens ydre trafikale knudepunkter, i nærheden af lønmodtagernes bopæl! Udviklingen langs Ring 3 kan derfor blive et lille, men positivt skridt i den rigtige retning.

Udnyttelse af potentialet omkring letbanen (p28)

Letbanen i Ring 3 skal udnyttes til at sikre bæredygtig vækst på de arealer, der med den nye letbane bliver stationsnære og dermed får et nyt potentiale for anvendelse og bebyggelse. Der skal tiltrækkes investeringer, byudviklingen skal understøttes, og der skal ske en høj tilgang af passagerer til letbanen ved den bedst mulige anvendelse af arealerne.

- **Re-lokalisering af arbejdspladser repræsenterer den rationelle løsning, både for arbejdstagerne, der sparer 'trængselstid' og for virksomhederne, der får mulighed for at flytte til en billigere husleje samt nye og mere rationelle lokaler.** Relokaliseringen skal ske frivilligt ved at den gøres attraktiv.
- Samfundsøkonomisk er det en langt bedre investering end motorvejsudvidelser, der blot flytter trafikpropperne og forværrer trafikens sundhedsskadelige konsekvenser.

For virksomheder, der skal klare sig på de globale vækstmarkeder, er det konkurrencemæssigt langt vigtigere, at have adgang til *creative medarbejdere*, der kan aflæse behovene i de store metropolby-samfund og omsætte disse behov til rationel produktion. *Disse medarbejdere flygter fra trafikstøj-plagede omgivelser og tager afstand fra den misforståede tankegang bag 'arbejdskraftens øgede mobilitet som løsningen på erhvervslivets problemer'!*

Det skal samtidigt pointeres, at vi *ikke* taler for at flytte arbejdspladser til provinsen med henblik på at løse 'udkantsproblemer'. Alle erfaringer viser, at det blot ødelægger udviklingen i hovedstadsområdet uden at skabe varig vækst i provinsen. At skabe udvikling for befolkningen uden for vækstområderne er en helt anden disciplin, der ikke skal berøres her.

- For Storkøbenhavn er det hensigtsmæssigt at påbegynde **udviklingen af kreative bymiljøer**, der både kan inspirere og udfordre medarbejderne, således de tilskyndes til at deltage i de nødvendige innovative processer.

Det kræver, at de dysfunktionelle, uproduktive forstads miljøer afvikles. De er et resultat af den fejlslagne 'Fingerplan', der betragtede omegnen som et opland til København - *altings centrum*.

- **Hovedstadsregionen bør i stedet have 5-10 ligeværdige, men gerne specialiserede centre.**

Fingerplanen krævede en omfattende infrastruktur, men forbindelserne på tværs af fingrene blev aldrig færdiggjort og forstæderne plages stadig af bivirkningerne af den ensidige satsning på pendling langs fingrene, der både forstyrrede bebyggelserne og de friarealer, folk flyttede ud til. Fingerplanen forudså ikke den voldsomme bilisme og var dybest set kun tænkt som en 'løsning' på Københavns problemer.

- **Fingerplanen har resulteret i en storby og en hel landsdel, som er ude af balance.**

Pendlingens baggrund

I 2013 havde **København** 352.000 arbejdspladser.

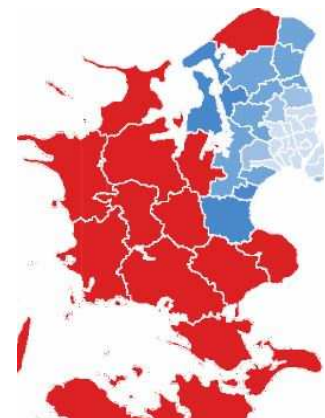
- 43% af disse jobs besættes af pendlere fra Københavns omegn.
- 6% besættes af pendlere fra resten af DK.
- 51% af arbejdstagerne bor i København.

90.000 arbejdstagere pendler hver dag til arbejdspladser i hovedstadsområdet, heraf:

- 55% fra Sjælland
- 28% fra resten af landet
- 17% fra Skåne.

Pendlingsafstand: Rød farve på figuren viser villighed til at pendle over 25 km. Jo lysere blå, jo mindre pendlingsafstand.

Der mangler således tusindvis af arbejdspladser i omegnskommunerne, og der mangler boliger i København og omegn, som folk med almindelige indtægter kan betale.

Kilde: Danmarks Statistik

Byer som er præget af manglende sammenhæng, fordi de geografisk er opdelt i områder for arbejde, for søvn og hvile, for lokalcenter, for kulturtilbud og administration etc. **gør pendling til et nødvendigt livsvilkår!**

Med 'pendling' følger altid trafikstøj, færdselsulykker og en lav bymæssig kvalitet.

Der er derfor et stort behov for at fremme **den bæredygtige form for mobilitet**, der indebærer, at virksomhederne og arbejdspladserne flytter fra København og 'ud i fingrene'!

Vækstmål (p17)

Trængslen skal reduceres og den internationale tilgængelighed skal øges for at sikre virksomhederne styrket adgang til markeder og arbejdskraft samt en øget produktivitet.

Det er **ikke** realistisk at løse trængselsproblemerne ved at udbygge vejnettet eller ved symptombehandling med 'betalingsmure' eller 'road-pricing'.

Region Hovedstaden har stort set de veje, som der er behov for, bortset fra at der er **behov for en ny ydre MotorRing**, fra Helsingør Syd (eventuelt med forbindelse til Skåne), via Hillerød Syd, Roskilde Øst til Køge Nord. En sådan Motorring kan fordele trafikken til 'fingrene'. Motorringen bør påbegyndes i regionens sydlige del, således trafikken på Vestegnen aflastes. Motorringen bør suppleres med flere kollektive forbindelser 'på tværs' af fingrene med stationer, fælles med S-banen. Disse bør knyttes til nye erhvervsområder, hvortil arbejdspladser bør udflyttes fra centrum, samt til fortættede boligområder, der meningsfuldt kan betjenes af kollektiv trafik.

Forudsætninger for kollektive trafikløsninger

Det er prisværdigt at ville fremme bæredygtige, **kollektive trafikløsninger** på tværs i regionen, men det er næppe realistisk, med mindre der samtidigt er vilje til at ændre det alt for spredte bosætningsmønster i forstadskommunerne.

'Havebyen' med en max. bebyggelsesprocent på 0,25 kan ikke brødføde kollektiv trafik eller for den sags skyld lokal kommerciel og kulturel service.

Kollektiv trafikforsyning kræver en høj bymæssig tæthed for at kunne løbe rundt med billetpriser folk vil og kan betale.

Aktuelt udfører den kollektive trafik en ganske beskedne del af det samlede trafikarbejde i regionen, og på trods af de høje billetpriser er driften ikke rentabel. Den subsidierede kollektive trafik er i dag ikke konkurrencedygtig i forhold til bilismen på trods af, at der er lagt høje skatter og afgifter på indkøb og drift af bilerne!

Årsagen hertil skal findes i hovedstadsområdet fejlslagne byplanlægning, hvor der konsekvent er truffet ensidige beslutninger, der netop ikke har taget hensyn til sammenhængen mellem infrastruktur, mobilitet og byudvikling.

Men de mange alvorlige problemer, som bilismen medfører, vil på sigt betyde, at det bliver nødvendigt at fortætte forstads-byen, således at kollektiv trafik kan give mening.

Behov for ny overordnet plan

Ny overordnet fysisk planlægning (p11)

Region Hovedstaden finder derudover, at der fra statslig side med fordel kan tages initiativ til, at der udarbejdes et nyt fysisk plandokument for hele Greater Copenhagen som supplement til den nuværende finger-plan, der ikke dækker hele den funktionelle metropol-region.

En sådan ny overordnet plan for regionen er hårdt tiltrængt og den bør naturligvis tage sigte på at løse Fingerplanens infrastrukturelle problemer på grund af pendlingen. Pudsigt nok falder en sådan løsning på sigt sammen med indsatsen for at nedbringe trafikstøjen.

TRAFIKSTØJEN er en **funktion af støjklæderne, deres antal og hastighed**. Hvis støjen skal reduceres, er det derfor en eller flere af disse variable, der skal ændres.

Indsatsen for at nedbringe trafikstøjen bør være forskellig, afhængig af **tidshorisonten**, men gevinsten er øjeblikkelig, ikke mindst for RegionH, der afholder en stor del af de sundhedsomkostninger, der følger med trafikstøjens skadevirkninger:

På kort sigt

Den oplevede støj kan halveres ved, *dels* at udskifte asfalten på hovedstadens motorveje (der har den mest støjende asfalt i landet) til **støjreducerende asfalt**, fordi det er kontakten mellem dæk og asfalt, der støjer mest, *dels* ved straks at **nedsætte den tilladte hastighed i tidsrummet 18-06**, hvor trafikstøjen gør størst skade. En sådan hastighedsnedsættelse, der skal sikre at grænseværdien overholdes, påvirker ikke myldretidstrafikken og slet ikke lastbilernes transporter, der i forvejen skal køre med nedsat hastighed.

- **Nedsat hastighed fra 110 km/t til 80 km/t betyder kun en ganske ubetydelig mer-køretid på 5 min. for hver kørt 25 km - og kan gennemføres for meget små midler!**

Hovedstadsområdets konkurrerende stormetropoler, Berlin og Hamborg, har netop valgt at nedsætte hastigheden ved ankomsten til storbyens bebyggede områder og eksempelvis Hamborg overvejer endvidere at reducere den tilladte nat-hastighed til 30 km/t! Også USA har en generel øvre hastighedsgrænse (88 km/t) på motorveje og nedsat hastighed ved byerne.

I Danmark er der paradoksalt nok spildt store summer på *'indirekte støjreduktion'*, det vil sige ved at forsøge at begrænse støjens udbredelse, gennem at bygge støjvolde og ved at opsætte støjskærme, hvilket har vist sig at være en temmelig virklingsløs og umulig opgave. Motorvejsstøjen spredes typisk mere end 1.000 meter til siderne med et niveau over grænseværdien, men kun de første 1-2 parcellerækker har eksempelvis en nævneværdig effekt af støjskærme. I en afstand på 100-200 m er støjen ligeså kraftig som uden støjskærme, hvis vigtigste virkning er psykologisk, svarende til medicinens placeboeffekt. Hastighedsreduktion virker bedre og nedsætter støjen for alle – uanset afstanden til motorvejen.

Også erhvervslivet vil vinde stort ved at få mere udhvilede, mindre syge og stressede medarbejdere, ligesom **grundejerne** vil undgå de store tab, når huset skal sælges. Der er altså her tale om en win-win situation for alle parter.

Mellemlangt sigt

Behov for mere forskning, både med hensyn trafikstøjens økonomiske omkostninger og med hensyn til støjens reduktion.

Langsigtet

Med en 25 års tidshorisont tyder alt på, at befolkningstallet i hovedstadsområdet vil stige med 25%, hvilket betyder, at trafikken og trafikstøjen alt andet lige vil stige tilsvarende.

Der er derfor et stort behov for at igangsætte arbejdet med en ny fysisk plan for hovedstadsområdet og for strukturelle ændringer, der over tid nedbringer behovet for pendling ved at skabe overensstemmelse mellem bolig og arbejdssted. Der er allerede udviklet adfærdsregulerende virkemidler, der kan ændre virksomhedernes lokaliseringmønster i den ønskede retning.

Men det er vigtigt, at den nye 'masterplan' udarbejdes ud fra et **overordnet helhedssyn**. Den må ikke svækkes af lokale, eller politiske særinteresser.

I modsat fald er der stor risiko for, at mobiliteten og dens negative følgevirkninger vokser ukontrollabelt...

Elbilerne er en vigtig brik i den fremtidige vision om et fossilfrit samfund og Copenhagen Electric - det regionale elbilsekretariat har gennem sit korte virke bidraget med at udvikle adgang til vigtig information om anvendelsen elbiler i det offentlige regi, men også skabt mulighed for, at private firmaer har kunnet afprøve, hvor meget elbilen i dag formår, at overtage af transportopgaver.

Det kniber med, at få det private transportmarked, der udgør det store antal af enheder, med på udviklingen mod overgang til elbiler.

Der ligger en stor opgave i at skabe overblik over mulighederne for de private bilister.

Antallet er endnu langt fra de forventninger, der har været lagt op til.

Det er vigtigt, at RegionH er med til at skabe incitament, der gør det attraktivt at anvende elbiler ved transport i hovedstadens område. Kun derved vil det være muligt at nå de resultater, der lægges op til i visionerne omkring RegionH's overgang til at være CO2-neutral.

Rent teknologisk er der ikke andre effektive muligheder end at få elbilerne introduceret i meget større antal end det nu er tilfældet

Der er altså brug for en fortsat indsats for at skabe overblik og udføre initiativer til at støtte indførelsen af elbiler og der er Copenhagen Electric et vigtigt og effektivt center.

Med venlig hilsen

Per Jørgensen Møller,

Fmd. DELK

Hummeltoftevej 115

2830 Virum

Tlf. 45854700 / 22826165

email: pjm@delk.dk

web: www.delk.dk

Til rette vedkommende!

Væksttema 2: Grøn vækst:

Vores maritime erhverv og turisme ønsker til ReVUS høringssvar, at havne og maritime virksomheder, som er beliggende i havneområder, nævnes på lige fod til at opnå viden, midler og talent til at løse de fremtidige krævende energi og miljøreguleringer, således at de nordsjællandske havne kan være med til udviklingen af grønne løsninger, tiltrække unge der kan sikres jobskabelse og en sammenhæng mellem grønne teknologier og udviklingsstrategier for de maritime virksomheder.

Citat "Greater Copenhagen har en unik international styrkeposition som forgangsby og -region inden for den grønne omstilling. En stærk offentligt ledet indsats, der indbefatter forbedring af luftkvaliteten, bæredygtig indvinding af råstoffer, beskyttelse af drikkevand, sikring af rent badevand i havne og langs kyster, samt reduktion af CO2-udledningen har skabt høj livskvalitet og betydelig økonomisk vækst og arbejdspladser." citat slut.

Vækstmetode i RH's udkast: Regional klimaplan

Udvikling Grøn Skibsfart med dansk produktion: Stigende energipriser samt nye miljøreguleringer, herunder specielt SECA reglerne i Nordsøen og Østersøen, har medført at implementeringen af grønne løsninger er blevet en integreret del af branchens forretningsstrategi. Dansk skibsfart er kendetegnet ved at være langt fremme, når det kommer til at skabe effektive og grønne løsninger. Denne position kan være med til at skabe et godt udgangspunkt for at Greater Copenhagen bliver et internationalt centrum for udvikling af grønne løsninger til skibsfarten. Særligt relevant er temaet grøn vækst, da gældende (og i særdeleshed kommende) internationale rammebetingelser, fx SECA o.a. regulativer, øger nødvendigheden for, at udvikle grønne løsninger og ny teknologi.

Vækst metode: Effektiv og bæredygtig mobilitet

Citat: "Mobilitet og sammenhæng på tværs af regionen. Analyser viser, at regionens bilister spildte 9,3 millioner timer i trafikken i 2012, og tallet forventes at være fordoblet til 18,4 millioner timer i 2025. Det er en enorm regional udfordring, der hæmmer den økonomiske vækst, og det er afgørende at få den løst. Der er behov for flere nye veje, flere investeringer i letbaner og "Bus Rapid Transit-løsninger" samt anden kollektiv infrastruktur for at nedbringe rejsetiden og øge mobiliteten. Tilsvarende skal det være nemt og effektivt, at få bragt varer og tjenesteydelser rundt i regionen."

Det er en kæmpe udfordring for de nordsjællandske havne, at få transporteret gods til havne, da der mangler forbedret vejnet i Nordsjælland. Der er derfor brug for, at tilgangen til de nordsjællandske havne forbedres væsentligt.

Andre udfordringer: Grøn vækst er højaktuelt i branchen.

I Danmark er vi traditionelt rigtig gode til at tage restriktioner op og vende dem til forretningsmuligheder, her tænker jeg selvfølgelig på de gældende og kommende emissionsregler mv. Vi har nogle virkelig dygtige virksomheder der kommer til at øge væksten på grøn teknologi, og netop det, vil vi gerne have spredt til det nordsjællandske. En del af de virksomheder vi har med i klyngen kommer til at arbejde på skibe med ny teknologi og de har derfor allerede en interesse i at være med til at skabe de løsninger der skal benyttes i fremtiden. Klyngen er bredt sammensat, men grøn vækst er også relevant for lystbådesegmentet og særligt havnene.

Væksttema 3: KREATIV VÆKST:

Vores maritime erhverv og turisme ønsker til ReVUS høringssvar, at havne og maritime virksomheder, samt turisme som er beliggende i havneområder, nævnes på lige fod med andre erhverv, som nævnt i væksttema 3:

Citat Udkast Væksttema 3:

”Dansk design, arkitektur og mode er kendt i hele verden, og computerspil, film- og TV-produktion udgør kæmpe eksportsucceser og er en vigtig del af regionens brand. Michelin-restauranter og store events har sat regionen på det gastronomiske verdenskort og antallet af turister i København vokser med 10 procent om året.

Kreativ vækst og øget turisme kommer dog ikke af sig selv, og det kræver en konsekvent og vedvarende indsats for at styrke og fastholde regionens potentialer.

Det er særligt vigtigt, fordi en stor del af de jobs, der følger med, er inden for brancher, hvor folk med en kort eller helt uden uddannelse kan få et godt arbejde. Disse jobs er dertil forankret i regionen og kan ikke flyttes ud. ”
citatslut.

Vækst metode: Kommercialisering og internationalisering:

Nordsjællands maritime virksomheder har de samme udfordringer med at vokse til ”Kommercielle og internationale virksomheder” som ovenfor nævnte erhverv, vi ligger tilmed i regionens yderområde, som flere unge fraflytter.

Det maritime erhverv har et stort vækst potentiale til at tiltrække turister og nye virksomheder til havneområderne, som er kreative og igangsættende for området, men mangler altså både kapital og viden til at komme på eksportmarkeder og blive kommercialiseret og internationaliseret.

Maritime Clusters Copenhagen North vil samtidigt gerne blive bedre til at give turister/Cruisegæster og borger en oplevelse af hvordan Aqua og Events kan gå hånd i hånd med læring og knowhow og havet, havnen og erhvervet der lever langs kysterne, derfor satser det maritime på at udvikle oplevelsesøkonomiske erhverv, som både kan ses og opleves på land, men også bliver bedre til at eksportere der produkter, således at omsætningen stiger og giver flere muligheder og nye tiltag. Præcis som Væksttema 3 foreslår.

Vækst metode: Professionalisering af de kreative erhverv:

Den maritime klynge Maritime Clusters Copenhagen North har brug for at der skabes fokus på innovation og produktudvikling og tiltrækning af risikovillig kapital. Derudover er der behov for øget fokus på forretningsstrategi, økonomi, markedsføring, IT, administration og forretningsudvikling, ellers sakker de maritime virksomheder bagud.

Væksttema 4: SMART VÆKST- Investeringer & Rammevilkår 2: Kompetent arbejdskraft og internationalisering.

Det maritime erhverv har brug for investeringer i digital infrastruktur og unge fra erhvervsuddannelserne og fremtidens maritime håndværkere.

Citat” Hovedstadsregionen skal have et Copenhagen Wifi i 2020”

“Senest i 2020 vil Region Hovedstaden sikre, at der er etableret en sammenhængende digital infrastruktur så borgere, virksomheder og turister oplever et let tilgængeligt mobil- og internettilbud, hvilket gør det attraktivt at besøge, drive virksomhed og bosætte sig i hele regionen.”

Vækst metode: Små og mellemstore virksomheder skal drage fordel af digitalisering:

Selvom der er udfordringer som eksempelvis en øget konkurrence fra lande med lavere omkostninger, er der også muligheder for at skabe vækst og arbejdspladser samt øge eksporten, hvis man fokuserer på at styrke rammevilkår og betingelser for SMV'erne med forbedret digitalisering og markedsføring.

I forhold til ReVUS er der flere områder, som er interessante. Disse områder inkluderer at øge det maritime kompetenceniveau, maritime IT-løsninger for optimering/bæredygtighed, samt maritim turisme.

Kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne frem mod 2020: Den maritime klynge ser en sammenhæng mellem rammevilkår 2.

Kompetent arbejdskraft fra de unge nyuddannede fra vores uddannelsesinstitutionerne der igennem uddannelsen har opnået en større og mere naturlig tilgang til digitaliseringens muligheder. Samtidigt med at de unge har en faglært ny viden på deres fagområde. Vi ser en sammenkobling af disse to områder være nødvendige for at bibeholde den maritime industri som et førende verdens plan, som i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne kan fremme vores viden og erhverv.

Vækst metode: Vækstkritiske kompetencer

Region Hovedstaden vil i samarbejde med uddannelsesinstitutioner, kommuner og staten sikre, at flere får de rette vækstkritiske kompetencer som en del af deres uddannelse og efteruddannelse ved at:

- Fremme udvikling af vækstkritiske kompetencer i uddannelsessystemet, herunder international forståelse, forretningsudvikling, samarbejde og tværfaglighed.
- Styrke karrierefokus og sammenhængen mellem uddannelsesniveauer, herunder særligt mellem grundskole og erhvervsuddannelserne.
- Styrke uddannelses- og erhvervsfremmesystemet, så der skabes flere succesfulde iværksættere.
- Igangsætte programmer i regi af Greater Copenhagen, som øger kompetenceudviklingen i små og mellemstore virksomheder.

Det samme er gældende for det maritime erhverv: Danmarks er en af verdens førende søfartsnationer, hvor danske rederier og shippingvirksomheder er den fjerde største operatør af bruttotonnage på verdensplan. De danske maritime virksomheder står for 24 % af den samlede eksport og sektoren beskæftiger samtidigt omkring 80.000 personer direkte og 35.000 indirekte. Rederierne i og omkring København udgør sammen med de andre maritime virksomheder i Hovedstadsregionen den sjette største maritime klynge i verden og er driveren i Det Blå Danmark. Dette er en international styrkeposition, som vi mener at regionen bør være med til at fastholde og udbygge.

Venlig hilsen

Søren Brink
Hundested Havn

17.06.2015

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

Høring vedrørende vækst- og udviklingsstrategi for Hovedstadsregionen

Region Hovedstaden har inviteret borgere, kommuner og samarbejdspartnere til at komme med forslag til den nye regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Hermed følger mit høringssvar delvist præsenteret ved borgermøde d. 12. maj 2015 på Museet for Søfart i Helsingør.

Det er væsentligt, at der bliver taget beslutning om en fast forbindelse mellem Helsingør og Helsingborg (HH). Forbindelsen behøver kun at omfatte en togtunnel mellem stationerne i Helsingør og Helsingborg til passagertog og en 4-sporet motorvejstunnel mellem Snekkersten og Ramlösa. De seneste IBU korridoranalyser viser, at et sådant projekt kan finansieres af brugerindtægter. Det er ikke nødvendigt at bygge Ring 5 motorvej eller godstunnel/bane.

En fast HH-forbindelse har store fordele for både Nordsjælland og hele Øresundsregionen og bidrager også til vækst i resten af Danmark. En analyse af 'Svenske Handelskammer' viser, at produktivitetsevinstene i Danmark fra en fast HH-forbindelse bliver cirka 26 milliarder kroner i nutidsværdi, hvilket er i størrelsesordenen med effekterne af Storebæltsbroen. Effekten opstår, når mennesker og virksomheder kommer tættere på hinanden. Det giver forbedringer i arbejdsmarkedet.

Først og fremmest forøges tilgængeligheden i den del af Hovedstadsregionen, der ikke dækkes af Øresundsbroen, men benytter færgerne. Potentialet hænger altså ikke sammen med, om Øresundsbroen har tilstrækkelig kapacitet eller ikke. De gevinster, der opstår, er unikke for HH-forbindelsen og skaber nye muligheder for udveksling mellem virksomheder og pendling til og fra arbejde i andre relationer end Øresundsforbindelsen.

- **En stærkere region**

Øresundsregionen hænger i dag funktionelt sammen et sted, nemlig ved den faste forbindelse mellem København og Malmö. Med en fast forbindelse mellem Helsingør og Helsingborg vil regionen hænge sammen i begge ender. Dermed får vi realiseret et nyt potentiale for afsætning af varer samt rekruttering af medarbejdere henover sundet. Det giver mulighed for 'bedre match' mellem specialiseret arbejdskraft og virksomhedernes behov. En tættere sammenhæng giver en stærkere placering for hele Øresundsregionen i den internationale konkurrence. Det vil bane vejen for øget vækst og beskæftigelse samt tiltrække virksomheder og højt specialiseret arbejdskraft.

- **Et større arbejdsmarked**

Befolkningsudviklingen på den danske og svenske side af Øresund passer fint i forhold til hinanden. Et kommende underskud af arbejdskraft på den danske side, vejes op af muligheder for at trække på ressourcer fra den svenske side af sundet. En fast forbindelse mellem

Helsingør og Helsingborg er vejen til en stærk Øresundsregion med mange flere arbejdspladser.

- **Spar tid og få nye muligheder**

Med en kortere transporttid mellem Sverige og København vil virksomhedernes konkurrenceevne og arbejdstagernes jobmuligheder øges. En fast forbindelse mellem Helsingør og Helsingborg vil gavne både virksomheder, arbejdstagere og den regionale økonomi. Herunder vil det være muligt at udvikle et netværksuniversitet, hvor uddannelsesinstitutioner i Øresundsregionen samarbejder om at tilbyde studieretninger. Dette gør det muligt for mindre uddannelsessteder at indgå i et større sammenhæng. De to faste forbindelser gør det muligt for de studerende at 'friktionsfrit' deltage i undervisning på begge sider af sundet.

- **Investeringen betaler sig selv**

Da en fast forbindelse mellem Helsingør og Helsingborg kan finansiere sig selv gennem brugerafgifter, konkurrerer forbindelsen ikke med øvrige infrastrukturinvesteringer. En fast forbindelse mellem Helsingør og Helsingborg er derfor det næste naturlige skridt efter opførelsen af Femern-forbindelsen og bør besluttes i god tid inden ibrugtagning af Femernforbindelsen.

- **Erhvervslivet bakker op**

En række af virksomheder bakker op om en fast forbindelse mellem Helsingør og Helsingborg. Virksomhederne fremhæver rekruttering af arbejdskraft og øget markedsgrundlag, samt bedre infrastruktur som nøglerne til at styrke sammenhængskraften til gavn for erhvervslivet.

- **Mulighed for byudvikling i Helsingør**

Når Færgetrafikken nedlægges, vil havnearealet i Helsingør kunne benyttes til noget andet. En ny bydel med meget attraktive boliger vil kunne bygges stationsnært og tæt på vandet i sammenhæng med fx lystbådehavn og krydstogtskaj. Den tunge gennemkørende trafik til færgehavnen, der i dag skaber en barriere gennem hele Helsingør flyttes til den faste forbindelse med direkte tilknytning til Helsingørmotorvejen. Dette vil reducere støj og luftforureninger for naboer langs færgekorridoren samt forbedre trafiksikkerheden for bløde trafikanter.

Jeg håber, at dette vigtige projekt bliver prioriteret i forhold til udviklingen af Hovedstads- og Øresundsregionen.

Med venlig hilsen

Jan Ilum
Helsingør d. 19. juni 2015

LEADERLAB

LEADERLAB
Guldbergsgade 29N
2200 København N
Denmark

T +45 30 220 111
E sofus@leaderlab.com
W leaderlab.com

Input fra Leaderlab

- til Region Hovedstadens regionale vækst- og udviklingsstrategi

"Hovedstadsregionen er den grønne og innovative metropol med høj vækst og livskvalitet" Visionen for den regionale vækst- og udviklingsstrategi for Greater Copenhagen.

Vi deltog fra Leaderlab i Region Hovedstadens vækstmøde d. 27. Maj og har med stor interesse efterfølgende læst udkastet til den regionale vækst- og udviklingsstrategi. Der er i alle 4 udvalgte væksttemaer lagt op til store indsatser i de kommende år, og vi ser som virksomhed med fokus på partnerskaber indenfor bæredygtig vækst frem til at være en del af denne udvikling.

På erhvervsdialogmødet og i den efterfølgende opsamling blev der efterlyst input; vi har derfor samlet vores kommentarer og input til jeres kommende videre udvikling af strategien fordelt på følgende nedenstående punkter:

Liveability: København er i flere omgange blevet kåret til *the most Liveable City in the World*, og det er oplagt at fortsætte indsatsen og gøre Copenhagen til *the most Liveable Region in the World*. Som en samlet indsats, der vil sikre at regionen er bæredygtig, sund, tryk og attraktiv og tiltrækker borgere, virksomheder, investeringer, virksomheder og talent, der er nødvendige for regionens vækst. Netop livskvaliteten i regionen er internationalt den største styrke for den globale markedsføring af Greater Copenhagen, som øger konkurrenceevnen og synligheden af metropolen internationalt.

Dette punkt er i vores optik så afgørende for fremtiden for Greater Copenhagen at indsatsen for *A more Liveable Greater Copenhagen* bør samles på tværs af de øvrige indsatser og tydeliggøres yderligere. Når man analyserer udlandets interesse for København er den skiftet fra at dreje sig om løsninger til også at dreje sig om systemer, strategier og organisering. Vejen til at sælge løsninger er derfor også en satsning på at sælge den Københavnske model.

Vækst på tværs - smart & grøn vækst: Grønne løsninger, der er udviklet og testet i Greater Copenhagen, er unikke og efterspørges verden over og Greater Copenhagen vil også fremover satse på at være et grønt vidensmiljø. Vi foreslår at der i den kommende færdiggørelse af Regionens Erhvervs- og udviklingsstrategi sættes fokus på at smart vækst og grøn vækst tænkes sammen i højere grad end det fremgår af udkastet, hvor indsatserne under væksttemaerne fremstår opdelt. Ved at kombinere smart og grøn og sund vækst og give mulighed for at udarbejde initiativ-

er der kobler disse 2 vil Region Greater Copenhagen styrke både vidensmiljø og entreprenører og virksomheder, der kombinerer grønne løsninger med muligheder indenfor smart cities området.

Grøn vækst er således driver for både vidensmiljø, virksomheder og livskvalitet for borgerne. Vi foreslår at CO2 neutralitetsmålet for region Greater Copenhagen suppleres med andre miljø-mål, som eksempelvis inden for renere drikkevand, jord og luft samt ambitiøse mål for reduktion af kemi i produktioner i regionen og resten af landet landet.

Vækst & skalering: Der lægges i udkastet til Regionens Erhvervs- og udviklingsstrategi op til et stærkt fokus på viden og forskning. Vi er enige, særligt hvis dette kombineres med et endnu stærkere fokus på vækst og skalering. Hvis innovation, viden og udvikling kombineres med entreprenørskab kan der i Region Greater Copenhagen for alvor skabes vækst, viden og arbejdspladser, da der herved sikres at innovationer kobles til efterspørgsel på markedet. Ved at fokusere på at inddrage entreprenører som aktive dialogpartnere kan regionen sikre sig at de nye vidensmiljøer fra start kobles til vækstlaget og til mulige skaleringsmuligheder.

Konsolidering af erhvervsfremmeaktører

Skåret skarpt bruges der for meget tid på afkoblede inkubationsmiljøer, livinglabs og klynger i stedet for at bruge Regionens offentlige indkøbsmuskel til at drive innovative og grønne løsninger. Vi kan forstå at Region H. ønsker en konsolidering blandt de mange erhvervsfremmeaktører. Det hilser vi sådan set velkomment. Men vi vil minde om at stort ikke altid er smukt - eller effektivt. I stedet for at lave flere klynger og kontormiljøer hvor tematiske innovationkonger vogter over hver deres domæne - vil vi opfordre til at midlerne anvendes der hvor de gode idéer og partnerskaber opstår.

Partnerskaber: For at kunne lykkes med en kombineret smart & grøn vækst samt en skalering af viden og forskning bør der i den endelige erhvervs- og udviklingsplan sættes fokus på udvikling af partnerskaber indenfor disse områder: kun ved at samle aktører på tværs af offentlige og private parter samt inddrage forskning i forpligtende partnerskaber kan der skabes ny udvikling. Det fremgår i det nuværende udkast ikke helt klart, hvordan konkrete partnerskaber understøttes i praksis og vi opfordrer til, at dette tænkes med i den endelige udgave.

Malmø & Region Skåne: Greater Copenhagen er hele Danmarks hovedstad og samtænkningen med region Skåne er allerede i gang. Vi foreslår at dette gøres endnu mere konkret i den videre bearbejdning af Erhvervs- og udviklingsstrategien ved i 2016/2017 at arrangere tre Regionale Erhvervsdialogmøder der inddrager aktører fra både Region Hovedstaden, Region Skåne samt centrale nøglepersoner fra København og Malmø. Herved kan udviklingen af regionerne samtænkes fra start og centrale aktører kan engageres i den videre udvikling af regionerne.

Med venlig hilsen
Sofus Midtgaard

Founder & Managing Partner,
Leaderlab

Kære Region Hovedstaden,

Mit navn er Morten Bidstrup. Jeg er miljøingeniør, og jeg forsker ved det Danske Center for Miljøvurdering på Aalborg Universitet. Jeg har med stor glæde læst Jeres ReVUS, hvorigennem jeg mener, at I tager fint hånd om mange af de bæredygtighedsudfordringer både Danmark og Region Hovedstaden står overfor.

Netop derfor synes jeg, at det er en smule trist, at I ikke skaber gennemsigtighed om miljøvirkningerne af Jeres strategi gennem en Strategisk Miljøvurdering (SMV). Det virker til, at I har haft megen miljøtankegang med i selve planprocessen, og denne ville blot blive fremhævet gennem en SMV. Omvendt kunne offentligheden måske samtidig få et bedre indblik I hvordan Jeres ReVUS og/eller fremtidige strategier kan blive endnu bedre.

EU's SMV-direktiv (2001/42) og lov om miljøvurdering af planer og programmer (LBK 939) siger sort på hvidt at der skal udarbejdes en SMV for alle planer, der *"antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet"*. Med PLANER menes der i denne sammenhæng *"Dokumenter, der fastlægger rammer for fremtidige anlæg eller arealanvendelser"* indenfor eksempelvis energi, transport og turisme.

Jeres ReVUS er således omfattet af SMV-lovgivningens plan-definition (selvom I kalder det en "strategi"), og det er min miljøtekniske vurdering, at enhver plan om øget vækst må kunne antages at få væsentlig indvirkning på miljøet (om end I aktivt prøver at minimere den indvirkning). Med udgangspunkt heri mener jeg, at Jeres manglende SMV er i klar uoverensstemmelse til EU-direktivet og den nationale lovgivningsmæssige implementering heraf.

Mvh.

Morten Bidstrup,
PhD Fellow, MSc,
DCEA – The Danish Centre for Environmental Assessment,
Aalborg University
Tlf: +45 9940 7200

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

---

18. juni 2015

Projekt nr. MILJ.ACQ
Version 1
Dokument nr. 1216330966
Version 1

Vedr. høringsvar til Den Regionale Vækst- og Udviklingsstrategi (REVUS)

NIRAS takker for muligheden for at afgive høringsvar til den regionale vækst- og udviklingsstrategi for Regional Hovedstaden. Overordnet set mener vi, at strategien er fokuseret og klar – de 4 udvalgte temaer for vækst er velvalgte, og den strategiske rammesætning med Region Hovedstaden som en del af Greater Copenhagen er et stærkt afsæt for både at brande regionen og konkurrere på internationalt plan.

Vi vil som virksomhed gerne bidrage positivt til det videre arbejde med strategi-udvikling og med at realisere strategiens målsætninger. Og i denne hørings-sammenhæng har vi kommentarer til to af hovedområderne:

Grøn Vækst

Investeringer 2015-2017

- Danmark har en global førerposition inden for etablering af industrielle symbioser. For at sikre, at der skabes et nyt momentum og førerpositionen bevares, anbefaler NIRAS, at industrielle symbioser sættes højere på dagsordenen. Ellers vil vi miste momentum efter udløbet af den kontraherede periode i 2015, hvor Erhvervsstyrelsen og Region Hovedstaden giver virksomheds-tilskud til screening for symbiosemuligheder (pt. er situationen den, at der overvejes forlængelse til og med 2016).

Det er vores vurdering, at der fortsat er et stort potentiale i industrielle symbioser herhjemme, fx ved at den enes biprodukter/overskudsvarme anvendes aktivt af andre. Vores vurdering bygger på erfaring fra, at NIRAS har hjulpet over 150 virksomheder i forskellige dele af verden med at identificere deres potentialer for at etablere symbioser.

- NIRAS vil også anbefale Region Hovedstaden at oprette et regionalt center for genbrug, genanvendelse og opgradering af biprodukter. En bedre udnyttelse af ressourcerne vil sammen med et fokus på industrielle symbioser bidrage til den grønne omstilling og skabe nye arbejdspladser – herunder er socialøkonomiske arbejdspladser også en mulighed.

- Vi foreslår Region Hovedstaden at understøtte nye initiativer vedr. innovation og iværksætteri i forbindelse med den grønne omstilling. I øjeblikket er den hjælp, iværksættere får, fx i Væksthus Hovedstadsregionen, primært praktisk betonet, fx i forhold til organisation og regnskaber. Der er opstået iværksætermiljøer inden for IT m.m. i København, men der mangler et miljø indenfor grønne teknologier, hvor iværksættere i en meget tidlig fase fx via en screening kobles med personer med spidskompetencer inden for relevante grønne teknologier.

Særligt om "Vand på Tværs"

- Vi anbefaler Region Hovedstaden at udarbejde en fælles vision for regionen med det formål at skabe en sammenhængende helhedsorienteret vandplanlægning. Visionen kunne hedde "Vand på Tværs," analogt med Region Hovedstadens initiativ [Energi på Tværs](#). Målet skal være at klimasikre værdierne i regionen i form af infrastruktur, boliger, natur og miljø.

En samlet klimatilpasningsstrategi, der indtænker vandets kredsløb på tværs af kommuner og forsyningsselskaber – og ikke mindst traditionelle faggrænser – er nødvendig. Vand søger hen, hvor det er nemmest uden hensyntagen til disse grænser. En helhedsplan for regionen, som omfatter alt fra kildepladser til vandløb, kloaker og kyster, er en forudsætning for, at de mange klimamilliarder, som forsyningsselskaber og kommuner skal anvende på klimasikring på borgernes vegne, bliver anvendt intelligent og omkostningseffektivt. Ikke mindst fordi mange kommuner omkring de store vandløb som St. Vejle Å, Harrestrup Å og Usseø Å ligger henholdsvis opstrøms og nedstrøms i forhold til hinanden og derfor nemt påvirker hinanden med oversvømmelser.

I øjeblikket prøver kommunerne (fx Brøndby, Vallensbæk, Gladsaxe, Herlev, Gentofte, København) og forsyningsselskaber med KLIKOVAND, NORDVAND og HOFOR i spidsen at få samarbejdet til at fungere på tværs af kommuneskel. Dette arbejde ville blive lettet betydeligt, hvis Region Hovedstaden samler trådene i en fælles vision og handleplan.

Klima-beredskabsområdet

- NIRAS anbefaler, at Region Hovedstaden sætter dagsordenen og sikrer, at kommunerne forholder sig ensartet til niveauet for klimasikring. Det er bl.a. nødvendigt, fordi vand ikke respekterer kommunegrænser. Kommuner og forsyninger klimasikrer i dag borgere og virksomheder til et vist politisk fastsat kommunalt serviceniveau, der er meget forskelligt fra nabokommune til nabokommune.

- Det er NIRAS' opfattelse, at der er behov for, at Region Hovedstaden skaber et overblik og en fælles ramme og strategi for klimaberedskaberne. Denne ramme og strategi skal sikre, at der samarbejdes under skybrud og stormfloder og skabes overvågning samt varsling på tværs af kommuneskel – samt at der investeres i det nødvendige materiel.

De kommunale beredskaber er ved at blive samlet i store regionale beredskabsenheder, og kommunerne og deres forsyningsselskaber er usikre på, hvorledes de skal samarbejde, og hvor meget materiel de skal have til rådighed for deres sektorberedskab.

Brøndby, Vallensbæk og HOFOR har med NIRAS som rådgiver udarbejdet en konkret detaljeret beredskabsplanlægning, som kan tjene til inspiration. Skaderne ved oversvømmelser kan begrænses væsentligt ved at forberede præcis hvem, der har ansvaret; hvem der gør hvad; og hvordan dette kommunikeres ud til alle relevante personer før, under og efter klimabetingede oversvømmelser – samt ved at indarbejde beredskabsplanerne i kommunernes almindelige driftsplaner.

Helhedsorienteret kystbeskyttelse

- Det er NIRAS' anbefaling, at Region Hovedstaden arbejder for at skabe en helhedsorienteret kystbeskyttelse. Køge Bugt er udpeget som særligt risikoområde under EU ved stormfloder (Oversvømmelsesdirektiv plantrin 2). Her er truslen mod kysterne og værdierne langt ind i landet særlig stor. Som en konsekvens skal alle 10 Køge Bugt kommuner, hvoraf 7 er beliggende i Region Hovedstaden, i 2015 have udarbejdet risikostyringsplaner med konkrete indsatser til kystbeskyttelse.

Som påpeget ovenfor under klima-beredskabsområdet er samarbejdet på tværs mellem kommunerne mangelfuldt. En særlig udfordring er sikringsniveauet for oversvømmelser, hvor den enkelte kommune skal beslutte om de vil lade stå til eller sikre til f.eks. 100 års hændelse i år 2100 eller en 1000 års hændelse i dag. Det er det, der i samklang med den valgte prognose for klimaændringer afgør, hvilken kote, kommunerne vælger at sikre deres værdier op til. Hvis ikke kommunerne koordinerer deres indsatser, kan et lavere niveau for kystbeskyttelse på en del af kysten medføre oversvømmelser på en anden del af kysten i en anden kommune, hvor niveauet for kystbeskyttelse ellers er højere.

En fælles strategi og koordination er en forudsætning for at skabe intelligente og sammenhængende løsninger. Udfordringerne ses bl.a. på Nordkysten af Sjælland, hvor kommuner, borgere og staten ikke kan blive enige om, hvem der skal betale for kystbeskyttelsen.

Øvrige regionale udfordringer

- NIRAS anbefaler, at der skabes et mere sammenhængende vejnet og at sammenhængen mellem vejtrafikken og den kollektive trafik tænkes bedre igennem. Transporten i Region Hovedstaden er et særligt tema med stigende befolkning og øget trængsel. Dårlig fremkommelighed på vejene skaber mange spildte timer, som ikke bringer hverken vækst eller begrænser energiforbruget.
- Vi anbefaler, at regionen medvirker til at sætte fokus på den tunge del af transportsektoren (især fly og skibe), hvor vi mangler grønne løsninger. Ved at sætte fokus på denne problemstilling kan regionen medvirke til at facilitere, at der skabes internationale relationer og dermed løsninger.

El kan blive den dominerende til biler, busser og tog, men hvad med resten? Ingen forestiller sig, at store skibe og fly kan blive drevet af el, men fly kan måske anvende højoktan biofuel som brændstof. Region Hovedstaden har mange virksomheder med særlige kompetencer indenfor udvikling af grønne brændstoffer, og disse virksomheder har et stort behov for internationale relationer.

- NIRAS anbefaler, at omstillingen til vedvarende energi bliver mere præcis om de langsigtede mål. Der er mange elementer i det. Et eksempel kan være, at træflis nok ikke vil være til rådighed i store bæredygtige mængder i fremtiden, så en strategi der også satser på at skabe "et askefrit" samfund på sigt, kunne være en mulighed. Tilsvarende gælder udnyttelse af afgrøder fra alle grønne arealer – græs m.m. – som kan nyttiggøres til biogas og til fremtidige bioraffinaderier. Et andet eksempel er, at PSO-afgiften tvinger fjernvarmeværkerne til at bruge brændsler som gas og biomasse. Det er hverken samfundsøkonomisk eller klimamæssigt hensigtsmæssigt.

Energibesparelse i eksisterende bygninger

- NIRAS foreslår, at Region Hovedstaden udvikler et koncept for facilitering af ESCO-løsninger. ESCO (Energy Service Company) er et relativt nyt begreb i indsatsen for energibesparelser i eksisterende bygninger. Der er behov for at hjælpe ESCO-samarbejder mellem udbydere og kommuner m.fl. i gang og dermed medvirke til at fjerne nogle af de barrierer, der har været for energirenovering. Det kan ske ved, at Regionen opretter et center, som modtager alle henvendelser om ESCO-løsninger, uanset hvor lidt konkretiserede henvendelserne er, og vender tilbage med forslag til konkrete finansierede ESCO-løsninger, der svarer til behovet.

Smart Vækst

- Vi ser som Region Hovedstaden et stort vækstpotentiale inden for forretningsområderne "smart city" / "big data" i de kommende år. NIRAS har med finansiering fra vores interne innovationsfond over det seneste halvandet år udviklet "NIRAS Big Data Center", hvor vi har samlet både frie og egne data, som – i kombination med vore kunders egne data – kan skabe unik viden samt unikke services og produkter inden for en række områder. Vi vurderer, at udfordringen inden for dette felt ikke er mængden af data og ej heller den tekniske infrastruktur, men mere at skabe de helt konkrete løsninger til glæde for hele regionen. Vore eksperter indgår gerne i en dialog med Region Hovedstaden om både at skitsere indholdsløsninger og udvikle disse. Eksempelvis har vi allerede markedsledende systemer, der kan lokalisere vand ved oversvømmelser. Det er en af de løsninger, der efterlyses i udkast til strategiplan. Herudover indgår vi også meget gerne i dialog om beslutningsgrundlag for etablering af et regionalt big data forskningscenter.

Vi ser frem til videre samarbejde med Region Hovedstaden og bidrager gerne med uddybende kommentarer.

Med venlig hilsen

Allan J. Christensen
Executive Director

Inger Asp Fuglsang
Forretningschef Miljø Øst

Kære Region Hovedstaden

<https://www.regionh.dk/revushoring> jeg så jeres invitation til forslag til vækststrategien.

Som kommende byplanlægger har jeg stor interesse i Københavns fremtid, og jeg har mange forslag til, hvordan byen skal udvikles.

Ifølge forfattere som Jane Jacobs, Jan Gehl, Jeff Speck og en masse studier bør vi gøre byer mere bæredygtige, sunde, livlige, sociale og trygge, og alt det er kun muligt i områder, hvor det at gå og cykle giver bedst mening.

Den grønne fingerplan skal ikke få svømmehud, så folk fortsat ikke skal alt for lang til skønne naturområder.

Vi skal planlægge på en måde, der ikke kræver en bil - om de er miljørigtige eller ej, så kræver biler en masse plads, og den plads vi giver til bilerne gør, at færre vælger at gå eller cykle for at handle eller pendle, fordi de skal gå længere, det er mere utrygt og fordi biler gør at gader bliver designet til hurtige ture, som gør at detaljer i gå-tempo bliver meget kedelige. Desuden gør biler også at byer bliver spredt unødvendigt ud, så der bruges flere ressourcer på veje, vand, elnetværk, vedligeholdelse, rengøring osv. og at vi har behov for flere faciliteter pr. kvadratkilometer. Samtidigt er de ikke gode for forretningslivet.

Så mit forslag til Region Hovedstadens udvikling er, at vi i stedet for at bygge ud, bygger tættere og tillader flere blandede zoner af kontorplads, forretninger og boliger, så der bliver udbudt til en bestemt efterspørgsel og vi går og cykler mere, så der bliver dannet tryghed og liv i byernes gader.

Ved hver "loop city" station bør der være tæt bebyggelse og et sted folk kan samles og der skal ikke være et sted i forstaderne, hvor folk ikke har gå/cykel-afstand til et supermarked, en skole, arbejdspladser osv.

Med venlig hilsen
Victor Mayland Nielsen

11. maj 2015

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Sendt pr. mail: revus.center-for-regional-udvikling@regionh.dk

Høringssvar vedr. Hovedstadens regionale vækst- og udviklingsstrategi (REVUS)

HORESTA takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. Hovedstadens regionale vækst- og udviklingsstrategi (REVUS).

HORESTA finder, at visionen og tankerne om Greater Copenhagen som Danmarks vækstmotor er positiv og fremadskuende.

HORESTA finder det positivt, at turismen nævnes som et vigtigt vækstområde.

Cruise turisme samt erhvervs- og mødeturisme har allerede vist vækstpotentiale i Region Hovedstaden. Det er derfor med stor anerkendelse, at HORESTA konstaterer, at REVUS lægger særlig vægt på produktudvikling i forhold til private turister samt erhvervs- og kongresturister.

HORESTA finder, at der er en ensidig fokusering i REVUS, i forhold til at tiltrække internationale kultur- og sportsevents. Det er mindst lige så vigtigt, at tiltrække erhvervs- og forskningskongresser/møder samt cruise skibe til Region Hovedstaden.

REVUS fokuserer særligt på kinesiske turister, hvilket HORESTA finder ulogisk, eftersom kinesere kun udgør 2,9 % af de udenlandske overnatninger i Region Hovedstaden. Til sammenligning udgør de udenlandske overnatninger fra Sverige, Storbritannien, Norge, USA, Tyskland og Holland 55 % af de udenlandske overnatninger i Region Hovedstaden. Det forekommer således mere relevant at bruge ressourcer på at tiltrække flere turister fra Europa og USA.

Endelig savner HORESTA, at REVUS indeholder forslag til større offentligt privat samarbejde i relation til turismen. Det gælder ikke mindst i forhold til udvikling af kulturturisme, hvor offentlige og private virksomheder sammen med relevante parter (museer, slotte, kulturattraktioner, erhvervsorganisationer, kommuner, region, WoCo m.v.) tager initiativ til at København og regionen udnyttet potentialet i kulturturismen. HORESTA skal i øvrigt venligst henvise til tidligere fremsendt "indspark" til REVUS med henblik på mere konkrete tiltag til opfyldelse af REVUS ambitioner og visioner i Region Hovedstaden.

Venlig hilsen

Jesper Bengtson
Regionschef

LO Hovedstadens høringsvar til Region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi

Overordnet synes vi, at forslaget indeholder det rette fokus og peger på fremadrettede handlinger, og vi deler synspunktet om, at Greater Copenhagen skal være Danmarks vækstmotor. Vi ser også Greater Copenhagen som et internationalt knudepunkt for fremtidige investeringer. Derfor er LO Hovedstaden også glade for, at de 2 rammevilkår, der skal understøtte fremtidig vækst, er:

- **Rammevilkår 1: Effektiv og bæredygtig mobilitet** – herunder eksempelvis sammenhæng i regionen og grønne drivmidler
- **Rammevilkår 2: Kompetent arbejdskraft og internationalisering** – herunder eksempelvis kvalificeret faglært arbejdskraft og tiltrækning af internationale talenter

Vedr. rammevilkår 1:

LO Hovedstaden er enig i, at den trafikale infrastruktur er afgørende for vækst og velfærd i hovedstadsregionen. Den tætte trafik flere steder i regionen, særligt omkring København, skal mindskes. Det kan ske ved at udbygge infrastrukturen, således at trafikken kan ledes uden om det centrale København eller ved at indføre en moderne trængselsafgift (Road pricing). Derudover støtter LO Hovedstaden også indsatsen med at øge cykelismen og brugen af elbiler i regionen. Det har både effekt ved bedre folkesund og er et skridt tættere på CO2 neutral by.

LO Hovedstaden kunne godt ønske sig, at regionen også havde indtænkt billige boliger til studerende, almindelige lønmodtagere og ældre i REVUS. Det ser vi som et klart skridt i at nedbringe CO2 i regionen, hvis særligt lønmodtagerne ikke skal transportere sig selv på tværs igennem regionen for at komme på arbejde.

Vedr. Rammevilkår 2

LO Hovedstaden er særligt optaget af at uddanne flere faglærte. Det er en udfordring for region hovedstaden, at kun 14% vælger en erhvervsuddannelse efter folkeskolen. LO Hovedstaden er glade for det ambitiøse mål om, at 25% skal vælge en erhvervsuddannelse efter folkeskolen, samt at andelen af 18-29 årige uden en erhvervskompetencegivende uddannelse er faldet med 20%.

Vi mener, at intentionerne med at få flere faglærte er god, mens investeringerne for 2015-2017 ikke følger op. Vi ønsker, at investeringerne bliver mere konkrete og målrettede, så vi sikrer en sammenhæng mellem ambitionen og investeringerne.

LO Hovedstaden forslår derfor, at der arbejdes på at sikre en markant bedre vejledning i folkeskolerne til erhvervsskolerne. Det kunne gøres i et tættere samarbejde mellem erhvervslivet og LO Hovedstaden ved besøg i folkeskolen, en bedre erhvervspraktik i udskoling og bedre muligheder for fritidsjob. Derudover skal der arbejdes målrettet med at oprette flere lære- og elevpladser.

Undervisningsministeriet har fremlagt en undersøgelse, som viser, at der er et potentiale til at oprette 12.000 nye lære- og elevpladser i regionen. Det ønsker LO Hovedstaden, at der bliver fulgt op på.

Til sidst foreslår LO Hovedstaden, at der investeres mere i uddannelse og kompetenceløft af vores arbejdsløse kolleger. Mange job, særligt ufaglærte, forsvinder ud af landet med hastige skridt. Vi skal i regionen arbejde målrettet på det dobbelte kompetenceløft, så ufaglærte samt faglærte med en forældet uddannelse får mulighed for at uddanne sig ind på arbejdsmarkedet.

LO Hovedstaden glæder sig over, at regionen vil investere i et kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne frem mod 2020. Det er et område, som desværre har været forsømt i mange år. Derfor glæder vi os til netop denne indsats.

Vedr. væksttema 1-4:

LO Hovedstaden ser positivt på de fire strategiske væksttemaer inden for sund, grøn, kreativ og smart. Dog er det svært at se de beskæftigelsesmæssige effekter af indsatserne inden for væksttemaerne. LO Hovedstaden savner, at effekterne af investeringerne bliver beskrevet med det forventede antal af beskæftigede. Først derfra kan der tages en grundig diskussion af temaerne, når vi ved, hvordan det forventes at bidrage til beskæftigelsen i regionen.

Vi håber herved, at vi har givet udvalget en viden om, hvordan vi ser udviklingen i et lønmodtagerperspektiv. Vi ser i øvrigt frem til, at en kommende reform af beskæftigelsessystemet understøtter den samlede strategi i hovedstaden.

Region Hovedstaden

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Udkast til Regional vækst- og udviklingsstrategi

Økonomiudvalget i Allerød Kommune behandlede Region Hovedstadens udkast til Regional vækst- og udviklingsstrategi den 16. juni 2015, og er enig i, at vækst, livskvalitet og bæredygtighed er en forudsætning for udvikling af Regionen.

Mobilitet

Manglende fremkommelighed er en stor udfordring i Regionen. Der bør derfor investeres i en opgradering af vejnettet og bedre sammenhængende kollektiv trafik.

Hillerød motorvejens forlængelse bør udvides til en egentlig motorvej og dermed koble den nordlige del af regionen bedre med centralkommunerne. Udvidelsen vil nedbringe rejsetiden, forbedre mobilitet i regionen og forbedre trafiksikkerheden.

En udbygning af S-togsnettet, så Farumbanen kobles sammen med Nordbanen, vil ligeledes være gavnlig for sammenhængen i regionen. Således vil tilgængeligheden imellem byerne i Nordsjælland forbedres, og byerne vil indbyrdes opnå et større samspil. Det er især rejsetiden for kollektive rejsende imellem byerne på den nordlige del af Nordbanen og byerne langsmed Farumbanen, som vil blive forbedret. Men generelt vil fremkommeligheden på tværs af Nordsjælland også forøges.

I den forbindelse vil Allerød Kommune gerne udtrykke sin anerkendelse af, at Regionsrådet har taget et første skridt til forbedring af en sådan forbindelse med etablering af buslinje 371E.

Bedre forhold for cyklister gennem udbygning af supercyklestier og bedre skiftemuligheder mellem transportformer ved stationer er i overensstemmelse med tiltag som Allerød Kommune har igangsat eller som vil kunne styrke den bæredygtige transport i en forstadskommune som Allerød Kommune.

Et attraktivt sted at bo og drive virksomhed

Allerød Kommune er helt enig i at der skal være fokus på at skabe en region med botilbud, der kan tiltrække kreative og veluddannede borgere.

Alle har forskellige boligønsker og regionen har derfor behov for en varieret boligsammensætning. I Allerød er der mulighed for at skabe nye bæredygtige boligområder med nærhed til offentlig transport og attraktive grønne områder.

En opgradering af Høvelte trinbræt ved koblingen mellem Nordbanen og Farumbanen vil skabe mulighed for arbejdspladser og boliger med stationær

Allerød Kommune

Plan og Byg

Allerød Rådhus
Bjarkesvej 2
3450 Allerød
Tlf: 48 100 100
kommunen@alleroed.dk
www.alleroed.dk

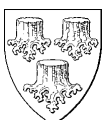
Åbningstider
Mandag-Tirsdag 10-14
Onsdag lukket
Torsdag 10-18
Fredag 10-12

Dato: 16. juni 2015

Sagsnr. 15/8097

Sagsbehandler:
Jakob Poulsen

Direkte telefon:
48 10 03 27

placering. Området vil med kort pendle afstand til hele Nordsjælland kunne tilbyde til miljørigtig placering af arbejdspladser og attraktive boliger.

Regionalt samarbejde

Regionen finder, at der med fordel skabes et sammenhængende erhvervstilbud på tværs af kommuner, regioner og regionale aktører.

Allerød Kommune kan tilslutte sig, at der er behov for et sammenhængende erhvervstilbud. Det bør dog tilføjes, at der skal ske en forenkling. I dag er der for mange aktører, og en forenkling af tilbudene vil derfor være en klar forbedring.

Ligeledes bør et videnscenter for offentlig-privat samarbejde samt partnerskaber for at øge samhandel med Kina forankres i eksisterende aktører, for at sikre, at antallet af indgange ikke bliver for uoverskueligt.

CO₂ udledning

Byrådet er enig i målene om at reducere CO₂ udledningen fra energi- og transportsektoren. Allerød Kommune er medlem af Green Cities samarbejdet og arbejder bl.a. aktivt for at private virksomheder i kommunen reducerer CO₂-udledningen gennem reduceret energiforbrug og mobilitetsplanlægning. Kommunen har derudover fokus på at reducere energiforbruget og øge andelen af vedvarende energi i egne bygninger og medarbejdertransport.

Idet Region Hovedstaden er tovholder på arbejdet i "Energi på tværs" bør der være overensstemmelse mellem målene i vækst- og udviklingsstrategien og samarbejdet omkring Energi på tværs.

Allerød Byråd håber, at ovennævnte synspunkter vil indgå i Region Hovedstadens videre arbejde med vækst- og udviklingsstrategien.

Venlig hilsen

Jakob Poulsen
Planlægger

